KURENAI : Kyoto University Research Information Repository

Title	Royal Orders of Burma in Burmese(pp.695-1061)
Author(s)	
Citation	THE ROYAL ORDERS OF BURMA, A.D. 1598-1885 (1986), 5: 331-1061
Issue Date	1986
URL	http://hdl.handle.net/2433/173874
Right	
Type	Departmental Bulletin Paper
Textversion	publisher

Kyoto University

အသည်ဝန်ကြီး ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ် စေ။

7 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့အသုံး စ ၁ ရေး လက်ဝဲ ဇေယသူတွင်ပြန်။

(မေမြိဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

အနောက်ဘက်တိုက်မြင်သာရွာသူကြီး ငမင်း ရည်နှင့် ငရွှေထင်သား ငအောင်မှတ် ကျော်တို့တဦး ကိုတဦး လျှောက်ထား ကြသည့်အမှုကို ဝန်တို့ကဆက်သွင်း သည်မှာ သင်း တို့နှစ်ဦး ပင်ရပ်ရွာကိုမငြိမ်မဝပ် အောင် မွှေနှောက်ဆိုး သွမ်း သူလူဆိုး လူသွမ်း များ ဖြစ်သည်၊ ဆုံး ရှုံး အောင်စီရင်သင့်ပြီ၊ လူ့အသက်ဖြစ်သည်ကို ထောက်တော်မူ၍အသက်ကိုချမ်း သာ ပေး တော်မူသည်၊ သင်း တို့နှစ် ယောက်ကိုလ မိုင်း စုမှာဖြည့်၊ အောင်ပင်လယ်လမိုင်း ဝန်သီရိ ဇေယကိုအပ်၍သား မယား နှင့်တကွ အောင်ပင်ကို ပြောင်း နေစေ၊ ရပ်ရွာမှာမနေစေနှင့်၊ မြင်သာရွာမှာ အသည်ကျိတ်စုက ရွေး၍သူကြီး ခန့်။

7 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့ငမြတ်သာ အားကို အပ်၍ ရွှေမြို့ တော်သို့ ပို့စေသည်။
(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ရွှေပြည်စိုး အုပ်စုအသည်တို့မှာ မင်း မှုခင်း ခင်း ခန့်ထား ရန်ရှိလျှင် ရွှေပြည်စိုး ကိုဆင့်၍ ရွှေပြည်စိုး ကိုနှိုး ဆော်ခန့်ထား ယမ်း ရွက် စေ၊ သွေး ကြီး သွေး ဆော်တို့က နှစ်သွယ်နှစ်ဝ မခန့်မထား စေနှင့်၊ မသာ မှုအခန်း အနား များ မှာလည်း ရွှေပြည်စိုး အုပ်စုအသည်တို့ကိုခန့်ထား၍ ကိုင် ဆောင် စေအမိန့်တော် ပါသည့်အခမ်း အနား များ ကိုသာခန့်စေ၊ အမိန့်တော်မပါသည့်အခန်း အနား များ ကိုမခန့်စေနှင့်။

7 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့ဝန် ထောက် နေမျိုး [illegible]ညီသူ စာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။
(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

7 June 1801

ထွက်စံတော်မူရာ နောက်တော်လိုက် ရွှေမြို့တော်အစောင့်အနေခန့်ရင်း လူတို့တွင်လုပ်ချိန်ကာလဖြစ်၍ ကျေး ရွာပြန်သွား စေမည်စာရင်း ထွက်စံတော်မူရာအစောင့်အနေစာရင်း ရွှေမြို့တော်မှာအစောင့်အနေစာရင်း မျှား ကိုရန်ထား ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

7 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့အသုံး ၁၁ ရေး လက်ဝဲဇေယသူကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မြောက်ဘက်မြင်း မြေ ပေါက်တုံရွာ နေသီချင်း သည်ငမြတ်သာ တွင်းသင်ဆိုက် လေး ရွာ နေငဝင်း ၊ တောင်ဘက်ကိုး ခရိုင်သမန္တလင်း ရွာ နေငစံ ပေါင်၊ မြောက်ဘက်တိုက်ငတင်ရွာ နေငပဲတို့ကိုသီချင်း ကျက်၍အတွင်း တော်မှာသီစေ၊ မြို့ရွာသူကြီး စုရှင်ငန်း ရှင်တို့ကသက္ကရာဇ် ၁၁၄၅ ခုနှစ် ပေး သည့် ရွှေတိုက်စာရင်း (1783) (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၀) (1798) ဖဝပြည့်နှစ် ပေး သည့်စာရင်း ဘွဲ့ရာတိုင်ဘက်ဘွဲ့စည်း ရာ ပါသည့် စာရင်း ကိုနှုတ်နှိမ်၍ထမ်း ရွက် စေ၊ မြို့ရွာသူကြီး စုရှင်ငန်း ရှင်တို့ကမခန့်မထား စေနှင့်။

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခု နယုန်လပြည့် ကျော် ၁၂ ရက် နေ့) (7 June 1801) ဝန် ထောက် နေမျိုးသီရိစည်သူ စာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့ တော်သို့ပို့ စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေ မူ)

8 June 1801

တ နောင်မြို့သူကြီး ခန့်သည့်အမှုမှာ သူကြီး ငယ်တို့က မင်း မှုတော်ကို ငဘိုလှ ပြေကုန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူဖြစ်ပါသည်ဟု စီရင်ခံချက်နှင့် ငဘိုလှကို မြို့သူကြီး စာချွန်အပ်၍ သေ[နှတ်]ဂုဝ ကျော်ကို ဆောင်ရွက်ရှိသည် နောက် ငကြာရိုး ကိုသူကြီး ငယ်တို့က လျှောက်ထား ပြန်သည်ဆို၍ ခန့်ထား ပြန်သည်မှာ ထိုက်မထိုက် ရွေး ချယ်လို လျှင် ငဘိုလှကို စာချွန်မပေး မအပ်မှီကပင် ရွေး ချယ်သင့်လျှက် မရွေး မချယ် ခန့်ထား ရှိပြီးမှ ငကြာရိုး ကိုခန့်ထား ပြန် သော ကြောင့်အမှုပွါး များ ရသည်၊ ရွှေမြို့တော်မှာ ရှိသည့် ဝန်ကြီး ဝန် ထောက်တို့ကို ခုနစ်ရက် နေလှန်း ၊ နောက် ငကြာရိုး ကိုသူကြီး ခန့်ထား ပါမည့်အကြောင်း နှင့်လွှတ်တော်မှာ အစီရင်ခံသူ သူကြီး ငယ်တို့ကို ရွှေဘဝါး ထော် အောက် ခေါ် စေ၊ ငချင်း ကို ထောင်မှာ အကျည်း ထား ။

8 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့မင်း ထွန်း အရှေ့ဘက် တောင် တော်ဆိပ်နန်း တော်မှာ ဝန် ထောက် နေမျိုး သီရိစည်သူ စာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

(8 June 1801)

ဆရာတော်တို့ကို ကျောင်း သို့ပြန်သွား စေ။

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်) နေ့ မဟာဒါန်ဝန်တွင် (8 June 1801)

ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ရွှေတိုက်ဝန်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မနသူရကို ရွှေတိုက်ဝန်စာရေး ခန့်၊ နန္ဒဝန်ဥယည်တော်မှူး ဥဒိန်ရွှေတောင်ကဥယည်တော်သားတို့မှာ တောက်ကြီး လယ်တော်ကို မလုပ် လောက်ပါဥယည်တော်လယ်တော် မြောက်တောင် ပြီး အရှေ့ တောလယ်စုကိုလုပ် ဆောင်ပါစေရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော် ဦး တင်သည်၊ လုပ်သူမရှိလွတ်လပ်သည့်လယ်ကို နန္ဒဝန်ဥယည်တော်မှူး ကချ၍ဥယည် တော်သား တို့ကိုလုပ်စေ၊ လုပ်သူရှိသည့်လယ်ကို မလုပ်စေနှင့်။

8 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့ မင်းထွန်း အရှေ့ ဘက်ဘောင် တော်ဆိပ်နန်း တော်တွင်ဝန် ယောက်နေမျိုး သီရိစည်သူစာရေး င မြတ်သာအား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ဝမှု)

ငကြာဝိုး ကိုက နောင်မြို့မှာကြီး စိုး ဆောင်ရွက်ပါစေရမည့်အကြောင်း နှင့် အစီရင်ခံသူသူကြီး ငယ်တို့ကိုစစ်ကြော၍အဆုံး စီရင်၊ က နောင်မြို့သူကြီး ငဘိုလှ သေနတ်လက်နက် တော်များ ကို ဆောင်ရွက်ဆက်သွင်း ဒနသည့်အတွင်း ကြေး ငွေ ရှိသည်ဆို၍အပ်နှံ တောင်း သူငသူကို ခေါ်စေ၊ ရောက်လျှင် ငွေရှင်သူကိုဂိုက်၍ လွှတ်၊ ငွေ တောင်း သူငချင်း မှာငကြာဝိုး ငဘိုလှတို့နှစ်ဘက်မွင် ရှေ့နေ ရှေ့ရပ် လူဆန်၍ မငြိမ်မဝပ် အောင်လိုက်သူဖြစ်သည်၊ သစ် တောသို့ပို့၊ က နောင်မြို့မှာငဘို လှကိုမြို့သူကြီး ခန့်၊ က နောင်မြို့ကျေး ရွာသူကြီး ငယ်တို့ကိုလည်း ငဘိုလှကဆင့်ဆိုရာ နား ခံထမ်း ရွက်ကြ စေ၊ အဆင့်အဆို မခံညင်း ဆန်လျှင်ညင်း ဆန်သူသူကြီး ငယ်တို့ကို အဆုံး စီရင်၊ ငကြာဝိုး မှာ ပေး အပ်သည့်စာချွန်ကို နှုတ်။

9 June 1801

(သတ္တရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့မင်း ထွန်း အရှေ့ ဘက် အောင် တော်ဆိပ်နန်း တော်ကွင်ဝန် ထောက် နေမျိုး သီဂိုစည်သူစာရေး င မြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမှု)

မိဿရာသီကိုတန် ူး လတနှစ်ကို ၃၆၅၊ ၃၅၄ မည်သည့် ဗေဒင်ကျမ်း ကထွက်သည်ကို ရဟန်း ပုဏ္ဏား မှူး တော်မတ် တော်တို့ကျမ်း ထွက်နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ကြစေ၊ ဗာသုတိကို ခွဲလှမ်း သုံး ဆောင်သူတို့မှာ တော်တုလဲ၊ မာတုလဲ ၃၆၅၊ ၃၆၆ တစ၍ပြုစေ၊ ပြက္ခဒိန်ကို ခွဲလမ်း သုံး ဆောင်သူတို့မှာ မိဿရာသီသို့ နာရီ ၁၀၀၊ ၃အသ်ာ ဝင်သည်တစ၍ပြုစေ။

10 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၁ ရက်နေ့အသုံး စာရေး လက်ဝဲဇေယ သူကိုအပ်၍ ရွှေမြို့ တော်သို့ ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

နေလှန်း ရာဇဝတ် တော်ခံရသည့်ဝန်ကြီး ဝန်ထောက်တို့ကို ချမ်းသာပေး တော်မူသည်၊ မကွေး မင်းသမီး ဝန်နေမျိုး ကျော်ထင်ကို မကွေး ဆင်တော်ကိုကြီးစေ၊ ဗန်း မော်စော်ဘွား စစ်ကဲအမတ်တို့နှင့်တရုတ်သံတို့ ရွှေဘဝါး တော်အောက် ရောက်သည်မှာ ရွှေမြို့တော်သို့သွား၍သံတဲမှာ နေစေ။

10 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၁ရက် နေ့အသုံး စာရေး လက်ဝဲဇေယသူကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

သတိုး မင်း လှ ကျော်ထင်မှာ ပင်း ယမြို့ကို နှုတ်။

11 (June 1801)

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း) ၂ ရက် နေ့ ဝန် ထောက် နေ မျိုး သီရိ စည်သူ စာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

လိုင်သား မြင်း ခေါင်း ရန်နင်း သူရိန် ကျော်ထင်သား ညီခဲကိုအကျည်း ထား ၊ 12 June 1801 ငသ ရေခက်မြို့သူကြီး ငငြိမ်း နှင့်တိုက်ဆိုင်၍ စစ်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၃ ရက်နေ့) ဝန် ထောက် နေမျိုး သီရိစည်သူ စာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေ မြို့တော်သို့ ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မမိမတိုက်သည်နဝင်းကထွက်သည့်တိုက်မဟုတ်၊ ကိန်းခန်းဆင်၍သာမညလုပ်သည့် တိုက်သာဖြစ်သည်၊ သုဘဏ္ဍာတိုက်သာနဝင်းကထွက်သည့်တိုက်မှန်သည်၊ သုဘဏ္ဍာတိုက် နှင့်သာသကြိန်ပြောင်းသည်ဗေဒင်တို့အယူရှိကြသည်၊ သုဘဏ္ဍာတိုက်နှင့်သကြိန် ပြောင်းအောင်တွက်၍ပြစေ။ အထက်ဆက်သွင်းသမျှသကြိန်စာလက်နှင့်မဆက်မ သွင်းသေး၊ ပြင်လွင်လုပ်ဆောင်ရှိသမျှသကြိန်စာများကိုလည်းသွင်းစေ၊ ရ တနာသိယ်မြို့မှာသာထွန်းဘုန်းကြီးတပည့်သကြိန်စာလုပ်သူတို့ကိုခေါ်စေ၊ သကြိန် စာရှိသမျှကိုလည်းဆောင်ယူခဲ့စေ၊ အရပ်ရပ်ဗေဒင်သမားရှိသမျှကိုလည်းဗေ ဒင်မှုကိုအမှန်အကန်ဖြစ်အောင်ပြောဆိုစေရမည်၊ ရွှေဘဝါးတော်အောက်ခေါ် စေ၊ စာရင်းချမှတ်ရှိသည့်ဗေဒင်သမားတို့ကိုလည်းခေါ်စေ၊ ပုပ္ပါးမှာနတ်သ လူလင်ဆင်တော်ကိုဆပ်ဝန်ကမကျွေးဆင်အစီရင်ငအောက်ယ်နှင့်တနက်ပလာဆင် ခန့်ထား၍လိုက်လံကျောဘမ်းစေ၊ 12 June 1801 (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၃ ရက် နေ့ဝန်ထောက်နေမျိုးသိဂိုစည်သူစာရေးငမြတ်သာအားကိုအပ်၍ရွှေမြို့တော် သို့ပို့စေသည်၊ ရန်နင်းသူရိန်ကျော်ထင်သားငညိုခဲကိုအကျည်းကလွတ်၊ ငစံလှပေါ် ကိုတွေ့မိအောင်ငညိုခဲကဘမ်းဆီး၍ရွှေဘဝါးတော်အောက်ပို့ဆက်စေ။

12 June 1801 (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၃ ရက်နေ့ဝန်ထောက်နေမျိုးသိဂိုစည် သူစာရေးငမြတ်သာအားတွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ)

12 June 1801

ပုဂံမင်း ဝန်တို့က ဘမ်းဆီး ပို့ဆက်သူ ငကြောင်၊ ငသာ လှေ၊ ငဖြူထွား တို့ကို အကျည်း ထား ၍ စစ်။

12 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၃ ရက် နေ့ ဝန်ထောက် နေမျိုး သီရိစည်သူ စာရေး ငမြတ်သာ အား တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမှု)

မိဿရာသီကိုတန်ခူး လတနှစ်ကို ၃၆၅၊ ၃၅၄၊ မည်သည့် ဗေဒင်ကျမ်း ကထွက်သည် ကိုသွင်း စေ၊ အမေး တော်အရနှင့်ဆရာ တော်တို့က မေဗ္ဗာစာဆက်သွင်း သည် မှာ မည်သည့်လကို ဝါဆိုလဖြစ်သင့်သည် မည်သည့်ရက်ကို ဥပုတ်ရက်ဖြစ်သည်ကိုဆရာစဉ် ဆရာဆက်နှင့်တကွအယူရှိသည့်အတိုင်း ဆက်သွင်း ကြစေဦး ၊ ဥပုတ်ပဝါရဏာ ဝါဆို ဝါကဝ်နေ့ ခေါ်ရက် ခေါ်မှုများ ကိုရဟန်း ပုဏ္ဏား ဗေဒင်သမား တို့စုရုံး၍ ပြောဆို စေသည်နှစ်လ ညီရှိသည် ရွေး အစဉ်အဆက်က ခေါ် ဝေါ်သုံး ဆောင် ခဲ့သည့်အတိုင်း အထူး အခြား မပြောမဆိုသုံး ဆောင်မြဲသုံး ဆောင် စေလျှင်သင့် မည်အမှန်အကန်သိသာမြင်သာရှိ အောင်စုရုံး ပြောဆိုမြ ပြောဆို စေသင့်မည်ကိုလည်း အထင်ရှိသည့်အတိုင်း သွင်း စေ။

14 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက် နေ့ မဟာဒါန်ဝန်တွင်ပြန်။
(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမူ)

15 June 1801

တရုပ်ဝန်ကရှမ်းပြည်မြေလပ်ကြို့ဥာများ မှာတရုပ်တို့အကွဲကွဲအပြားပြား ရှိ နေသော ကြောင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်သည်လျှင်အကွဲအပြား မရှိစေရတရုပ် ဝန်တသိမ်း ရုံး၌ခဲတွင်း တော်မှာချထား နေထိုင်တူး လုပ်ဆက်သွင်း စေ၊ အ မိန့်တော်ထွက်နှင့်သိမ်း ရုံး ချထား တူး လုပ် စေသည်၊ တရုပ်တို့ကတနှစ်လျှင်ခဲခွန် တော်၁၀၀၀၊ နှစ်စဉ်ဆက်သွင်း ရှိပါသည်ကို (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၀ပြည့်နှစ်တွင်မှ 1798 လွှတ်တော်ကစာချွန်ပေး သည်ဆို၍ဆက်သွင်း မြဲခဲခွန်တော်ကိုမဆက်မသွင်း စော် ဘွား မြို့စား ငွေခွန်မှူး ကြော့ခေါင်း အကြီး တို့ကဆီး တား နှောက်ရှက်ခဲ့သည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ တရုပ်တို့ကိုအကွဲအပြား (မ) ရှိစေရ၊ သိမ်း ရုံး၌ခဲတွင်း ထော်မှာချထား နေထိုင်တူး လုပ်ဆက်သွင်း စေသည့်တရုပ် ဝန်၊ ဝန်စုတရုပ်မှန်သမျှကို စော်ဘွား မြို့စား ငွေခွန်မှူး ကြော့ခေါင်း အကြီး တို့က မဆီး မတား မနှောက်မရှက် စေနှင့်အမိန့်တော်ရင်း အတိုင်း တရုပ်ဝန်ကသိမ်း ရုံး ချထား ၌ခဲခွန်တော်ကိုဆက်သွင်း မြဲဆက်သွင်း စေ၊ လွှတ်တော်ကခဲခွန်တော် ကိုလွှတ်စေပေး အပ်သည့်စာချွန်ရှိလျှင်သိမ်း ၊ ဘော်စိမ်း တောနွဲ့ခဲတွင်း တော် မှာ ငွေခွန်သား တို့ပြင်အခြား အစုသား တို့တူး ဘော်ချက်လုပ်လျှင်လည်း ခဲခွန် တော်ကိုတရုပ်ဝန်က ကောက်ခံဆက်သွင်း စေ၊ ရွှေမြို့တော်သို့တရုပ်ပြည်ကအ ရောင်း အဝယ် ရောက်သည့်တရုပ်တို့နှင့်ဘက်စပ် ရောင်း ဝယ်သူတို့ကပွဲခကိုလည်း မည်သည့်သူမျှမ လွှတ်စေနှင့်၊ တရုပ်ဝန်က ကောက်ခံ၍ဆက်သွင်း စေ။

15 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ခုဝါဆိုလဆန်း ၆ရက်နေ့ဝန်ထောက်နေမျိုး သီရိ စည်သူစာရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမှ)

သိန္နီမြို့မှာ စော်ဘွားကြီး မရှိသောကြောင့်သားကို စော်ဘွား အရာနှင့် ဘွားစား စေသည် စော်ဘွား ကအမိန့်တော်ကိုနာခံရမည်၊ မိုင်း ရုမြို့စား ကို ခေါ်သည်ကိုမလိုက်မလာ နေသည်မှာ ရာဇဝတ်တော်ကိုမထောက်မကြောက် ပြုကျင့်သသူဖြစ်သည်၊ သိန္နီ စော်ဘွား ကခန့်ထား ခေါ် စေထည့်အတိုင်း ခေါ် ပိုင်စေ၊ စာပေး သည်ဆိုသူရန်နိုင်ဖလ ကျော်မှာအမှုထမ်း လူမလိမ်မာသူဖြစ် ၍တကြိမ်တခါချမ်း သာပေး တော်မူသည်၊ အကျည်း ကလွတ်၊ မိုင်း ရုစား ကိုသိန္နီ မြို့စစ်ကဲတို့ကိုအပ်။

16 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၇ရက် နေ့ဝန် ထောက် နေမျိုး သီရို စည်သူစာရေး ငမြတ်သာအား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမှ)

အတွင်း တော်လုပ်ပန်း ဘဲစကာပြန်ငဖြူကြီး ငမြတ်သာငယ်သား တစုတို့ကအမှု တော်ကိုထမ်း ကုန်နိုင် အောင်မအူ လေး ရွာနယ်တွင်း အင်း ပွဲဆိပ်ပြည် တော်သာရွာ၊မှူး ဝ မြင်ရည်ဆည်ရွာနှစ်ရပ်နယ်တွင် ရွှေ တောင်အင်း ၊ ပြည် တော်သာရွာနယ်တွင်ပူတား အင်း များ ကိုသနား တော်ခံရ ပါသည်ကိုငြိမ်ဝပ်စွာမစား ပါရ မအူရွာစား ကလည်း နယ်တွင်ဖြစ်သည်ဆို၍ဆီး တား နှောင့်ရှက်ပါသည်၊ မှူး ဝရွာစား ကလည်း အမိန့် တော်တွင် မအူတိုင်နက်ပါသည်မအူ မြေတိုင် မဟုတ်ဆို၍ဆီး တား နှောင့်ရှက်ပါသည်၊ ပူတား အင်း အဝင်အရာ တော်သံမှုရင်း များ ကို မြေတိုင်အစစ်ခံ ချက်ရှိ ပါသည်ကိုလည်း ငမြတ်သာငမြတ် ကောင်း တို့က ပိုင်လယ်ဖြစ်သည်ဆို၍အသွယ်သွယ်အဝဝအမှုပြုလုပ်ခဲ့သည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ ရွာစား မှာလည်း ရွာကိုသနား တော်မူသည်အတွင်း တော်လုပ်ပန်း ဘဲတို့မှာလည်း အင်း ပွဲဆိပ်များ ကိုသနား တော်မူသည်ဖြစ်သည်၊ အသီး အသီး သနား တော်မူရင်း အတိုင်း စား ကြစေ၊ မှူး ဝမြင်ရည်ဆည်ရွာနယ်တွင် ရွှေ တောင်အင်း မှာလည်း မြေတိုင်လွဲသည်ဆို၍ ရွာစား က မနှောင့်မရှက် စေနှင့်၊ သနား တော်မူရင်း အတိုင်း အင်း စား တို့ကစား စေ၊ ပူတား အင်း အဝင်အရာ တော်သံမှုရင်း ရှိလျှင်လည်း အင်း စား တို့ကိုစား စေ။

16 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၇ ရက် နေ့ဝန် ထောက် နေမျိုး သီဂို စည်သူစာ ရေး ငမြတ်သာ အေး ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့ တော်သို့ ပို့ စေသည်။
(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မဏ္ဍရာမြို့စား ဝန်နောက်ဝင်း တော်မှူး နေမျိုး သခ်ယာဂျိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း အခွန်မှု၊ လက်ရောက်မှုများ ကိုဝန် ထောက် နေမျိုး သီရိစည်သူ ကစစ်ကြောစီရင်စေ။

17 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၇ ရက် နေ့ ဝန် ထောက် နေမျိုး သီရိ စည်သူ စာရေး ငမြတ်သာ အား ကိုကူး စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ကျော်ပြည်ကြီး ကလက် ဆောဝ် တော်ကိုကြဝ်မ ဆောင်ခဲ့ရင်း လူတို့နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက် ဆောင်ယူခဲ့စေ။

17 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၇ ရက် နေ့ ဝန် ထောက် နေမျိုး သီဂို စည်သူစါရေး ငမြတ်သာ အေး ကိုအဝ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ဥတ္တရာယည်နှိုက် ဝါကပ်သင့်သည်၊ ဒက္ခိဏာယည်နှိုက် ဝါကပ်သင့်သည်ကို မဟာဒါန်ဝန်က ဆရာတော်တို့ကို စေ့နှံ့အောင် လျှောက်၍ ဆရာတော်တို့က အသီးအသီး စာသွင်း ကြစေ။

17 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၇ ရက်နေ့ မဟာဒါန်ဝန်တွင်ပြန်။
(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ပေမူ)

သတိုး ရွာ တောင်နွား ပြင်း ရွာအ ရှေ့အင်း ချောင်း သမ္ဗရာရွာ မှာသတင်း သုံး နေသည့် ဗေဒင်တတ်ဘုန်း ကြီး ရှင်ဝရကိုပင့်စေ။

17 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၈ရက် နေ့အသုံး စာရေး လက်ဝဲဇော ယသူကို ခေါ်၍ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမူ)

တပယ်မြို့သူကြီး ငနိုး မြေတိုင်ငဘော်၊ ဆင်တဲရွာ မြေတိုင်ငမောင်၊ ပေါက်တောမြေငူရွာသူကြီး မြေတိုင်ငလှ၊ လုပ်သားကြီး ငယ်တစုတို့တတပယ်မြို့နယ်တွင်ဆင်း ရဲသားကျွန်တော်မျိုး တို့လုပ်ဆောင်သည့်လယ် မြေအင်းအိုင်များသည် မြေးတော်စကိုင်း မင်း ကိုသနားတော်မူရာ မပါမဝင်ပါသည်ကိုတန်တားဦး ရွာအုပ်ပုံ့နှိ ကျော်ထင်က မြေစုပေး ရမည်တောင်း ခံသည့်အမှု (ရှိ) ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ မြေး တော်စကိုင်း မင်း မှာကန်တော်ကန်လှ ရေ သောက်ငွေ တော်ဝယ်လယ်၊ အရာ တော်လယ်၊ ကျီဝန်သံဝန်တို့သိမ်း ဂုံး ဆက်သွင်း သည့်လယ်မြေရပ်များ ကိုသနား (တော်) မူသည်ဖြစ်သည်၊ သနား တော်မူရာပါဝင်သည့် မြေကိုသာသိမ်း ဂုံး စေ၊ တပယ်မြို့နယ်တွင်ဆင်တဲရွာ၊ ပေါက်တောရွာ၊ မြေငူရွာများ တွင်ဆင်း ရဲသား တို့လုပ်ဆောင်သည့်လယ် မြေအင်း အိုင်အမိန့်တော်ဝင်မဟုတ်လျှင် မြေစု မြေခွန် ပေး ရမည်မ တောင်း မခံမသိမ်း မဂုံး စေနှင့်၊ ဆင်တော်သည် ဆင်စီးငမေါင်၊ ငဝို၊ ငမြတ်ထွန်း ၊ င ကျော်၊ ငထွား ၊ ငဘူး ၊ ငပြေ၊ ငစိုး ၊ င မောင်၊ ငတိုး ၊ ငနိုး ၊ ငမြတ်စံ၊ ကော်ဝိင်ပ၊ ငမြတ်စံ၊ ဒီပ၊ စန္ဒရော်၊ ငစံတို့ကို ပေါ် င်း ၊ နား ထောင်း ၊ ဝတ်လုံ၊ မောက်တို၊ မောက်ရှု၊ မျည်းတို၊ မျည်း ရှည်၊ ပါး ကာ၊ နား ကာ၊ ရှေ့ကာ နောက်ကာ၊ အတွင်း သွော် လတ် တို့နည်း သနား တော်မူသည်။

18 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၉ ရက် နေ့ဝန် ထောက် နေမျိုး သိဂို စည်သူစာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့ တော်သို့ပို့ စေသည်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

19 June 1801

စကိုင်း မင်း ဝန် နေမျိုး သူရ ဇေယသူလယ်၊ တပေါင်ကန်လယ်၊ လွှဲကန်လယ်၊ စည်သူကန်လယ်၊ ဆင်ကတုံး တောလယ်၊ သဒွေး ကန်လယ်များ ကိုသိရိနန္ဒဝန်ဥယည် တော်မှူး မနော်သိဟကမသိမ်း မယူ စေနှင့်လုပ် ဆောင်မြဲလုပ် ဆောင် စေ၊ ရွှေ တောင် စည်သူ ကျော်ထင်က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ၁၁ နှစ် နေမျိုး ကာမဏိကိုဇင်း မယ်မြို့ 1801 ဝန်ခန့် တော်မူသည့်ကာလမြို့စာ ရေး အရာနှင့်ထမ်း ရွက်ပါရသည် ၃၄ နှစ်စန္နပု ရိချီဇင်း မယ်မြို့လက်နက်ကိုင် မှုမြို့မှုမြို့တာ ဆောင်ရွက်ရန်သူတထူး ကြေး ငွေကို ဆောင် ရွက်ရသည်နှင့်မြို့ရွာ ပျက်ပြား၍ မ ပေး မဆပ်ရ ရှိသည်ကို ငွေရှင်တို့က ပေး ဆပ် ကောင်း သည်အပ်နှံ တောင်း ထုတ် ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဇင်း မယ်မြို့မှ ဆောင်ရန် ဈေး ယူသည့် ငွေမှန်လျှင်ဇင်း မယ်မြို့သာ ယာ ငြိမ်ဝပ်သည် ကာလမှ တောင်း စေ။

19 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၀ ရက် နေ့ ဝန် ထောက် နေမျိုး သိရိ စည်သူစာ ရေး ငမြတ်သာ အား ကိုအပ်၍ ရွှေမြို့ တော်သို့ပို့ စေသည်။
(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

အင်တောက်သာမြို့ကျေး နန်းပြန်တော်ရဆင်တော်ကိုးသင်း အောက်မား တော်တပေါက်ဘွားသည့်ဆင်မတော်များသည်ထူး မြတ်သည့်ဆင်ဖြစ်ကြောင်းကို ဆင်လက္ခဏာဘတ်ကဋ္ဌိနိုး သံတော်ဦးတင်သည်၊ ဆင်တော်နှစ်စီးကိုအိမ်ရှေ့မင်း ထွက်၍ကျူး တော်မှာအသာအယာကြည့်ရှုကြော့ဖမ်းစေ၊ ထူးမြတ်သည့်ဆင်တော် များဖြစ်သည်၊ တောင်းမွန်အောင်ကျွေး မွေးစေ၊ ဆင်ဝန်အောက်မား ဝန်တို့ကိုလည်း လိုက်စေ။

21. June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမှု)

ကုလား ရာဇယ်ကအ ရောင်း အဝယ် စေလွှတ်သည့် လှေစင်း ရောကိုမြစ်ငိုး မြစ်စဉ်ကင်း တော်များ ကကင်း ကြေး ကင်း ငွေမ ကောက်မခံ စေနှင့်လွှတ် စေ၊ ရာဇယ်ပစ္စည်း ဥစ္စာများ ကိုက နောင်ဓနုဖြူလိုင်မြို့နယ်များ တွင်ထား ပြတိုက် ယူကြောင်း နှင့်ရာဇယ်ကရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ ထား ပြတို့ကိုနယ်ရှင်သူကြီး တို့ကအပ် စေ၊ မအပ်နိုင်လျှင်ထား ပြတိုက်၍ဆုံး ပျောက်သမျှကိုနယ်ရှင်သူကြီး တို့က ပေး လျှော် စေ။

22. June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး တွင် ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမှု)

ဆရာတော်သင်္ဃာ တော်တို့ ဝါဆို ဝါကပ် ဥပုတ်ပဝါရဏာ မှုမှာပြုကျ ဒိန်အတိုင်း အစဉ် တပ်မြဲ ဝါကပ်စေအမိန့်တော်ထုတ်ပြန်တော်မူသည်ကိုအမိန့်တော်အတိုင်း ရွှေမြို့ တော်ရှိဆရာ တော်သင်္ဃာ တော်အဝေးအနီးဆရာတော်သင်္ဃာ တော်တို့မည်သို့ဝါကပ် ကြသည်ကိုမဟာဒါန်ဝန်ကနှိုး ဆော်သည်၊ ရွှေမြို့တော်ရှိဆရာ တော်သင်္ဃာ တော် တို့ကလည်း အဝေး အနီး သင်္ဃာ တော်တို့ကိုမည်သို့နှိုး ဆော်တိုင်ပင်ကြ ကြောင်း ကို မဟာဒါန်ဝန်က လျှောက် မေး၍ ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်။

22 June 1801

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၃ ရက်)နေ့ မဟာဒါန်ဝန်ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမူ)

အနောက်ဘက်တိုက်အဝင်ဆင်ယင်မြို့သူကြီး ငလာ၊ သား ငကလေး တို့နှင့်ငအိပ်၊ ငသီဟတို့အမှုသည်နှစ်ဦးကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်အလျှင် ရောက် အောင် ခေါ်စေ၊ အနောက်ဘက်တိုက် ဝန်ကိုလည်း ခေါ်စေ။

23 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလဆန်း ၁၄ ရက် နေ့တွင် နား ခစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

1800
အောင်ပင်လယ်လမိုင်း အဝန်း တို့သည် (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၂ ခုနှစ်လုပ်ရမှုရင်း စပါး ကိုမှန်ကန် အောင်စာရင်း မဆက်ဖြစ်သည်၊ အဝန်း စုကို ခေါ်၍အကျည်း တား ၊ ရွှေမြို့တော်ကျုံး မှာရှိသည့်ပုပ္ပဒဏ္ဍဆင် တော်ယဉ် ကျေး ငြိမ်သက်လျှင်မင်း ကွန်း သို့ ဆောင်ယူခဲ့စေ၍နန်း တော် မြောက်တန် ဆောင်း မှာထား စေ၊ အစဉ်စွဲလမ်း သုံး ဆောင်သည့်ပြဿဒိန် နေ့ ခေါ်ရက် ခေါ်များ မှာဟုတ်မှန်သည် မဟုတ်မှန်သည်များ ကိုသိ အောင်ညှိနှိုင်း ပြောဆိုကြ စေမှနား ပါး လည်၍အဟုတ် အမှန်တည်ထွန်း ရာသည်ဖြစ်သည်၊ နိုင်ငံ တော်အတွင်း အရပ်ရပ်မြို့ရွာများ တွင် ရဟန်း ဗေဒင်တတ်၊ ပုဏ္ဏား ဗေဒင်တတ်၊ လူ ဗေဒင်တတ်ရှိသူတို့ကို ခေါ် စေ၊ ကြေး ငွေအကုန်အကျမရှိ စေနှင့်၊ ရတနာသိင်္ခမြို့ကဝင့် ခေါ်ခဲ့သည့်သာထွန်း ကျောင်း သင်္ခါတို့မှာမြို့ပြင် ကျောင်း နေသင်္ခါကိုမင်း ကွန်း တွင် နေ၍ပြဿဒိန် ဗေဒင်မှုကို ပြောဆို စေ၊ မြို့တွင်း ကျောင်း နေသင်္ခါမှသာထွန်း ဘုန်း တော်ကြီး ကိုမစပြုစုရသူဖြစ် ကြောင်း နှင့် မေတ္တာရပ်ခံသည် လှေလူခန့်ထား ၍ ကျောင်း ရောက်ပို့ စေ၊ ပေါက်မြိုင်မြို့သူကြီး ငခွေး ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း လျှောက်ချက်ဝင်လူတို့ကိုခံဝန်သည်ဆိုသူ ငမြတ် လေး မှာဝန် ထောက် နေမျိုး သိရိစည်သူက တောင်း ၍မြို့သူကြီး ငခွေး သို့အပ်၊ လူကိုမရလျှင်ခံဝန်သူကိုအပ်၊ ကြေး ထွက်လိုသည် ဆိုသူ လျှောက်ချက်ဝင်သူတို့ကိုလည်း မြို့သူကြီး ငခွေး သို့အပ်။

24. June 1801
(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင် ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမူ)

မြောက်ဘက်တိုးသင်းခွက်ခွင်မြင်း စီး ၄ စိန်ဂွိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်ကို လွှတ် တော်သို့အပ်၍ထိုက်ရာစီရင်စေ၊ ရဲ ခေါင်သီရိ ကျော်သူကိုမညာဝတီမြို့အခွန်ဝန်ခန့်၊ ကန်သစ်မြင်း စီး သား ၄ ပြေ့ကိုပြကွ ဒိန်ဗေဒင်မှုများ ကို ပြောဆိုစေရမည်အ ကျည်း ရှိလျှင်လွှတ်၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ် စေ၊ သာသနာပြုဆရာ တော်မှ စ၍ ရွှေမြို့တော်အတွင်း ပြင်ရှိ နေသည့်ဆရာ တော်သင်္ဃာ တော်တို့သုမ္မာဇရပ်သို့ ဝင်ပြီး လျှင်သာသနာပြုဆရာ တော် ညောင်ကန်ဆရာ တော်တို့ ခေါင်း တည်၍ပြကွ ဒိန် ဗေဒင်အ ကြောင်း အရာကိုနား လည်ကြ အောင်မပြတ်စည်း ရုံး တိုင်ပင် ပြော ဆိုကြ စေ၊ နား ပါး လည်မည့်ရဟန်း သင်္ဃာတို့ကိုလည်း ပြသ စေ၊ အ နောက်မျက်နှာ ယောင်မှူး ပေါက် ဘော် တော်သူ ေ ခါင်း ကွဲ ကျောင်း လူထွက်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ် စေ။

25 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၁ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမူ)

သာသနာပြုဆရာတော်၊ ညောင်ကန်ဆရာတော်၊ ရွှေရေးဆောင်ကျောင်း၊ ငါး
စိုဝန်ကျောင်း၊ ပြာသာဒ်ကျောင်း၊ သူရဲဝန်ကျောင်း၊ စလင်းတိုက်၊ သရက်တော်ပုံတိုက်၊
ဆောင်မြှုပ်ကျော်တိုက်၊ စံကျောင်း၊ ဘိုကြီးဝန်ယောက်ကျောင်း၊ နိဿရည်းဆရာတို့
တပည့်သံဃာစုပြင်ကျန်သည့်ဆရာတော်သံဃာတော်တို့မှာ ဆရာစဉ်ဆက်ကပ်ဆိုခဲ့
သည့် ဝါဆိုဝါကပ်ဥပုတ်ပဝါရဏာ
များသည် မည်သည့်ဆရာက မည်သည့်ဆရာတိုင်ဆင်းသက်ခဲ့၍ မည်သည့်ကျမ်းဂန်နှင့်
မည်သို့ကပ်ဆိုသည်၊ ဝိဋ္ဌကတိကျမ်းဂန်နှင့်အညီကပ်သည်ဖြစ်မည်၊ ရာဇမတ္တဏ်ဗေ
ဒင်ကျမ်းများနှင့်အညီကပ်သည်ဖြစ်မည်၊ သူဇီတာတတ်ငှိကာပြက္ခဒိန်များနှင့်
အညီကပ်သည်ဖြစ်မည်ကိုအသီးအသီး စာဆက်သွင်းကြစေ၊ အရပ်ရပ်မြို့ရွာနေနိဿ
ရည်းဂိုဏ်းအုပ်သံဃာတို့ကိုမဟာဒါန်ဝန်က စေ့ငုအောင်ပင့်စေ၊ ဝါတွင်းဖြစ်သည်
ဆို၍မနေစေနှင့်၊ မြောက်ဘက်ကိုးသင်းခွက်ခွင်မြင်းစီးနှင့်မဟာဒါန်တိုက်
ကန်တော်မင်းကျောင်းသူကြီးတို့အခွန်ခံသည်အမှုတွင်လူများနှင့်ရိုက်နှက်ကြူး
လွန်သည်၊ ခွက်ခွင်မြင်းစီးတဂိုဒိုးသံတော်ဦးတင်ချက်ကိုလွှတ်တော်ကစီရင်
စေ၊ အမိန့်တော်ပါသည်မှာ အိမ်ရှေ့မင်းကစစ်ကြော၍စီရင်စေ။

26 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂ ရက်နေ့နာ၁း ခ၈ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ပေမူ)

သာယာဝတီဆင်တော်ကို အောက်မား နှင့် အောက်ငင်စေသည်၊ မမိမရ ရှိသည် ကိုပြည်မြို့ရှိထနက်ပလာဘက်၍ ရအောင် ကြော့ဘမ်း ပါမည်ပြည်မင်း ကရှိနိုး သံတော် ဦး တင်သည်၊ အောက်မား များ နှင့်အတူပြည်မင်း ကထနက်ပလာခန့်ထား၍ အောက်ငင် ကြော့ဘမ်း စေ၊ ရမ္မာဝတီမြို့အ ကောက်ဝန်ငမြတ်လှကအခွန် တော် ဒင်္ဂါး ၇၀၀၀ ကျော်မြို့သူကြီး ငအောင်စံခံယူပြီး လျှင်လူငယ်ရဲကို ငွေဒင်္ဂါး ၂၂၅၀ နှင့်နှိမ်ဆက်သွင်း သည်၊ ကျန်ဒင်္ဂါး ကိုအရာရှိတစု ဝေယူစား ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ မြို့သူကြီး ငအောင်စံနှင့် ငွေဒင်္ဂါး ကို ဝေယူစား သူအရာရှိ အနက်အစစ်အမေး ခံနိုင်မည့်သူ စစ်ကဲ၊ နား ခံ၊ မြို့စာရေး ဘိုကို ရွှေဘ ဝါး တော် အောက် ခေါ် စေ။

27 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၃ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

အနောက်ဘက်တိုက်ဝန်နှင့် ချောင်း ဦး ငွာမှာလူ သေကိုကြည့် စေသူအနောက်ဘက် တိုက်ဝန်လုလင်စံလှ ပေါ၊ ငမွေးသူ၊ ငပေါစ၊ ငကောင်း တို့ကို ခေါ်စေ၊ ချောင်း ဦး သူကြီး ငသီဟ်ဆင်ယင်မြို့မသူကြီး ဒိုရာသွား၍ ရိုက်နှက်ပြုကျင့်ကြ သောကြောင့်လူ သေဆုံး သည့်အမှုကို မြို့သူကြီး ကအကြည့် စေသူလုလင်တို့နှင့်အမှုသည်နှစ်ဦး ဖြောင့် ဖြောင့်ဆိုး ဆိုး ပြုသသည်၊ ငသီဟ်မှာ ငါကြည့် စေသူလုလင်မြို့သူကြီး တို့အစုံအညီ လိုက်ကြည့်သည်ကို ဖြောင့် ဖြောင့်ဆိုး ဆိုး မပြဆီး တား ကြောင်း နှင့်လုလင်တို့အစစ် ခံချက်တွင်ပါသည်၊ သည်တကြိမ်သာ မဟုတ် ယောက္ခမမြို့သူကြီး ကျနှင့်ပူး ပေါင်း၍အ ကြိမ်ကြိမ်ရပ်ရွာဆင်း ရဲသား ကိုမငြိမ်မဝပ် အောင် မွှေနှောက်လှုပ်ရှား သူလူ ဆိုး လူသွမ်း ဖြစ်သည်၊ ငသီဟ်ကိုအဆုံး စီရင်၊ ချောင်း ဦး ရွာကိုလည်း ဆင်ယင် မြို့မသူကြီး ကသူကြီး အရာကိုခန့်ထား စေ၊ ဝန်ကြီး ဝန် ထောက်ကိုလည်း အမှုအမြစ် အခြေကို ထောက်၍ပြီး ပြတ်လွယ် အောင်မစီရင်၊ နေ့ရက်မရှည်မကြာတန် ရှည်ကြာ ရသည်၊ ဝန်ကြီး ဝန် ထောက်တို့ကို နေမှာ၃ရက်လှမ်း ။

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့ မင်း ကွန်း အရှေ့ဘက် ကွန်း မြစ်ဆိပ်နန်း တော်တွင်အမိန့်တော်ကိုနား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။
(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မဟာမင်းလှမင်း ခေါင်ကို ကျော်စည်တိုက်ကိုဝန်မြဲဝန် စေ၊ ငရွှေပုံသည်လူဆိုး လူသွမ်း ဖြစ်ကြောင်း ကိုစစ်ချက်ထွက်ဆိုချက်တွင်သိသာပြီ၊ အဆုံး စီရင်၊ အနောက်ဘက်တိုက်ဝန်ကဆင်ယင် ချောင်း ဦး သို့လူ ယေသည့်အမှုကိုအကြည့် စေသူ ငင်လှ ဘော်၊ ငမွေး သူ၊ ငပေါစ၊ ငတောင်း တို့ကိုသစ် တောသို့ပို့၊ ပြက္ခဒိန်အတိုင်း ဝါကပ်၊ ပြက္ခဒိန်အတိုင်း မကပ် နေသည့်ရဟန်း သင်္ဃာတို့ကိုမည်သည့်ရဟန်း သင်္ဃာတို့ကပ်သည် မည်သည့်ရဟန်း သင်္ဃာတို့မကပ် ..နေသည် သိ တော်မူ အောင်မဟာဒါန်ဝန်က မေး၍ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင် စေ၊ မဟာဒါန်ဝန်ကိုချည်း လျက် မေး စေ၊ တပယင်း ကျေး မျုးနား ညောင်ကိုင်း ရှိခင်ကြီး အိန္ဒလက်ာကိုအိမ် ရှေ့ဝန်ကအလျှင် ရောက်အောင်အုတ်ရှစ်ကန်မြင်း စီး ငမောင်နှင့်သင့်ရာဘက်ခန့်၍ ပင့် ခေါ် စေ၊ အနောက်ဘက်တိုက်ရွာဥ နှောက်ရွာသူကြီး ငပေကိုညည့်အချိန်အိမ်တက်သို့တက်၍ ထိုး သည်ဆိုသည့်အမှုကြောင့်အကျည်း ထား သည့်လူတစ်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်ပို့ လာစေ၊ ဥနှောက်သူကြီး ငပေကိုလည်း ခေါ် စေ။

29 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့နား ခ၈ မြောင်မှုး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာ့ပိုင် ပေမူ)

ငြိမ်း နှင့်ပဌနဂိုဂ်မြို့သူကြီး တို့စကား မှာ၊ ပဌနဂိုဂ်မြို့သူကြီး ၊ မိကျောင်း ရဲ သူကြီး ၊ ပဌနဂိုဂ်မြို့စား နေဘ်ရထာ ကျော် ခေါ်ဝ်တို့ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ် စေ။

30 June 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမှု)

30 June 1801

နေလှမ်း ရာဇဝတ်တော်ခံရသည့် ငန်ကြီး ဝန် ထောက်တို့ကို ချမ်းသာပေးတော်မူသည်။

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့ နံ ၁း ခ ၈ ရေမြှောင်မှူး ထွင်ပြန်။ 30 June 1801

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ဥယဉ်တော်မှာ စိုက်ရန်သင်ကန်း ပင်၊ ပင်ရေ ၁၀၀၊ ဟံသာဝတီမြို့ဝန်သို့
မှာထား၍ ဆက်လှာသည်။

2 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှုး
ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ် ပေမူ)

ပြည်မင်းကို ပေးဘွဲ့ရာပါဝင်သည့်မြန်အောင်မြို့နေရင်း ရဲရည်မှန်မြင်း အစုသားတို့မှာပြည်မင်းကိုသနားတော်မူသည့်အတိုင်း ပြည်မြို့သို့ ပြောင်းစေ၊ အမိန့်တော်ထုတ်ပြန်တော်မူသည့်အမိန့်တော်အတိုင်း ပြည်မြို့သို့ ပြောင်းနေသူလည်း ရှိသည်၊ ပြည်မြို့သို့မပြောင်း တကျေး တရပ်ထွက်သွား ပြောင်းနေသူလည်း ရှိသည်၊ ပြည်မြို့သို့မပြောင်း မနေတကျေး တရပ်ထွက်သွား ပြောင်းနေသူတို့ကိုမြင်း ဝန်ကဝန်စုသားတကာနည်း သိမ်းရုံး ခန့်ထား ရမည်၊ မြင်းစီး မြင်းခေါင်းတို့ မြင်းမှုထွက် ရွေးသည့် ကြွေး ကိုသာမြင်း ဝန်ကတောင်း ခံ၍ဆပ်ရမည်၊ ပြည်မင်း ကအပ်ကြောင်း နှင့်မြင်းဝန်ကရှိနိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ အထက်အမိန့်တော်အတိုင်း ပြည်မြို့ကို ပြောင်း နေသည်၊ မြန်အောင်မြို့နေရင်း ရဲရည်မှန်မြင်း စုသားတို့ကို ပေး ဘွဲ့ တော်မူသည့်အတိုင်း ပြည်မင်း မှာထမ်း စေ၊ ပြည်မြို့သို့မပြောင်း မနေသည့်မြန်အောင်မြို့နေရင်း ရဲရည်မှန်မြင်း အစုသားတို့မှာမြန်အောင်မြို့တွင်နေထိုင်လုပ်စား မြို့နေထိုင်လုပ်စား၍ ဝန်စုသား တကာနည်း မြင်းဝန် မြင်းစာရေးကြီးတို့က ခန့်ထား ရာထမ်း ရွက်စေ၊ ပြည်မင်းတွင်မြင်း အစု အမှုထွက်မြင်း စီး မြင်း ခေါင်း တို့ ရွေး ယူသည့်ငွေမှာသက္ကရာဇ်စာကိုပြည်မင်း ကအတွင်း တော်သို့သွင်း စေ၊ သက္ကရာဇ်စာထွက်အတိုင်း မြင်း ဝန်ကဆပ် ပေး စေ၊ မြန်အောင်မြို့ကပြည်မြို့သို့ ပြောင်း နေသည့်မြင်း သား တို့စာရင်း ပြည်မြို့သို့မပြောင်း မနေကျန်သည့်မြင်း သား တို့စာရင်း ကိုလည်း အတွင်း တော်သို့သွင်း စေ။

2 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော်၈ရက် နေ့မင်းထွန်း အရှေ့ဘက်ဘောင်တော်ဆိပ်နန်း တော်မှာနား ခံစ မြောင်မှုး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမူ)

ဥတည်မင်း ကဆက်သည့်လက် ဆောင် တော်ကို ဗန်း မော် စော်ဘွား ကိုယ်နှင့်သင့် ရောခန့်ထား၍ဆက်လာ စေ၊ ဗန်း မော် စော်ဘွား နှင့် ပါသည့်တရုပ်တို့မှာ ဗန်း မော်သို့ပြန်သွား စေ၊ မိုး မိတ်မင်း သား က ကြော့ဖမ်း ၍ ရသည့်ဆင်ဖြူ တော်မကိုတ တောင်း မှိုင်တိုင်နီး စပ်သည့်မြို့ကျေး ရွာက ဘောင် လှေလုပ် ဆောင် ၍ဆင်ဖြူတော်တက်တုရား ဆိပ် ရောက် ဆောင်ယူခဲ့ စေ၊ ဆင်ဖြူတော်တက်ဘုရား ဆိပ်သို့ ရောက်လျှင်ဆိုင်း ရပ် စေ။

3 July 1801

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၉ ရက်နေ့မင်း ကွန်း အရှေ့ဘက် ဘောင် တော်ဆိပ်နန်း တော်တွင်အမိန့်တော်ကိုနား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။ (မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမူ)

ဥနှောက်သူကြီး ငပေဆင်ယင်မြို့အဝင်တုန်ကန်ရွာ နေညိုသူကိုရိုက်နှက် သေဆုံး သည့်အမှုကိုစစ်ကြောလျှင်ညိုသူနှင့်ညိုပုံ၊ ညိုမြလူပေါင်း ရအိမ်ကိုထုန်ကန်သူ ကြီး ကလည်း ငယ်သား တိုင်ဝင်ဖြစ်သည်၊ ငပေကလည်း ငယ်သား ဖြစ်သင့်သည့် လူဆိုကြကြောင်း ကို၂ ဦး ဖြောင့်သည်လူဆိုပြီး နောက်ညိုသူနှင့်ရအိမ်ထောင်ကို ငပေသည်လူ ၁၀၀ ကျော်နှင့်ဘမ်းဆီး၍ ဥစ္စာပစ္စည်း သိမ်းယူသည်၊ ဘမ်းဆီး ခေါ်ငင်ရိုက်နှက်ရာညိုသူ သေသည်တွင်ညိုသူကိုသူခိုး ထား ပြုဖြစ်သည်ငပေက ပြုလုပ်သည်မှာလူကိုရလိုသည်လူဆိုရင်း စကား အမှန်ဖြစ်သည်၊ ဘမ်း ခေါ်သည့်ကာ လလည်း လူဆိုရင်း လူရအိမ်ထောင်ကိုပင်ဘမ်း ခေါ်၍ညိုသူ သေသည်၊ သူခိုး ထား ပြုမှန်လျှင်နယ်ရှင်ဆင်ယင်မြို့သူကြီး ထုန်ကန် သူကြီး တို့ကို ပြောဆိုဘမ်းဆီး ရမည်၊ မပြောမဆိုဘမ်းဆီးသည်မှာ ငယ်သား ဖြစ်သည်လူဆိုသည့်စကား ရင်း အတိုင်း လူ ကိုရလို၍ဘမ်း ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်၊ ညိုသူ သေမှသူခိုး ထား ပြုဆို သော်လည်း အမှန် မယူသင့်မ သေထိုက်မ သေတန် သေရသည်၊ ငပေကိုညိုသူ သေစား သေစေ၊ ဥ နှောက်ရွာမှာသူကြီး အရာကို ရွေး၍သွင်း ၊ ငပေကထား ပြုဖြစ်သည် လျှောက် ထား သူငကွ၊ ငနေ၊ ငက၊ ငဝါ၊ ငအို၊ ငအူ၊ ငအိုင်၊ မိမြတ်လေး ၊ မိမြတ်လါ၊ မိအိတ်တို့ကိုလည်း အမှုမမှန်ဖြစ်သည်၊ ဆိုင်ရာတိုက်ဝန်တိုက်စာရေး တို့ကိုအပ်။

3 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၉ ရက် နေ့ မင်း ကွန်း အရှေ့ဘက် ဘောင်တော်ဆိပ်နန်း တော်တွင်အမိန့်တော်ထိုနား ခံစ ပြောင်မှုး တွင်ပြန်။
(မေမြို့တုန်း ကြွယ်ပေမူ)

တောင်ဘက်တိုက်ဝန် ရွှေ တောင်ပုံချီကို တော်နေရာမှာ နေစေ၊ ရွှေ တောင် ပုံချီကို ဖေါင်း ပန်း ၆၊ တမာရွက် ဆောင် ၆၊ ရွှေစလွယ် ၉ သွယ်၊ နား ဆောင်း ရွှေသား ကြက်ရင်ဆူး ၂ ထပ်၊ ကဏ္ဍိပါဝတ်လုံ၊ သွဲ့ဖြူ ရွှေမြိတ်ဂံ၊ သွဲ့သင်း ကျစ်တတ်၊ မောက်တို ရွှေပိန်း ၊ ရွှေကုံး စိန် တောင်ရ၊ ရွှေထိပ် ရွှေထွတ် ငှက်မနား စိန် ပွင့် ၉၊ ပါး ကာနား ကာ မောက်ယူပါလည် ကွေး ရွှေကာ နောက်ကာ ကဏ္ဍိပါ နီဘဲကွပ် ပိုး စုံသတ်၊ မျည်း တိုကဏ္ဍိပါနက်ဘဲကွပ်ပိုး စုံသတ်၊ မျည်း ရှည်ကဏ္ဍိပါပြာ ဘဲကွပ်ပိုး စုံသတ်၊ ကွမ်း ခွက်လဘက်အိုး တ ကောင်း ပိတ်အဝန်း ၊ ဓါး အဆောက် အိမ်ကဏ္ဍိပါနက်မွမ်း ၊ ရင်း ဖွား ခွေး မခွေး ငယ်သံ ပတ်ရတန့်၊ ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ၊ ထမ်း စင်သံလျှင်း တလဲ ၆ ဝန်း၊ ဘီနပ်ကုလား ပန်း၊ အိမ် ညောင် ရွက်ကုလား ပန်း၊ ဘောင်း ထိပ် မှော်ကြိ၊ ဓါး ပန်း ကမွတ်နား ကြာနုတမြချိုး၊ ကမွတ်နား အတွင်း ပြင်ပွတ်ခြမ်း၊ စက် ဒေါ့ကွင်း အတွင်း ကြယ်နား ကုလား ပန်း ညောင်ရွက်တမြချိုး၊ ကြက်ရင်ကုလားပန်း အိမ် ညောင်ရွက်အတွင်းကုလားပန်း၊ ပေါင့် ကျေး စေတိုင်အ ဖြေမြင်းနား လျှောက် ၅ ဝန်းထုပ် ၃ ဝန်းထု ပြောက်အနီသုတ်၊ ဓါးပန်းစက်မှာ လက်ဝဲလက်ျာ ၂ ဝန်းစီ နောက်ထုပ် ၂ ဝန်းစက်အတွင့်ဆင်စွယ်ကြယ်၊ စက်နား ညောင်ရွက် ဆင်စွယ်ကြက်ရင်ကုလား ပန်း၊ အိမ်ဆင်စွယ် ၂ တန်လည်သီး ဆင်စွယ် မှော်၊ ကျေး စေ တိုင်ဆင်စွယ်၊ ထီး နီဆင်စွယ်ထွတ် ၁၊ ကျိုင်း ဆင်စွယ်ထွတ် ၁၊ မြင်း ကကြိုင်း ညောင် ရွက် ၅၊ သမ္ဗရာခွန်ရက် ဘောက်က တောင်သွဲ့ဆက် နား ကါရွှေဇာ ဝါပိန်း၊ နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြှောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာဝါက တောင် ရွှေ ရေး စာမရှိရုပ်ပန်း ခက် ကိုက်အနား သံငှ ရွှေပိန်း၊ ဦး ခက်ထိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ၎င်ပတ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေ ကြယ်တပ်၊စီး နှီး သက္ကဒါန်၊သက္ကလတ်တင်ရန်း စက်ရွှန်း ၃ဆင့်သနား တော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲ ရေး ၍သွင်း ။

3 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၉ ရက် နေ့နား ခစ မြှောင်များ ထွင်ပြန်။

(မေမြိုဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

သဘော်သူကြီး အာကာဝတ်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း အာကာဝတ်ကဆက် ဂုန်စပါး တော်များ နှင့် ရောင်း ဂုန်ဆန်စပါး ဆား ငါး ဝိတင်၍ဆန်တက် စေ သည့် လှေ၃ဝကိုကင်း တော်များ သို့ ရောက်လျှင် လှေငယ်နှင့်သာ ဝင်၍တိုင် စေ၊ ဝန်တင်လှေကြီး များ ကိုအလျှင်အမြန်ဆန်တက် စေ။

4 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၁၀ ရက် နေ့နံ ၁း ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမှု)

အင်ပင် ရွှေကုဘုရား အရှေ့မြောက် ဒေါင့်သင့်ရာတွင်တရုပ် ဘေးမဲ့ပေး တော်
မှုသည့်နယ်၄ ထောင့်မှာ ၄ရပ်စိုက်ထူရန် ကျောက်ဖြူ၄ချပ်၊ ကမ္ဗည်း ကျောက်၁၊
အဖျား ကြာငုံနိမိတ်တိုင်ဂမွား ကို ရွှေချထုလုပ် ရေး သား ၍ပြီး ပြေသည်
တိုင်းတာမှတ်သား ဆက်သွင်း ရင်း နှင့်အညီအကွာအဝေး ပုံစံနှင့်ကန့်ဝင်ရန်ကု
ဖရုပ်အဘိုး လက္ခ ငွေဒင်္ဂါး ကျောက်ချပ် ကျောက်တိုင်များ ကိုရမည်း သင်း မြို့ဝန်
သို့ပေး အပ် ဆောင်ယူစေ၍ ကောင်း မွန် အောင်စိုက်ထူ ဆောက်တည်ထား စေ
မည်၊ ပြီး ပြေသည့်ကာလလည်း ကျောက်ကု ကျောက်တိုင်တရပ်လျှင်တာ၁၂ဝကွာ၄မျက်
နှာသစ်ပင်ဝါး ရှို တောခြုံပိတ်ပေါင်း မရှိစေရ၊ မီး ထင်း လုံခြုံအောင်တူး ခုတ်
ရှင်း လင်း စေပြီး လျှင်မြင်း ထား ဂုဏ်မလျှော့အဖျား သင်ပုံး ခေါင်း တာရန်စေ
မှာထား မည်ဝန်တို့ကစာဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ဥထည်မင်း ကဆက်သသည့်
လက်ဆောင်တော်များ ကိုဗန်း မော်စော်ဘွား ကြပ်မဆက် ရောက်သည့်လက်ဆောင်
တော်ဆက်အမတ်တို့မှာရှိခိုး သံတော်ဦး တင်အစီရင်ခံစာမပါ၊ ဗန်း မော်စော်
ဘွား သို့ပေး မှာသည့်စာသာပါသည်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်အရောက်ဗန်း မော်
စော်ဘွား ကိုယ်ဆက်သကြောင်း လာသူတို့ကိုလည်း တကန့်ဘ်း အစား အသောက်လုံ
လောက်အောင် ကျွေး မွေး ပေး ကမ်း ကြောင်း ဘုန်း တော်အကျိုး တော်နှင့်
ရှည်စရာဗန်း မော်စော်ဘွား က ပေး မှာ စေ၍ပြန်သွား စေမည်ဝန်တို့ကစာ
ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ကျော်ပြည်သို့ စေသူသူရိန်မဏိပျံချိ ကျော်စွာ၊ လက်ဝဲ
ရဲခေါင်၊ အာကာရဲခေါင်၊ ရန်ချင်းသူတို့ကအစီရင်ခံ ဇေလွှတ် ရောက်သူကျိုင် သည်
မြို့ဝန်စစ်ကဲတို့ကထည့်အပ်လိုက်သူငညိုမင်း ၊ ငရှင်ကလေး တို့တွင်ပါသည့်အစီရင်ခံစာ
ကျိုင်း ရုံ၁၂ပန္နာအဝင်မိုင်းအုမြို့စား ကရှိခိုး သံတော်ဦး ထင်စာလာသူတို့မေး
ချက်ကို ထောက်၍ကျိုင်း ရုံသည်ဝီဘွား စစ်ကဲလူး၁၂ပန္နား မြို့စား အမတ်ဒေါ
ယား တို့နှင့်မိုင်း အုမြို့စား တို့သို့မှာတား မည့်ဝန်တို့ကစာဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း
သင့်ပြီ၊ စောရုံမှာသူရိန်မဏိတို့ ကျော်ပြည်သို့သွား ၍ရှိပြီးဖြင့်သည့်မိုင်း နှမ်မြို့တွင်
အုပ်ချုပ်မြဲအုပ်ချုပ်နေစေ။

5 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့နံ: ခစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမု)

ရွှေတောင်တင်မှာ အောက်ကင်း ရှာကိုနှုတ်၊ မိန်း မဖိုး ငလွှကို ကျော်စည်တိုက် အောက်ကင်း ရှာကိုသနား တော်မူသည်၊ လက်နက်စကြာအ မြောက် တော်မျိုး ပြည်ကြီး ရန်ခွင်သူကို မြောက်ဘက်တိုက်သိမ်း တောရှာကိုသနား တော်မူသည်၊ ရဲခေါင်သီဂို ကျော်သူကို ၄၀ တော် နေမျိုး လက်ယာသူရ သွေးသောက်မှာ စာရင်း သွင်း၍ဘွဲ့၊ သား မယား အသက် နေ့နံ စာရင်း ကိုလည်း သွင်း စေ၊ ရဲခေါင်သီဂို ကျော်သူကို ကွမ်း ခွက်လက်ဘက်အိုး တ ကောင်း ဖိတ်၊ အဝန်း ဓါး အ ဆောက်ကတ္တီပါစိမ်း မွမ်း ရင်း ဖွား ခွေး မခွေး ငယ် ၅ တန့် ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါအိမ်ကတ္တီပါစိမ်း မွမ်း ရင်း ဖွား ခွေး မသံပတ် ၅ တန့် ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ၊ ထမ်း စင်တလဲ ၃ ဝန်း ဘိနပ်ကြာနု ဘောင်း လက်ဝင်ဆီး ရွက်ကမွတ် မှော်တမြူခြူး ကမွတ်နား အတွင်း ပြင်ပွတ်ခြမ်း၊ စက် ဇောက္ကွင်း အတွင်း ကြယ်နား ကုလား ပန်း ညောင်ရွက်တမြူခြူး၊ ကြက်ရင်ကုလား ပန်း အိမ် ညောင်ရွက်အတွင်း ကုလား ပန်း၊ ယောင့် ကျေး စေတိုင်အဖြူမြင်း နား၊ လျှောက် ၅ ဝန်း ထုပ် ၃ ဝန်း ထု ပြောက်အနီသုတ်၊ ဓါး ပန်း စက်မှာ လက်ဝဲလက်ယာတဝန်း စီ၊ နောက်ထုပ်တဝန်း၊ စက်အတွင်း ဆင်စွယ်ကြယ်၊ စက်နား ညောင်ရွက်ဆင်စွယ်ကြက်ရင် ကုလား ပန်း၊ ဒီမ်ဆင်စွယ် ၂ တန့်လည်သီး ဆင်စွယ် မှော် ကျေး စေတိုင်အဖွား ဆင်စွယ်၊ ကျိုင်း ဆင်စွယ်ချက်အထွတ်အနီသုတ်၊ ထီး နီ ဆင်စွယ်ထွတ်၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက် ၅၊ သမ္ဗုရာနှံ့ ရက် ဘောက်က တောင်ဆွဲ၊ ဆက်နား ကဲ ရွှေဇာဝါဝိန်း၊ နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြွောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာဝါက တောင် ရွှေ ရေး စာမရိုရှုပ်ပန်း ခက်ကိုက်အနား သံဇို ရွှေဝိန်း၊ ဦး ခက်ထိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ရင်ပသ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နှီး သက္ကဒါန်သက္ကလပ်တောင် ရန်း ဓာက်ရွှန်း ၃ဆင့်သနား တော်မူသည်၊ ဗောင်း ဝတ်လုံစလွယ်မှာလည်း ဒူး နေရာ နေတို့နည်း ဝတ်ဆင် စေ။

6 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့နား ခစမြောင်မျိုး ထွင်ပြန်။

(မေမြိုဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မင်းကွန်း အရှေ့ဘက်နန်းတော်မှာအမိုးကိုအင်္ဂတေကွက်စေ၊ မိုးမိတ်မင်းသားသတိုးမင်း ရဲ ရှေ့တောင်မှာငမှိုင်းကိုအကြီး ခန့်၊ ငခံရေဝင်ကိုအကြီး အရာကနှုတ်၊ လမိုင်း အဝန်း တို့ကိုနာလှ အောင်၃ချက်စီရိုက်၍အကျည်း ကလွှတ်၊ ယည်ကျော် လှတော်သား တို့ကိုအကျည်း ကလွှတ်၊ လှတော်နှင့်ထမ်း မြဲထမ်း စေ။

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမှု)

8 July 1801

အောင်ပင်လယ်လမိုင်း သားတို့ကိုအကျည်းတလွှတ်၊ ကျားကြီးမကြီး ကျား ငယ်မငယ်လူ ပေါင်း ၃၀၉၂အနက် ရွေးကြီး နှုတ်၂၀၀ပြင်ကျန်၃၆၉၂ကို၁ကိုယ်လျှင်၅ ကျပ်လစာကို တော်ကစပါး ကိုထုတ်၍ ပေး၊အောင်ပင်လယ်လမိုင်းဝန်သီရိဇေယက (သက္ကရာဇ်၁၁၆၀) 1798 ၆ဝပြည့်ဖါရင်း တော်ပါပဲ ပေါင်လမိုင်းလက်သမလင်ငနိုး နှင့်လူ၂၀ ကျော်သားတို့ဆိုင်ရာမထမ်း တပ်နို့နေသော ကြောင့်သိမ်း ခေါ်လျှင် အောင်ပင်လယ်သို့ ရောက်၍ အောင်ပင်လယ်ကန်တွင်လက်သစ်အရပ်မှာချထား နေထိုင် ပါစေသည်ကို ဖြောင့်မတ်စွာမထမ်း ရပ်ရွာသို့ထွက် ပြေး ကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ ထွက် ပြေး သမျှလူတို့ကို တွေ့မိ အောင်သိမ်း ရုံး ၍ အောင်ပင် လယ်လမိုင်း ဝန်ကိုအပ်၊ ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း အောင်ပင်လယ်သို့ ရောက်မှထွက် ပြေး သည်မှန်လျှင်လမိုင်း ငန်သီရိဇေယကအဆုံး စီရင်စေ၊ တပ် ရှောင် ခြေချင်း ချွတ်လူတို့ ဖြောင့်မတ် အောင်မထမ်း ရေကြည်လမ်း တလျှောက် ထွက် ပြေး သူ့ တောင်ကန်သို့ ရောက်မှထွက် ပြေး သူလူ၂၀၀ ကျော်ရှိ ကြောင်း နှင့် အောင်ပင်လယ်လမိုင်း ဝန်ကရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ ထွက် ပြေး သမျှလူတို့ကို ဆိုင်ရာမြို့ရွာသူကြီး တို့မှာ တောင်း ၍ အောင်ပင်လယ်လမိုင်း ဝန်သို့အပ်။

8 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော်၁၄ရက်နေ့နံနက်း ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မန်းကျည်း ဈေးတက်ရွာ နေစစ်ထွက်ဒီပသား ငကြာဂိုး ၊ ငသာအို၊ ငသာအေး
တို့နှင့်လူပေါင်း ၅၆၊ ရေတိုရွာ နေငသာလှနှင့် ၈၊ ၂စု ၆၄လူတို့ဆင်ခြေဘုံး
သေနတ်မှာထမ်း ရွက်လိုသည့်ရှိခိုး သံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း (သက္ကရာဇ်)
1787
၁၁၄၉ခု ၁၁၅၀ပြည့်ဆင်ခြေဘုံ သေနတ်မှာစါရင်းဖြည့်သွင်း ထမ်းရွက်စေသည်၊
1788
သေနတ်အစုသားတို့ကိုလုပ်မြေနေမြေသနား တော်မူရာ နေမြေမှာပြောင်း
နေရမည်သိမ်းဂုံး နေထိုင်စေသည်တွင်မှငရွှေစ၊ ငပု၊ ငညွှန်း ၊ ငသာထင်တို့
နှင့်လူပေါင်း ၃၀ ကျော်ကို မြောက်ဘက်မြင်း ပန်မြင်း စာရေးတို့က သောင်းပြည့်
1783
စာရင်း (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခုစာရင်း မပါဆို၍လက်ခံသိမ်းဆားကြောင်း နှင့်
ဆင်ခြေဘုံး သေနတ်အုပ်အောက်မား ဝန်ကရှိခိုး သံတော်ဦးတင်သည်၊ မြောက်
ဘက်မြင်း ဝန်မြင်း စာရေးတို့တမသိမ်း မထား လက်မခံစေနှင့် (သက္ကရာဇ်)
1787
၁၁၄၉ခု ၁၁၅၀ပြည့်အမိန့်တော်ရင်းအတိုင်း ဆင်ခြေဘုံး သေနတ်အစုမှာထမ်း
1788
ရွက်စေ၊ မြောက်ဘက်မြင်း ဝန်မြင်း စာရေးတို့ကအပ်စေ၊ ဆင်ဝန်ကမြို့ထင်လ
ဝဆင်မှူး ဦးစီး နေခက်ပဲ့တို့ကို ကျော်စည်တိုက် ရေနံ့သာမြို့သပြေလှရွာ ၂ရပ်နယ်
အတွင်း နေခင်တော်ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက်ဆင်စားကျက်မြေလုပ်မြေနေမြေသတ်
မှတ်ပေး ချတော်မူ၍ ရွှေလက်ထက်တော်တိုင်ဆင်တော်များကိုကျောင်းစား
1800
ကျွေး မွေး လုပ်စား နေထိုင်ပါရသည့်မြေကို (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၂ခုနှစ်အိမ်ရှေ့
ကျွေလင်း ဇင်း နေခက်တော်ပါမြင်း ရှေ့ဝင်း တော်ကျော်ရွှေလေးသားတို့ကို
မြေတိုင်းအမတ်ကတိုင်းတာချပေး သောကြောင့်ဆင်တော်မျှားကိုကျောင်း စါး
ကျွေး မွေး လုပ်ဆောင်နေထိုင်ရန်မရှိကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦးတင်သည်၊
မြို့တင်လဝဆင်မှူး ဦးစီး နေခက်ပဲ့တို့မှာလုပ်မြေနေမြေဆင်စားကျက်မြေများ
ကိုပေး ချရင်းအတိုင်း ဆင်မှူး ဦးစီး နေခက်ပဲ့တို့ကိုချပေး၍လုပ်ဆောင်နေ
ထိုင်ကျောင်းစားစေ၊ ကျွေလင်း ဇင်း ၊ နေခက်တော်ပါမြင်း ၊ ရှေ့ဝင်း တော်
ကျော်ရွှေလေးသားတို့ကိုချပေး မိလျှင်နှုတ်၊ ဆက်သွင်းသည့်စာတမ်းကိုလည်းပြင်
စေ၊ ကျွေလင်း ဇင်း နေခက်တော်မှပါမြင်း တော်ကျော်ရွှေလေးသားတို့မှာ
အခြားသင့်ရာမြေကိုချပေး လုပ်ဆောင်စေ၊ ရွှေမြို့တော်ရှိဆရာတော်သင်္ဃာ
တော်တို့မှစ၍အဝေး အနီး မြို့ရွာရှိရဟန်း သင်္ဃာတို့ကို ရွှေမြို့တော်သို့ပို့စေပြီး လျှင်

9 July 1801

ပြုကျွဒိန်တွင်တနှစ်ကို ၂၄ ဥ ပုတ်ရလျှင်ရကြောင်း ၊ ၂ဝ ဥ ပုတ်ရလျှင်ရကြောင်း ကို သုမ္မာဇရပ်မှာ စုရုံး၍ သာသနာပြုဆရာ တော်ကပြသ ပြောဆိုစေ။

9 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် နေ့နံ၁း ခစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမူ၊ တောင်ခွင်သဝသနာပိုင်ပေမူ)

ယဉ်ပုံကြီး လှေတော်သား တို့ကိုအခြား မခန့်မထား စေနှင့်၊ ဘောင်တော်အထက်တလုနှင့်အသင့်စောင့်နေစေ၊ အရှေ့ဘက်မြစ်မှာလည်း လှေတော်စုကသင့်ရာခန့်၍ ဘောင်တော်ရင်းတွင် စောင့်နေစေ။

10 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁ရက်နေ့နား ခံစမြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ)

ဝန်ထောက်နေမျိုး ကျော်ထင်ကတ ကောင်း မြို့သူကြီး ငမြတ်နေသည်မြို့သူကြီး ဖြစ်
လျှက်မြို့ရွာတွင်မနေသား မယား တို့ကိုချွန်း တောင်း မြို့သို့ ပြောင်းထားသည်၊
မြို့မှုမင်း မှုရှိသည်များ ကို ပြေကုန် အောင်မဆောင်မရွက်တိမ်း ရှောင်ကြောင်း
နှင့်တကောင်း မင်း သမီး အကြီး စာရေး တို့အစီရင်ခံ သော ကြောင့်တကောင်း
မြို့နယ်တွင်သူကြီး တို့ကို မေး လျှင်မြို့သူကြီး ငမြတ်နေမြို့ရွာကိုမအုပ်မထိန်း သား မယား
အိမ်ထောင်နှင့်တကွတိမ်း ရှောင်နေသည်မှန် ကြောင်း ကိုထွက်ဆိုပါသည်၊ ငမြတ်နေ
အစား မြို့ရွာကိုထိန်း သိမ်း အုပ်ချုပ်နိုင်မည့်သူကိုခန့်ထား ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့်
ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မြို့မှုမင်း မှုကို ပြေ
ကုန် အောင်မဆောင်မြို့ရွာကိုမထိန်း မအုပ်သား မယား အိမ်ထောင်နှင့်တကွအ
ခြား မြို့ရွာသို့ ပြောင်း နေသည်မှန်မမှန်စစ်၊ မှန်လျှင်ငမြတ်နေကိုမြို့သူကြီး အရာ
ကနှုတ်၊ ငယ်သား ထံထမ်း စေ၊ တကောင်း မြို့မှာသင့်ရာအုပ်ချုပ်နိုင်မည့်သူကို
ရွေး၍သူကြီး ခန့်။

11 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၂ ရက် နေ့နံ ၁း ခစ မြောင်မှူး
တွင်ပြန်။

(မေမြို့တုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ရွှေယင်မြှော်ဘုရား ထီး ရွှေမြင်ထင်ဘုရား ထီး များ ကို ကောင်း မွန် အောင် ဆောင်ယူ၍တင် စေ၊ အင်ပင် ရွှေကူဘုရား ကြေး နီများ ကိုလည်း ဆောင်ယူ၍ဘု ရား မှာကပ် စေ၊ လွှတ် တော်ကသင့်ရာအကြီး အကြပ်ခန့်၍သွား စေ။

12 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၃ ရက် နေ့ နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

အဝေး အနီး ရဟန်း သင်္ဃာတို့ကိုပင့်၍ ပြောဆိုကြရမည်အမိန့်တော်ထုတ်ပြန်တော်မူသည့်အတိုင်း မပင့်မခေါ်မပြောမဆိုစေလိုပြီ အထက်အမိန့်တော်ရင်း နှင့်အညီနှလုံးသွင်း၍ ခေါ်ဝေါ်မှတ်သားသုံး ဆောင်ကြမှသင့်မည်။

12 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ် ပေမူ)

ငမြဘကြီး ရွာ နေ ငထင်ဖိုးနိုး သံတော်ဦး တင်သည့်အမှုကိုလွှတ်တော်က စစ်ကြော
စီရင်၍ စစ်ကြောစီရင်ချက်ကိုသွင်း ။

13 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၄ ရက် နေ့နံ ၁း ခစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန် ။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

13 July 1801

ငမြဲကြီး ရွာနေ ငယင်က ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည့်အမှုသည် ရှိခိုး သံတော်ဦး မတင်မီ ရွှေနား တော်ကြား တော်မူသည့်အမှုဖြစ်သည်၊ ၃ ရက်နှင့်ပြီး အောင် စစ်ကြော၍သွင်း ။

13 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၄ ရက် နေ့ မဟာဒါန် ဝန်တွင်ပြန် ။

(မေမြိုဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ပြက္ခဒိန်တွင် ဝါထပ်သည့်ကာလ ၂၆ ဥပုတ်ရှိသည်၊ ရက်စုံသတ်သည်ကာလ နယုန်လ တတိယ ဝဏ္ဏပန္နရသီ ဥပုတ်ဖြစ်သည်ကိုသိသည်၊ မသိသည်၊ သိလျက်ပြုသည်ဖြစ်မည်၊ မသိ၍ပြုသည်ဖြစ်မည်၊ တရား ကျမ်း ဂန်နှင့်ညီ၍ပြုသည်ဖြစ်မည်ကိုဆရာတော်တစုကစာ ဆက်သွင်းကြစေဦး ။

13 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၄ ရက်နေ့ မဟာဒါန်ဝန်တွင်ပြန် ။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်)

14 July 1801

ငမြာကြီး ကဋ္ဌနိုး သံတော်ဦး တင်သူငထင်နှင့်သား သမက်ငမြာကြီး သူကြီး အမှု 14 July 1801
ဆောင်စစ်ကြောရင်း ဝန်ထောက်တို့ကိုစစ်ချက်များ နှင့်(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၅ရက် နေ့ ရွှေဘဝါး တော် အောက်အ ရောက်လိဝေ။

14 July 1801
(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၅ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမှု)

ယင်း တော်မြို့သူကြီး ငကျော်စံလှကသူ့ရိန်မဏိညီငမြတ်ထွန်း ဝတို့သည်မြို့ရွာကိုမငြိမ်
မဝပ် အောင် ရှေ့နှောက်ပြုကျင့်သူဖြစ်သည်။ မြို့ရွာမှာမနေစေနှင့်အမိန့်တော်
ထွက်အတိုင်း မတည်မြို့ကျေး ရွာမှာ နေထိုင်ပြီး လျှင် ဝါး ရုံ့ မြေတိုင် ငအိကိုမြို့အုပ်ဖြစ်
အောင် ငမြတ်ထွန်း ဝအကြီး င ပြေတို့မြို့စား မင်း သမီး မှာ လျှောက်ထား ၍ ငအိ
ကိုမြို့အုပ်အခွန် ရေး ခန့်ထား ပါသည်။ ငအိလည်း တရား စကား နိုး သေး မီး ပွါး
အခွန် ရေး စစ်သိမ်း ခံသည့်အမှုများ ကိုယင်း တော်မြို့ရုံး မှာမစစ်မစီရင်ပါ။
ဝါး ရုံ့ တောရွာတွင်ရုံး ဆောက်လုပ်၍ စစ်ကြောစီရင်ပါသည်။ မြို့ရွာမှာရှိသည့်
သား မယား စာ ရေး လုလင် ကြေး ကျွန်တို့ကိုလည်း ငမြတ်ထွန်း ဝအကြီး င ပြေတို့က
ငပုကိုလှ ၃၀ ကျော်နှင့်ခန့်ထား စေလွှတ် ခေါ် ချသိမ်း ရုံး ချည် နှောင်ရိုက်နှက်ပြု
ကျင့် သော ကြောင့်မြို့ရွာမငြိမ်မဝပ်ရှိခဲ့သည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိနိုး ငံ တော်ဦး တင်
သည်။ သူ့ရိန်မဏိ ငမြတ်ထွန်း ဝတို့မှာအမိန့် တော်နှင့်ဖြစ်သည်။ ယင်း တော်မြို့ ကျေး
ရွာမှာမနေစေနှင့်။ ယင်း တော်မြို့မှုမြို့တာများ ကိုလည်း မပြောမဆိုမ ဆောင်
မရွက် စေနှင့်။ မြို့အုပ်မြို့ကိုင်မှာလည်း ယင်း တော်မြို့သူကြီး ငယ်ယင်း တော်မြို့သူကြီး
ဦး ငပုတို့ကိုမခန့် စေနှင့် စစ်ကြောစီရင်ရန်ရှိသမျှကိုလည်း ယင်း တော်မြို့ရုံး မှာ
သာတဝတည်း စစ်ကြောစီရင်စေ။ ဝါး ရုံ့ တောရွာမှာ ဆောက်လုပ်သည့်ရုံး ကိုလည်း
သိမ်း စေ။ ယင်း တော်မြို့သူကြီး စာ ရေး လုလင်သား မယား ကြေး ကျွန်တို့ကို ခေါ်
သည့်အမှုမှာလည်း မြို့သူကြီး ရွှေဘ ဝါး တော် အောက်တွင်ရှိသည်ဖြစ်သည်။ ယင်း တော်
မြို့မှာမခေါ် စေနှင့်။ အခေါ်ခန့်သူတို့ကိုနှုတ်စေ။ မိုး ကောင်း မြို့ဝန်အစီရင်
ခံချက်စစ်ကြောထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်၍ ဝေသာလီကလက် ဆောင် တော်ဆက်အမတ်တို့
ကိုလမ်း ခရီး တွင်ကချင်သိမ်း ပေါ်တို့အ နှောင့်အရှက်မရှိ စေရ။ အစဉ်အဆက်ခရီး
စခန်း ပွင့်လမ်း သာယာ အောင်လူ ၃၀၀၀ ကျော် ပေး အပ်၍လက် ဆောင် တော်
ဆက်အမတ်တို့ကိုအပို့အသ ချီတက် စေသည်ဖြစ်သည်။ လက် ဆောင် တော်ဆက်အမတ်တို့ကိုပို့
သ နေ ခေါင် စော်ဘွား နှင့်စုံ ရာဘက်ခန့်ပို့အပ်ရှိသည်ပို့သူတို့ပြန် ရောက်၍ ဝေသာ
လီအ ကြောင်း အရာများ ကိုကြား သိရမှအ ရေး အ ကြောင်း ကို ထောက်၍ ချီတက်သည့်
တပ်များ ကိုသိမ်း တန်သည် တက်တန်သည် မိုး ကောင်း မြို့ဝန် သို့ ဆင့်ဆိုမှာထား
မည်။ ငထိပန်း က လျှောက်ချက်ဝင်း ပုံချီ ကျော် ခေါင်ငညီတို့မှာမိုး ကောင်း မြို့ဝန်

နှင့် ဝေသာလီအမတ်ပိုမပါကြောင်း တိုမိုး ကောင်း မြို့ဝန်ကအစီရင်ခံသည်၊ ကို ဝန်စာရေး တို့မှာ တောင်း ၍ စစ်မည် ဝန်တို့တစ်ခုဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ နေဘ်ရထာ ကျော် ခေါင်မှာ မြို့ဝန်ခန့် တော်မူ၍ ရှိ လေပြီး သည်၊ ပဋ္ဌနဂိုရ် မြို့ကို နှုတ်၊ သတိုး မင်း လှ ကျော်ထင်အကြီး ငပန်း တုတ်နှင့် ငရွှေ ရံ့ကိုအကျည်း ထား ၊ လက်သည် ငပေကိုလည်း ငပန်း တုတ်မှာ ရ အောင် တောင်း ၊ သတိုး မင်း လှ ကျော်ထင်အကြီး ငပန်း တုတ်သည် မဟုတ်မမှန်အစစ်ခံသူဖြစ်သည်၊ နာလှ အောင် ၅ ချက်ရိုက်၊ ငပန်း တုတ်နှင့် ငရွှေ ရံ့တို့ကိုအကျည်း ကလွှတ်၍ အတွင်း ဝန်တို့သို့အပ်၊ မဏ္ဍရာမင်း သား လူငအိုကို ထောင်း သတ်သည်မှာ လက်သည် ဝန်း ရံသူတို့ကိုတရား ထိုက်ရာ အတွင်း ဝန်တို့က စီရင်။

14· July 1801

(သက္ကရာဇ်)၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၅ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမှု)

ကျီဝန်စာရေး သိန်ပုံချို ကျော်၊ ငကွယ်၊ ငနိုး ၊ ရုံ ခေါင် ဒေဝ ကျော်၊ ငရွှေကြာ၊ ငအိုင်တို့ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်အလျှင် ရောက် အောင် ခေါ် စေ၊ ကျီဝန်ဝန်ရုံ(မ)အုရွာသူကြီး ငချစ်ဦးသား ငထွား လှတို့ ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မှန်မမှန်အတွင်း ဝန်တို့က စစ်၍ ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်၊ မိကျောင်း ရဲသူကြီး ငအိမ်ပိတွင်အမှုအပြစ်မရှိသည်ကို ပဒ္ဒနဂိုရ်မြို့သူကြီး ရန်ထိတ်သူရက ခေါ်ပြီး လျှင်ချိ နှောင်ချုပ်ထား၍ ဥစ္စာပစ္စည်း များ ကိုသိမ်း ယူသည်၊ သစ်ပင်ဥယည် များ ကိုဖျက်ဆီး ၍ ဖျက်ဆီး ခဲ့သည့်အကြောင်း နှင့်ငအိမ်ပိက ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်ရှိ သော ကြောင့်ပဒ္ဒနဂိုရ်မြို့သူကြီး ကိုစစ် ကြော စေလျှင်မှန် ကြောင်း ကိုထွက်ဆိုသည်၊ သိမ်း ယူသည့်မှန်သမျှဥစ္စာပစ္စည်း များ ကိုပဒ္ဒနဂိုရ်မြို့သူကြီး ကမိကျောင်း ရဲသူကြီး သို့ စေ့ငုကုန်စင် အောင်ပြန် ပေး စေ၊ လက် ရောက်ကြူး လွန်သည့်အပြစ်ကိုလည်း ထိုက်ရာ ပေး လျော် စေ၊ မိကျောင်း ရဲသူကြီး တွင်အမှုအပြစ်မရှိသည်ကိုအကြူး အလွန်မပြုတန်ပြုကျင့်သည့်အပြစ်မှာလည်း ပဒ္ဒနဂိုရ်မြို့သူကြီး ကို နောင်မဝံ့အောင် မောင်း ကျော်ပြီး လျှင်ရိုက်၍လွှတ်၊ အမိန့် တော်အာဏာ တော်ကိုမတည်၊ ငွေကြမ်း မှုက်လုပ်သူ ငရာ၊ ငသာဝ၊ ငသာမွေး ၊ ငအောင်ပန်း တို့ကို ရွှေမြို့တော်သို့ပို့၊ မင်း ရဲနန္ဒမိတ်၊ သီရိစည်သူ နော်ရထာ၊ လက်ဝဲသီရိ ကျော်ထင်၊ ဒိန္နပုံချို၊ ရွှေတောင်ဝေရ ကျော်ထင်၊ ရွှေတောင်သီရိ၊ သိန်ရွှေဘောင်၊ ဒေဝကာမဏိတို့ကိုသနား တော်မူရင်း မြို့ရွာကိုစား မြဲစား စေ၊ ပုဏ္ဏား ပဲခွဲမြို့စား ကိုပဲခွဲမြို့ငတေရော်ရွာ၊ မြင်း မွေး ရွာများ ကိုစား စေ၊ ပဲခွဲငတေရော်မြင်း မွေး ရွာနယ်တွင်း တွင်အင်း စား မြေစား အခြား မရှိ စေနှင့်၊ ရွှေနန်း မင်္ဂလာဆင် တော်ဦး စီး ဥဒိန် ကျော် ခေါင်တမြစ် တောင်ဘက်ဆီး ကုန်ဟင်း ကုတ်မှာယာဌင် မြေရှင်ဆို၍အသီး အသီး စည်း ခြံကာရုံကြ သော ကြောင့်ဆင် တော်မဝင်မထွက်မလှည့်မပတ်မသွား မလာသာ ရှိခဲ့သည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆင် တော်တင်၊ ကုတ်ပတ်လည် ၄ မျက်နှာ ၁ ၀ တာ စီအတွင်း အိမ်ယာစည်း ခြံမကာ မရုံမ ဆောက်မလုပ်ကြ စေနှင့်၊ ကာရုံ ဆောက်လုပ် မိလျှင်သိမ်း စေ၊ ငမြာသူကြီး နှင့်ငယ်သား တို့စကား မှာ ၂ ဦး အစစ်ခံချက်ကို ထောက်၍ခင်ကြီး ကိုစစ်ရန်ရှိသည်ဖြည် ဖြေသည့်ဆိုသည် ခင်ကြီး ထင်၊ ခင်ကြီး ကုလား ၊ ခင်ကြီး

ဘော်၊ ခင်ကြီး ငေး၊ ပဍွင်း ညိုတို့ကိုအလျင်ရောက် အောင်ခေါ် စေ၊ မက္ခရာ
မင်းသား လုငအိုကိုသတိုး မင်း၄ ကျော်ထင်လူတို့ ထောင်သတ်သည့်အမှုမှာလက်
ရောက်ပြစ်တယောက်တွက် ငွေ ၆ဝ ပေး လျော်စေပြီး လျှင်လက် ရောက်သူ ဝန်း
ရံသူတစုကို ၅ ချက်စီနာလှ အောင်ရိုက်၍ လွှတ်၊ လှိုင်တက်မြို့စား ကသနား တော်မူ
သည့်လှိုင် တက်မြို့နယ်ဝင် ကျောက်မျိုးပေါ်ခန်း ၊ လေသာ၊ ပျဉ်ထိပ်၊ အင်း နီ၊ လုံ
ပန်း ၊ ဝိရွက်ကျေး ရွာများကို ကြော့သူကြီးတို့က နှောင့်ယှက်သောကြောင့် (သ
က္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုတိုင်ရုံး တော်မှာဆိုကြရာပြီး ချက်ဖြတ်စာနှင့်ရှိ၍လက်ဝဲဝင်း 1783
တော်မှူး ကာမရှင်မိဘုရားတို့စား စဉ်နယ်ဝင် ကျေး ရွာမှန်သည့်အတိုင်း ဆိပ်
တည်ပွဲအ ပေါ်ဝန်အ ကောက်အစား တရားသွမ်း ဘိုး များကိုသိမ်း ခံ ကောက်စား
မရသည်၊ အထက်လက်ဝဲဝင်း တော်မှူး ကာမရှင်မိဘုရားတို့သိမ်း ခံ ကောက်စား
သည့်နည်း ကောက်စား ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ အထက်
မြို့စား တို့သိမ်း ခံ ကောက်စား သည့်နည်း သိမ်း ခံ ကောက်စား စေ၊ လေသာ
ပျဉ်ထိပ်တင်း များကိုလည်း လှိုင် တက်မြို့က စား စေ၊ ရဟန်း သံဃာတို့မှာ ဥပုတ်
ပဝါရဏာ ဝါဆိုဝါကဝ်များကို ပြက္ခဒိန်အတိုင်း သာကဝ်ဆိုစေ၊ ပြက္ခဒိန်အတိုင်း မကဝ်
အထူး အခြား ပြောဆိုလျှင် ပြောဆိုသူတို့အာကိုဟက်၊ ကင်း ကူး တို့အဘိုးခွန်များ ကို
လည်း ပေး စေ၊ ပဍင်း လောင်း တော်ရှင် လောင်း တော်တို့မှာလည်း သက္ကရာဇ်
၁၁၆၄ ခုကစ၍ ရှေး အစဉ် ပေး မြဲအတိုင်း ပေး စေ၊ သဘာဂ ဝိသဘာဂ မရှိ 1802
စေနှင့်။

15 July 1802

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၆ ရက်နေ့နာ: ခံစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်)

အင်း ၄ရွာ ကြော့သူကြီး ငစံထင်နှင့်ငကြွက်ဖြူသား ငဝဏ္ဏ ငမေခါတို့အမှုသည် ၂ ဦး နှင့် ငွေခွန်စာရေး လက်ဝဲနန်သူကို ရွှေဘဝါး တော်အောက် ခေါ်၍ ဝန်ထောက် နေမျိုး သီရိစည်သူကစစ်စေ၊ လက်သည်တို့ကိုခံဝန်သူနှင့်လွှတ်၍အစစ်ခံစေမှတ်ချက် ပေး သည့်ဝန်ကြီး ဝန်ထောက်တို့ကိုလည်း ခေါ်စေ၊ ရွှေတိုက်စိုး သီရိဇေယစည်သူကိုပျည်ထိဝ်ကင်း အစား ဆင် ကောင်း ကင်း ကိုသနား တော်မူသည်၊ ခေါက်စင်ရွာ နေလူတို့နှင့်ငရွှေအောင်တို့စစ် ကြောထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်၍စစ်ရန်ကျန်သူတို့ကိုစစ်မည်၊ ငန် ထောက် နေမျိုး သီရိစည်သူ ကောက်ယူစီရင်ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ငရွှေအောင်တွင် တောင်း ၍ရသည့်ရွှေ ငွေများ မှာအခွန် တော်ဖြစ်သည်၊ ကျီဝန်စာရေး တို့ကိုအပ်၍ဆက် စေ၊ လွှတ်တော်ရုံး တော်အရာရှိတို့မှာလပြည့်လကွယ်ဂရက်သတင်း ကိုလွှတ်ရုံး မတက်မနေစေနှင့်၊ တက်မြဲ နေ့စဉ်တက်စေ။

16 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၇ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

မင်း ရဲမင်း လှ ကျော်ထင်ကို ပဒ္ဒနဂိုရ်မြို့၊ သိရိ ဒေဝ ကျော်သူကို တိုင်တား မြို့၊ ရွှေ တောင်လှ စည်သူကို မဟာ ဒါန်တိုက်လယ်ကြီး ရွာ၊ ကြေး တိုက်စိုး ကျော်ထင် ဇေယသူကို အနောက်ဘက်တိုက်ကန့် ကောရွာကို သနားတော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲရေး၍ သွင်း၊ ရမ္မာဝတီမြို့ဝန် သမန်ရဲ ပျား ကိုမြို့ဝန်အရာ ကနှုတ်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ စေ၊ လကျာ ရွှေ တောင်ကို ရမ္မာဝတီမြို့ဝန်ခန့်၊ ရဲ ခေါင်သိရိ ကျော်သူကို မေဃဝတီမြို့ဝန်ခန့်၊ ရဲ ခေါင်တုရင်ကို ဓညဝတီမြို့အခွန်ဝန်ခန့်၊ င ဝဏ္ဏ၊ င မေဓာ၊ င စံယွန်း၊ င ရေမြဲ၊ င မွှေပုံ၊ င အယ်ပွဲ၊ င အယ် ကျော်တို့တစု သည်အင်း ၄ ရွာမှာ နေထိုင်ရာ ရပ်ရွာကို မငြိမ်မဝပ် အောင် မွှေ နှောက်ဆိုး သွမ်း သူဖြစ်၍ ရပ်ရွာက နှင်ထုတ်သည်၊ ခရီး ၁၀၀၀၀ ကျော်ကွာစကား မြို့မှာ နေရာကလူအများ နှင့်လာ ရောက်၍ အင်း လေး ရွာ ကြော့သူကြီး င စံထင်အိမ် ကိုဝန်း ရံတိုက်ခိုက်သည်၊ ဥစ္စာပစ္စည်း ကိုသိမ်း ယူသည်၊ င စံထင် ငယ်သား လူသုံး ယောက် သေဆုံး သည် မှန် လေပြီး သည် အထူး မဖြစ်သာပြီ၊ င ဝဏ္ဏ၊ င မေဓာ၊ င စံယွန်း၊ င ရေမြဲ၊ င မွှေပုံ၊ င အယ်ပွဲ၊ င အယ် ကျော်တို့သည်လူဆိုး လူသွမ်း များ ဖြစ်သည်၊ ကြား မြင်သမျှ ကြောက်ရွံ့ အောင်အဆုံး စီရင်၊ ဝန်ကြီး တို့ကိုလည်း နေ ရရက်လှမ်း ။

17 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၈ ရက် နေ့နံနက် ခံစ ပြောင်မျှား ထွင်ပြန် ။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ယခုသုံး ဆောင်ကြသည့်ပြက္ခဒိန်သည်မည်သည့်ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်း ဂန်နှင့် ညီသည်၊ မည်သည့်ဗေဒင်ကျမ်း ဂန်ကထွက်သည်ကိုဆရာ တော်တို့ကကျမ်း ဂန်ပြုသ၍ မေတ္တာစာသွင်း စေ၊ မှူး တော်မတ် တော်တို့နှင့် ရွှေမြို့ တော်မှာဥမုတ်သီ တင်း ဆောက်တည်သူကလည်း ကျမ်း ဂန်နှင့်ရှိခိုး၍ တော်ဦး တင်ကြ စေ၊ ခိုနန်း ဆရာနှင့်မမေး ကျန်သည်ဆရာတို့ကိုလည်း အထက်အမိန့်တော်ရင်း အတိုင်း ဒေမး ရန်စကား ကိုမေး၍ မဟာဒါန်ဝန်ကသွင်း စေ။

18 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၉ရက်နေ့နား ခစ ဖြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ပေမူ)

အင်းလေးရွာမှူးမှာ ရွှေမြို့တော်မှာရှိသည့် ဝန်ထောက်တို့ကို ဝန်ကြီးတို့နှင့် နေ
လှမ်း၊ မကွရာမင်းသားထံ သွေးသောက်ငင်အဆောင်ကိုင်ထီး မိုးလုတစုတို့
ကငခွေး၊ ငကြွက်၊ ငရွှေအို၊ ငမြတ်လှတို့သည်မြို့ရွာလွန်တော်မျိုးတို့မှာ ငွေစပါး
များကိုတောင်းခံရောင်းစား ဖျောက်ဖျက်သည်၊ သူနိုးကိုငွေစား၍လွှတ်
သည့်အမှုကြောင့်အမိန့်တော်နှင့် ဇေယသင်္ခယာ ရှေ့အစစ်အကြောခံကြလျှင်စား
ယူသည်မှန်၍ ငွေစပါးများကိုပြန်ပေးစေ၊ ငခွေး၊ ငကြွက်၊ ငရွှေအိုတို့မှာ
သွေးသောက်စုတွဲအမည်အစီးအနင်းသနား တော်ခံရသမျှကိုသိမ်း ခေါ်၍အ
စုဆိုင်ရာထမ်းစေ၊ အထက်အမိန့်တော်နှင့်နှုတ်သိမ်းရှိပါသည်ကိုငခွေးအကြီး
ဖြစ်အောင်ငခွေး ငမြတ်လှတို့လျှောက်ထား ဆောင်ရွက်နှောက်ယှက်၍အမှုထမ်း
လျှန်တော်မျိုးတို့ကိုမငြိမ်မဝပ်ရှိပါသည်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦးတင်သည်၊
မကွရာမင်းသားမှာငခွေးကိုအကြီးမခန့်စေနှင့်၊ လက်ျာသဝန်ရှိခိုးသံတော်
ဦးတင်ချက်အတိုင်း လက်ျာသဝန်ဆွေသား မျိုးသား ပဒုံမြို့ကျေးသာစည်ရွာနေ
ငသူ၊ ငစံဦး၊ ငချမ်းငြိမ်း၊ ငရွှေစ၊ ငနိုး၊ ငရွှေပုံ၊ ငမြတ်ထွန်းကြီးတို့ခု
နစ်အိမ်ထောင်ကိုလက်ျာသဝန်နှင့်ထမ်းရွက်စေ၊ ပဒုံမြို့သူကြီး သာစည်ရွာသူကြီး
တို့တမခန့်မထားရစေနှင့်၊ မင်္ဂလာသေနတ်မှာစာရင်းပါလျှင်နှုတ်။

18 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၉ ရက်နေ့နား ခံစမြောင်မှူး
တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ)

19 July 1801

ငဘဲကြီး ကို ရွှေဘဝါး တော်အောက်မှာ မနေစေနှင့် ကျောက်မြောင်း ရောက်ဖို့၊ သနားတော်မူသည့်အစီးအနင်း အဆောင်အရွက်များ ကိုသိမ်း၊ ပုခန်းကြီး မြို့ ကို ရွှေတုမင်းသမီး ကိုသနားတော်မူသည်၊ ကိုယ်ရံတော်အစုသားတို့မှာ ရေပြည့်လျှမ်း ၍ မနေသာ ရှိလျှင်အင်တန် အောင် လှေနှင့် စောင့် နေ စေ၊ ကျန်လူတို့ကိုအနောက်ဘက်မင်း ကွန်း သို့ကူး ၍ နေကြစေ၊ ပြည်မင်းထမ်းသံလျှင်မြို့နေ ပထမနတ်ရှင်ရွေး သွေး ဒေါက်ကြီး ငခန်းပု၊ ငညာကာ၊ ငဈေး ၊ ငပုံမတို့နှင့်အကြပ်ငယ်သား တစုတို့ကကျွန်တော်တို့ယွန်း အစုအကြီး ဖွဲ့ယခမ္မအုပ်စုငယ်သား ယွန်း လူစုကိုမကွဲမပြား ပထမနတ်ရှင် ရွေး လူပေါင်း ၆၅ ဘွဲ့တော်မူသည်ယမ်း တော်ယမ်း ဘက်ဆွေသား မျိုးသား ဖွဲ့ယခမ္မအုပ် ဟောင်း ဘွဲ့တော်မူရာ မပါကျန်လူလည်း ရှိ
ပါသည်၊ ရှေး မင်း လက်ထက်သက္ကရာဇ် ၉၉၀ ကျော်ကယွန်း အစုသား တို့ကိုသံလျှင် 1628
မြို့နယ်တွင်း ကျိုက်ခေါက်ကုရား တောင်ထွင်အရှေ့ကိုတလွန်တီ၊ တောင်ကို မော်ဝန်း ချောင်း နား ၊ အနောက်ကိုဧရာဝတီမြစ်၊ မြောက်ကိုပတုံ ချောင်း နား နယ်
၄ ရပ် မြေကိုချပေး ရင်း အတိုင်း (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုနှစ် ရွှေတိုက်စစ်တမ်း 1783
ပါဝင်ဆက်သွင်း ရှိပါသည်၊ ချပေး ရင်း မြေကိုသနား တော်ခံ၍ ဆွေစုမျိုး စုမကွဲမပြား လွှင့်ပါရှိ နေသူတို့ကို ခေါ်သိမ်း ပြီး လျှင်လုပ်စား နေထိုင်ထမ်း ရွက်ပါရမည်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သံလျှင်မြို့နယ်အတွင်းရှေးမင် ,တို့ လက်ထက်ချပေး သည့်နယ် မြေကို ရှေး မင်း တို့လက်ထက်ချပေး ရင်း တိုင်း လုပ်စား နေထိုင် စေ၊ ဖွဲ့ယခမ္မအုပ် ဟောင်း သံလျှင်ယွန်း အစုသား မှန်သမျှလူတို့ကိုလည်း သိမ်း ခေါ်၍ ပထမနတ်ရှင် ရွေး အစုမှာ ဆွေစုမျိုး စုမကွဲမပြား တဝတည်း ထမ်း ရွက် စေ၊ နောက်ဝန်ယမ်း လူတို့စာရင်း ကိုလည်း ဆက်သွင်း စေ၊

19 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့နား ခစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ)

တောင်လေးလုံး ဆရာကသွင်းသည့် မေတ္တာစာတွင်ဆရာနှစ်ဆက်သုံးဆက်ကျင့် သည်ကိုအစွဲပြု၍ကျင့်ကြောင်း နှင့်ပါသည်၊ နှစ်ဆက်သုံးဆက်ဆရာတို့ကျမ်းဂန်နှင့် အညီကျင့်သည်မကျင့်သည်ထရား ကျမ်းဂန်နှင့်မညီလျှင်မညီသို့ဖြစ်သင့်သည်ကိုသွင်း စေဦး၊ ကျော်အောင်စံထားဆရာမှာလည်း ပြက္ခဒိန် ၂၄၃ ပုဒ်ရအောင်အယူ အဆာရှိသည့်အတိုင်း ထွက်နည်း နှင့်သွင်းစေ၊ ၂၀၃ ပုဒ်အရေအတွက်ရသည်ကိုကျမ်း ဂန်နှင့် ညီမညီမသိပါဆိုသည့်ဆရာတို့မှာ မဟာဒါန်ဝန်ကအိမ်မှာ ခေါ်၍ မေး စေ။

19 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့နံား ခ၈ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ပေမူ)

ပင်း ယမြို့ရှိငပုသိမ်း စုသစ်ပျည်ကို ကျောက်မော်မင်း သမီး ကိုသနား တော်မူ သည်၊ ရမ္မာဝတီအာ ကောက်ဝန်ငမြတ်လှက ကြေးနီ ဘော်ပြား မှုး ကိုသ တော်ဝ ပြည်သို့တင် ဆောင်ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ မတင်မ ဆောင် စေနှင့်၊ ငကြီး ၊ ငရွဲ၊ င ကောင်း တို့ကိုအင်္ဂ တေ ယောင်းအကြီး အကြပ်တို့ သို့အပ်၍အင်္ဂ တေ ယောင်း စေ။

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၁ ရက်နေ့နား ခစ မြောင်မှုး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ကျော် အောင်စံထား ကိုလူ ဝတ်လဲ စေပြီး လျှင် ရွှေရုံး သို့ဆဲဝ်၍ ပြကွဒိန်တွင် ရက်
၃၆၀၊ ၂၄၃ ပုတ်ရ အောင် ဘော်ပြအစစ်ခံ စေ၊ အစစ်မခံနိုင်လျှင်ဘွား ကျည်
သို့ပို့၊ ရွှေမြို့ တော်ဆင်ကျုံး အရှေ့ တောင်ကဆင်တင်း ကုတ်ကိုနတ် တောင်ဆင်ဖြူ
တော်ထား ရန် ကောင်း မှန် အောင်ပြင်လုပ် စေ၊ မျက်နှာကျက် စေ၊ ရာဇ
မှတ်ကာ စေ။

20 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လ ဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး
တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမူ)

ဆင်တော်သည် ဆင်စီး ငပေါင်၊ ငမိုး ၊ ငမြတ်ထွန်း ၊ ငကျော်၊ ငထွား ၊ ငဘူး ၊ ငပြေ၊ ငစို၊ ငမောင်၊ ဇေယျသကြိန်၊ ငနိုး ၊ ငမြတ်စံ၊ ငရွှေ၊ သိဂို ကူဝိပေ၊ စည်ကျွပ၊ သရဘီး ၊ ဒီပ၊ စန္ဒရော်၊ ဝင်ဖေပ၊ ငတိုး ၊ ငသွန့်တို့ ကို ဗောင်း နား ထောင်း ဝတ်လုံ မောက်တို မောက်ရှ ပါလည်ကွေး မျည်းတို မျည်း ရှည်၊ ဒူး ၄ ရာ နေတို့နည်း ဝတ်ဆင်စေ။

21 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၂ ရက်နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ်ပေမူ)

အုန်တစည် ထောင်ကဲ ဟောင်း နှင့်သား ငဝန်ကိုအကျည်း ကလွှတ်၍လက် ရွေး ကြီး ထောင်ကဲစန္ဒနရာ ကျော်ကိုအပ်။

21 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့နာ ၁း ခ်စ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမှု)

ငှာနှဲ ကျောင်း ဓမ္မဓဇ္ဇ၊ ဘုတလင် ကျောင်း ပညာသိရိ၊ စသာ ကျောင်း ညာဏသာရ၊ တောင်ကျည်း ကျောင်း မဏိဓဇ္ဇ၊ ငှင်း နန္ဒမာလာ၊ သိန်ကုန်း ကျောင်း ပညာရံသီတို့သည် ပညတ်သိက္ခာပုဒ် တော်များ ကိုမသိမကျွမ်း နား မလည်၊ သာသနာ တော်အညစ်အ ကြေး ဖြစ်သည်၊ လူဝတ်လဲ စေပြီး လျှင်မဟာမုနိဘုရား အကြီး တိုက်စိုး သို့အပ်။

22 July 1801

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်)။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမှု၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ပေမှု)

23 July 1801

မြောက်ဘက်ခွက်ခွင်မြင်း စီး ငစိန်နှင့်ကန် တော်မင်း ကျောင်း ရွာသူကြီး ဇေယပုံချီတို့စကား မှာနယ် မြေမှုကိုအိမ် ရှေ့မင်း ကောက်ယူစိရင်ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ လက်လွှန်လက် ရောက်မှုမှာ ခွက်ခွင်မြင်း စီး ငစိန်ကကန် တော်မင်း ကျောင်း ရွာသူကြီး ဇေယပုံချီသည်လုအားများ လာ ရောက်ဝန်း ဂုံချည် နှောင် ထောင်း သတ်ဂိုက်နှက် ကြောင်း များ နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ပြီး မှအထူး မ ဆိုလိုပြီး ပြေလိုပါသည်အစစ်ခံပြန်သည်ဖြစ်သည်၊ ခွက်ခွင်မြင်း စီး ငစိန်ကိုသစ် တောသို့ပို့။

22 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမှု)

23 July 1801

ငဘဲကြီး ကို ကျောက်မြောင်း သို့ ပို့သည်ကို ချမ်းသာပေး တော်မူပါမည့်အကြောင်း နှင့် မြေး တော်စကိုင်း မင်း ကသနား တော်မူသည် ရွှေဘဝါးတော်အောက် ခေါ်စေ၊ ရောက်လျှင်တရား သူကြီး ကို ခေါ်၍ ဆုံးဖြတ်စီရင်စေ။

23 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၄ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်း ကြွယ် ပေမူ)

ထွက်စံတော်မူရာဘိုး ဒေါင်လှေမ ရောက်မလာဖြစ်သည်၊ လွှတ်ကသင့်ရာခန့်ထား၍အလျင်ရောက်အောင် ဒေါ်စေ၊ ကျော်အောင်စံထား လုထွက်ငမြတ်ထွန်း ကိုဘွား ကျည်ပို့ကိုချမ်းသာပေး တော်မူသည်၊ ရွှေမြို့တော်မှာမနေစေနှင့်လွှတ်ရာနေစေ၊ ရဟန်းလည်း မပြုစေနှင့်။

23 July 1801

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့နား ခံစ မြောင်မှူးတွင်ပြန်။

(မေမြို့ဘုန်းကြွယ်ပေမူ၊ တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ပေမူ)

ဝန်ဝန်စာရေးကြီးတို့ကတွင်းသင်းတိုက်အဝင်သံဘိုရွာ၊ ကျေးသီး ၊ ချောင်းဆုံရွာများတွင်နေထိုင်၍သည့်တော်ကြီးနှင့်နေ့ညည့်မပြတ်စောင့်နေထမ်းရွက်ပါသည်၊ ချောင်းဆုံသံဘိုရွာတွင်နေထိုင်ထမ်းရွက်သူငချစ်မှတ်၊ ငကြွယ်၊ ငရွှေလှ၊ ငချစ်ရ၊ ငမြတ်ရွှန်း ၊ ငသာလှ၊ ငညိုဦး ၊ ငကွယ်၊ ငမြတ်ရွှဲ၊ ငကြာညို၊ ငချစ်စံ၊ မိရ၊ ငသာအိုး ၊ ငစံ၊ မိသာလေး ၊ ငသာဖြူ၊ ငကြွင်း ၊ ငမှိုင်း ၊ ငပုံစား ၊ ငရွှေဦး ၊ ငရွှန်း ၊ ငထား ၊ ငဘိုးသု၊ ငသာလဲ၊ ငမြတ်နု၊ ငဝက်၊ ငအောင်၊ ငပန်းဖြူတို့ကိုမြို့ဝန်စစ်ကဲတိုက်ဝန်တိုက်စာရေး ၊ ကျေးရွာသူကြီးတို့ကစရိတ်ကျေးငွေစစ်လက်နက်ကိုင်အခန့်အထား အနှုတ်အယူမရှိပါစေရ၊ ယည်တော်ကြီးမှာထမ်းရွက်၍အသည်အလာဝင်နေကပ္ပါးတို့ကိုသိမ်းသွင်းပြုစုပါရမည့်အကြောင်းနှင့်ရှိနိုးသံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း ချောင်းဆုံသံဘိုရွာနေငချစ်မှတ်၊ ငကြွယ်၊ ငရွှေလှ၊ ငချစ်ရ၊ ငမြတ်ရွှန်း ၊ ငသာလှ၊ ငညိုဦး ၊ ငကွယ်၊ ငမြတ်ရွှဲ၊ ငကြာညို၊ ငချစ်စံ၊ မိရ၊ ငသာအိုး ၊ ငစံ၊ မိသာလေး ၊ ငသာဖြူ၊ ငကြွင်း ၊ ငမှိုင်း ၊ ငပုံစား ၊ ငရွှေဦး ၊ ငရွှန်း ၊ ငထား ၊ ငဘိုးသု၊ ငသာလဲ၊ ငမြတ်နု၊ ငဝက်၊ ငအောင်၊ ငပန်းဖြူတို့နှင့်လူ ၂၀ ကျော်ကိုယည်တော်ကြီးမှာတဝတည်းထမ်းရွက်စေ၊ မြို့ဝန်စစ်ကဲတိုက်ဝန်တိုက်စာရေး ကျေးရွာသူကြီးတို့ကအနှုတ်အယူမရှိစေနှင့်၊ အသည်အလာဝင်နေကပ္ပါးတို့ကိုကျေးရွာမှာသိမ်းသွင်းပြုစု၍ယည်တော်ကြီးမှာထမ်းရွက်စေ။

(23 July) 1801

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခု(ဝါ)ခေါင်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့နား ခံပြေ့ကြီးမှူးတွင်ပြန်

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

1 January 1802

17 May 1783

၁ သကရာဇ် ၁၁၄၅ ခုနယုန်လ အမရပူရ ရွှေပြည်ကြီး

၂ ချောပြီးမှတ်တင်သံစင်ချိန်ဝင် ၁၂၀ သပြာကျပ်ပေါင် ၁၂၀၀၀

၃ ပြက တောအရည်ကျို၍ မင်အဆက်ဆက်တရုံတဆစ်မဖြစ်

၄ ပူမြဲသံအ ရေမြောက်ကြီး သွန်လုပ်သည်ကား သကရာဇ် ၁၁၆၃ ခု

၅ ပြာသိုလ ရတုပေါမ ဆရာစန္ဒရူတသ ၂၉ အံသာနံနက်၄ချက်တီ 1 January 1802

၆ ကျော်၆နာရီတွင် ၂၀၆ဖိုကျိုချက် စေ၍တပတို ကျော်၃နာရီ၃

၇ ပတ်တွင်ပန်ပဲသမား ၁၆ ယောက်သွန် စေရ၏တနာရီနှင့်၂ပတ်

၈ သော်ဆင်ဖြူမျှာသိခင်လျှက်ကြောသိခင်ဘဝရှင်မင်တြာ၏ ရွှေဖုန်

၉ တော် ကြောင့်နတ်မျှာ သောင်သာ ခေါင်မလှာ၍အနာအဆာအ ပေါက်

၁၀ အပြဲမဟိရည် တော်မူတိုင်း ညြင်ခြင်သို့ ရောက် စေရသတည်

(မန္တလေး တက္ကသိုလ်ပြတိုက်၊ သန်း ထွန်း ၊ နယ်လှည့် ၁၊ ၁၉၆၈၊ စာ ၉၁)

ဗန်ကျိုဇဇရွာတိုက်၊ အရှေ့ တောင်ကိုယမား ၊ စည်သူကန်ရိုး က မြေခက်ကိုတင် တောင်ရှင်မဥ္ဇူတောင်၊ ၎င်း မြေခက်ကိုမင်း ယာကုန်း ၊ ၎င်း မြေခက်ကို တောင်တကာ ညောင်ပင်၊ ၎င်း က မြေခက်ကို ကျောက်ကြီး ရွာ၊ အနောက်ကို လျှောက်၍ မြေခက်ယမား ထိ၊ ၎င်း အနောက်ကိုယမား ကောက် ကောက်စင်း စင်း ကို လျှောက်၍ ဗန့်ကျို တောင်ရိုး ထိ၊ ၎င်း ကို လျှောက်၍ တောင်ယမား ထိ၊ ၎င်း ကအရှေ့ကိုယမား ကောက် ကောက်စင်း စင်း လျှောက်၍သတ်ရင်း နမိတ် စည်သူကန်ရိုး ထိ၊ ၎င်း နယ်ဂရုပ်အတွင်း ဗန့်ကျိုဇဇရွာတိုက်နယ် မြေဖြစ်စေ၊ ဗန့်ကျိုဇဇရွာတိုက်ကိုလည်း ဆား လင်း ကြီး ရွာသူကြီး ငနီကိုသူကြီး ခန့်။

18 May 1802

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၄ ခုနယုန်လပြည့်ကျော်၃ရက် နေ့နား ခ ကျော်နှစ်ခ နေဘ်ရထာပြန်။

(ဆား လင်း တောင် ပေါ် ကျောင်း ရှင်အာဒိစ္စ)

မဟာမုနိဘုရားမှာထားသည့်ပုဏ္ဏားတို့ကိုချမ်းသာပေးတော်မူသည်၊ ဘုရားမှာမနေစေနှင့်၊ လွှတ်စေ၊ ပုဏ္ဏားခေါင်း မဟာဝေဆ ပေါင်း ဆဘော်တို့နှင့်သင့်တင့်အောင် ပေါင်းဘက်နေထိုင်ထမ်းရွက်ကြစေ။

30 August 1802

သက္ကရာဇ်၁၁၆၄ခု တော်သလင်း လဆန်း ၃ရက် နေ့နံား ခ ကျော်စွာနော်ရထာတွင်ပြန်။

(အောင်ငြိမ်း စု)

မန်လည်ငါး ရွာနှင့် ခေါင်းတုံမြို့နယ် မြေမှုမှာပု မွေ တောင်ကစသည် အနောက်ကိုနန်း မိချောင်း ကောက်ကောက်စင်း စင်း ၊ ချောင်း တောင်ဘက်နား ကို လျှောက်ပြီး လျှင်မဲဇာ ချောင်း ကိုကူး ၍မင်း ၀ံ တောင်ရိုး ထိသတ်ဆိုသည်၊ မြောက်ဘက်ကို ခေါင်း တုံမြို့နယ် မြေ၊ တောင်ဘက်ကိုမန်လည်နယ် မြေဖြစ်စေ၊ တံခွန်တိုင်ရွာ၊ နန့်သဲရွာ၊ ခိုနန်း ရွာ၊ ကွမ်း ချောင်း ရွာ၊ ညီမော်ရွာ၊ သဲကုန်း ရွာ၊ အိုက်မရွာများ နှင့်မန်လည်မြို့နယ်သမုတ်ပိုင်း ခြား တော်မူရာပါဝင်သည့် ကျေး ရွာကိုမန်လည်သူကြီး ကစီရင်စေ၊ မန်လည်နယ်တွင်း သို့ပါဝင်သည့်ကိုဝန်ငန်စု ရွှေခွန် တော်ဆက် ထုံး ခွန်ရွာ၊ အင်ပင်ရွာ၊ နန့်သာရွာ၊ တည်ကုန်း ရွာများ လည်း အရပ်ရပ်မြို့ရွာနယ်တွင်း ရှိအခွန် တော်ဆက် ကျေး ရွာတကာ နည်း မန်လည်သူကြီး ကစီရင်စေ၊ မန်လည်သို့ပါဝင်သည့် ကျေး ရွာကို (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄ [1783] ၅ခု (၁၁) ၆၄ခု [1802] ခေါင်း တုံကစစ်တမ်း စာရင်း ပါသည်ကိုသိမ်း ၊ မန်လည်ကစစ်တမ်း စာရင်း ဆက်စေ။

6 December 1802

သက္ကရာဇ်၁၁၆၄ခုနှစ် တော်လဆန်း ၁၂ရက် နေ့နား ခံတော်စ မြောင်မှူး သီဟနော်ရထာပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

စလင်း မြို့မှာမြို့သူကြီး အခြား မရှိစေနှင့်၊ ခမည်း တော်ဘုရား လက်ထက်တော် ဟင်္သာတံဆိပ်စာချွန် ပေး အပ်ခန့်ထား သူ့ပိုး စား မြေတိုင်ကြီး ဇေယဘဗ္ဗရာ မဟာခံ ငရွှေဆိုင်သား ငတောကိုတဝတည်း တိုင်ဆောက်ကြီး စိုး စီရင်စေ၊ မဟာသမန်း ထွင် ပေး အပ်ရှိသည့်မြို့သူကြီး ခန့်တံဆိပ်စာချွန်စစ်တမ်း စာရင်းများ ကိုသိမ်း ၊ ငတောကစစ်တမ်း စာရပ်း ဆက်သွင်းစေ။

8 December 1802

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၄ ခုနတ်တော်လဆန်း ၁၄ ရက် နေ့နား ခ တော် ကျော်စွာ နော်ရထာပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသ .)

ဒုမာရာမိ၊ လက္ခဏာ၊ သောမြ၊ ဒုဂါရာမိ၊ ရာမဒေဝ၊ ဟာသိရာမိတို့ ဓညာဝတီမြို့က ပင်အခြား ပုဏ္ဏားတို့နှင့်အတူ မနေ၊ မဟာမုနိဘုရား အနီး အပါး နေသူများ ဖြစ်သည်၊ မဟာဒါန်ဝန်ကိုအပ်၍ မဟာမုနိဘုရား မှာ နေစေ။

22 January 1803

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၄ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ပြန်။

(အောင်ငြိမ်း စု)

ညဝတီမြို့ရှိကွမ်းသီး တော်ဆက်ကျွန် တော်မျိုး မိန်း မစိုး တို့ဆွေသား မျိုးသား ပေါက်မြိုင်မြို့စား လူတို့ကိုရနိုင် လေး မြို့ကတအိမ်ဒိဝိစီကျဒဿမဘါဂ ကြေး ငွေဆက်သွင်း စေအမိန့်တော်မြွတ်ရင်း အတိုင်း အသီး သီး ဆက်သွင်း၍တံဆိပ် တော်ခံကြရသည့် နောက်မြို့သူကြီး တ ငွေခွဲယူခဲ့၍ဆင်း ရဲသား တို့နှစ်ထပ်မကျသင့်၍ပြန် ပေး တော် မူသည့် ငွေသား ဖြစ်သည်၊ ကွမ်း သီး တော်ဆက်ကျွန် တော်မျိုး မိန်း မစိုး တို့ဆွေ သား မျိုး သား ပေါက်မြိုင်မြို့သူကြီး ကထပ်၍တံဆိပ် မခံ စေနှင့်၊ အသီး သီး တံဆိပ် ခံသည့်အတိုင်း ငြိမ်း စေ၊ နောင်တအိမ်ဒိဝိကျဒဿမဘာဂ ငွေကိုမြို့သူကြီး သို့ပေး၍ မြို့သူကြီး က ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်သွင်း စေအတွင်း သံ တော်ဆင့်ကိုဆင့်။

23 May 1803

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၅ ခုနယုန်လဆန်း ၃ ရက် နေ့တပက်ဆွဲရ၁၄၁စား သုစိတ္တာပြန်။

(ရွှေးဟောင်းသုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရားကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ငါအသျှင်ဧကရာဇ်မင်း မြတ်သည်မင်း သာမန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သော မုဒ္ဓါဘိသိက်ကိုဦး ထိပ်နှိုက်စိုက်လျှက်နှစ်ကြိမ် မြောက်စင်ခံ တော်မူ၍ ရာဇာဓိတရား ၁၀ ပါး အပရိဟာနိယတရား ၇ ပါး သင်္ဂဟတရား ၄ ပါး စသော မင်းကျင့်တရား ဘုရား လောင်း တို့ဖြည့်မြဲဖြစ် သော စရိယတရား ၃ ပါး နှင့်ပြည့်စုံသဖြင့် ခတ္တိယ အဖြစ်သို့ ရောက် တော်မူသည်၊ အမှု တော်ကိုမ သွေမဖီဦး လည်မသုံထမ်း ရွက် သော သူတို့ကိုလည်း သား တော်အစဉ် မြေး တော်အဆက်မြစ် တော်အဆွန့်အနွှန့် ရှည်စွာ ခတ္တိယအနွယ်မြတ်သို့ ရောက်သဖြင့် ထင်ရှား လ မည် ရည် တော်မူ၍ လောကီကျမ်း ဆရာ တို့သည် ဇိဿနိုး နတ်ကိုချီး မွမ်း သကဲ့သို့ ငါတို့မင်း ဧကရာဇ်သည်လည်း ရည် တော်မူတိုင်း အပြီး သို့ ရောက်မြဲဖြစ်၍ ပုခန်း မင်း သား အကြီး ကျော်တင်ရာဇာသူအုပ်စု နေရင်း ရွာ နေ၍ အောင်မင်း နှင့်လူ ပေါင်း ၁၈ တို့ကိုခတ္တိယဇာတ်ဖြစ် စေ သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း တော်မူသည်၊ အမှု တော်ကိုတုန်ထွင် အောင်ထမ်း ။

8 June 1803

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၅ ခုနယုန်လပြည့် ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခံ စမြောင် မှုး ပြန်။

(အုပ်ချုပ်ပုံ၊ ဒု၊ ပိုဒ် ၁၉၁/၁၅၊ စာ ၃၅)

ကျိုဝန်မင်း လှ ရွှေတောင်ကဝန်စု ရွှေခွန် ငွေခွန်သံသ ဈေး ပယင်း ကျောက် နန်း ဂိုး အခွန်တော်ဆက်လုတို့လုပ်စား မြို့ပယ်နယ် ကျေး ရွာများ ကို စော်ဘွား မြို့စား မြို့ရွာသူကြီး နယ်ရှင်ပယ်ရှင်တို့က နယ်ကြီး အတွင်း ကျေး ရွာဖြစ်သည် နှောင့်ရှက်လုယူ သော ကြောင့်အခွန်ဆက်အစုသား တို့ဘိုး တလက်မကွာထား မဦး ချုပ်စား သည့်နယ် မြေ ကျေး ရွာ များ တွင်မ နေ ပါရအခြား ကျေး ရွာသို့ထွက်သွား ပြောင်း နေရသည်၊ ရွှေပြည် သေနတ်ခတ္တိယများ မှာလည်း ဝင်ထမ်း ရှိနေ သော် ကြောင့်အခွန် တော်မ ပြေ ရှိပါသည်၊ စီး ပွါး တော်မ ပျက် နေရင်း ကျေး ရွာများ တို့ စော်ဘွား မြို့စား မြို့ဝန်မြို့သူကြီး ပယ်ရှင်နယ်ရှင်တို့က မလုမယူမ နှောင့်မရှက် ရွှေပြည် သေနတ်ခတ္တိယများ မှာ မဝင်မထမ်း စေရ၊ တမြို့တရွာ ပြောင်း သွား နေထိုင်သည့်အခွန် တော်ဆက်မှန်သမျှလုတို့လုပ်စား နေထိုင်မြဲမြို့ ကျေး ရွာများ သို့ သိမ်း သွင်း ထမ်း ရွက် နေထိုင်ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ ကော်ဦး တင်သည်၊ ကျိုဝန်ဝန်စုနန်း ဂိုး ရွှေခွန် ငွေခွန်သံသ ဈေး ငှက်မြီး ဆက်အခွန်ထမ်း လုတို့မှာ ဗစဉ်ထုံး စံရှိသည့်အတိုင်း တိုက် ထော်ကျ တော်ကိုနှစ်စဉ်ဆက်သွင်း ရသည်ဖြစ်သည်၊ ရွှေခွန် ငွေခွန်သံသ ဈေး အခွန်ထမ်း လုတို့ နေထိုင်မြဲ ပယ်နယ် ကျေး ရွာကို စော်ဘွား မြို့စား မြို့ရွာသူကြီး တို့က ပယ်နယ်အတွင်း ဖြစ်သည်၊ စီရင်ရ ကောင်း သည် မဆို စေနှင့်၊ အခွန် တော်ထမ်း မှန်သမျှလုတို့ကို ဝန်စုဆိုင်ရာ စီရင် စေ၊ (သက္က 1793
ရာဇ်) ၁၁၅၅ ခုထုတ်ပြန် တော်မူသည့်အမိန့် တော်နှင့်ရှိ လေပြီး သည့်အမိန့် တော်မြတ်ရင်း အတိုင်း ဖြစ် စေ၊ အခွန် တော်ထမ်း လုတို့ နေထိုင်ရင်း ကျေး ရွာကအအခြား တပါး ထွက်သွား ပြောင်း နေသည့်လုတို့ကိုလည်း ကျိုဝန်မင်း ကျော် ရွှေတောင်ကသိမ်း ဂိုး ရှုံလုပ်စား နေထိုင်မြဲ ကျေး ရွာမှာ နေထိုင်ထမ်း ရွက် စေ၊ အခွန် တော်ဆက်လုတို့ ရွှေပြည် သေနတ်ခတ္တိယများ မှာထမ်း ရွက်ရှိသည်မှန်လျှင်လည်း မထမ်း မရွက် စေနှင့်၊ နှုတ်ရှုံဆိုင်ရာအခွန်အစုမှာထမ်း ရွက် စေ၊ စော်ဘွား မြို့စား မြို့ဝန်စစ်ကဲမြို့ရွာသူကြီး တို့က မ နှောင့်မရှက်မလုမယူ ကြေး ငွေမ တောင်း မခံမစီရင် စေနှင့်၊ ဝန်စုဆိုင်ရာ စီရင် စေ။

12 November 1804

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၆ ခုတန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၁ရက် နေ့နား ခ စ မြောင်မှူး ပြန်။

(ညွှန်း ကြည့်၊ ပု၊ ၆၀၄)

ဒေဝဒဟ ကောလိယကပ္ပိလဝတ်ပြည်ကြီး သာကီဝင်မင်းတို့ (ကဲ့သို့သ ဝေမခြား) ဖြစ်စေခြင်း ၄ါသား တော်မိုး (မိတ်မင်း သား သတိုး မင်း ရဲ ရွှေတောင်နှင့်) သမီး တော် (မင်း မြတ်စောထီး) သီရိမလ္လာနန္ဒာ ဒေဝီတို့ကိုလက်ထပ် (မင်္ဂလာဆောင်) ထော်မူမည်၊ အခမ်း အနား မှာ (သတိုး မင်း ရဲ ကျော် ခေါင်) ရွှေကူမင်း သမီး သီရိရတနာ ဒေဝီတို့ကို (လက်ထပ်မင်္ဂလာ ဆောင်) တော်မူသည် (အတိုင်း) ခန့်ထား စီရင် (စေရမည်) ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသမျှကိုပြီး ပြေအောင်စီရင်။

23 January 1805

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၉ ရက်နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(တက်ဗဟို ၄၅၂၀၉)

ကျိဝန်ဝန်စု ငွေခွန်ဝန်စုလုတို့တွင်အမှုအရှုက်အတင်ရှိသမျှကိုကျိဝန်ကစစ်ကြောစီရင်စေ၊ လွှတ်ရုံး မလျှောက်မထား မစီရင်စေနှင့်၊ လျှောက်ထားလျှင်အာကိုဟက်၊ လျှောက်ထားသွားလျှင်ဒူး ကိုဖြတ်။

သက္ကရာဇ်၁၁၆၆ ခုတပေါင်းလဆန်း ၆ ရက်နေ့နား ခ (5 March 1805) ကျော်စွာနော်ရထာပြန်။

(မျိုးကြည့်၊ ပု၊ ၆၀၄)

မဟာမုနိဘုရား မှာအမိန့်တော်နှင့်ထား သည့်ပုဏ္ဏား ၆ ယောက်တို့ကိုဘုရား ကလွှတ်၍အထက်ထမ်း ရွက် နေထိုင်မြဲထမ်း ရွက် နေထိုင်ပါစေမည့်အကြောင်း နှင့် ရှင်ရသေ့က မေတ္တာရပ်သည့်အတိုင်း ဘုရားကလွှတ်စေ၊ အထက်ထမ်း ရွက်နေ ထိုင်မြဲအတွင်း နေထိုင်စေ။

13 August 1805

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့နားခံစ မြောင်မှုးထွင် ပြန်။

(အောင်ငြိမ်း စု)

17 October 1805

17 October 1805

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုသီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် နေ့ရဟန်း ရှင်လင်္ကာဒီပ ကိုအဆက်အနွယ်သိက္ခာကျင့်ဝတ်အကြောင်း အရာများ ကိုသိသော အောင်ဆရာတော် က မေး၍ စာသွင်း စေအမိန့်တော်အတိုင်း ရဟန်း ရှင်လင်္ကာဒီပကို မေး ဆေး ထွက်ဆိုချက်၊ ရှင်လင်္ကာဒီပအဆက်အနွယ်ကို မေး ဆေး သော် ကျောက်ဆည်မြို့နယ်ဆီ မီး ခံရွာ ကျောင်း ရှင်သာရမဥ္ဇူထံသာမဏေပြုပါသည်၊ ၎င်း ထံမှာပဥ္စင်း ခံ ပါသည်၊ ကမ္မဝါဆရာမှာငံ့စည်း ရှင်ပဏ္ဍိတ တောင်သာရှင်ဂုဏရံသီ ကျောက်တန်း ရွာရှင်ညာဏသုံး ပါး ကမ္မဝါဆရာဖြစ်ပါသည်၊ ရှင်သာရမဥ္ဇူဆရာမင်း ယင် တော ကျောင်း ရှင်အဂ္ဂမေဓါ၎င်း ရှင်အဂ္ဂမေဓါဆရာကအထက်အနွယ်အဆက်ကို မသိပါ၊ ၎င်း ရှင်သာရမဥ္ဇူရှင်အဂ္ဂမေဓါတို့လည်း မင်း ရွာဆရာတော်ငသ ရေဝံ ရွှေမြင်တင်၊ ပုဂံမြစ်ကျင်း ဆရာများ နှင့်တပေါင်း တဘော်သမဂ္ဂတချက်တည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများ ကို မေး သော် ပဌမပါရာဇိကအင်္ဂါနှစ်ပါး ဒုတိယ ပါရာဇိကအင်္ဂါ၅ပါး တတိယပါရာဇိကအင်္ဂါ၅ပါး ၊ စတုတ္ထပါရာဇိကအင်္ဂါ၅ပါး ၊ ပါရာ ဇိက ပေါင်း ၂၄ပါး ၊ သင်္ဃာဒိသိသ်ကစ၍သိက္ခာပုဒ်အရေအတွက် ၂၂၇ပါး ၊ အဓိဋ္ဌာန် တင်ခြင်း ၊ ချင်း ၊ ကပ္ပိယကုဋီ၄ပါး ၊ ကာလိက၄ပါး ၊ ၎င်း ကိုသုံး ဆောင်သည့် ကာလအပိုင်း အခြား သီလ၄ပါး ၊ သုဒ္ဓိ၄ပါး ၊ ပရိဘောဂ လေး ပါး ၊ ဥပုသ်ကိုး ပါး ၊ ပဝါရဏာကိုး ပါး ၊ အကပ်ခံခြင်း ငါး ပါး ၊ အကပ်ပျက်ခြင်း ခြောက်ပါး ၊ ကုလဒူသက ရှစ်ပါး ၊ အနေသန နှစ်ဆယ့်တပါး များ ကို ရေတွက် ပြောဆိုသည်၊ ယခု ရွှေမြို့တော်သို့လာသည့်အရာများ သည်ကုလဒူသကအနေသနဖြစ်မည်မဖြစ်မည်ကို မေး သော်ပစ္စည်း ကို တောင့်တ၍ပြုသော်သာကုလဒူသကအနေသနဖြစ် ကောင်း ပါသည်၊ တပည့်တော်မှာပစ္စည်း ကိုမ တောင့်တပါ၊ ပြည်သူလူ ရဟန်း ကိုချမ်း သာ စေလို သောဆန္ဒ၊ မင်း ဧတရာဇ်အကျိုး တော်ကိုလို သောသုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါသော ကြောင့်ကုလဒူသကအနေသနမဖြစ်သင့်အယူရှိပါသည်ဘုရား ၊ ဝဲလောင်ရွာ ကျောင်း ရှင်လင်္ကာဒီပထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်လျှင်ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကမ္မဝါဆရာတို့သည် ကျမ်း ဝန်သိမြင် သောပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သည်၊ ရှင်လင်္ကာဒီပလည်း အသင်အကြား ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သည်၊ ဆရာ တော်တို့မိန့်ဆိုကုန်သည်၊

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကျောက် ဆောက်မြို့အုပ်သိဂိုစန္ဒ ကျော်ထင်ကိုမ ခေါ်သာပြီ၊ ဆင်ဖြူတော်ကိုသိဂို စန္ဒ ကျော်သင်ကြပ်မ၍ အောက်မ တော်များ နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက်အလျှင် ရောက် အောင် အောက်ငင် စေ၊ တနက်ပလါဆင်လည်း တော်သင့် အောင်ခန့် ထား၍သွား စေ၊ ဝဲ လောင်ရွှာရှင်လင်္ကာဒီပကိုလည်း ရပ်ရွာပြန် စေ၊ လှေ နှင့်လိုက်ပို့ စေ။

18 October 1805

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုနှစ်သီတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၁၁ ရက် နေ့တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

18 December 1805
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုနှစ် ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့တွင် မင်းကြီးမဟာသက် တော်ရှည်
(မင်းကြီး နေဘ်ရဏ်တို့က) ရှိခိုးသံ တော်ဦးတင်လိုသည်ရှိ ဝတ္တဗိုလ်၊ င ဆောင်တို့တွင်ပါသည့်
တရုတ်ဘိုးသိုးစက္ကူစာကိုဘိုးသိုး ပြန်ငွေလှငွေဦး တို့ကိုဘာသာပြန်စေသည်ပြန်ချက်စကား
ဘုရား ။ အဘိုး စက္ကူအိတ် ကြောတွင်တဘက်ရွှေလီမိမြို့ဝန်တံဆိပ် ရွှေလီမိမြို့ဗိုလ်မှူး တံဆိပ်
(29 October 1805)
နှစ်ခုနှင့်ပါသည့်စာ၊ ကြာခြည်နန်း နေ (ဆယ်) နှစ်တန် ဆောင်မှုန်း လဆန်း ၈ ရက်
နေ့ပေး သည့်စာအထက်စာတ စောင်ရှိသည်၊ ၎င်း အဘိုး စက္ကူတဘက်က ရွှေလီမိမြို့ဝန်
ဗိုလ်မှူး တံဆိပ် လေး ချက်နှင့်ပါသည်၊ စာအရပြန်ဆိုချက်၊ ရွှေလီမိမြို့ဝန်ဟုတာ လောရဲ
ကစာရောက်လျှင်ဗိုလ်မှူး မင်း ကြီး ကဘွင့်၍ကြည့်ကြပါ၊ ၎င်း စက္ကူစာအိတ်အတွင်း ပါသည့်
ရွှေလီမိမြို့ဝန်ဗိုလ်မှူး တို့တံဆိပ်ငါး ချက်ခတ်လျက်တရုတ်ဘာသာ စာကိုပြန်ဆိုချက်ဘုရား ၊
ရွှေလီမိမြို့ဝန်ဟုတာ လောရဲကြား ရောက်ပါသည်၊ ဗိုလ်ချုပ်မင်း ၊ တရုတ်ပြည်နယ်မိုင်း
လျည်စော်ဘွား တော်ဝှာကုန်အကြောင်း အရာကိုစစ်ကြော မေး မြန်း သိရသည်၊
တရုတ်ပြည်ကတံဆိပ်လက်မှတ်နှင့်တကွမြို့ရွာကထွက် ပြေး သည်၊ ကျနုပ်စီရင်စုနယ်တွင်
ကျေး ရွာဖြစ်၍ ဥတည်မင်း ရာဇဝတ်မကင်း ကျနုပ်တာဝန်ဖြစ် သော ကြောင့်ရ
အောင်ရှာရမည်ဖြစ်ပါသည်၊ မိုင်း လျည်စော်ဘွား တော်ကုန်ရွာကိုမမိမရငန့်
နေနှင့်ရပါသည်၊ ပျောက်သည့်တံဆိပ်လည်း ယခုတိုင်မရ တော်ဝှာကုန်သည်လူဆိုး လက်ခံ
ဂတိသဝှာကိုမစောင့်တရုတ်တ ကျေး ထွက် ပြေး ၍ မိုး ညှင်း မှာရှိသည်ကြား ပါသည်၊
တရုတ်ပြည်နှင့် ရွှေပြည် တော်အမှုမရှိပါ တော်ဝှာကုန်သည် သေလို၍ထွက် ပြေး သူဖြစ်ပါ
သည်၊ နေထွက်ဘုရင်နိုင်ငံ တော်အတွင်း ကျေး ရွာနယ် မြေများ မှာ တော်ဝှာကုန်
ဝင်နေလာ ရောက်ရှိလျှင်ဗိုလ်ချုပ်မင်း ကြီး ကကျနုပ်ကိုချစ် မေတ္တာရှိသည်နှင့်အညီမ
ထွက်မလွတ်ရ အောင်ဘမ်း ဆီး ချည် နှောင် ပေး အပ်ပါမည့်အကြောင်း ကိုကြား ရောက်
ပါသည်၊ ၎င်း စာ အောက်စာကြောင်း တရုတ် ရေး လက်မှတ်ပြန်၊ နေထွက်ဘုရင်ပြည်
(29)ctober 1805)
ဗိုလ်ချုပ်မင်း ကိုပေး ၊ ၎င်း အောက်စာကြောင်း ကြာခြည်နန်း နေ(ဆယ်) နှစ်တန်
19 December 1805
ဆောင်မှုန်း လဆန်း ၈ ရက် နေ့ပေး သည့်စာ၊ ၁၁၆၇ နှစ် တော်လပြည့် ကျော် ၁၄ ရ
19 December 1805
နေ့ မြေတွန်းဝန်ဒိုင်းဝန်မင်းတို့သွင်း၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုနှစ် တော်လပြည့် ကျော် ၁၄
ရက် နေ့မိုး နံက ရောက်သည်၊ တရုတ်ဘာသာ စက္ကူစာကိုတရုတ်စကား ပြန်ငွေ ကောင်
ကိုပြန် စေသည်၊ ပြန်ဆိုချက်စကား ဘုရား ၊ ၎င်း စက္ကူအိတ်တဘက်ကတံဆိပ်နှစ်ချက်နှင့်

19 December 1805

(29 October 1805)

ပါသည့်စာတကြောင်း အတွက်၊ ကြာခြည်နန်း နေ (ဆယ်) နှစ်တန် ဆောင်မှန်း လဆန်း ၈ ရက် နေ့ ပေး သည့်စာ၊ စက္ကူအိတ်အတွင်း တံဆိပ်ငါး ချက်နှင့်ပါသည့်တရုပ်စာအတွက်၊ ရွှံ့လိမ်စော်ဘွား ဟုတာ လောရဲကြား ရောက်ပါသည်ဗိုလ်ချုပ်မင်း ၊ မိုင်းလျှည်စော်ဘွား တော်စွာကုန်သည်အုပ်ထုပ်တံဆိပ်များ နှင့်ပျောက်၍ မေးမြန်း စုံစမ်း လျှင် နေထွက်ဘုရင်နိုင်ငံ တော်အတွင်း မိုး ညှင်း မြို့မှာရှိ နေ ကြောင်း ကြား သိရပါသည်၊ လာ ရောက်သည်မှန်လျှင် တော်စွာကုန်သည် ကျေး ဇူး သစ္စာမ စောင့်လူဆိုး လက္ခဏာ ထွက်သွား သူဖြစ်ပါသည်၊ လက်ခံ၍ မထား ပါနှင့်၊ တွေ့မိ အောင်ဘမ်း ဆီး ပါ၊ တော်စွာကုန်ယူသွား သည့်တံဆိပ်များ ကိုမရလျှင်ကျနုပ်တို့အကြီး အအုပ်အပြစ် မကင်း ရှိပါသည်၊ နေထွက်ဘုရင်ပြည်နှင့်တရုပ်ပြည် မှာအမှုမရှိပါ၊ ဗိုလ်ချုပ်မင်း ကကျနုပ်ကိုချစ် မေတ္တာရှိသည်နှင့်အညီ တော်စွာကုန်သူပုန်သူကန်ကဲ့သို့ဖြစ်ပါသည်၊ ဘမ်း ဆီး ၍ ပို့အပ်ပါ၊ မပို့အပ်လိုလျှင်လည်း ဗိုလ်ချုပ်မင်း က တော်စွာကုန်ကိုသတ်ပါမည့်အကြောင်း ကိုကြား ရောက်ပါသည်။

19 December 1805

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုနှစ် တော်လပြည့် ကျော် ၁၄ ရက် နေ့ မြေစွန်း ဝန်ဒိုင်း ဝန်မင်း တို့သွင်း ၊

(ရွေး တောင်း သုတေသန)

နေခက်ဝင်း မှူး ဟောင်း နေမျိုး သခ်ယာမယား ယောလွန်ရာမှာ ရွှေ့သွယ်
နေရာ နေဖြစ်သည်၊ နေရာအလိုက်သင်္ဂြိုဟ်စေ၊ လက်ဗိုင်း စော်ဘွား ဂိုး ငစံ
ဆင် လျှောက်ချက်အစစ်ခံချက်ကို ထောက်၍ ငစံဆင်ကိုယက်ဗိုင်း မြိုကရင် ၅ ခေါင်း
လဝ ၃ ခေါင်း နှင့်တကွ စော်ဘွား ခန့်ထား မည်အစစ်ခံချက်ရင်း အတိုင်း လည်း
စစ်၊ မင်း ကျွန် တော်မျိုး ခံအမှုတော်ကိုထမ်း ရွက် စေမည်၊ စစ်ကိုင်း မင်း ၊
ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ ပုခန်း မင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း
သင့်ပြီ၊ သီရိယု ကေသာကို ကျောက်တလုံး ကင်း ကိုသနား တော်မူသည်၊ စာချွန်
ရေး ပြီ ရေး ၍သွင်း ။

6 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရ
ထာတွင်ပြန် ။
(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

နွား မရုံ နေ ငရွှေအောင်၊ ငသူ၊ ငလုံတို့ရှိ ဒိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း င ရွှေအောင်နှင့်လှေကြီး ၁၀၊ နွေထိုး လှော်ငယ် ၄၀၊ ငသူနှင့် လှေကြီး ၃ နွေထိုး လှေငယ် ၃၀၊ ငလုံနှင့် နွေထိုး လှေငယ် ၃၀ကို လှေတော်မှူး နည်း ၊ သေနတ် ထား လုံဘင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ ကောက် မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး စာရေး တို့သံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုနှစ်စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငရွှေ အောင်က သေနတ် ၇၀၊ ငသူက သေနတ် ၃၉၊ ငလုံက သေနတ် ၃၀ဆက် စေ။ 1783

8 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၆ရက် နေ့နွား ခံစ မြောင်မှူး ထွင် ပြန်။

(ရွေး ဟောင်း သုတေသန)

8 February 1806

2 March 1806

မဟာဝိနှဲနတ်ပူဇော်မည်မှာကိုရာသီစန္ဒရမာသ၄အသိဝတပေါင်းလဆန်း ၁၄ ရက်နေ့ညယည်ရာဇာမတ္တက်ကျမ်း ထွက်အတိုင်း လပြည့်တီတီဖြစ်သည်၊ တပေါင်းလဆန်း

2 March 1806

၁၄ ရက်နေ့ညကိုရထား တင်၍အထက်အမိန့်တော်ရင်း အတိုင်း ပူဇော်ကြစေ၊

2 March 1806

ကောက်သစ်ထမင်း စား မှာတပေါင်းလဆန်း ၁၄ ရက်နေ့ညကိုတတိယယံ ၁၀ နာရီပြည့်တွင်စားစေ၊ နှစ်သစ်ကိုလည်း အမြောက်သံပေး စေရမည်၊ အမြောက်ကြီး ၁၀ လုံး ကိုအရှေ့တောင်ပြင် ရေစပ်သို့ထုတ်ယူခင်း ကျင်း၍တပေါင်းလဆန်း

2 March 1806

၁၄ ရက်နေ့ညတတိယယံ ၁၀ နာရီပြည့်အခါတော်တွင်အမြောက်သံပေး စေ၊ မိုးမိတ်မင်းသား ဝန်၊ ဒိုင်းဝန် လျှောက်ချက်ကို ထောက်၍ငစန်ရောင်ကိုမိုးမိတ်မြို့ဝန်ခန့်ထားမည်၊ စစ်ကိုင်းမင်း ၊ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း၊ ပုခန်းမင်း ၊ မိုးမိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ဆိုင်ရာမိုးမိတ်မင်းသား ဝန်အာဆင့်အဆိုကိုခံ၍အုပ်ချုပ်ထိန်း သိမ်း စီရင်စေ။

8. February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၆ ရက်နေ့နား ခရာဇာနော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဟံသာဝတီမြို့ဝန်မင်း လှကျော်စွာမှာ တကျွန်း သင်္ဘောသား တို့ ရွှေဘုန်းတော် မြတ်ကိုနိုလုံ့ဆိုက် ရောက်ရာ သင်္ဘောသပ်ဖြူကြီး ပြုကြီး ကိုအုပ်ချုပ်စီရင်ရသည့်အတွင်း အရောင်အဝါတော်ရှိ အောင်မင်း လှနော်ရထာ သနားတော်ခံရသည့်နည်း သနားတော်ခံစေမည်၊ စစ်ကိုင်းမင်း၊ ပြည်မင်း၊ ပုဂံမင်း၊ ပုခန်းမင်း မိုး မိတ်မင်း တို့သဟ်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ဆွမ်းတော်လောင်း ရွှေတောင် ပုံချိုကို ရွှေမြို့တော်ငှက်ပျော တောအရှေ့ဘက်တိုက်ကိုသနားတော်မူမည်။

9 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၇ ရက်နေ့နား မိစ မြောင်မှူး တွင် ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

9 February 1806

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သောဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး အမိန့် တော် ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက် တော် စုဆွဲ တော် မူသည် စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလ ရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင်အထွက်မ ညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေသင့်၊ တိုင်း ပြည် အခြေအမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သား တော်အစဉ် မြေး တော်အဆက်မြစ် တော်အဆွန့်အနွယ့်ရှည် စွာအမှုထမ်း သီး သန့်ဘည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါအရှင်ဧက ရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဘေး လောင်း တော်အ သောကမဟာဓမ္မရာဇာ ဒေ ဝါနံပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သောမုဓါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက် စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ် စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာ ရည် တော်မူ၍ မင်း ကျင့်ရာ သောတရား အပေါင်း ကိုမပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခဝ်သိမ်း သောပြည်သူသဗ္ဗ ဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မစိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘုရား အလောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်သွန်း သမုတ်သမ္မုမချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်ငမည်း၊ ငထွန်း သာ၊ ငသောကံ၊ ငကံတို့လူ ၄ ငမြတ် ကောင်း ကိုအကြပ်၊ ငပေါ်ငဝံ၊ ငမြည်၊ ငအုပ်တို့လူ ၄ ငသာထွန်း ညိုကိုအကြပ်၊ ငရွှေပြည်၊ ငကြာ၊ ငစံငြိမ်း ၊ ငဝို၊ ငစံမင်း တို့လူ ၅ ငရွှေဥကိုအကြပ်၊ ငယ် ၂ ၃၊ အထင်း၂ ရအကြပ် ၅ ပေါင်း ၅၅ ငနက်ကို သွေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေ နတ်အစုဖြစ်စေ ထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ် နှစ်ပါး ကို စောင့်သိရို သေစွာ ဖြောင့်ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှု တော်ကိုကုန်ထွင် အောင် ထမ်း ။

9 February 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၇ ရက်နေ့နား ခ ရာဇာ နော်ရထာပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သဘိုး မန္တရာဇာကို ရွှေစက်တော် အောက်မင်း ကွန်း ဘွင်ရေ့ ရေ၊ နှစ်တိုင်း မင်း သမီး သပ်မှူး ရဲထင်ဇလကို မှုကွ မမြို့အဝင်လကွန်း ဗျည်မြို့ကိုမြို့စား ခန့်ထား ထမ်း ရွက် နေစမည်၊ စစ်ကိုင်း မင်း ၊ ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ ပုခန်း မင်း၊ မိုး မိတ်မင်း တို့သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့နံ: [10 February 1806] ခံရာဇာ နေ ၁ ရ ထ ၁ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သံချက်ဝန် ငွေတောင်လှစည်သူအရိုး သေလွန်ရာ ပျည်အဘုံး ကမွတ် ရွှေထည့်သဂြိုဟ်စေ။

12 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် နေ့နား ခရာဇ နေဉ် ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက် တော်စုဘွဲ့ တော်မူသည့် စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလ ရှည်ပြင့်သဖြင့် အဝင်အထွက်မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေသင့်ဘိုင်း ပြည်အ ခြေမမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သာ: တော်အစဉ် မြေး တော်အဆက်မြစ် တော်အညွှန့်အဖွန့် ရှည်စွာအမှုထမ်း သီး သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါအရှင်ကေရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဘား လောင်း တော်အ သောက မ္မရာဇာ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သောမုဒ္ဓါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြော်စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီယာသနာ တော်မြတ်စီး ပွါး ပြည်သူတို့ စီး ပွါး များ မည်ကိုသာရည် တော်မူ၍ မင်း ၏ကျင့်ရာ သောတရား အ ပေါင်း ကိုမပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခပ်သိမ်း သော ပြည်သူသတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မစိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘုရား အ လောင်း မင်း တောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း သမ္မှမချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်င ပေး ၊ ငသာတိုး ၊ ငသာတင်၊ ငသာ မွေး ၊ ငမြတ် လှေး ၊ င ရွေး ၊ င ပေ၊ ငသာတုတ်တိုလုဂ၊ င လှေး ကိုအကြပ်၊ င ရွှေ တောင်၊ င ရွှေဦး ၊ င ပံ၊ င ရွှေပဝ်၊ ငကံ ပေး ၊ င ရွှေပု၊ ငမြတ်ရာ၊ င ဝါတိုလုဂ၊ င မွေး သာကိုအကြပ်၊ ငရန် စေ၊ ငပဲ၊ ငကံကြီး ၊ ငကြီး ၊ ငနီ၊ ငမှိ၊ ငဆိုး ၊ ငတိုး တိုလုဂ၊ ငရန်ရှင်း ကိုအကြပ်၊ ငဝါ၊ ငမြတ်ရာ၊ ငမြတ်ဝန်၊ ငစံလှ၊ င ဝေ၊ ငနတ် ပေး ၊ ငသာဂုတိုလုဂ၊ ငတုတ်လှကိုအကြပ်၊ ငယ်၃၉၊ သထိန်း ၁ အကြပ် ၅ ပေါင်း ၅၅ ငအို့ ကျော်ကို သွေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည်တော် သေနတ်အစုဖြစ် စေ၊ ထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့စု တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိ၍ သစ္စာ ဖြောင့် ဖြောင့် ရိုး ရိုး အမှုတော်ကိုကုန်တွင် အောင်ထမ်း ။

12 February 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့် ကျော် ၁၀ ရက် နေ့တွင်နာခံ ရာ
ဇ နော်ရထာပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

26 March 1806
တန်ခူး လဆန်း ၈ ရက် မြောက် သောတိထီ နိုက်အ သောက ဆေး ကိုသုံး ဆောင်အပ်
ကြောင်း ၊ မန်နတ်ရုပ်မန်နတ်သမီး ရုပ်တို့ကိုသမန်း မျက်ဖြင့် ကောင်း စွာထပ်
31 March 1806
ပြီး လျှင်တန်ခူး လဆန်း ၁၃ ရက် ဝိဒ္ဓါတိထိညည့်အခါဥယည် မြေ၌ မွေ့ လျော်ဘွယ်လုပ်
1 April 1806
ဆောင်တည်ထား၍တန်ခူး လဆန်း ၁၄ ရက် မြောက်ကာ မဝိဒ္ဓမည် သောတိထိ၌
ပူဇော်အပ် ကြောင်း ကိုရာဇမတ္တဏ်ကျမ်း ထွက်သည်နှင့်အညီလုပ် ဆောင်ပူဇော်
တော်မူမည်၊ အ သောတ ဆေး အ ဆောင်ယူ မန်နတ်ပူဇော်အခမ်း အနား ခန့်
ထား စီရင်ရှိသည်ကို စီရင်မြဲအတိုင်း စေ့ငု အောင်စီရင်၍ပူဇော်စေ၊ မင်း
ညီမင်း သား အမျိုး တော်မတ် တော်ပြည်သူပြည်သား တို့ကိုလည်း အမွေး အထုံပန်း
31 March 1806
နံ့သာများ နှင့်မန်နတ်တန် ဆောင်ကိုဝင်၍ပူဇော်ကြစေ၊ တန်ခူး လဆန်း ၁၃
1 April 1806
ရက်၁၄ရက်၁၅ရက်(၃)ရက်အတွင်း ကိုလည်း လူကြီးလူငယ် ယောကျာ်း မိန်း မတို့ကို
2 April 1806
အမွေး အထုံရည်၊ ရေကြည် ရေသန့်များ နှင့် ရေသွန်း သဘင် ပျော်ရွှင်ကစား ကြ
စေ၊ ရပ်စုကွက်စုလမ်း သေး လမ်း မများ ကို စေ့နှံ့ အောင် မောင်း ခတ် စေ၊
ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသမျှကိုပြီး ပြေ အောင်စီရင်။
13 February 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခု တပို့တွဲလပြည့် ကျော် ၁၁ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(ရွှေး တောင်း သု တေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော် မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော် ရှိသည်၊ ငါ ရွှေလက်ယက် တော် စုသွဲ့ တော် မူသည်၊ စုကြီး ရွှေပြည် ယေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင်အထွက်မညီမညွတ်မရှင်း ပလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေသင့်တိုင်း ပြည်အ ချေအမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော် မူ၍သား တော်အစည် မြေး တော် အဆက်မြစ် တော်အညွှန့်အခွန့်ရှည် စွာအမှုထမ်း သိမ်း သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါ အသျှင်ဧကရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေးဘေး လောင်း တော်အ သောတမဟာရာဇာ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း ဘိုကဲ့သို့မင်း သာ မန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သော မူဒ္ဓါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြော် စင်ခံ တော် မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော် မူသည်နှင့်အညီသာ သနာ တော်မြတ် စီး ပွါးပြည်သူတို့၏ စီးပွါး များ မည်ကိုသာ ရည် တော် မူ၍ မင်း ကျင့်ရာ သောတရား အ ပေါင်း ကိုမပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ငုတ်ဖြည့်ကျင့် တော် မူလျက်ခပ်သိမ်း သောပြည်သူ သတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မစီး အုပ် တော် မူသည်၊ ရှေး ဘုရား အ လေါင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း ၁ မှတ်ပြဋ္ဌာန်း သမှုမ ချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် ယေနတ်ငပဲ၊ ငအော၊ ငဖြိုး ၊ ငသာ လွင်၊ ငအေး ၊ ငပေါ ၊ ငအ၊ ငဆု ပေါ တို့လူဂ၊ ငအိကိုအကြပ်၊ ငကြာမို၊ ငရွှေ မှတ်၊ ငကြာဥ၊ ငကြာနု၊ ငနို၊ ငစံသူ၊ ငဟင်း ၊ ငပန်တို့လူဂ၊ ငရွှေစကိုအကြပ်၊ ငမြက်ခဲ၊ ငမြတ်စို၊ ငဘိုး ၊ ငခဲ၊ ငပေ၊ ငပိုက်၊ ငအေး ၊ ငဒီတို့လူဂ၊ ငကြာစံ ရွှန်း ကိုအကြပ်၊ ငကံပေး ၊ ငသာနု၊ ငတလုပ်၊ ငလာ၊ ငဆန်း ၊ ငရှန်း နိုဝ်၊ ငရှန်း အိုင်၊ ငကံပေး တို့လူဂ၊ ငဖြူကိုအကြပ်၊ ငမြတ်သာ၊ ငညို၊ ငနတ်ပေး ၊ ငနိုင်၊ ငမင်း ၊ ငချို၊ ငဖြူတို့လူရ၊ ငသာစံကိုအကြပ်၊ ငယ်ဥ [illegible]ာအကြပ် ၅ ပေါင်း ၅၅ ငမင်း ကို သွေး သောက်ကြီး ခန့် တော် မူ၍ ရွှေပြည် ယေနတ်အမှုဖြစ်စေ ထပ် ၍သမှုတ်ပြဋ္ဌာန်း သွဲ့စု တော် မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့် သိရို သေ စွာ ဖြောင့် ဖြောင့် ရိုး ရိုး အမှု တော်ကိုကုန်တွပ် အောင်ထမ်း ။

14 February 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့် ကျော် ၁၂ ရက် နေ့နံ ၁း ခ ရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက် တော်စု ဘွဲ့ တော်မူသည့်ဝုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင် အထွက်မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေသင့်၊ ဘိုင်း ပြည်အခြေအမြစ်ဖြစ်သည့်ကို ယောက် တော်မူ၍သား တော်အစည် မြေး တော် အဆက်မြစ် တော်အဆွန့်အနွယ်ရှည်ဖွာအမှုထမ်း သီး သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါ အသျှင်ဧကရာဇ် မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဘေး လောင်း တော်အ သောတဓမ္မရာ ဇာ ဒေဝါနံ ပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာ မန်တို့ ခံ၀ံ့ခဲ သော မုဒ္ဒါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက်စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ်စီပွါး ပြည်သူတို့စီပွါး များ မည်ကိုသာ ရည် တော်မူ၍ မင်း ၏ကျင့်ရာ သော တရား အပေါင်း ကိုမပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခဝ်သိမ်း သော ပြည်သူသတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မစိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘုရား အ လောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ်သမျှမ ချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်ငရွှဲ၊ ငဝွှဲ၊ ငရွှေး ၊ ငအောင် လှ၊ ငကို၊ ငရွှေ ပေတို့လူ ၆၊ ငရွှဲကြီး ကိုအကြပ်၊ ငရွှေကို၊ ငရွှေပို၊ ငမြတ်၊ ငထွာ တို့လူ ၄၊ ငလှေး ကိုအကြပ်၊ ငဖြိုး ၊ ငဝန်၊ ငထွေး ၊ ငကျော်ဦး ၊ ငအောင်၊ င ဝတို့လူ ၆၊ ငပေါကိုအကြပ်၊ ငလွန်း သူ၊ ငရွှေရ၊ ငငံရ၊ ငမြတ်သာဦး ၊ င အောင်တို့လူ ၅၊ ငလှကြီး ကိုအကြပ်၊ ငရွှန်း ၊ ငတို့၊ ငတုတ်ဖြူ၊ ငပြား ၊ ငရွှေစ တို့လူ ၅၊ ငငြိမ်း ကိုအကြပ်ငယ် ၂ ၆၊အတိမ်း၊၂ ၄အကြပ် ၅၊ပေါင်း ၅၅ ငအိပ်ကို ဒွေး သော် ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေနတ်စုဖြစ် စေထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့စု တော်မူ သည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိ၍ သစ္စာ ဖြောင့် ဖြောင့် ရိုး ရိုး အမှုတော်ကိုကုန်တွင် အောင်ထမ်း ။

14 February 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့နား ခ ရာ ဇ နော်ရထာပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြင်း တော်ခံလက်ျာပ တော့ ကျော်ကိုဆင် ကျေတိုက်တပ်ရွာပရယ်၊ မြင်း တော်ခံ ဇော်တသီ ညွှန်ကို မြောက်ဘက်တိုက်ပင်တင်ရွာကိုသနား [illegible] မည်၊ စစ်ကိုင်း မင်း ၊ ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ ။

15 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့် ကျော် ၁၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဒဝယ်နားခံ မနော် ရွှေတောင်ကို ခေါ်စေသည်၊ ရောက်နိုင်ရောက် ယောက် သင့်လျှက် မရောက်မလာ နေသည်မှာ ထပ်၍ ခေါ်စေ။

16 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့ နားခံ နော်ရထားတွင် ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

မြန်မာမြင်း စာရေးကြီး တို့ကအမှုထမ်း စည်းကြပ်တော်မူရာမြင်း စုစာရင်း တော်ဆက်သွင်း ရှိသည့်လူတို့ကိုသုံး ပါး မိဖုရား ထံဖြစ်သည် နုတ်ယူမည်ရှိခဲ့သည်၊ မြင်း စာရင်း ဆက်သွင်း ရာ မပါကျန် ရွှေမြို့တော် ရှိအစုသား တို့ကလဲလှယ်ပေးပြရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း အမှုထမ်း သွဲ့စည်းတော်မူသည့်အမှုဖြစ်သည်။ မြင်း စာရင်း ဆက်သွင်း ရာ ပါသူတို့ကို မနှုတ်မယူ စေနှင့်၊ စာရင်း မဆက်မသွင်း ကျန်သူတို့ကိုသုံး ပါး မိဖုရား မှာ ပေး အဝ်ထမ်း ရွက်စေ။

17 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လဆန်း ၁ ရက် နေ့နာ၁း ၆ စ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

နာပက်မြို့စား စောမယ်ကိုမိုး နဲ့တပ် တော်မှာအမှုတော်ကိုထမ်း စေ၊ အတွင်း ဝန်ကသင့်ရာခန့်ထားထမ်း ရွက်စေမည့်အကြောင်း နှင့်မှာထား ရှိသွား စေ။

18 February 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခု တပေါင်း လဆန်း ၂ ရက် နေ့နား ခံရာဇနော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

19 February 1806

အဝတ်ဖြူသည်မြတ်သောမင်း ဝတ်ကန်ဆာဖြစ်သည်၊ မှူး မတ်ပြည်သူဆင်း ရဲသား တို့မှာအမင်္ဂလာ၊ မင်္ဂလာမှုများ တွင်လူ သေလူရှင်မှစ၍အဝတ်ဖြူကိုမဝတ်မဆင် စေနှင့်၊ အဝတ်ဖြူမှာသနား တော်ခံရမှဝတ်ဆင်ကြစေ၊ ညီတော်ပုခန်း မင်း ထမ်း ဟောင်း လူတို့ကိုစစ်ကိုင်း မင်း ကိုသနား တော်မူသည်၊ စစ်ကိုင်း မင်း မှာ ထမ်း စေ၊ တာလီမြို့ကျန်သည် လော ဟော့၊ လောရန်း ၊ လောတွင်၊ လောမား ၊ ဂုံဆင်မြို့နွား သမား လောလှို၊ လောစ၊ လောဝေ၊ လောလီ၊ လောဝင်၊ လေါ ရန်ငယ်၊ လောတိမ်တို့ရောင်း ဝယ်ရန်ကုန်များ နှင့်ရွှေဘဝါး တော်အောက်လါ ရာသီ ပေါ်မြို့နယ်အတွင်း ထား ပြုတိုက်ခိုက်၍ ရွှေ ငွေအထည်အလိပ်ဆုံး ပျောက် ကြောင်း နှင့်ရွှေတိုက်ဝန်ကဒ္ဒိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ တိုက်ခိုက်သည့်ထား ပြုတို့ကိုသီ ပေါ်မြို့က တွေ့မိအောင်ဖမ်း ဆီး၍အပ်စေ၊ မအပ်နိုင်လျှင်တရုပ်တို့တွင်ထား ပြုတိုက်ခိုက်ရာ ပါသည်မှန်သမျှဥစ္စာကိုသီ ပေါ်မြို့ကအစား လျော်စေ။

19 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ခုတ ပေါင်း လဆန်း ၃ရက်နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကန့်ကောရွာမသူကြီး ငလွင် ကျော်ကကန့်ကောရွာနယ် မြေနှင့်ထီးလင်း လောင်း တောင်နယ် မြေမှာ ဝန်တောင်ထိပ်အ ရှေ့ဘက်ကိုထီးလင်း လောင်းတောင်နယ် မြေဖြစ်စေ၊ ဝန်တောင်ထိပ်အနောက်ဘက်ကိုကန့်ကောရွာနယ် မြေဖြစ်စေ၊

1802
(သက္ကရာဇ်၁၁)၆၄ခုနှစ်သမှတ်ပိုင်း ခြား တော်မူသည့်အတိုင်း ကန်ရွာ၊ မိုးစို ရွာများ သည်ဝန်တောင်ထိပ်အနောက်ဘက်နယ်တွင်ပါဝင်သည့် ကျေး ရွာဖြစ်၍ ဒဿမဘာဂအခွန်တော် ငွေကိုစိုက်ထုတ်ဆက်သွင်း ရှိပါသည်၊ ကန်ရွာ မိုးစိုရွာများ ကိုကန့်ကောရွာအပါအဝင် ကျေး ရွာစာရင်း မှမပြောင်း မသွင်း ရရှိခဲ့သည့် အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ကန်ရွာ မိုးစိုရွာဆက်စုသင့်အ ခွန်တော်ကိုကန့်ကောရွာသူကြီး ကဆက်သွင်း ၍ရှိပြီး ဖြစ်သည်၊ ကန်ရွာ မိုးစိုရွာ နယ်မြေ ကျေးရွာများ ကိုကန့်ကောရွာနယ်တွင်စစ်တမ်း စာရင်း ဆက်သွင်း ၍ကန့်ကောရွာသူကြီး ထီးလင်း လောင်းတောင်နယ်တွင်ကန်ရွာစစ်တမ်း ပုံစံ ပါသည်ကိုသိမ်း ။

19, February 1806

သက္ကရာဇ်၁၁၆၇ခုတပေါင်း လဆန်း ၃ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဟံသာဝတီမြို့ပဝ်လယ်ကင်း သုံး ရပ်မှာထား ရန်၅ါ ဝင်အ မြောက်ဝလုံး ကို
ဟံသာဝတီမြို့သို့ ပေး အပ်၍ထား စေ၊ မြင်း ငယ်ဖြူရိုး တွင်း ချင်ဆီ၊ ခွေး နက်
စစ်ချင်ဆီ ကို ရှာ၍သွင်း စေ၊ ဖြည်မြို့က ရောက်သည့်ရ သေ့အမိအဘတို့ကို ခေါ်၍ရ
သေ့နှင့်အတူ ရွှေဘဝါး တော် အောက်တွင် နေ စေ၊ မဟာဒါန်တိုက်ဝန် နေမျိုး ဇေ
ယကျော်ထင်ကို ဗောင်ပန်း ၉၊ တမာဍွက် ထောင် ၉၊ ရွှေစလွယ် ၉သွယ်၊ နား
တောင်း ရွှေသား ကြက်ရင်ဆူး ၂ထပ်ကဏ္ဍိုပါ ဝတ်လုံ့ဘွဲ့ဖြူ ရွှေမြိတ်ခံဘွဲ့သင်း ကျွစ်
တပ် မောက်တို့ ရွှေပိန်း ရွှေကုံး စိန် ထောင်ရ၊ ရွှေထိပ် ရွှေထွတ်ငှက်မနား စိန်
ပွင့် ၉၊ ပါး ကာနား ကာ မောက်ရူပါလည် ကွေး ၊ ရွှေကာ နောက်ကာကဏ္ဍိုပါနီ
ဘဲကွပ်ပိုး စုံသတ် မျည်း တိုကဏ္ဍိုပါနက်ဘဲကွပ်ပိုး စုံသပ်၊ မျည်း ရှည်ကဏ္ဍိုပါပြာဘဲကွပ်
ပိုး စုံသပ်၊ ကွမ်း ခွက်လဘက်အိုး တ ကောင်း ဗိတ်ရှစ် ထောင့်၊ ငွေ ထွေး အင်၊
ဓါး အ ဆောက်ကဏ္ဍိုပါ နက်မှုမ်း ရင်းဖျား ခွေး မ ခွေး ငယ်ရတန့်၊ ရွှေသား
ကျောက်အိမ်ပါ၊ ထမ်း စင်သံလျှင်း တလဲ ၉ဝန်း ၊ ဘိနပ်ကုလား ပန်း အိမ် ညောင်
ရွက်အတွင်း ကုလား ပန်း ၊ ထောင့်ထိပ်ဘ ယောင်း ပွင့်ခါး ပန်း ကမ္ဗတ်ကြာနုတ
မြုံချိုး ၊ ကမ္ဗတ်အတွင်း ပြင်ပွတ်ခြမ်း ၊ စက်ဘီလူ ခေါင်အတွင်း ကြယ်နား ကုလား
ပန်း ညောင်ရွက်တမြုံချိုး ၊ ကြက်ရင်ကုလား ပန်း ၊ အိမ် ညောင်ရွက်အတွင်း ကု
လား ပန်း ၊ ထောင့် ကျေး စေတိုင်၊ အ ဖြေမြင်း နား လျှောက် ၅ဝန်း ထုတ်၃
ဝန်း ၊ ထု ပြောက်အနီသုတ်၊ ခါး ပန်း စက်မှာလက်ဝဲလက်ယာ ၃ဝန်း စီ၊ နောက်
ထုပ်၃ဝန်း ၊ စက်အတွင်း ဆင်စွယ်ကြယ်၊ စက်နား ညောင်ရွက်ဆင်စွယ်၊ ကြက်ရင်
ကုလား ပန်း အိမ်ဆင်စွယ် ၂တန့်၊ လည်သီး ဆင်စွယ် မှော် သေ၊ ကျေး စေတိုင်ဆင်
စွယ်တပ်၊ ဘောင်ထိပ်ဘ ယောင်း ပွင့်ချပ်ဆင်စွယ်ထီး နီ ရွှေ ညောင်ရွက်တဆင့်
ညောင်ရွက် ရေ ၄ ရွှေထွတ်ကျိုင်း ဆင်စွယ်ထွတ် ၁၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက် ၅၊ သံ
ပုရာခွံရက် ဘောက်က တောင်ဆွဲဆက် ပါး ကာ ရွှေဇာဝါပိန်း ၊ နင်း နှင်း သိပ်
အိမ် မြှောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာဝါက တောင် ရွှေ ရေး ၊ စာမရိုရှုပ်ပန်း ခက်
ကိုက်အနား သံငှံ ရွှေပိန်း ဦး ခက်ထိပ် ဆောင်မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေ
ကြယ်တပ်၊ စီး နှီး သက္ကဒါန်သက္ကလပ်တင်ရမ်း စက်ရွှန်း ၃ဆင့်သနား တော်မူသည်၊
စာချွန် ရေး မြဲ ရေး ၍သွင်း ၊ ကွပ်ရှာစား မင်း သမီး လျှောက်ချက်ကို ထောက်

၍ကွပ်ရွာနယ်အတွင်း ကင်း ကူး တို့အင်း အိုင်ကိုင်း ကျွန်း မြား ကိုမင်း ကျော် ရွှေ တောင်ဒဝယ်စိုလ်တို့တမသိမ်း မယူမလုပ်မ ဆောင်မတူး မပို့စေနှင့်၊ ကွပ်ရွာ စား မင်း သမီး ကစား မြိုင်း စား စေ၊ မင်း ကျော် ရွှေ တောင်ဒဝယ်စိုလ် တို့ကသိမ်း ခံ တောင်း ယူသမျှကိုလည်း ပြန် ပေး စေ၊ တောင်ဘက်မြင်း စာ ရေး ရဲလှရဲ ခေါင် ကျော်ကဆက်ပို့လာသူငပြား ၊ ငကြီး ၊ ငဝန်၊ ငဖြူဝင်း ၊ ငကြေး ၊ ငစံကြီး ၊ ငပြေ၊ ငညွန့်၊ ငထွန်း ဤသို့ ၉ ယောက်ကိုသစ္စာ တော် ပေး ၍ရပ်ရွာ ပြန် စေ၊ ငမြတ်နိုး ရှိခိုး သံ တော် ဦး တင်ချက်အတိုင်း လှေကြီး ဂ၊ နှေထိုး လှေ ငယ်၁၄ကို လှေ တော် များ နည်း သေနတ်ထား လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက် ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ(သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း 1783 ပေး နှိမ် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကိုငမြတ်နိုး က သေနတ် ၃၀ဆက် စေ။

20. February 1806

သက္ကရာဇ်၁၁၆၇ခုတ ပေါင်း လဆန်း ၄ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာ သခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက် တော်စု သွဲ့ တော်မူသည့်စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလ ရှည်မြင့်သမြင့်အဝင် အထွက် မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေနှင့်၊ တိုင်း ပြည်အ ခြေအမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သား တော်အစည် ဖြေး တော် အဆက်မြစ် တော်အသွန့်အနွန့်ရှည် ရွာ အမှုထမ်း သိုး သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါ အသျှင်ဧကရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဘေး လောင်း တော်အ သော ကမ္ဘရာဇာ ဒေဒဝါန် ဝိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာ မန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သော မုဋ္ဌါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက်စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဉာဏ်မြတ်ကို ပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ်စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာ ရည် တော်မူ၍ မင်း ကျင့်ရာ သောတရား အပေါင်း ကိုမပြတ်ကျူး ကုတ်အား လုတ်မြှည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခပ်သိမ်း သော ပြည်သူသတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မစီး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘုရား အလောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ် သမ္မုမချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်င ရွှေရ၊ ငကြာဘူး ၊ င ရွှေအိပ်၊ ငပြား တို့လူ ၄၊ ငသာ ရန်ကိုအကြပ်၊ ငအုပ်စံ၊ င ဖေ၊ ဝင်လှ၊ င ရော၊ ငမြတ်စံတို့လူ ၄၊ ငမိုး ရဲကိုအကြပ်၊ င လှောက်၊ ငစို၊ ငခို၊ ငပု လှေး တို့လူ ၄၊ င ရွှန်း ကိုအကြပ်၊ င ပေ၊ ငငြိမ်း ၊ ငအိုး ၊ င ရွှေတို့လူ ၄၊ ငထွန်း ငြိမ်း ကိုအကြပ်၊ င ပေ၊ ငကင်း ၊ ငမင်း ၊ င ရွှေနု၊ ငသာ ငတို့လူ ၅၊ ငငွဲကိုအကြပ်၊ ငယ် ၂ ၁၊ အထိန်း ၂၉အကြပ် ၅ ပေါင်း ၅ ၅ ငသာ မြတ်ကို ရွှေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေ နတ်စုအဖြစ်ထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိရှိ သော စွာ ဖြောင့် ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှု တော်ကိုကုန်ထွင် အောင်ထမ်း ။

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုက ပေါင်း လဆန်း ၄ ရက် နေ့နံ၊ ခံ 20 February ရ၁ဇ 1806
နေ၇ရက်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

21 February 1806

သံတော်ဆင့်ရာဇကျော်သူမယား မိမင်းဦး တို့သေလွန်သည်မှာသား မြေး အ
ဆက်အခံမရှိဖြစ်သည်၊ ရာဇကျော်သူပိုင်သည့်သက်ရှိသက်မဲ့ဥစ္စာများ ကိုသိမ်း
တော်သဥ္စာကိုသနား တော်မူသည်။

21 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်းလဆန်း ၅ ရက်နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်
ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ညီတော်ပခန်း မင်းသား မယား သေလွန်သည်မှာထွင့်ချာ ဒေဝီ သေလွန်သည်
ထွင်သဂြိုဟ်သည့်နည်း သဂြိုဟ်တော်မူမည်၊ အခမ်း အနား ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိ
သည်ကို ဝန်ထောက်နေမျိုး ကျော်ထင်၊ ဒိုင်း ဝန်မင်း ကျော်သီဟ၊ စာရေး ကြီး
တို့ကကြပ်မစီရင်သဂြိုဟ်စေ၊ ရွှေမြို့တော်မှာညီတော်အိမ်စောင့်ငခေါင်စကို
ရွှေဘဝါး တော်အောက်ခေါ်စေ၊ အနေဘက်ဘက်တိုက်ဝန်နေမျိုး သီဟနော်
ရထာကိုထီး နှီးဆင်ဖွယ်ထွင့်သနား တော်မူသည်၊ စာချွန်ရေး မြဲရေး ၍သွင်း ။

22 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လဆန်း ၆ ရက်နေ့နား ခံရာဇနော်ရ
ထာထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ညီတော်ပုခန်း မင်း မယား သေလွန်သည်ကိုအိမ်ရှေ့မင်း လိုက်၍သင်္ဂြိုဟ်စေတမ်း ထွက်သော်လည်း ရွှေမြို့တော်မှာ မဟုတ်ဖြစ်သည်၊ အခန်း အနား လုပ်ဆောင်ပြီး ပြေလျှင်သင်္ဂြိုဟ်စေ၊ နား ခံပြော့ကြီး မှုး သေလွန်သည်မှာ ဒူး နေရာ နေတို့နည်း သင်္ဂြိုဟ်စေ၊ သား တော်ပုသိမ်မင်း မကျန်း မမာရှိသည်ကိုလွှတ်ငြိမ်း ချမ်း သာ အောင်မိုး မိတ်စော်ဘွား ဟောင်း ခန်း လိုင်နှင့် ယောမင်း သမီး ကလူထည့် ပြီး လျှင်မိုး မိတ်မြို့ရှိ ရွှေဦး တောင်နတ်ထိန်းကို ခေါ်၍ ရွှေဦး တောင်နတ်မှာ ပသချွတ်လွှဲစေ၊ မိုး မိတ်မင်း သား ကလည်း လူထည့်စေ၊ ဟံသာဝတီမြို့ ရေဝန်နော် ရတာ ကျော်ခေါင်ကို ဗောင်ပန်း ၆၊ တမာ ရွက် ထောင် ၆၊ ရွှေစလွယ် ၉သွယ်၊ နား တောင်း ရွှေသား ကြက်ရင်ဆူး ၂ထပ်၊ ကတ္တီပါဝတ်လုံဘွဲ့ဖြူ ရွှေမြိတ်ဂံ၊ ဘွဲ့သင်း ကျစ်တပ်မောက်တို ရွှေပိန်း ၊ ရွှေကုံး စိန် တောင်ရ၊ ရွှေထိပ် ရွှေထွင့်ငှက်မနား စိန်မွှင့် ၉၊ ပါး ကာနား ကာ မောက်ရှုပ်လည် ကွေး ၊ ရှေ့ကာ နောက်ကာကတ္တီပါ နီဘဲကွက်ပိုး စုံသတ်၊ မျည်း တိုခတ္တီပါနက်ဘဲကွပ်ပိုး စုံသတ်၊ မျည်း ရှည်ကတ္တီပါပြာဘဲကွပ် ပိုး စုံသတ်၊ ကွမ်း ခွက်လဘက်အိုး တကောင်း ပိတ်အဝန်း ၊ ငွေ ထွေး အင်၊ ဓါး အ ဆောက်ကတ္တီပါနက်မွှမ်း ၊ ရင်း ဖျား ငွေး မ ငွေး ငယ်ရတနာ့ ရွှေသား ကျောက် အိမ်ပါ၊ အိမ်ကတ္တီပါနက်မွှမ်း ၊ ရင်း ဖျား ငွေး မသံပတ်ရတနာ့ ရွှေသား ကျောက် အိမ်ပါ၊ ထမ်း စင်သံလျှင်း တလဲ ၆ ဝန်း ၊ ဘိနပ်ကုလား ပန်း အိမ် ညောင်ရွက်၊ ကု လား ပန်း ဘောင်ထပ်မှော်၊ ခါး ပန်း ကမွတ်နား ကြာနု တမြုံခြုံး၊ ကမွတ်နား အတွင်း ပြင်မွတ်ခြမ်း ၊ စက်ဇော့ကွင်း အတွင်း ကြယ်နား ၊ တုလား ပန်း ညောင် ရွက်တမြုံခြုံး ၊ ကြက်ရင်ကုလား ပန်း ညောင်ရွက်အတွင်း ကုလား ပန်း တောင့် ကျေး စေတိုင်အ ဖြေမြင်း နား လျှောက်၅ဝန်း ၊ ထုပ်၃ဝန်း ၊ ထု ပြောက်အနီ သုတ်၊ ခါး ပန်း စက်မှာလက်ဝဲလက်ယာ ၂ဝန်း စီ၊ နောက်ထုပ် ၂ဝန်း ၊ စက်အ တွင်း ဆင်စွယ်ကြယ်၊ စက်နား ညောင်ရွက်ဆင်စွယ်ကြက်ရင်ကုလား ပန်း အိမ်ဆင် စွယ် ၂ တန့်လည်သီး ဆင်စွယ် မှော်၊ ကျေး စေတိုင်ဆင်စွယ်၊ ထီး နီဆင်စွယ်ထွန့်၊ ကျိုင်း ဆင်စွယ်ထွန့်၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက် ၅၊ သံပရာ ခွံရက် ဘောက်က တောင် ဆွဲ၊ ဆက်ပါး ကာ   ရွှေဇာဝါပိန်း နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြွောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာဝါ၊ ကတောင် ရွှေ ရေး ၊ စာမရိရုပ်ပန်း ခက်တိုက်အနား သံငှံ ရွှေပိန်း ၊

ဦး ခက်ထိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နှီး သက္ကဒါန်၊ သက္ကလပ်တင်ရမ်း ဆက်ရွှန်း ဥဆင့်သနား တော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲရေး ရှိသွင်း ။

23 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လဆန်း ၇ ရက် နေ့နံ ၁း ခံစ မြောင်မျိုး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာ သခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ဝါလက်ထက် တော်စု ဘွဲ့ တော်မူသည့်စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း ပြည်သည်ကာလ ရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင် အထွက်မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအဝန်း မယိုမယွင်း စေသင့်၊ တိုင်း ပြည်အ ချေမမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သား တော်အစည် မြေး တော် အဆက်မြစ် တော်အညွန့်အဖွန့်ရှည်စွာ အမှုထမ်း သီး သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါ အသျှင်ဒေကရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရွှေ ဘော: လောင်း တော်အ သောကဓမ္မရာ ဇာ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံဝံ့ခဲ သော မုဒ္ဒါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက်စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ်စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာရည် တော်မူ၍ မင်း ဏ်ကျင့်ရာ သော တရား အ ပေါင်း ကို မပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခပ်သိမ်း သော ပြည်သူသတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မ စိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရွှေ ဘု ရား အ လောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ် သမှုမချွတ် မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်င ပေါ်ဖြူ၊ ငသာလှ၊ င လှေး ၊ ငစံမင်း ၊ ငမြတ်သာဦး တို့လူ ၅၊ ငပွင့်ကိုအကြပ်၊ င ကောင်း ကြိုင်၊ င တော၊ ငပိန်၊ ငသူ၊ ငသာဦး တို့လူ ၅၊ ငညိုကိုအကြပ်၊ င ရွှေသာ၊ ငလုံ၊ ငသာ ရ၊ ငပုတုတ်၊ င ပြေတို့လူ ၅၊ ငဘုန်း ကြွယ်ကိုအကြပ်၊ င ရေး ၊ ငပြား ၊ ငနီ၊ င လှောက်တို့လူ ၄၊ ငဘိုလူး ကိုအကြပ်၊ ငသာ လှေ၊ ငဖြူတုတ်၊ ငရွှဲ၊ ငအော၊ ငလှကြီး တို့ လူ ၅၊ ငငြိမ်း ကိုအကြပ်၊ ငယ် ၂၄ [illegible] ၂၆အကြပ် ၅ ပေါင်း ၅၅ ငွန်း ကို သွေး သော် ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေနတ်အစုဖြစ် စေထိ၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့စု တော်မူ သည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိ ရိုသေစွာ ဖြောင့် ဖြောင့် ရိုး ရိုး အမှုတော်ကိုကုန်တွင် အောင်ထမ်း ။

24 February 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လဆန်း ၇ ရက် နေ့နား ခ   ရာဇ နေဝ်ရထာပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရတနာသိင်္ဃမြို့ရှိသည် တော်ပုခန်း မင်းသစ်ပလွေရင်း တောလယ်၊ ရေပင်တောလယ် မြေရပ်ကို င အောင်ပန်း နှင့်လွှတ်ကသင့်ရာခန့်ထား၍ တိုင်းတာစေ၊ ဝမ်းဘဲအင်း ရှိလယ် တောင်ဘက်ဇီး တောမြောင်း ရေယောက်လယ်၊ တပက်ဆွဲရွာ ရှိလယ်မြေရပ်ကိုလည်း သင့်ရာခန့်ထား၍ တိုင်းတာစေ၊ မန်နတ်ပု ဇော်၍ပြီး လျှင်ရတနာသိင်္ဃမြို့သို့ကြည်းကြောင်း ရွှေစက်တော်ဖြန့် ဘော်မူမည်၊လမ်းတ ကျောက်မည် မညွတ်ရှိသည်များကိုညီညွတ်သာယာ အောင်လုပ် ဆောင်ပြင်ဆင်စေ၊ စခန်းသင့်ရာကွန်းထောက်နန်းတော် ရတနာသိင်္ဃမြို့တွင်ကွန်းထောက်နန်းတော်များကိုလည်းတော်သင့် အောင်ဆောက်လုပ်စေ၊ ရွှေမြို့တော်မှာအိမ်ရှေ့မင်းကို စောင့်နေမြဲစောင့်နေစေ၊ မင်းကွန်းမှာဝန် ထောက်နေမျိုး ကျော်ထင်ကို စောင့်နေစေ၊ ဝင်းခင်း နောက်တော်လိုက်အစောင့်အနေမှစ၍ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသမျှကို ပြေကုန်အောင်စီရင်၊ အစောင့်အနေစာရင်း ကိုလည်း သွင်း ။ မဟာမင်းလှကျော်စွာ မရှိကွယ်လွန်လျှင်အထက်ဥစ္စာ ငွေ ၆၅၂၀၊ လက်စွပ်ကွင်း ရေ ၄၆၊ ရွှေ ၁၀၀၊ အထည်အလိပ်ဥယည် ကျေးကျွန်လယ်ယာများ ကိုစာရင်း သီးသန့်၍ထိန်းသိမ်း သူတို့နှင့်ရှိ ကြောင်း ၊ မြေး ငမောင်ဥစ္စာ ငွေ ၉၆၅ရှိ၊ လက်စွပ်ကွင်း ရေ ၁၀၊ ရွှေ ၄၇ ကျော် ကျေးကျွန်အထည်အလိပ်များ ကိုလည်း သီးသန့်၍ထိန်းသိမ်း ရှိ ကြောင်း ၊ အထက်ဥစ္စာကို မြေး ငမောင်အိမ်ခြား နေသား သမီး တို့နှင့်ပြောဆိုကြရသည်တွင် မြေး ငမောင်မှာ ၃ စုအိမ်ခြား နေသား သမီး တို့မှာ ၄ စု၊ မဟာမင်းလှကျော်စွာက တော်မိလှမှာ ၂ စု ပေး ဝေစေ တရားသူကြီးစီရင်ကြောင်း နှင့်မိလှကရှိနိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ မတာမင်းလှကျော်စွာအမွေဥစ္စာမှာမှာတရားသူကြီး စီရင်ချက်မမှန်၊သား သမီး ဆိုသူတို့မယားကြီးသား သမီး မဟုတ်၊ အိမ်ခြား နေမိန်း မတို့သား သမီး များ သာဖြစ်သည်၊ အမွေစုရ ကောင်း သည်မကောင်း မဆိုစေနှင့်၊ မြေး ငမောင်မှာလည်း မဟာမင်းလှကျော်စွာ ရှိစဉ်အမွေဥစ္စာကိုခွဲဝေပေး၍ဥစ္စာထိန်း နှင့်အသီး အခြားဖြစ်သည်၊ ဘွား ထွေး မိလှရှိစဉ်အမွေပေး ကောင်း သည်မကောင်း စေနှင့်၊ မိလှမရှိမှမိလှသား သမီး တို့နှင့် မြေး ငမောင်တို့ခွဲဝေယူကြစေ ။

26 February 1806

26 February 1806

သဗ္ဗညုဘဇ် ဘ ဒြ ရခုတ ပေါင်း လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့ နဝး ခံရဘဇ နေ ၁ ဟ
ရထ ဘတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန ၊ အုပ်ချုပ်ပုံ ၊ တ ၊ ၁၉၇၀ ၊ ဗိုဒ်၃၄၉ / နိ ၊ စာ၅၀)

ကျွန်တော်ရင်း ငအိုင်စု ဒလမြို့မှာ ရှိသည်ကို ဒလမြို့သူကြီး ကအပ်စေ၊ ရတနာသိဃ် မြို့သို့ ရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူမည်အမိန့်တော်ပါသည်မှာ အလှူတော်အတန်း တော်များ နှင့်ဖြစ်သည်၊ ရွှေစက်တော်မဖြန့်ပြီ၊ ခန့်ထား စေလွှတ်မိသည်ကိုသိမ်း ။

26 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်းလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ညနေ ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြို့ဝန်လက်ဝဲဇေယ ရွှေတောင်ကို၄ဝ တော်သိရိဒေဝဗလ သွေး ယောက်မှာစာ ရင်း သွင်း ၍သွဲ့၊ သား မယား အသက် နေ့နံ စာရင်း ကိုလည်း သွင်း ၊ ဒူး နေ ရာမှာချ၍ခစား စေ၊ လက်ဝဲ ဇေယ ရွှေ တောင်ကိုကွမ်း ခွက်၊ လက်ဘက်အိုး ၊ တ ကောင်း ပိတ်အဝန်း ၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ခွက်ရ၊ သံပရာခွံ့ရက် ဘောက် တ တောင်ဆွဲ၊ ဆက်ပါး ကာ ရွှေဇာဝါပိန်း ၊ နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြှောင်ရင်ပတ် ကွင်း ငွေဇာဝါ၊ က တောင် ရွှေ ရေး စာမရိုရှုပ်ပန်း ခက်ကိုက်၊ အနား သံငှ ရွှေပိန်း ဦး ခက်ထိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေကြယ်တစ်၊ စီး နှီး သက္ကဒါန်၊ သက္ကလပ်တင်ရမ်း စက်ရွှန်း ၃ဆင့်၊ ထီး နီဆင်စွယ်ထွင့်သနား တော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲ ရေး ၍သွင်း ၊ သိန္နီစစ်ကဲလက်ဝဲစန္ဒသူမယား မိ ရှင်မသား ငမောင်တို့ကသိန္နီမြို့မှာလက်ဝဲစန္ဒသူ သေလွန်လျှင်သွား ၍ဘုတ်ကြည်း သဂြိုဟ်ပါသည်၊ လက်ဝဲစန္ဒသူပိုင်ထိုက်သည့်ပစ္စည်း ဥစ္စာ သေနတ်လက်နက်များ နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆင်း လါမည်ရှိသည့်အတွင်း လက်ဝဲစန္ဒသူရှိစဉ် ရွှေဘုန်း တော်နိုလှုံ့ရသည့် ငွေ ၆၂ ကျော် ရွှေရဒ်၊ နွား ၂၂ များ နှင့်ဆက်ရန်ထား သည့် သေနတ် ၃၅လက်ကိုသိန္နီ စော်ဘွား အမတ်တို့သိမ်း ယူပါသည်၊ မယား ငယ်သမီး မိ မင်း အူကလည်း နေအိမ်နှင့်ဥစ္စာပစ္စည်း များ ကိုရသင့်သည့်အ နှောက်အရှက်ရှိ ခဲ့သည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ လက်ဝဲစန္ဒသူရှိစဉ် ရွှေဘုန်း တော်ကိုနိုလှုံ့ရသည့် ရွှေ ငွေနွား ဆက်ရန် သေနတ်များ ကိုသိန္နီ စော်ဘွား အမတ် တို့ဆက်ရန်သိမ်း ယူသည်မှန်မမှန်စစ် ကြော၍သိမ်း ယူသည်မှန်လျှင်မသိမ်း မယူ စေ နှင့် သေနတ်ကိုတိုက် တော်သို့သွင်း စေ၊ ရွှေ ငွေနွား များ ကိုလက်ဝဲစန္ဒသူမယား သား တို့သို့ပြန်၍ ပေး စေ၊ မယား ငယ်သမီး တအ မှေ့ရသင့်သည်ဆိုသည့်စကား မှာ လည်း တရား သူကြီး တို့ ရှေ့တရား ထိုက်ရာစစ် ကြောစီရင် စေ။

27 February 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နား ခံစ မြှောင် မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

မှုး မတ်က တော်မယား တို့မှာ ရွှေမြိတ်တပက်ဖြူကိုသနား တော်ခံရမှ ဝတ်ဆင် စေ၊ သနား တော်မခံရသည်ကိုမဝတ်မဆင် စေနှင့်၊ ရွေး ဝတ်ဆင်ရိုး ထုတ် တပက်ကိုသာ ဝတ်ဆင် စေ၊ တရုပ်ပြည်တာလီမြို့၊ ဂုံဆင်မြို့များ က ရွှေဘဝါး တော် အောက်အ ရောင်း အဝယ်လာ ရောက်သည်တို့ကိုသိ ပေါ်မြို့နယ်အတွင်း ထား ပြတိုက် နိုက်လုယူ ကြောင်း ကိုရွှေနား တော်ကြား တော်မူသော ကြောင့်တိုက်နိုက်သည့်ထား ပြတို့ကိုသိ ပေါ်မြို့ကဘမ်း ဆီး၍အပ်စေ၊ မအပ်နိုင်လျှင်ထား ပြတိုက်ရာပါသည့်မှန်သ မျှဥစ္စာကိုသိ ပေါ်မြို့ကအစား လျှော်စေ အမိန့်တော်ထုတ်ပြန်သည့်နောက်ရစ်နှံ မြို့ကအ ရောင်း အဝယ်လာ ရောက်သည့်တရုပ်ထုန်သည်တို့ကိုသိ ပေါ်မြို့ ကျေး ဆည်ဆုံရွာ အနီး နံ့မည် ချောင်း ကူး တွင်ထား ပြရဝ ကျော် သေနတ်ထား လှံနှင့်ပစ်ခတ်တိုက် နိုက်ပြန်၍ဥစ္စာ ကြေး ငွေကုန်အထည်အလိပ်များ ဆုံး ပါး ကြောင်း ကိုရွှေနား တော်ကြား တော်မူပြန်ရသည်၊ မြို့ထိန်း မြို့အုပ်ပြည်သူတို့သည်မြို့ရွာနယ်အတွင်း သူ ခိုး ထား ပြမပေါ်မထွက် စေရနိုင်နင်း တွေ့မိအောင်စစ် ကြောဘမ်း ဆီး ရ မည်ဖြစ်လျက်မစစ်မကြောမဘမ်း မဆီး သော ကြောင့်တိုက်နိုက်လုယူရသည်ဖြစ်မည်၊ တရုပ်တို့ကိုတိုက်နိုက်သည့်ထား ပြတို့ကိုသိ ပေါ်မြို့က တွေ့မိအောင်ဖမ်း ဆီး စေ၊ ရွှေဘ ဝါး တော် အောက်ကလည်း အကြီး အကြပ်နှင့်သင့် တော် အောင်ခန့်ထား ဘမ်း ဆီး စေ၊ ထား ပြတို့ကိုမမိမရလျှင်တရုပ်တို့တွင်ဆုံး ပျောက်သည်မှန်သမျှဥစ္စာကိုမြို့ရှင် ရွာရှင်တို့ကအစား လျှော်စေ၊ ရွှေတိုက်ဝန်ကလည်း တရုပ်ကုန်သည်တို့အလာအသွား ခရီး လုံခြုံအောင် သေနတ်လက်နက်နှင့်ဆီး ကြိုဆောင်ယူပို့သ စေ။

1 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှုး ထွင်ပြန်။

(ရွေး ဟောင်း သုတေသန)

ကျိုဝန်မင်း ကျော်ရွှေတောင်ကမတ္တရာဥထုတ်ဥဆည်ဝန်ခံတော်မူ၍ ရေသောက်ကျေးရွာများမှာဆည်မှုမြောင်းမှုရာဇဝတ်ခိုး သေး မီး ပွား မှုများကိုစစ်ကြောစီရင်ရပါသည်၊ ဥထုတ်ဥဆည်နယ်အတွင်း မြို့စား ရွာစား တိုက်ဝန်တို့ကရာဇဝတ်ခိုး သေး မီး ပွါး [illegible] များကို [illegible] သည်တောင်းဆိုနှောက်ယှက်ခဲ့သည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦးတင်သည်၊ မတ္တရာဥထုတ်ဥဆည်ဝန်ကစီရင်မြဲဆည်ရေသောက်ကျေးရွာများမှာဆည်မှုမြောင်းမှုရာဇဝတ်ခိုး သေး မီး ပွါး မှုများကိုမြို့စား ရွာစား တိုက်ဝန်တို့ကမနှောင့်မယှက်မစီရင်စေနှင့်၊ မတ္တရာဥထုတ်ဥဆည်ဝန်မင်း ကျော်ရွှေတောင်ကစစ်ကြောစီရင်စေ၊ မြို့စား ရွာစား တို့မှာလည်း မြို့စား ရွာစား တို့စား စုအဘို့အခွန်အပေါ်ဝန်တရား စကား မှုများကိုသာစီရင်စားစေ၊ လက်ျာဇေယရန္တမိတ်ကိုတွင်း သင်း တိုက်ပေါင်စကန်ကြီး ရွာကိုသနားတော်မူသည်၊ နန်းစဉ် လှေစီး အိမ်ရှေ့ လှေစီး တို့ လှေတွင်ပါသည့်ပွဲရက်ကြိမ်လျှော်ကိုဒိုင်းဝန်ကအာကောက်တော်မြဲကောက်စေ။

2 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခု တပေါင်း လဆန်း ၁၄ ရက် နေ့ နား ခံရာဇ နေ်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

နားခံပြော့ကြီး မှူး သေလွန်၍ နားခံအရာလပ်သည်ကို ရန်ထား ဆက်သွင်း သည်မှာ နားခံ ကျော်စွာ နော်ရထာကို ပြော့ကြီး မှူး၊ တင်း တိမ်ရုံ မှူး ဘယကျော်ထင်ကို နားခံ၊ ငပုကို တင်း တိမ်ရုံ မှူး ခန့်။

3 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လဆန်း ၁၅ ရက်နေ့ နားခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဒိပ္ပသူ့ကိုအကျည်း ထား ၊ ရွှေကြီး သား ရခိုင် လှေသင်း သား ဝင်း တော် စေါင့် မင်္ဂလာသားနှင့်အခြား အိမ်ယာတဲကနွား များ ကိုနန်း တော် မြောက်နန်း တော် အနောက် မြောက် များ တွင်မရှိမ နေ စေနှင့်၊ ရွှေကြီး သား ရခိုင် လှေသင်း သား တို့မှာ မြောက်ဘက်ကျွန်း က နေ စေ၊ မင်္ဂလာသား တို့ကိုမြစ် မြောက်ဘက်က လှေနှင့် စောင့်နေ စေ၊ ရတနာသိယ်မြို့ရှိ ရေဝင် တော ၊ သစ်ပ လွှေ တော ၊ ခွ တော ၊ တောင်ကင်း ယိပ်လယ် တော် မြေ တော်များ ကိုင အောင်ပန်း နှင့် မြေတိုင် အမတ် က မြေတိုင်း စာ ရေး လွှတ် တော်ကသင့်ရာဘက်ခန့်၍ ပယ်နယ်နမိတ်အပိုင်း အခြား များ ကို သေချာ အောင်တိုင်း တာစိုက်မှတ် စေ၊ ပုံစံကိုလည်း သွင်း ၊ ကျော်ပြည်သို့ စေ [illegible] မှုသည့်ကာလအ ရောင်အဝါ တော်ကို ထောက်၍သနား တော် မှုသည့်ဘွဲ့အမည် နေရာအစီး အနင်း အဆောင်အရွက်များ ကိုမစီး မနင်း မဆောင်မရွက် စေ နှင့်၊ သိမ်း ၍သွင်း ၊ စစ်ကိုင်း မင်း ဝန် နေမျိုး ကျော်စွာအတွင်း ဝန် နေမျိုး သီဟသူရတို့မှာအထက်သနား ရာစသည့် တော် နေရာအစီး အနင်း အဆောင်အ ရွက်များ ကိုသနား တော်မူရင်း အတိုင်း စီနင်း ဆောင်ရွက်ဝတ်ဆင် စေ၊ တော် နေရာမှာချ၍ခစား မြိတိုင်း ခစား စေ၊ မင်း ရဲနရာကို မြေစွန်း အဝင် ညောင်ကန်ရွာ၊ ကုရွာ၊ နှမ်း ရွာ၊ လင်း ဘ ခေါင်ရွာပျော်လပ်သည်ကိုအသနား တော်မြတ်ခံ စေမည်၊ စကိုင်း မင်း၊ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ ပုခန်း မင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

4 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ခုတ ပေါင်း လပြည့် ကျော် ၁ရက် နေ့နား ခံရာဇနော်ရ ထာတွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သု တေသန)

အမြောက်ဝန်ကိုချမ်းသာစေ။

5 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၂ ရက်နေ့ နားခံရာဇ
နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

နန်းတော်အနောက်သစ်တပ်နားမှာ အနောက်ရုံးကိုသာ ရှိစေ၊ အနောက်ဝန်စာရေးတို့အိမ်မှစ၍ အိမ်ယာများကို မရှိမနေစေနှင့်။

6 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခု တပေါင်း လပြည့်ကျော် ၃ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော် ရှိသည်၊ ဝါလက်ထက် တော်စု ဘွဲ့ တော်မူသည့်စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင် အထွက်မညီမညွတ် မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေနှင့်၊ တိုင်း ပြည်အခြေအမြစ်မြဲမြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သား တော်အစည် မြေး တော် အဆက်မြစ် တော်အညွန့်အညှန့်ရှည်စွာအမှုထမ်း သိမ်း သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ဝါ အရှင်ကရာဇာမင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဟောင်း လောင်း တော်အ သောကမဟာရာ ဇာ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သော မူဒြာဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက် စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတ ဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ်စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာရည် တော်မူ၍ မင်း ၏ကျင့်ရာ သော တရား အ ပေါင်း ကိုမပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခပ်သိမ်း သော ပြည်သူသတ္တ ဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မ စိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘု ရား အ လေါင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာ လည်း မိဋ္ဌာန်ရှည်ညွှန်းသမှုတ်ပြဋ္ဌာန်းသမျှမ ချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်၊ ငင်း၊ ငမင်း ၊ ငကြွင်းတို့ လူ ၃၊ ငကလုံကိုအကြပ်၊ ငမြတ်ဖြူ၊ ငညိုစိန်း ၊ ငညို၊ ငနု၊ ငလှ၊ ငမြတ်ညွန့်တို့လူ ၆၊ င ကျော် ရောက်ကိုအကြပ်၊ င ကျော်က၊ ငဖြူကောင်း ၊ င ချစ်သူ၊ င ချစ် ပျော်တို့ လူ ၄၊ င ကျော် လှေး ကိုအကြပ်၊ င ဖန်၊ ငမြတ်ရွှန်း ၊ ငမြတ် ကောင်း ၊ ငမြတ်ဖြူ၊ ငရွှန်း တို့လူ ၅၊ ငသာ စုံကိုအကြပ်၊ ငလွန်း ပြေ၊ ငပွင့်၊ င မွေး ၊ ငဝင်း ၊ င ရောက်တို့လူ ၅၊ င ချောပင်ကိုအကြပ်၊ ငယ် ၂ ၂အထိန်း၂ ဂအကြပ် ၅ ပေါင်း ၅၅ င ရွှေ ဘော်ကို ရွေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေနတ်အစုဖြစ်စေ၊ ထပ် ၍သမှုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့စု တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့် သိရှိ သစ္စာ ဖြောင့် ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှု တော်ကိုကုန်တွင် အောင်ထမ်း ၊

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လပြည့် ကျော် ၅ရက် နေ့နာ: ခ 8 March 1806 ရာ ဇာ နေဘ်ဂုထာပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

လက်ဝဲကျော်သူကို ၄၀ တော်သိရိ ဒေဝဗလ သွေး သောက်မှာ စာရင်း သွင်း၍ ဖြည့်၊ လက်ဝဲကျော်သူ ရွှေ တောင်သိမ်တို့ကိုဒုး နေရာမှာ ချ၍ ခစား စေ၊ လက်ဝဲကျော်သူ ရွှေ တောင်သိမ်တို့ကိုကွမ်း ခွက်၊ လဘက်အိုး ၊ တကောင်း ဗိတ်အဝန်း ၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက် ၅၊ သံပရာ နွံရက် ဘောက်က တောင်ဆွဲ၊ ဆက်ပါး ကာ ရွှေဇာ ဓါဗိန်း နှင်း နှင်း သိဝ်၊ ဒိမ် မြွောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာ ဓါ၊ က တောင် ရွှေ ရေး စာမရိုရုပ်ပန်း ခက်ကိုက်၊ အနား သံငုံ ရွှေ ပိန်း ၊ ဦး ခက်၊ ထိပ် ဆောင်း ၊ မြီး ဖြန်း ၊ ငုင်ဘတ်သက္ကလပ်ကြိုး ၊ ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နှိုး သက္ကဒါန်သက္က လတ်တင်ရမ်း စက်ရွှန်း ၃ဆင့်၊ ထီး နီ၊ ဆင်စွယ်ထွင့်သနား တော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲ ရေး၍သွင်း ။

8 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လပြည့်ကျော် ၅ရက် နေ့နား ဒိရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

ပိဋကတ်တော်ကို ရေး စေသည်၊ ပိဋကတ်တော် ရေး လုတို့ကိုအကွဲကွဲအပြားပြား မနေကြစေနှင့်၊ အနီး အပါး တော်သင့်ရာတွင်တဝတည်း နေစေ၍ ရေး ချိန် ကို ရေး ကြစေ၊ ထွက်ချိန်ကိုထွက်ကြစေ၊ လက်မှိုင်း စော်ဘွား စံဆင့်ကိုထီး နီ ၂ စင်း၊ ညောင်ရွက်၃ဆင့်၊ ထီး ချက်ထီး လက်ထီး ရိုး ရွှေပိန်း ၊ ကွမ်း ခွက် ၁၂ ရာသီ၊ လဘက်အိုး ၊ တကောင်း ဝိတ်၊ ကွမ်း လိပ်၃မြွှာ၊ ကြုတ်ခွက်အစုံ၊ ငွေ ထွေး အင်၊ နှား ထောင်း ဘော့ချယ်၊ စလွယ်ဇွယ်၊ ရှမ်း ဘောင်ဖြူ ရွှေသား ပန်း ဇ၊ တမာရွက်၄မျက်နှာ ထောင်၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက်ဇ၊ ရွှေဇာဝါပိန်း ၊ နင်း နှင်း သိပ်၊ အိမ် မြွှောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာဝါ၊ ကတောင် ရွှေပိန်း ၊ မြင်း ကြိုး ကဇ္ဇီပါ ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နိုး တင်ရန်း ကဇ္ဇီပါစက်ရွှမ်း ၃ဆင့်၊ ဆင် ပေါင်း ဝန် ကခွက် ရွှေ ၂ စုအနီ ၁ စု၊ တိုင်တုပ် လျှောက် ရွှေပိန်း ၊ အုံး နီ၊ ယပ်နီ၊ ခြင်ဖိတ် ရွှေ ၂ စုအနီ တစု၊ အထွင် ရွှေပိန်း ၊ အလံကျည်၊ လှံကျည်ရင်း ဖျား ရွှေ ဒိ၊ ကာ ဒေါင့် ရွှေ ရေး ၊ ရဲကခွက် ရွှေ ၂ စုအနီ တစု၊ တိုင် ရွှေပိန်း ၊ ကါးဒေါင့် ရွှေ ရေး ၊ အလံ ကျည်လှံကျည်ရင်း ဖျား ရွှေ ဒိ' ဓါး မိုး ကြိုး ဆင့် ရွှေ ချည်စုံ၊ အိမ်ဖြူသင်္ကန်းလပ်အိတ်နီ သွတ်၊ စုံတံဆိပ်ဓါး လိုက်အငြိုး ရွှေကွပ်အိမ်ဖြူဖြစ်စင်း ၊ ဟော်အ ဆောင်မအ ဆောင် ဦး လည် ပေါ် ပတင်း ရွှေချ၊ လက်ဝဲဆောင်၊ လက်ယာဆောင်၊ နောက်သုံး ဆောင် စကြောတပွင့်ခြင်ဖိတ်အမွှမ်း လို ပြောက်၊ တိုင်အနီသုတ်၊ စည်နီရ၊ စည်ပုတ်၁၊ ပုံ သာ၁၊ နှဲကြီး နှဲငယ်၂၊ ခရာ၁၊ တံပိုး ၁၊ လင်း ခွင်း ၁၊ ဆောင်း ထီး အထွင် မှော်ပွင့် ရွှေထည့်၊ ထီး ခွက်အနား ဂတ်လည်သံ၂ ရွှေထည့်၊ ဆင် ပေါက်၁၊ ဆင်မာ သနား တော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲ ရေး ၍ သွင်း ။

10 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လပြည့်ကျော် ၇ ရက်နေ့နံနက် ခံ စ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရွှေ ပေါင်း သုံ့ တေသန)

ဂရုဓမ္မဇာတ်တွင်၊ ဝိဇ္ဇနုတ်သောင်ဦးလေး ပစ်ကြောင်း ကိုကျမ်း ဂန်လာသည်
နှင့်အညီ (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုနှစ်ကစ၍ နှစ်စဉ်အတိုင်း သူရဲသူခက်အစုအမှု 1805
ထမ်း တို့ကို မာဂ်နတ်ပူဇော်သည့်ပွဲသဘင်တွင်ဆင်သည်လည်း ဆင်နှင့်၊ မြင်း သည်
လည်း မြင်း နှင့်၊ သေနတ် လေးလှံလွှား ခွဲကိုင်သူတို့မှာလည်း သေနတ် လေး လှံ
ဒိုင်း လွှား နှင့်အရေး အရာခင်း ကျင်း ပြသသွန်သင် စေ၊ တိုက်စည်တိုက် မောင်း
တို့လည်း တီး လူနှင့်တီး၍ နေ စေ၊ အလံကိုလည်း ကိုင်လူနှင့်သူရဲသူခက်တို့ ရှေ့၁၀တာ
ခန့်ကွာတွင် စိုက်ထား စေ၊ စုထိန်း စုအုပ်ဆိုင်သင့်ရာ စေ့ငု အောင်ဆင့်ဆိုစီရင်၊
နှစ်စဉ်ဆက်မြဲသင်္ကြန်စာကိုနန်း တော်မှာ မဆက် စေနှင့်၊ ရွှေမြို့တော်အိမ်ရှေ့
မင်း မှာ ပုဏ္ဏား တို့ကဆက် စေ၊ သင်္ကြန်စာထွက်အတိုင်း ကိုလည်း အမြောက်သံ ပေး
စေ၊ ရေဖြန်း ပက်ကစား မြူကစား စေ။

11 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လပြည့်ကျော် ၇ ရက်နေ့နံနက် ခံရာဇနော်
ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ငရွှေဦး ၊ ငခဲတို့ကို ချမ်းသာပေး တော်မူသည်၊ အကျည်း ကလွှတ်၊ ငရွှေဦး ၊
ငခဲတို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မှန်မမှန်အိမ်ရှေ့စာရေးကြီး ရွှေ
တောင်နန္ဒ ကျော်စွာစစ်၊ တင်ချက်အတိုင်း မှန်လျှင် ရွှေတောင်နန္ဒ ကျော်စွာ
ကိုအဆုံး စီရင်၊ အိမ်ရှေ့စာရေးကြီး ရွှေတောင်နန္ဒ ကျော်စွာကိုအကျည်း တလွှတ်
၍ ငရွှေဦး ၊ ငခဲတို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မှန်မမှန်စစ်၊ သီဟိုဠ်က
ရဟန်း နှစ်ပါး နှင့် ဗောဓိပင်များ ရန်ကုန်က ဆောင်ယူခဲ့၍ ရွှေမြို့တော်သို့
ရောက်သည်ကို မင်းကွန်း သို့ပင့် ဆောင်စေပြီး လျှင် ဗောဓိပင်များ ကိုအတွင်း
တော်သို့သွင်း စေ၊ ရဟန်း နှစ်ပါး ကိုဇီး ဖြူကုန်း ကျောင်း တော်မှာသီတင်း သုံး
နေစေ၊ ရမည်း သင်း မြို့ဝန်တုရင်သာရ ကျော်ကဆက်ပို့လှာသူ ငပိုက်၊ ငရွှဲ၊ င
ကျင်ဥ၊ ငဟောင်း ၊ ငသာဦး ၊ ငထွန်း ငြိမ်း ၊ ငဝက်၊ ငမြတ်စ၊ ငဈေး ၊ င
သာပေါ်တို့လူဝကိုသစ္စာ တော်ပေး၍ ရပ်ရွာကိုပြန်သွား စေ၊ သင်း တို့နှင့်အတူ

ပါအနေပါင်း အဘော်လူ ၄၀ ကျော်သား တို့သား မယား မိဘ ဆွေမျိုး တို့နှင့်ရမည်း 1783
သင်း မြို့(သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅နှ စာရင်း ကျွန်လူတို့ကိုလည်း တောင်ငူမြို့မှစ၍အရပ်
ရပ်မြို့ရွာများ ကမဆီး မတား စေနှင့်၊ ရမည်းသင်း မြို့ဝန်တုရင်သာရကျော်
ကခေါ် သိမ်း၍ နေရင်း ကျေးရွာမှာ နေထိုင်ထမ်း ရွက်စေ၊ ရမည်းသင်း မြို့
နယ်တွင် ရွှေခွန် ငွေခွန်အစုသား တို့မှာလည်း ကျိုဝန်ကအလျောက်အလျား မခေါ်
မချမ တောင်း မခံ စေနှင့်၊ ရမည်းသင်း မြို့ဝန်တုရင်သာရကျော်ကဆက်စုသင့်
အခွန် တော်ကို တောင်း ခံပြီး လျှင်ဆိုင်ရာကျိုဝန်သို့ပေး၍ဆက်သွင်း စေ၊ ကျိုဝန်
ကအလျောက် ခေါ်ချ တောင်း ထုတ်လျှင် ရွှေဘိုး တော် အောက်မလျှော့ စေနှင့်၊
ခေါ်ချလာသည့်လုလင်တို့ကိုတုရင်သာရကျော်ကအဆုံး စီရင် စေ၊ ကလောရွာ၊
လွယ်အုံ့ရွာကင်း များ မှာလည်း လှိုင်း တက်မြို့စား ၊ ရမည်း သင်း မြို့စား တို့နှစ်
ဦး ကနှစ်သွယ်နှစ်ဝထား သာမည်မဟုတ်နှစ်မြို့နယ်ကိုစစ် ကြော၍အစဉ်ထား မြဲ
ကင်း မှန်လျှင်နယ်ရှင်မှန်သူကသာထား စေ၊ တုရင်သာရကျော်ကိုလည်း သင်း
ဝါလကျွတ်လျှင်အမှုတော် ကောင်း ရာရှိသွား လိုက်ထမ်း စေရမည်၊ အမှုထမ်း စည်း
ကြပ် တော်မူရာပါဝင်သည့်အစုအဝန်း သား တို့ပြင်ကျွန်လူတို့ကတုရင်သာရကျော်နှင့်
လိုက်ထမ်း သူတို့ကိုလိုက်ထမ်း စေ၊ ယခုက သွေး ဆောင်စည်း ကြပ်၍အသင့်ရှိ စေရမည့်

အကြောင်း နှင့်တုရင်သာရ ကျော်ကိုမှာ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လပြည့်ကျော် ၉ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော် 12 March 1806
ထင်ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်းကွန်း ဥယျာဉ်တော်မှာ စိုက်ရန်ကွမ်းသီး ပင်ရေ ၅၀၀၀၀ ပျိုး၍အရပ်ဝ် ခန့်ဦးခန့်ရှိလျှင် ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လှာ စေရမည့်အကြောင်း နှင့် ကျောက်ဆည်ဝန်သို့မှာ၊ ရေဆင်ခွယ်၊ ရေဝက်ခွယ်များ ကိုဟံသာဝတီ၊ မုတ္တမ၊ ဒဝယ်၊ ဓညဝတီ၊ ရမ္မာဝတီ၊ ဒွါရာဝတီ၊ မေဃဝတီမြို့များ သို့မှာထား၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လှာစေ။

14 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် နေ့နား ခရာဇနော် ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

အဝဠသင်း ရဲပတိုင် ၄ သင်း ဒအောက်မား တော်မှူး နှင့် အောက်ငင်ခဲ့သည့် တလုပ်မြို့ကျေး ကြောစည် တောရဆင် တော်အတိုင်း ၅ ခန့်ကို ရွှေမြို့တော်ဆင်ကျုံးသို့သွင်း၍ ကြော့ဘမ်း မြဲစကိုင်း မင်းသွား၍ ကြော့ဘမ်း ၄ စ၊ ဆင်ဝန်ကိုလည်း လိုက်စေ။

16 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့နား ခစမြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တံသာဝတီမြို့မှာ ရွှေဘောင်သီရိ နော်ရထာ မှူကြတစ်တို့မှာအ ကောက်ဝန်၊ ဗ
ညား သမိန်စကြ ဝေါဗညား အိန္ဒ ကျော်တို့မှာစစ်ကဲ၊ ရွှေတောင်ရာဇာမှာ
နား ခံ၊ ရွှေတောင်လကျာ်သီရိ ကျော်ခွာတို့မှာမြို့စာ ရေး ၊ သီရိ ဝေယော်
မှာ ရတနာ ပုံတိုက်စိုး ခန့်တော်မူရင်း အတိုင်း ရှိစေမည်၊ တောဇာဘီလူး ကိုအ
ခွန်ဝန်၊ သီရိဂုဏ္ဏ ကျော်သူအစား ဗညား ကျော်ကိုစစ်ကဲ၊ ရွှေတောင်ဇေယ
အစား ဇောတုတမန်ကိုနား ခံ၊ ငနော်၊ ဇေယနန္ဒ သူတို့အစား ၊ သီရိပုံချို၊
ပုံချိုသီရိ ကျော်ခွာတို့ကိုမြို့စာ ရေး ခန့်ထား စောင့်နေထမ်း ရွက်စေမည်၊ စစ်
ကဲဗညား အိန္ဒ ကျော်မှာလည်း စစ်ကဲအရာနှင့်ယှန်း စလင်း မြို့ကိုမြို့စား အရာအ
သနား တော်မြတ်ခံ၍ စောင့်နေထမ်း ရွက်စေမည်၊ သီရိဂုဏ္ဏ ကျော်သူ၊ ရွှေ
တောင်ဇေယ၊ ငနော်၊ ငချမ်း ၊ ဇေယနန္ဒ သူတို့ကို ရွှေဘဝါး တော်အောက်
နေ T မည်၊ စကိုင်း မင်း ၊ ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ ပုခန်း မင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း
တို့သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

17 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတပေါင်း လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့ပြန်။

(ရွှေဟောင်း သုတေသန)

18 March 1806

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော် မူ၍ သောဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရားကြီး ဘုရား ငွေနန်း ကိုစား တော်ကွမ်း ရေကိုင် ခန့် တော် မူသည်။

18 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လပြည့် ကျော် ၁၅ ရက် နေ့ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

အာပစ်ရှာတိုသိန္နီ လျှောက်ချက်အတိုင်း မှန်မမှန်ငပုနှင့်လက်သည်ဆိုသူတို့ကိုစစ်၊ မှန်လျှင်ရာဇဒါဏ်စီရင်၊ ဥတည်မင်း ကမှိုင်း တိမ် စော်ဘွား သမီး အသက်၁၇ နှစ်အရွယ်ကို ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆက်သမည်၊ အဆောင်အရွက် သေနတ်အမြောက် ခင်း ကျင်း လျက်အခြွေအရံအများ နှင့် ဆောင်ယူခဲ့၍ သိန္နီနယ်တွင်ကွမ်း လုံဆိပ်သို့ ရောက်ကြောင်း ကို ရွှေတိုက်ဝန်ကဂ္ဂိုဒ်း သံတော်ဦး တင်သည်၊ ဆီး ကြို ဆောင်ယူ ရမည်မှာ ရွှေတိုက်စာရေး ဇေယရက္ခသူကိုအလျှင်ခန့်ထား ကြိုဆို စေ၊ သုံး ဆယ်သိ ပေါ်မြို့သို့ ရောက်လျှင်လည်း ရွှေတိုက်ဝန်ကိုယ်သွား ၍ကြိုဆို စေ၊ လှော်တော်ကလည်း မိဖုရား သုံး ပါး ကိုဆက်သည့်ကာလကြိုဆို ဆောင်ယူသည့်နည်း ခန့်ထား စီရင်၍ ကြိုဆို ဆောင်ယူ စေ၊ သီဟိုဠ်ရဟန်း တို့ ဆောင်ယူခဲ့သည့် ဗောဓိပင်ကို ရွှေဖြင်း ရလုံး နှင့်တလုံး တပင်စီစိုက်ပြီး လျှင်မဟာမုနိဘုရား မှာနှစ်ပင်၊ ရတနာသိင်္ခမြို့ရွှေချက်သိုဘုရား မှာနှစ်ပင်၊ မင်း ကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး မှာသုံး ပင် စိုက် စေ၊ မဟာမုနိဘုရား မှာစိုက်ရန် ဗောဓိပင်ကို ရွှေမြို့တော်ကပွဲသဘင် နှင့် ကောင်း မွန် အောင် ဆောင်ယူ စေ၊ ရတနာသိင်္ခမြို့မှာစိုက်ရန် ဗောဓိ ပင်လည်း ရတနာသိင်္ခမြို့ကပွဲသဘင်နှင့် ကောင်း မွန် အောင် ဆောင်ယူ စေ၊ မင်း ကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး မှာစိုက်ရန် ဗောဓိပင်ကိုလည်း ပွဲသဘင်နှင့်အကြီး အကြယ်ခန့်ထား ဆောင်ယူ၍ ကောင်း မွန် အောင် စိုက် စေ၊ သီဟိုဠ်က ရောက် သည့်ရဟန်း နှစ်ပါး ကိုလည်း မည်သည့်အ ကြောင်း နှင့်ကြွ ရောက်လာသည်လမ်း ခရီး တွင်ရက် ပေါင်း မည်မျှကြာသည်သီဟိုဠ်ကျွန်း တွင်မင်း အစဉ်ရှိ သော မှူး မတ်ပြည် သူတို့နှစ်လ နေ့ရက်ဥတုရတုပက္ခမာသများ ကိုမည်သို့ ခေါ် ဝေါ် မှတ်သားသည်၊ရဟန်း သံဃာတို့မှာလည်း ဥပုသ်ပဝါရဏာ ဝါဆို ဝါကပ်ရဟန်း တို့ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပုဒ်များ ကို မည်သို့ကျင့် ဆောင်သည်မှစ၍အ ကြောင်း အရာ မေး မြန်း ရန်သင့်သမျှကိုဆရာ တော်တို့နှင့်မှူး တော်မတ် တော်တို့ကသင့်ရာခန့်ထား ၍ မေး မြန်း စေ၊ မေး ချက်ထွက်ချက်ကိုလည်း သွင်း ၊ ရွှေတိုက်ဝန် နေမျိုး မင်း လှရာဇာကိုကွမ်း ခွက်၊ လဘက်အိုး ၊ တကောင်း ဖိတ်ရှစ် ထောင့်ပယင်း တဝ်

ကွမ်း လိပ်သုံး မြွာပယင်း တဝ်၊ ငွေ ဆွေး အင်၊ အုံး ဝန်း ၊ ရွှေ ပေခ မောက်၊ ကျိုင်း ဆင်စွယ်ချက်ပြည့်၊ ထီး နီ ရွှေ ညောင်ရွက်၃ဆင့်၊ ညောင်ရွက် ရေ၃၆၊ အ

ချက်ရွှေ၊ အရိုး ရွှေကြိုးဆစ်၊ ဓါး အဆောက်ကတ္တီပါနက်မှန်း ၊ ရင်း ဖျား ခွေး မခွေး ငယ်ရတန့် ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ၊ အိမ်ကတ္တီပါနက်မှန်း ၊ ရင်း ဖျား ခွေး မသံပတ်ရတန့် ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ ဖောင်း ကတ္တီပါနီ ရွှေသား ပန်း ၉၊ တမာခွက် ထောင် ၉၊ ဘွဲ့သင်း ကျစ်စလွယ် ၁၂ သွယ်၊ ရွှေနား ထောင်း ကြက်ရင်အနား ဆူး နှစ်ထပ်၊ ကတ္တီပါဝတ်လုံဘဲရုံ ရွှေဖျင်ဝိတဆင့်တပ်၊ မောက်တို ရွှေဗိန်း ရွှေကုံး စိန် ထောင် ၉၊ ရွှေထိပ် ရွှေတွန့်မှက်မနား စိန်ပွင့် ၁၂၊ ဓါး ကါနား တာ မောက်ရုပါလည် တွေး ရွှေကာ နောက်ကာကတ္တီပါနီရက်ပြွား သတ်၊ မျည်း တိုကတ္တီပါစိမ်း ရက်ပြွား သတ်၊ မျည်း ရှည်ကတ္တီပါနက်ရက်ပြွား သတ်၊ ဆင် ပေါင်း ဝန်း နက်အချက် ရွှေ၊ ကါဒေါင့် ရွှေပြည့် ရေး တခွက် ရွှေဘုအနီ ၂ စု၊ ထမ်း စင်သံလျှင်း တလဲ ၁၂ ဝန်း ၊ ဘိနပ်ကုလား ပန်း အိမ်အတွင်း ညောင်ရွက်အနား မန်ကျည်း ရွက်ဘဝါး အတွင်း ညောင်ရွက် ဘောင်ထိပ်ဘ ယောင်း ပွင့်ခါး ပန်း ကမွတ်ခြူး ရ၊ တမြံခြူး ၊ ကမွတ်အနား အတွင်း အပြင်ပွတ်ချမ်း ၊ စက်ခိုနန်း အတွင်း ကြယ်ကုလား ပန်း ညောင်ရွက်တမြံခြူး ကြက်ရင်ကုလား ၊ နေအိမ်အတွင်း ၊ ကုလား ပန်း တောင့်ကြေး စေတိုင်အဖြေမြင်း နား လျှောက် ၅ ဝန်း ၊ ထုတ် ၃ ဝန်း ၊ ထုပြောက်အနီသုတ်၊ ခါး ပန်း စက်မှာလက်ဝဲလက်ယာ ၅ ဝန်း စီ၊ နောက် ၃ ဝန်း ရှေ့ ၂ ဝန်း ဆက်အတွင်း ဆင်စွယ်၊ ကြယ်စက်နား ညောင်ရွက်ဆင်စွယ်ကြက်ရင်ကုလား ပန်း အိမ်ဆင်စွယ်၃တန့်လည်သီး ဆင်စွယ် မှော် သေး ၊ ကြေး စေတိုင်ဆင်စွယ်တပ်၊ ဘောင်ထိပ်ဘ ယောင်း ပွင့်၊ ချက်ဆင်စွယ်၊ ဘိနပ်ကုလား ပန်း ၊ အိမ်အတွင်း ညောင်ရွက်အနား မကျည်း ရွက်၊ ဘဝါး အတွင်း ညောင်ရွက်ဆင်စွယ်၊ ထမ်း ဆင် ပေါင်း ဆင်စွယ်ရတန့်၊ စည်နီရ၊ ပုံ့သာ ၁၊ စည်ပုတ် ၁၊ နှဲကြီး ၁၊ နှဲငယ် ၂၊ ခရာ ၁၊ လင်း ခွင်း ၁၊ သနား တော်မှုသည်၊ စါချွန် ရေးမြဲ ရေးရှုသွင်း ။

18 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတ ပေါင်း လပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော် ထင်တွင်ပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေတိုက်ကြပ် ကျော်ထင်သီရိစည်သူ၊ သီရိနန္ဒသူ၊ ရွှေတိုက်စာရေး ဒေဇယရဇ္ဇသူ
တို့ကို ၅၀ တော်လက်ဝဲယီး နန် သူသွေး သောက်မှာ စာရင်း သွင်း [illegible]ဘွဲ့၊ သား
မယား အသက် နေ့နံ စာရင်း ကိုလည်း သွင်း၊ ဗောင်း နား ယောင်း ဝတ်
လုံ စလွယ်များ မှာဒူး ဒနရာ နေတို့နည်း ဝတ်ဆင်စေ၊ သီဟိုဠ်က ဆောင်ယူခဲ့
သည့် ဗောခိပင်များ ကိုတန်ဆောင်း နှင့်တင်၍ ဆောင်ယူစေရမည်၊ တန်ဆောင်း
ရခုလုပ်စေ။

19 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၁ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်
ပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

ရှစ်ပါး ပုဏ္ဏားကိုး ပါး ပုဏ္ဏားတို့ကို စလွယ်တင်တော်မူမည်၊ သိကြားဘင်ဆရာမှာ အတိတျာတို့ဖြာပ္ပြာမျိုး ကဆ ှာပြု၍တင်စေ၊ ငပွင့်ပဒါနပ၊ ဘိသျှရာတို့စလွယ်ချွတ် ဟောင်းလူတို့ကိုလည်း စလွယ်တင်တော်မူမည်၊ စလွယ်တင်အခန်းအနားများကို ပြီး အောင်စီရင်။

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခု နှောင်း တကူး လဆန်း ၁ နေ့ပြန်) (19 March 1806)

(အုဝ်ချုပ်ပုံ၊ ဒု၊ ၁၉၆၅၊ ပိဒ် ၁၉၃/ ၁၇၊ စါ ၄၂)

21 March 1806

မြောက်ဘက် မော်တုံး၊မော်ကယ်၊ ပင်ချိုင်း၊ပင်သာ၊ အင် ထောက်သာမြို့ရွာများ နှင့်ကျွိဝန်၊ ဝန်စုအတိုင်း ၅ရွာ၊ နေခင် ကောက်ာဝရွာကျွန်လမက် တောင်၊ အင်တိုင်း အင်ကြီး ခင်ပင် ကျေး ရွာများ မှာလူဆိုး လူသွမ်း သူခိုး ဓါး ပြမပေါ် မရှိစေရ၊ ငြိမ်ဝပ်သာယာ အောင်ရန်ခွင်သူရကို သေနတ် ၂၀၀ ပေး အပ်၍ ကျေး ရွာကိုဝန်ခန့်ထား အုပ်ထိန်း စေမည်၊ စစ်ကိုင်း မင်း ၊ ပုခန်း မင်း ၊ ပြည်မင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ဒိပွသူကိုချမ်း သာ ပေး တော်မူသည်၊ အကျည်း ကလွတ်။

21 March 1806

သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုတန်ခူး လဆန်း ၃ရက် နေ့နံ ခံဘယ ကျော်ထင်ဘွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဗန်း မော် စော်ဘွား နှင့်ဗန်း မော်မြို့ဝန်စစ်ကဲတို့ရှိခိုး သံ တော် ဦး တင် ရောက်သည့်စာအရကို ထောက်၍သင့်ရာပြန်ဆိုမှာထား ပြီး လွှင်လာလုတို့ကိုပြန်သွား စေမည်။ စစ်ကိုင်း မင်း ။ ပြည်မင်း ။ ပုဂံမင်း ။ ပုခန်း မင်း ။ မိုးမိတ်မင်း တို့သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။ ဗန်း မော် စော်ဘွား က ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆက်ရန် ဆောင်ယူ ရောက်သည့် ငွေ ၃ ဝိ ကျော်ကို စော်ဘွား နှင့်ဘဏ္ဍာဝန်စစ်ကဲတို့သို့ ပေး အပ်၍ ပေး ကမ်း သုံး ဆောင်ရန်ရှိသည်ကို မှတ်သား ပေး ကမ်း သုံး ဆောင် စေ။ အရပ်ရပ်ကြည်း ကြောင်း ရေ ကြောင်း သွား လာ ရောင်း ဝယ်သည့်ကုန်သည်တို့မှ တံဆိပ် တော် ခတ်မှတ်သည့်ကင်း စာ နှင့်ထွက်သွား ရသည်ကို ကျောက်တလုံး ကင်း မှာ တံဆိပ်ကင်း ဒါ မပါလျှ ၂၀၀ ကျော်ကင်း တိုင်နရသိန်ကကိုယ်စား ထား သူတို့လွှတ် ကြောင်း ။ မင်း ကွန်း ကင်း မှာလည်း တံဆိပ်ကင်း စာ မပါသည်ကို လျှအမှား လွှတ် ကြောင်း နှင့်ကင်း ဝန်ကင်း စာ ရေး တို့က ရှိခိုး သံ တော် ဦး တင်သည်။ တံဆိပ် တော် နှင့်ကင်း ဝန် စာ မပါကင်း တိုင်တို့အ လျှောက်လွှတ်သည် မှန် မမှန်ကိုစစ်၊ ကင်း ဝန်ကင်း စာ ရေး တို့ရှိခိုး သံ တော် ဦး တင်ချက်အတိုင်း လွှတ်သည် မှန်လျှင်ကင်း တိုင်တို့ကိုရာဇဝတ်စီရင်၊ လွှတ်သမျှ လှေကဆက်စုသင့်အခွန်ကိုလည်း ကင်း တိုင်တို့ကဆက်သွင်း စေ။

22 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၄ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ပြင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ဒလမြို့က နှစ်စည်ဆက်မြဲ ဒွတ်ဒဗတ်သီး ကိုအိမ်ရှေ့တော်ကလည်း ဆက်သွင်း ရမည် တောင်း ကြောင်း နှင့်သံတော်ဦး တင်သည်၊ အိမ်ရှေ့တော်မှာဆက်မြဲမဟုတ် ဖြစ်သည်၊ ဒွတ်ဒဗတ်သီး ကိုဆက်ရမည်အိမ်ရှေ့က မထောင်း စေနှင့်၊ အစဉ်ဆက် မြဲရွှေနန်း တော်မှာသာတဝကည်း ဆက် စေ။

24 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၆ ရက် နေ့နား ခဘာယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

လက်ဝဲသီရိ ကျော်ထင်ကို ပုဏ္ဏား ဝန်အရာက နှုတ်၊ ပုဏ္ဏား တို့လွှင်အမင်္ဂလာ၊ မင်္ဂလာရှိသမျှကို ရှစ်ပါး ဗြဟ္မဏ ပုဏ္ဏား အတိတ္တာ ငလျှင်တို့ကို တိုင် ပြောပင့် ခေါ်၍ ထုံး စံရှိသည့်အတိုင်း ပြုစေအမိန့် တော်နှင့်ရှိသည်ကို ငပွင့် ပဒကျာဘာတို့သည် အမိန့် တော်အာဏာ တော်ကို မတည်ကျူး လွန်ပြုကျင့်သူများ ဖြစ်သည်၊ ငပွင့်၊ ပဒကာဘာတို့ကို အဆုံး စီရင်။

24 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၆ ရက် နေ့နံနား ခံရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန၊ အုပ်ချုပ်ပုံ၊ စ၊ ၁၉၇၆၊ ဝိုဒ် ၅၀၉၊ စာ၂၅၃)

သတိုး ဓမ္မရာဇာကိုလွှတ်သို့တက်စေ၊ မင်းသားများမှာလွှတ်တက်ချိန်ကိုလွှတ်သို့တက်၍စီရင်စေ၊ လေးပစ်ချိန်ကိုလည်း လေးပွဲသို့ဝင်၍ပစ်စေ။

26 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူးလဆန်း ၈ ရက် ဒနေ့နား ခံစ မြောင်မှုး တွင်ပြန်။

(ရွှေးဟောင်းသုတေသန)

သီဟိုဠ်က ရောက်သည့် ဗောဓိပင်ငါး ပင်မှာ ရတနာသိမ် ရွှေချက်သိုဘုရား တွင် စိုက်ရန်ကိုပြင်၊ မဟာရံတန်တိုင်း တွင်အရိုး တော် တောင်း မှုဘုရား ဥမင် တောင် မြေလပ်တွင်တပင်စိုက်၊ ပရိုင်ပွတ်တိုင်လည်း ရန် စေ၊ စကိုင်း အောင် မြေ လောတဘုရား တွင်စိုက်ရန်ကို အောင်မြေ လောကဘုရား အရှေ့မုတ်အထွက် မြောက်ဘက်ပုခန်း မင်း ဘုရား မြောက် မြေလပ်တွင်တပင်စိုက် စေ၊ တန်တိုင်း မီး တား လည်း လုပ် စေ၊ ရွှေမြို့ တော် မဟာမုနိဘုရား တွင်စိုက်ရန်ကိုပြင်၊ မ ဟာရံအတွင်း အရှေ့မုတ် ေ ာင်း တန်း လမ်း တောင်ဘက်တွင်တွင်း အနက် ၁၀် တူး ရွှံ့နုံး မြေနုဘို့ပြီး လျှင်တပင်စိုက် စေ၊ မင်း ကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး တွင်စိုက် ရန်ကို ခြေ တော်ရာဘုရား မြောက်တွင် တောင် မြောက်စဉ်၍ နှစ်ပင်စိုက် စေ၊ တန်တိုင်း မီး တား လုပ် စေ၊ ဗောဓိပင်အ ဆောင်အယူ မှာ ရတနာသိမ်မြို့တ မိဿ ရာသီစန္ဒရမာသ ၅ အသ်ာ နေ့၊ စကိုင်း မြို့က ၈ အသ်ာ နေ့၊ ရွှေမြို့ တော်က ၁၁ အသ်ာ နေ့၊ ပုထိုး တော်ကြီး မှာ ၁၃ အသ်ာ နေ့အတီး အမှုတ်ပွဲသဘင် စုံနှင့်အကြီး အကြပ် ခန့်ထား ဆောင်ယူ စေ၍ မိဿရာသီစန္ဒမာသ ၁၄ အသ်ာ နေ့အခါ တော်အတိုင်း စိုက် စေ။

27 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၄ ရက် နေ့ နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ရွှေမြို့တော်မြို့ကြီး မှတ်သားသည်အတွင်း စေတီပုထိုး တည်လုပ်သည်များ မှာတည်လုပ်မိသည်ကိုသာတည်လုပ်စေ၊ နောက်ကိုမတည်မလုပ်စေနှင့်၊ တည်လုပ်လိုလျှင်လွှတ်ရာအရပ်မှာတည်လုပ်စေ၊ ပုဏ္ဏား ငပွင့်ပဒက္ခာဘတို့ကိုတကြိမ်တခါဖြစ်၍အသက်ကိုချမ်းသာပေး တော်မူသည်၊ အကျည်း ကလွှတ်၊ နောင်သည်ကဲ့သို့အမိန့်တော်မတည်ခမ်း ကြီး ခမ်း ငယ်ရှိ၍ဗြာဟ္မဏပုဏ္ဏား တို့ကိုမခေါ်မဝေါ်အလျှောက်အလျှား ဆောင်ရွက်လျှင်ရာဇဝတ်ထင်ရှား အောင်စီရင်။

27 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၉ရက် နေ့နား ခါဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်းသုတေသန၊ အုပ်ချုပ်ပုံ၊ စ၊ ၁၉၇၆၊ ပိုဒ်၅၀၉/၃၊ ၈၂၅၃)

28 March 1806

ငပွင့်ပ ဒကြါဘာတို့အစုတွင်ဆရာပြုသူတို့ကို ခေါ်၍အကျဉ်းထား ။

28 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သူ့ရဲစီး ရထား ပျက်စီး ယိုယွင်း သည်များ ကို ကောင်း မွန် အောင်ပြင်ဆင်လုပ် ဆောင် စေ၊ ကုလား ငပု၊ မိစံ၊ ပီဒုရုမ်တို့စတား မှာအာပစ်ဍွာဟိုသိန္နိဂွိနီး သံတော်ဦး တင်ချက်ဝင်လူတို့ကိုအာပစ်ဍွာဟိုသိန္နိသို့အပ်၍အထက်အမိန့်တော်ရင်း အတိုင်း စီရင် စေ၊ တလုပ်မြို့ ကျေး ကျော်စည်ကျွန်းတွင်ကြော့ဘမ်မိ၍ ပုထိုး ဆိပ်သို့ ဆောင်ယူ ရောက်သည့်ဆင် တော်သည် မွေး ထုံး ရေခြား ထူး မြတ်သည့်ဆင် တော် ဖြစ်သည်၊ ပုထိုး ဆိပ်ကသည် ရွှေဘဝါး တော် အောက် ရောက် အောင် ဘောင်နှင့် တင်ပြီး လျှင်ဆွဲ လှေငင် လှေနန့်ထား ၍ဆွဲငင် ဆောင်ယူ စေ။

29 March 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၁၁ရက် နေ့နား ခံရာဇနော် ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ငပွင့်ပဒါကြာဘတို့အစုတွင်ဆရာပြုသူတို့ကိုအကျဉ်း ထား သည်မှာဘဲသိက် တော်ဆက် ဗြာဟ္မဏပုဏ္ဏား တို့ကတကြိမ်တခါချမ်း သာ ပေး တော်မူပါမည်အ ကြောင်း နှင့် သနား တော်ခံ သော ကြောင့်ချမ်း သာ ပေး တော်မူသည်၊ နောင်သည်ကဲ့သို့ မပြုမကျင့်ဝံ့ပါခံ ဝန်ချက်ချုပ်စေ၍အကျဉ်း ကလွှတ်၊ နောင်အမိန့် တော်ကိုမတည် ဆန်လွန်ပြုကျင့်လျှင်သား မယား နှင့်တကွမီး ပုံ၍တိုက်။

30 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ပဒ္ဒနဂိုမြို့စား မင်း ရဲမင်း လှ ကျော်ထင်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ စေ၊ ရနိုင် လှသင်း ကမ္ဗာဝတီ၊ ရမ္မာဝတီ၊ ဒွါရာဝတီ၊ မေဃဝတီမြို့များ သို့ထွက် ပြေး သူတို့ကိုမြို့ဝန်စစ်ကဲတို့က ရွှေဘဝါး တော် အောက်သက်ပို့လှာ စေ၊ အမိန့် တော် သုတ်ပြန်၍ ရှိသည်ကို မဆက်မပို့လက်ခံ၍သိမ်း ယား ငေှ ကြောင့် နောက်ထွက် ပြေး ပြန်ရသည်၊ ထွက် ပြေး သမ္မလူတို့ကိုမြို့ဝန်စစ်တဲတို့ကတ ယောက်မကျန် တွေ့မိ အောင် ဘမ်း ခေါ်ပြီး လျှင် ခြေချင်း တပ်၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်ပို့လှာ စေ၊ မ ဆက်မပို့ နေလျှင်မြို့ဝန်စစ်ကဲတို့ကို ခြေချင်း နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက်ယူ စေ။

31 March 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ခနုဖြူမြို့သူကြီး ငမြတ်သာဦး သည် ကျေး ဇူး သန္တာ တော်ကိုမစောင့်၊ တံဆိပ်ရသူ ကြီး ငယ်တို့အမှု တော်ကိုလိုက်ထမ်း ရာကျွတနီး ရွာသူကြီး ငရသား ငပါ၊ ကျွတနီး ကျောင်း ရွာသူကြီး ငဖို၊ ဗညား ရွာသူကြီး ငရ၊ ဒနော ရွာသူကြီး ငရာ၊ ရွာသစ်ရွာသူကြီး ငမြတ်ဖြူတို့မှာ တကိုယ် ငွေ ၂ စီစား ယူပြီး လျှင် ကျေး ရွာသို့ပြန် သွား စေသည်၊ သူကြီး မဟုတ်သူတို့ကိုသူကြီး ဖြစ် ကြောင်း နှင့်အစစ်ခံ၍ ရာဇဝတ် စီရင်မည်အကျည်း ထား ကြောင်း ကိုတပ် တော်ကရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အမိန့် တော်ထွက်နှင့်မှာစာ ပေး အပ်ရှိသည်၊ မြို့ရွာမှာလည်း တပ်ပြန်သူကြီး တို့တိုအမျိုး အကြီး ခန့်ထား သိမ်း ခေါ်သည်ကာလ ငမြတ်သာဦး ကမြို့ထိန်း မြို့စောင့်ထား သူ အစီရင်ငပြေ၊ ငရွှေကံ၊ ငရွှေလှတို့တပ် ရှောင်လှတို့ကိုကန်စင် အောင်မပေး မ အပ်၊ မြို့ရွာ နေဆင်း ရဲသား တို့မှာ ကြေး ငွေအများ ခွဲခန့်ပြီး လျှင်အိမ် ၁၀၀ ကျော်ကိုသိမ်း ယူဖျက်ဆီး ၍တရပ်တ ကျေး ထွက် ပြေး သော ကြောင့်မြို့ရွာ မငြိမ်မ ဝပ်ရှိ ကြောင်း နှင့်မြို့စား အကြီး စာ ရေး လွှတ် တော်ကခန့်ထား သိမ်း ဂိုး စေ သည့်အမျိုး အကြီး တို့အစစ်ခံ ချက်ရှိသည်ဖြစ်သည်၊ ခနုဖြူမြို့မှာမြို့သူကြီး မြို့ထိန်း မြို့စောင့် မလွှတ်မလပ် စေသင့်၊ မြို့ ကျေး ရွာကိုဖျက်ဆီး ၍လူ ၁၀၀ ကျော်နှင့်ထွက် ပြေး သူငပြေ၊ ငရွှေကံ၊ ငရွှေလှ၊ ငဖိုက်၊ ငမြတ်လှ၊ သော အေး ၊ ငမြတ်နွယ်တို့ကို အေ့မိ အောင် လိုက်လံဘမ်း ဆီး ပြီး လျှင်အဆုံး စီရင်မည်၊ ခနုဖြူမြို့ကိုလည်း အုပ်ထိန်း ဆောင်ရွက် နိုင်မည့်သူမြို့နေအသည်စာရင်း ပါမှန်သူကို မြေတိုင်သူကြီး ရွေး ချယ်ခန့်ထား ၍ အုပ်ထိန်း စေမည်၊ စစ်ကိုင်း မင်း ၊ ပြည်မင်း ၊ တောင်ငူမင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ရတနာသိယ်မြို့ဦလယ် တော်မှူး ကို စာရင်း ဆက်သွင်း သည်မှာ မမှန် သေး ဖြစ်သည်၊ မှန်ကန် အောင်စစ် ကြော၍ သွင်း ဦး ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၃ ရက် နေ့နား (5 April 1806) ခံဘယ် ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ယခုရေး တော်မူသည့်ပိဋကတ် တော်ကျမ်း များ တွင်အထွဋ်အမြတ် ရောက် တော်မူသည်၊ နန်း စံ ၂၄ နှစ် ဒသာ ဓိမာသ်ပွား ဆဲသုဒ္ဓ ဒိန်မည် မှူမည်သည့် ရာသီ မည်သည့် အဿာ နေ့၊ ပိဋကတ် ရှေး ဟောင်း စာ များ သည်အယိုအယွင်း များ ပြား သည် ဖြစ်၍ဆရာ တော်တို့နှင့်ရဟန်း ပညာရှိလူ ပညာရှိ မည်သူ မည်သူတို့ကိုအမှန်အကန် ပုဒ်မသ ဝေမတျ ဧရ၊ တည်း ဖြတ် ရေး သား စေကြောင်းနှင့်လိပ်ကမ္ပည်း စီတုံး ၍ကျမ်း စောင်စေ့ အောင် ရေး မှတ်ထား စေ၊ ပြည်သူပြည်သား ဘို့အခါသမယ မှစ၍ဆွမ်း လောင်း ဆွမ်း လှူရှိသည် များ တွင်ရဟန်း ပဉ္စင်း သာမ ဏေတို့တုံး ဝေ့လှူယက်ခံယူသည် များ ကို ရွှေနား တော်ကြား တော်မူသည်၊ အိမ် ရှေ့မင်း က တွေ့မိ အောင်ဘစ်း ၍ ပို့လာ စေ။

6 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ဗောဓိပင်ပုထိုး တော်ကြီး သို့ပို့မည်မှာ ရွှေမြို့တော်က ဆောင်ယူခဲ့သည့်ရထား နှင့်တင်ဆောင်စေ၊ ရထားတော်ကိုလည်း နီပါးထည်ကြီး နှင့် ဗောင်း ဝတ်လုံ ဝတ်ဆင်သည့်လူစုဆွဲ စေ၊ မြစ်ဆိပ်သို့ ရောက်လျှင် လှော်ကား နှင့်ထင်၍ကူး ပို့စေ၊ ရထား တော်ကိုလည်း ဆေး ကြော၍အသင့်ရှိ စေ၊ တရုပ်ဥတည်မင်း ကဆက်သည့် မိုင်း တိမ်စော်ဘွား သမီး ကိုကြိုဆို၍လာသည့်လမ်း မှာ ရွှေတိုက်ဝန်ကဒိုင်း ဝန် သို့မှာထား သည့်အတိုင်း ဇောင်း က လောတွင်တဲကန္နား ဆောက်လုပ်စေ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့နား ခံရာဇာ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဗောဓိပင်ကိုစိုက်သည့်နေ့မှာရထားတော်မှာထင်ဆောင်၍ပို့စေ၊ ယခုနေ့နန်းတော်တောင်လေးပွဲသဘင်တဲတော်တွင်ပွဲသဘင်စည်ပင်အောင်ခံစေ၊ မြို့စာရေး နန္ဒသိင်္ဂိ ကျော်သူကို ပေါင်းနား ထောင်း ဝတ်လုံစလွယ်ဒူး နေရာနေတို့နည်း ဝတ်ဆင်စေ၊ ဒဝယ်သား ငသာစ၊ ငအောင်ပန်း တို့ပွဲသဘင်တော်အတွင်း ခိုက်ရန်မဖြစ်တန်သူများ ဖြစ်သည်၊ သင်းတို့နှစ်ယောက်ကိုအဆုံး စီရင်၊ ဒဝယ်သား ငသာစ၊ ငအောင်ပန်း တို့ကိုတကြိမ်တခါဖြစ်၍အသက်ကိုချမ်းသာပေးတော်မူသည်၊ ချမ်းသာစေ။

8 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၆ ရက်နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဟံသာဝတီမြို့အခွန်ဝန် တေဇာဘီလူး ၊ စစ်ကဲယွန်း စလင်းမြို့စား ဗညား အိန္ဒ
ကျော်၊ စစ်ကဲဗညား ကျော်၊ နား ခံ ဇေတုကမန်တို့ကိုကွမ်း ခွက်၊ လဘက်အိုး ၊
တကောင်း ပိတ်အဝန်း ၊ ဓါး အဆောက်အိမ်ကတ္တီပါစိမ်း မွမ်း ၊ ရင်ဖုံး ခွေး
မခွေး ငယ်၅တန့်၊ ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ၊ ကျိုင်း ဆင်စွယ်ချက်အထွင်နှင့်အနီသုတ်၊
ထမ်း စင်တလဲ၃ဝန်း ၊ အနား ကြာနု၊ ဘောင်လက်ပင့်ဇီး ရွက်ကမွတ် မှော်၊ တ
မြိုးခြူး ကမွတ်နား အတွင်း ပြင်ပွတ်ခြမ်း ၊ စက် ဇော့ကွင်း အတွင်း ကြယ်နား ကုလား
ပန်း ညောင်ရွက်တမြိုးခြူး ၊ ကြက်ရင်ကုလား ပန်း အိမ် ညောင်ရွက်အတွင်း ကုလား
ပန်း ထောင့်ကျေး စေတိုင်၊ အမြေမြင်း နား လျှောက်၅ဝန်း ၊ ထုပ်၃ဝန်း ၊
ထု ပြောက်အနီသုတ်၊ ဓါး ပန်း စက်မှာလက်ဝဲလကျာ်တဝန်း စီ၊ နောက်ထုတ်တဝန်း
စက်အတွင်း ဆင်စွယ်ကြယ်၊ စက်နား ညောင်ရွက်ဆင်စွယ်ကြယ်ကြက်ရင်ကုလား ပန်း
အိမ်ဆင်စွယ်၂တန့်လည်သီး ဆင်စွယ် မှော် ကျေး စေတိုင်အဖျား ဆင်စွယ်၊ ယီး နီ
ဆင်စွယ်ထွင်၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက်၅၊ သံပုရာခွံရက် ဘောက်က တောင်ဆွဲ
ဆက်ပါး ကာ ရွှေဇာ ဝါပိန်း ၊ နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြှောင်ရင်ပတ်ကွင်း
ငွေဇာ ဝါက တောင် ရွှေ ရေး ၊ စာမရီရုပ်ပန်း ခက်ကိုက်အနား သံငှ ရွှေပိန်း ၊
ဦး ခက်ယိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလင်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နှီး သက္က
ဒါန်သက္ကလပ်တင်ရန်း ၊ စက်ရွှန်း ၃ဆင့် သနား တော်မူသည်၊ တေဇာဘီး လူး
ဗညား အိန္ဒ ကျော်၊ ဗညား ကျော်၊ တေဇာတမန်တို့ကို ဗောင်း ဝတ်လုံဒူး နေရာ
တို့နည်း ဝတ်ဆင် စေ၊ ဟံသာဝတီမြို့စာ ရေး သီရိပုံချို၊ ပုံချိုသီရိ ကျော်စွာ တို့ကို
ဗောင်း ဝတ်လုံစလွယ်၃သွယ် နေတို့နည်း ဝတ်ဆင် စေ၊ သီရိပုံချို၊ ပုံချိုသီရိ ကျော်စွာ
တို့ကိုမြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက်၅၊ သံပုရာခွံ၊ ရက် ဘောက်က တောင်ဆွဲ၊ ဆက်ပါး
ကာ ရွှေဇာ ဝါပိန်း ၊ နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြှောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာ ဝါက တောင်
ရွှေ ရေး ၊ စာမရီရုပ်ပန်း ခက်ကိုက်၊ အနား သံငှ ရွှေပိန်း ၊ ဦးခက်ယိပ် ဆောင်း
မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နှီး သက္ကဒါန်သနား တော်မူသည်။
စာချွန် ရေး မြဲ ရေး ရှိသွင်း ။

9 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး
တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဗောဓိပင်များ ကိုတပင်လျှင် ရေ၄ထမ်း စီနေ့စဉ်အ စောင့်အထိန်း နှင့်သွန်း လောင်း စေ၊ ဗောဓိပင်တင် ဆောင်ခဲ့ရင်း တန်ဆောင်း ကိုမင်း ကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး သို့ပို့၍သင့်ရာထား စေ။

10 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၈ ရက် နေ့နား ခံရာဇနော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

10 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့ညအ ရှေ့ဘက်မှာ ဒဝယ်ဗိုလ် က ဆောက်လုပ်သည့် ကျောင်းကိုမီး သင့်သည်တွင်အတွင်း တော်လွှတ်တော်ရုံး တော် မရောက်သူတို့ကိုထုံး စံရှိရာ စီရင်၊ ဇီး ဖြူကုန်း တောင်မှာ လောင်သည့်မီး တွင် မရောက်သူတို့တုံး ဘိ နေလှမ်း ရာဇဝတ် တော်ခံရသည်ကိုချမ်းသာ ပေး တော်မူ သည်။

11 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုတန်ခူး လပြည့်ကျော် ၈ ရက် နေ့နံနက် ခဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက် တော်စု ဘွဲ့ တော်မူသည့် စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလ ရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင် အထွက်မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေသင့်၊ တိုင်း ပြည်အ ခြေမြစ်ဖြစ်သည်ကို ယောက် တော်မူ၍သား တော်အစဉ် မြေး တော် အဆက်မြစ် တော်အဆွန့်အနွယ်ရှည်ဖွာအမှုထမ်း သီး သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါ အသျှင်ဧကရာဇ်မင်း ပြတ်သည်လည်း ရှေး ဘေး လောင်း တော်အ သောကမ္ဗရာ ဇ ဒေဝါနံ ပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ ခံ ပုံ့ခဲ သော မုဋ္ဌါဘိသိက်နှစ်ကြိမ် မြော် စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကို ပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ် စီး ပွါးပြည်သူတို့ စီး ပွါး များ မည်ကိုသာ ရည် တော်မူ၍ မင်း တို့ကျင့်ရာ သောတရား အ ပေါင်း ကိုမပြတ်ကြိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခဝ်သိမ်း သောပြည်သူ သဗ္ဗဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မ ဖိုး ဆုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘုရား လောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း ဓိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း သမျှမချွတ် မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်ငရေး ငထွန်း လှ ငသာ ရွှေး ငပေါ်တို့လူ ၄ ငနုကိုအကြပ်၊ ငမြတ်လှ ငသီ ငဖိုး ငမင်း ငထွား တို့လူ ၅ ငမြတ် ကျော်ကိုအကြပ်၊ ငမှို ငအောင်ညွှန့် ငညွှန့်လူ ငချင် ငရွှေပုတို့လူ ၅ ငဖြိုး ကို အကြပ်၊ ငပန်း ငနက် ငဖိုး ငဝါ ငမြတ်ညီတို့လူ ၅ ငပါစိကိုအကြပ်၊ ငလာ၊ ငလှ ငနော် ငစံညီ ငရွှဲတို့လူ ၅ ငပြန်ကိုအကြပ်၊ ငယ် ၂၄၊ ([illegible]) ၂၆၊ အကြပ် ၅၊ ပေါင်း ၅ ၅ ငကတူး ကို ရွှေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေနတ် အစုဖြစ် စေ၊ ထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့စု တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သဖွာ တော်မြတ် နှစ်ပါး ကို စောင့်သိရှိ သဖွာ ဖြောင့် ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှုတော်ကိုကုန်တွင် အောင် ထမ်း ။

(သက္ကရာဇ်)၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၅ ရက် နေ့မင်း ထွန်း လှတ် တော်တွင် 21 April 1806 နား ခံ တော်ရာဇ နော်ရထာပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

မိုးနဲ တ ၁ တော်ကတိမ်း ရှောင်ထွက် ပြေး လာ ရောက်သူတို့ကို တွေ့မိအောင်စစ် ကြောဘမ်း ဆီး ၍ မိဘသား မယား နှင့်တကွမီး ပုံ၍တိုက်၊ အသီး အသီး တိုက်ဝန် တိုက်စာ ရေး ငုထိန်း စုအုပ်တို့ကလည်း ရှာ၍ ရောက်လာသူတို့ကို ပို့ဆက် စေ၊ မပို့ မဆက် နေလျှင်တိုက်ဝန်တိုက်စာ ရေး စုထိန်း စုအုပ်နှင့်ဝါကွစီရင်၊ မင်း ထွန်း ရွှေစက် တော် အောက်တွင်နာရီ မောင်း တီး မှာ နေ့သုံး ယံညည့်သုံးယံ နာရီဘလါး ချ၍တီး စေ၊ သား တော်ကနောင်မင်း သား သတိုး မင်း လှ ကျော် ခေါင်နှင့် သမီး တော်စကုမင်း သမီး သီရိရတနာမလ္လာ ဒေဝီတို့လက်ထပ်မင်္ဂလာ ဆောင် တော်မူမည်မှာသား တော်မိုး မိတ်မင်း သား သတိုး မင်း ရဲ ရွှေ တောင်သမီး တော်မင်း ကင်း မင်း သမီး သီရိမလ္လာနန္ဒာ ဒေဝီတို့လက်ထပ်မင်္ဂလာ ဆောင် သည့်အခမ်း အနား နည်း လုပ် ဆောင် စီရင်။

22 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၆ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေ ငွေ များ ကိုယတော်ပြည်သို့ ဆောင်မယူ စေနှင့်အမိန့် တော်ထုတ်ပြန်၍ ရှိသည် ကိုဓညဝတီ ရမ္မာဝတီ ဒွါရာဝတီ မေဃဝတီမြို့ဝန် စစ်ကဲတို့က တွေ့မိ အောင်မစစ် မကြားသော ကြောင့်ကဲ့ဝှက် ဆောင်ယူသွား ကြောင်း နှင့်အကြိမ်ကြိမ် ရွှေနား တော်မြတ်ကြား တော်မူရသည်၊ ရွှေ ငွေကဲ့ဝှက်ယူသွား သည်တို့ကိုမြို့ဝန် စစ်ကဲတို့က တွေ့မိ အောင်ဘမ်း ဆီး ၍ ရွှေဘဏ္ဍာ တော် အောက်ပို့ဆက် စေ၊ အမိန့် တော်အတိုင်း မဘမ်း မဆီး မဆက်မပို့ ဆောင်ယူသွား ကြောင်း ကို ရွှေနား တော်ကြား တော် မူပြန်ရလျှင်မြို့ဝန် စစ်ကဲတို့ကို ရာဇဝတ် တော်စီရင်၊ ထရုပ်မြို့ကျေး ပေါက်အိုရွာ ထွင်ရှိသည့်အံ တော်ကို ကောင်း မွန်ရိုသေစွာပင့် ဆောင် စေ၊ ရဟန်း ရှင်လူ ဖူး မြှော်လိုလျှင်လည်း လိုက်၍ဖူး မြှော်ပူဇော် စေ၊ သူကြီး ရရရအသည်ကျွန် ၉၃၉အ စုအငန်း ၄၉၁စုစု ပေါင်း လူ၂၂၀ရတပ် တော်ကတိမ်း ရှောင် ကြောင်း နှင့် ဗိုလ်မှူး မင်းကြီး မဟာသက် တော်ရှည်ကဍ္ဍိုး သံ တော်ဦး တင် ရောက်သည်မှာ တိမ်း ရှောင်သည့်သူကြီး တို့အစား ခန့်ထား ၍မိုး နံတပ် တော်သို့ချီသွား ထမ်း ရွက် စေ၊ တိမ်း ရှောင်သမျှသူကြီး တို့ကိုလည်း တွေ့မိ အောင်ဘမ်း ဆီး ပြီး လျှင်မီး ပုံ၍ တိုက်၊ လင်ကို မရလျှင် မယား ကို မီး ပုံ၍တိုက် ၊ တိုက်ဝန်တိုက်စာ ရေး စုထိန်း စုအုပ် တို့ကလည်း အမိန့် (တော်အတိုင်း စီရင်) ။

(22 April 1806)

(သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၆ရက် နေ့နား ခံဘယ် ကျော်ထင်တွင် ပြန်)။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘုန်း တော်ဘွဲ့ နန်းကြီး မြတ် တော် မူလှ သော ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင်
အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက် တော်စု
ဘွဲ့ တော် မူသည့်စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလရှည်မြင့်သဖြင့်အဝင်
အထွက်မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအဝန်း မယိုမယွင်း စေသင့်၊
တိုင်း ပြည်အခြေအမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော် မူ၍သား တော်အစဉ် မြေး တော်
အဆက်မြစ် တော်အဆွန့်အနွန့်ရှည်စွာအမှုထမ်း သိုး သန့်တည်ထွန်း စေခြင်း ငှါ၊ ငါ
အသျှင်ဧကရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဘေး လောင်း တော်အ သောကမ္မရာ
ဇာ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံ ဝံ့ခဲ သော မုဒ္ဓါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ်
မြောက်စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ
တော်မြတ်စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာရည် တော်မူ၍ မင်း ၏ကျင့်ရာ
သောတရား အပေါင်း ကိုမပြတ်ကျိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခပ်သိမ်း
သောပြည်သူသတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မ စိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘု
ရား အလောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်ဂို့မှာလည်း ဓိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ်
ပြဋ္ဌာန်း သမှုမချွတ်မလွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်င ကြောင်၊ င
ဂုန်ကင်း ၊ ငစတို့လူ ၃၊ ငချည်အိုကိုအကြပ်၊ ငကလေး ၊ ငလိပ်၊ ငဆန်၊ ငသာကျိုင်၊
ငကျိုင်ရွှန်း တို့လူ ၅၊ ငကြိုင်ကိုအကြပ်၊ ငစိန်မှင့်၊ ငလွန်း ပြေ၊ ငကလိန်၊ ငကျိုင်၊
ငပွား တို့လူ ၅၊ ငကြာကိုအကြပ်၊ ငမှုံ၊ ငမြတ်ကြာ၊ ငကံ၊ ငသာလူ၊ ငကြီး တို့လူ ၅၊
ငမှုကိုအကြပ်၊ င ကောင်တင်၊ ငပေနု၊ ငရွဲ၊ ငရွှေရန်တို့လူ ၄၊ ငဖယ်ကိုအကြပ်၊
ငယ် ၂၂၊ အကြီးအကြပ် ၅ ပေါင်း ၅၅၊ ငမြတ်ပုံကို သွေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍
ရွှေပြည် တော် သေနတ်အစုဖြစ် စေထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့စု တော်မူသည်။ ကျေး
ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိ၍ သစ္စာ ဖြောင့် ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှု
တော်ကိုကုန်တွင် အောင်ထမ်း ။

23 April 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၇ ရက် နေ့ နား ခံ၍ ကျော်ထင်မင်း
ထွန်း လွှတ် တော်တွင်ပြန်

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ပြည်ကြီး မှန်ဘောင်တော်ဟောင်း ကသိမ်း သည့်သကြား ရုပ် ၈ ရွှန်ရုပ်များ
ကိုမင်းကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး မှာထား စေ၊ ရာဇမုနိစုဋ္ဌာဘုရား မဟာရံ
မှာရေး သား ရှိသည့် ဘောင်တော် လှော်ကား တော် ရဲ့ လှော်သမ္ဘန်ပုံကို ရှေး
ကအဟောင်း အတိုင်း မှန်ကန် အောင်သင့်ရာခန့်ထား ၍ ရေး ကူး စေ၊ မဏိပု
ရမြို့မှာသမီး ကညာဆက်မည် ပြောဆိုတိုင်ပင်ကြသည်ကာလဇူပရာဇာသမီး ကိုဆက်
မည်ညီညွတ်ရှိပြီး မှာအမှုး အမတ်တို့စကား ကိုနာယူ၍ဇူပရာဇာသမီး ကိုမဆက်
ဘထွေး သမီး ကိုဆက် ကြောင်း အစ်ကို စော်ဘွား နှင့်မသင့်မတင့်ရှိကြ၍သမီး နှင့်
သား ကို ဆောင်ယူပြီး ယျှင်ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ ရောက်ပါသည်သမီး ကိုဆက်
သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ဇူပရာဇာကရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ ဇူပရာ
ဇာအစ်ကို စော်ဘွား နှင့်မသင့်မတင့်၍ကိုယ်လွတ်ထွက်လာရသော ကြောင့်အရွှေအ
ရံအနည်း သာ ပါသည်ဖြစ်သည်၊ ဇူပရာဇာသမီး ကိုဆက်သွင်း ရန်အခမ်း အနား
အရွှေအရံများ ကို တော်သင့် အောင်ခန့်ထား စီရင် ပေး အပ်၍ဆက်သွင်း စေ၊
ဇူပရာဇာသမီး နေရန်ကသည်း မင်း သမီး အိမ် မြောက်လမ်း ;မြောက်ဘက်တွင်
ကသည်း မင်း သမီး အိမ်နည်း ဆောက် စေ၊ ကိုး ဆယ့် ခြောက် တောင် စော်ဘွား
သမီး နေရန်တဲကိုအထက်လွှတ်ကမှတ်သည့် နေရာတွင် ဆောက် စေ၊ တောင်ဝင်း နေ
မိန်း မများ နေရန်ဆီဆုံအနောက် တောင် မြေလပ်တွင် ခေါင်း စင်း တဲ ဆောက်
စေ၊ ပုဂံမြို့မင်း အိုချမ်း သာဘုရား မှာ ရွှေသဧွး မွမ်း မံရန် ရွှေဆိုင်း ၁၂၀၀
သဧွး ၄၀ လက်ခ ငွေ တော် ၃၆ ဝိထုတ် ပေး တော် မူသည်အနက်ဘုရား ရှင်ထီး
တော်ချရား သိမ်း ကသည်ဘိနပ် တော်ပန်း ခုံဖရုံတုံး စေတီရံ လေး ဆူ၊ မြသိမ့် လေး
စီး ပါမွမ်း မံချလုပ်၍ ရွှေဆိုင်း ၁၁၃၆ သဧွး ချိန် ၂၀၀ ငွေ တော် ၁၄ ဝိ ၂ နှင့်
ပေး ကုန်လုပ် ဆောင်ပြီး ပြေကြောင်း ၊ ရွှေဆိုင်း ၆၄ သဧွး ချိန် ၂၀၀ ငွေ
တော် ၂၁ ဝိ ၂ ကျန် ကြောင်း နှင့်ပုဂံမြို့စာရေး ငရာကရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်
သည်ကျန် ရွှေဆိုင်း သဧွး ငွေ တော်များ ကို ရွှေထွန်ခြာဘုရား လုပ် ဆောင်ရန်
ပုဂံမြို့စာ ရေး ငရာကထိမ်း သိမ်း ထား စေ၊ ရွှေထွန်ခြာဘုရား တွင် ရွှေသဧွး
ကုန်ဝင်ရန်ကိုလည်း ပုဂံမင်း ကတွက်၍ စာရင်း ဆက် စေ၊ မိုင်း ပျည်း မြို့စား ရှိ
ခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်ကို ယောက်၍ မိုင်း ပျည်း မြို့ကိုမြို့ရွာဖြစ်ပွါး အောင်ဒိုင်း

ဝန်မင်း ကျော်သီဟကအုပ်ချုပ်ပြုစုစေ။

23 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၇ ရက် နေ့နှါး ခံရာဇ နော်ရထာတွင် ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဗဒုံမြို့ ပန်းတောင်းမြို့ သာယာဝတီမြို့နှင့်အထက်မိဘုရားကိုသနားတော် မူသမှုစား ကျေးမြို့ရွာ ကျေးကျွန်သင်းပင်းမှုးကိုလက်ဝဲရန္တကျော်ကတတဝတည်း အုပ်ချုပ်စီရင်ဆက်သွင်းစေ၊ ကျီဝန်ရှိနိုး သံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း ကသည်း မင်းသမီးကို ရွှေကြက်ယက်ထဲတွင်သုံးရက်လေးရက်ရပ်ဆိုင်းစေ၍ ရွှေဘဝါးတော် အောက်ဆောင်ယူစေ၊ ကသည်းမင်းသမီးနှင့်ပါသည့်လူစု၊ ဇုပရာဇာနှင့်ပါ သည့်လူစုတို့ကိုကျီတော်ကဆန်နှင့်ကျွေးစေ။

24 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၇ ရက်နေ့နား ခဘာယ ကျော်ထင်ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

26 April 1806

1 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန် ညောင်ရေကို ရွှေမြို့တော်မှာ နှစ်မည်သွန်း မြဲအတိုင်း သွန်းလောင်းစေ၊ အမိန့်တော်နှင့်တံဆိပ်မခပ်မိသွင်းသည့်လက်နက်တိုက်ရှိ သွင်းသည့်သေနတ်စုမှာ နိုင်လုံသည်မနိုင်လုံသည်ကို စမ်း၍ နိုင်လုံသည့်သေနတ်ကို တံဆိပ်ခပ်မှတ်သွင်းစေ၊ မနိုင်မလုံသည့်သေနတ်စုကိုသွင်း ရင်းသူတို့သို့ပြန်၍ အပ်၊ နိုင်လုံသည့်သေနတ်တိုက်ကထုတ်ရင်း သေနတ်ကိုသွင်းစေ၊ မောက်ကတော် ရွာသူကြီးသည်ခတ္တိယထမ်း ဖြစ်လျှက်တပ်တော်မှာ မလာမ်း မရှက်၊ ကျွဲဝန်ထံတပ်ခို နေကြောင်း ဗိုလ်မှူး မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်က ရှိခိုး သံတော်ဦးတင်သည် မှာ မောက်ကတော်ကျေးရွာများသည်သစွေး တော်ဆက်ကျေးရွာဖြစ်ကြောင်း ကိုကျွဲဝန်ကရှိခိုး သံတော်ဦးတင်ချက်နှင့်စစ်ကြောစေလျှင်သစွေး တော်ဆက်ကျေး ရွာမှန်သောကြောင့်ကျွဲဝန်ဝန်စုမှာထမ်း စေအမိန့်တော်နှင့်ထမ်းရှက်စေ ကြောင်းကိုဗိုလ်မှူး မင်းကြီးမဟာသက်တော်ရှည်သို့မှာထား၍ မောက်ကတော် ရွာသူကြီးကိုမင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်က စေသူတို့နှင့်အတူလိုက်စေ။

26 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတဆုန်လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခဘယ်ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

27 April 1806

နန်း တော်သူတို့သည်အမိန့် တော်အာဏာ တော်ကို မတည်ဆံကိုဖြတ်ကြသည်၊ ကျွန် မများ လည်း ဆံဖြတ်ကြသည်အမှုများ ကိုစီရင်ရမည်၊ ဝန် ထောက် နေမျိုး ကျော်ထင်ဒိုင်း ဝန်တို့ကိုအ နောက်ရုံး သို့တက် စေ၊ ဆံဖြတ်သည့်ကျွန် မတို့ကို ကျောက်ဆွဲ၍ရေမှာချ စေ၊ နန်း တော်သူတို့မှာအကျည်း ထား စေ။

27 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၁၁ ရက် နေ့ဒိုင်း ဝန်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ဆံဖြတ်သည့်မိန်းမတို့ကို ချမ်းသာပေးတော်မူသည်။

27 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၁၁ ရက်နေ့ စာရေးကြီး နန္ဒသူရထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

သရက်မင်း သား ထမ်း ငကွယ်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငကွယ်နှင့် လှေကြီး ၅၊ နေ့ထိုး လှေငယ် ၄၅ ကို လှေ တော်မှူး နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) 1783 ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငကွယ်က သေနတ် ၆ဝ ဆက် စေ၊ ရဲ ခေါင်ဗလ ကျော်ကိုမြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက် ၅၊ သံပုရာ ခွံရက် ဘောက် က တောင်ဆွဲဆက် ပါး ကာ ရွှေဇ ဝါဝိန်း နင်း နှင်း သိဝ်အိမ် မြောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇ ဝါ၊ ကတောင် ရွှေ ရေး၊ စာ မရိုရှုပ်ပန်း ခက်ကိုက်အနား သံငှ် ရွှေ ဝိန်း ဦး ခက်ယိဝ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလတ်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်စီး နှီး သက္ကဒါန် သနား တော်မူသည်၊ စာချွန် ရေး မြဲ ရေး ရှိသွင်း ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နား 27 April 1806 စစ မြောင်မှူး တွင်ပြန် (ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆရာတော်တို့က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုနှစ် ပထမ စာပြန်မှုမှာ အမိန့်တော် ဝင် 1806
အညီ့ခမ်း ကိုသာ ပြန်ဆိုနိုင်မည့်သူ ၂၀ စါရင်း သွင်း ချက်အတိုင်း ယခုနှစ်ကိုအညီ့
ခမ်း ရသည် ပထမကိုပင်ပြန်ဆို စေ၊ ရွှေမြို့တော် နေ ငပိုရှိခိုး သံတော်ဦး တင်
ချက်အတိုင်း ငပိုနှင့် နွေထိုး လှော်ယင်း ၂၀ ကို လှေတော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံ
တင် ဆောင် ရောင်း ပျ စေ၊ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေ
နှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) 1783
၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငပိုက သေနတ်
၅၀ ဆက် စေ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့ နှာ: ခရာဇ နော်ရထာ တွင် 28 April 1806
ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သိန္နီမြို့နယ်တွင်း ရှိပ လောင်တို့က ကောက်ခံမြဲကိုယ်ခွန်ကိုထုံး စံရှိရာသိမ်း ခံမှ လုပ်သီး ဆောင်ပွါး ဖြစ်ပါမည်၊ မိုး မိတ်သို့ ပေး သည့် စက္ကူစာပြန်ချက်ကိုဆက်သွင်း သည့်အတိုင်း မိုး မိတ်မြို့က ကောက်ခံမြဲပ လောင်တို့မှာကိုယ်ခွန်ကိုထုံး စံရှိရာ ကောက် ခံစေ။

29 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့ နား ခဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မိတ္ထီလာမြို့မှာကန်တော်ကကန်းနား ပေါင်ကိုဖျက်ဆီးသည်၊ နန်းတော်ကိုဖျက်ဆီးသည်၊ မြို့ရွာကိုမီးတိုက်ရှို့သည့်အမှုတွင် လျှောက်ချက်ပါဝင်သူတို့ကိုမိုး နဲတပ်တော်သို့ပို့၍အမှုတော်ကိုပွဲလမ်း ရအောင်ထမ်းစေ၊ မထမ်းမရွက်လျှင်သားမယားနှင့်တကွမီးပုံ၍တိုက်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်တွင်လုပ်သည့်သေနတ်လက်သစ်များကိုတံဆိပ်ခပ်မှတ်သည်မှာအတွင်း တော်လုပ်ပန်းဘဲပညာကျော်ထင် ဗလပညာကျော်တို့ကိုဥဒေါင်း ရုပ်တံဆိပ်ခတ်မှတ်စေ။

30 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့နား ဓိရာဇနော်ရထာထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

သိန်း ခို့ဤန်းက ဧဗာမီပင်နှင့် ရောက်သည့်ရဟန်း နှစ်ပါးတို့က ဆရာအမ္ဗဂဟ နှင့်ရဟန်း လေးပါး ဇိနပဏ္ဍမှာကျန်ရစ်သည် နောက်မြိတ်မြို့သို့ ရောက်ကြောင်း ကိုကြား ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့သို့အကြိုသွား၍ဆရာနှင့်အတူမှပြန်လည်လာပါမည်အခွင့် ပန်ကြောင်း နှင့်သာသနာပြုဆရာ တော်ကသွင်း ချက်အတိုင်း အကြိုသွား စေ၊ အမ္ဗဂဟ ဆရာတို့ မေယဝတီမြို့သို့ ရောက်သည်ကြား ကြောင်းကိုလည်း သိန်း ခို့ရဟန်း တို့ကို ပြောစေ၊ မိုးနဲ ကြောင်း သို့လှ ၂၀၀၀၀ထဝ်ဖြည့်ချိက် စေရန်ခန့်ထား မည် ရန်ထား ဆက်သွင်း ချက်စာရင်း အတိုင်း သင့်ပြီ။

1 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လဆန်း ၁၅ရက် နေ့ နာ: ခံရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သူ တေသန)

တပ်ရှောင်စာရင်း ဆက်ပါသူတို့အနက်မိုးနဲ တပ်တော်သို့ပြန် ရောက်၍အမှုတော် ကိုထမ်း ရွက်ရှိ ကြောင်း နှင့်မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်ကသံတော်ဦး တင်ချက် ထွင်ပါသူတို့သား မယား ကိုချမ်းသာစေ၊ တပ်ရှောင်သူတို့ကိုလည်း သား မယား နှင့်တကွတိုက်ဝန်တိုက်စာရေး သေနတ်အုပ်စုထိန်း ငန်းထိန်း တို့ကဘမ်း ဆီး၍ ပေး အပ်ကြစေ။

2 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့ န ၁း ခံဘယ ကျော်တပ် ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သောဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင် အသျှင်ဘဝရှင်မင်း တရားကြီး ဘုရား အမိန့်တော်ရှိသည်၊ ငါ့လက်ထက်တော်စု ဘွဲ့တော်မူသည့်စုကြီး ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း တို့သည်ကာလရှည်သဖြင့်အဝင်အထွက် မညီမညွတ်မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယိုမယွင်း စေသင့်၊ တိုင်းပြည် အခြေအမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သား တော်အစဉ် မြေး တော်အဆက်မြစ် တော်အဆွန့်အနွန့်ရှည်စွာအမှုထမ်း သီး သန့်ထည်ထွန်း စေခြင်း ငှါငါအရှင်ဧက ရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရှေး ဘုရား လောင်း တော်အ သောတခမ္မရာဇ ဒေ ဝါန်ပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံ့ဝံ့ခဲ သောမူဒ္ဒါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက် စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ် စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာရည် တော်မူ၍ မင်း တို့ကျင့်ရာ သောတရား အ ပေါင်း ကိုမပြတ်ကြိုး ကုတ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခပ်သိမ်း သောပြည်သူ သတ္တဝါတို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မစိုး အုပ် တော်မူသည်၊ ရှေး ဘုရား လောင်း မင်း ဟောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း မိဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်း သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း သမျှမ လွဲပြီး စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်အမှုထမ်း ၊ ငကြွင်း ငရောင်း ငပွေး ငမြတ်ရာတို့လူ ၄၊ ငမွေး ကိုအကြပ်၊ ငငြိမ်း ငကုလား ဖြူ ငအောင် ငသာ လှတို့လူ ၄၊ ငပုကိုအကြပ်၊ ငသာ ပေါ် ငရွဲ ငနောင် ငနု ငစံလူ ၅၊ င သာ ဘောကိုအကြပ်၊ ငဖြူ ငကံ ပေး ငမြတ် ငအုပ် ငနိုင် ငကြီး ငလွင်တို့လူ ၇၊ ငသာကိုအကြပ်၊ ငယ် ၂၃၊ (အထိန်း) ၂၇အကြပ် ၅၊ ပေါင်း ၅၅၊ ငစကို သွေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေနတ်အစုဖြစ် စေထပ်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း ဘွဲ့ စု တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိရို သေစွာ ဖြောင့် ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှုတော်ကိုကုန်ထွင် အောင်ထမ်း ။

3 May 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုတဆုန်လပြည့်ကျော် ၂ရက်နေ့မင်း ကွန်း လွှတ်တော် တွင်နား ခံတော်စ မြောင်မှူး မြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဗန်း မော်မြို့ဝန်က အမတ်ဆိုင်ပါဟုံး ကိုတရုပ်တို့သို့ စေပါကြောင်း နှင့်ဗန်း မော် စော်ဘွါးဘကျွာဝန်တို့က ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်မိုး မျည်း မြို့ဝန်ဗိုလ်မှူး တို့က ပေး မှာသည့်စက္ကူစာပြန်ချက်များ ကိုဆက်သွင်း သည်မှာ ဗန်း မော်မြို့ဝန်နှင့်အမတ် ဆိုင်ပါဟုံး ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ်၍ စေပါသည့်အကြောင်း အရာကိုသိ သာအောင် မေး ၊ မေး ချက်ထွက်ချက်ကိုသွင်း ။

5 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်္ဂလာ သေနတ်စာရေး ငစံထွေး လျှောက်ချက်ကို ထောက်၍ ရွေးကြီး အစုသား ငရွှေမောင်နှင့်အစ်ကိုညီသား မိဘပေါက်ဘော်တို့ကိုလက်ခံသူ ရွေးကြီး အစုသား တို့ကိုအဖမ်း အဆီး ခန့်ထား သူတို့ကိုယ်စား တား ရှိသည်ဆို၍ ခေါ် ငင်ပြီး လျှင်ထိပ် ခတ်ချုပ်ထား သူ သူကြီး တို့ကို မှန်မမှန်စစ်၊ လျှောက်ချက်အတိုင်း မှန်လျှင်လက်ခံ ချုပ်ထား သည့်လူကြီး တို့ကိုအဆုံး စီရင်၊ လမိုင်း သား ငရှိုင်မှာလည်း အောင်ပင် လယ်တွင်ငြိမ်ဝပ်စွာမနေ၊ တောတွင်း ကျေး ရွာသို့ထွက် ပြေး တိမ်း ရှောင်နေ သူဖြစ်သည်အဆုံး စီရင်။

7 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့နား ခံရာဇ နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

First Day of New Year 13 April 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှစ်သစ်ကန်တော့မှာနှိုး ဆော်မြဲနှိုး ဆော်၍ ရွှေမြို့တော် လွှတ်တော်မှာကန်တော့မြဲတန်တော့ကြစေ၊ ရွှေမြို့တော်ကြီးမှာ လေးပွဲလေး ဌာနဖြစ်အောင် ဇောင်းကလောအရပ်တွင် ဈေးပွဲတည်ထား ရောင်းဝယ်စေသည်၊ ဇောင်းကလော ဈေးပွဲတွင်မရောင်း မဝယ်ကြေး ထိုး ရပ်နေငရွှဲ ကကုန်သည်တို့ကို ခေါ်ယူလက်ခံ၍အိမ်မှာ ရောင်းဝယ်ကြောင်း နှင့်သံတော်ဆင့် သီရိနန္ဒ ကျော်ကဌ္ဌိနိုး သံတော်ဦးတင်သည်၊ အမိန့်တော်နှင့်ချထား တော်မူသည့် အရှေ့မျက်နှာ ဇောင်းကလောပွဲမှာသာအရှေ့မျက်နှာကလာ ရောက်သည့်ကုန်သည် တို့ကိုတဝတည်း ရောင်းဝယ်စေ၊ အခြား တပါး လက်ခံ၍ မခေါ် မယူမရောင်း မဝယ်စေနှင့်၊ ခေါ်ယူလက်ခံ ရောင်းဝယ်သူတို့ကိုရာဇဝတ်စီရင်၊ မင်းထုန်း မင်းသား သတိုး မင်းလှနရ ကမင်းတုန်းမြို့မှစ၍ တောင်စဉ်ခုနစ်ခရိုင် ကျေးရွာများ မှာသူခိုး ထားပြလုဆိုး လုသွမ်း မပေါ်မထွက် စေရငြိမ်ဝပ်သဝ ယာအောင်ရှေး ထုံး စံအစဉ်ရှိသည့်အတိုင်း မြို့ရွာအုပ်ထိန်း နိုင်သူရဲလှရာဇ ကျော်သူကိုမင်းတုန်း မြို့ဝန်ခန့်ထား ၍ ရာဇဝတ် တော်ရေး လုံခြုံ အောင်ထိန်း သိမ်း ပါစေရမည့်အကြောင်း နှင့် လျှောက်သည်၊ မင်းတုန်း မြို့သည်ဝန်ခန့်မြဲမြို့ ရွာဖြစ်သည်၊ ရဲလှရာဇကျော်သူကိုအထက်မင်းတုန်း မြို့ဝန်တို့အစဉ်စီရင်မြဲအတိုင်း ဝန်ခန့်ထား၍ စီရင်အုပ်ချုပ်စေမည်၊ စကိုင်းမင်း ပြည်မင်း တောင်ငူ မင်း ပုဂံမင်း ပုခန်းမင်း မိုး မိတ်မင်း ကိုသွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။ မိုး နဲကပ် တော်ကပြန်လာ၍တုရင်သာရကျော်ကဘမ်း မိသူတို့တုရင်သာရကျော် ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မြို့ကျေး ရွာနေ ကြေး ထမ်း ကြီး ငယ်ဆွေသား မျိုး သား တို့ကိုခံဝန် စေပြီး လျှင်တပ် တော်သို့ ရောက်အောင်တုရင်သာရကျော်က အကြီး အကြပ်ခန့်ထား၍ ပို့စေ၊ အမှုတော်ကို ဖြောင့်ဖြောင့်ရိုး ရိုး မထမ်း ၊ နောက်ကိုတိမ်း ရှောင်ပြန်လျှင်သား မယား ခံဝန်သူတို့နှင့်တကွမီး ပုံ၍တိုက်၊ တပ် တော်သို့ပို့သည့်လူစာရင်း ကိုလည်း သား မယား နေရပ်မြို့ရွာပါတုရင်သာရကျော် ဟရွှေဘဝါး တော် အောက်စာရင်း ဆက်စေ။

10. May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင်ထွင် ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ယွန်း စုစာရေး လကျာ ကျော်ထင်စကြီး ငပန်း အောင်တို့နှင့် စွယ်တော်ရှာ နေ ငရွှေ လှော်တို့လုမှုထွက်ဆိုကြသည့်စကား ကိုစာရင်း နှစ်ရပ်ထုတ်ကြည့်ချက် ငရွှေ လှော်နှင့်ယွန်း စုစာရင်း ပါစွယ်တော်ရှာ နေလူတို့ကိုယွန်း အစုသို့ ပေး အပ်ထမ်း ရွက် စေမည်၊ မန်ကျည် စေတက်ရှာစာရင်း ပုရပိုက်တွင်သာ မန်း သာရှာအဝင် စွယ်တော်ရှာ နေအသည် ၂၇နံပြုထွက်ရှိသည်စာရင်း ကိုသိမ်း မည်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့် ပြီ၊ စကုမြို့ကျေး မင်းဘူး ရှာ နေ ငဘော်ရဂှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငဘော်ရနှင့် လှေကြီး ၅၊ နွေထိုး လှေငယ် ၄၀ ကို လှေတော်မှူး နည်း သေနတ် ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေငင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း တမ ကောက် မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကိုင ဘော်ရ 1783
က သေနတ်၅၄ဆက် စေ၊ ပါဠိ တော်မှူး ကိုမင်စာ ရေး မည်မှာခရာ ထောင့် မရေး စေနှင့်ပကတိ ရေး မြဲခရာဝန်း ရေး စေ၊ ဝိဋကတ် တော်ကျမ်း များ တွင်လိပ်တမွည်း ရေး ရန်ကိုဆရာ တော်ကစာသွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ တံဆိပ် တော်နှင့်အတူမိဘုရား ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုလည်း သွင်း ၍ ရေး စေ။

10 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထာ တွင်ပြန်။
(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဗန်း မော်မြို့ဝန်စစ်ကဲတို့က ရောက်သည့်စာကိုဆက်သွင်း သည်မှာ ဗန်း မော်မြို့ စောင့်မင်္ဂလာသား တို့ကိုနား ခံသူရိန် ကျော် ခေါင်ကိုအအုပ်ခန့်ဗန်း မော် စော်ဘွား ဆင့်ဆိုရာနာခံ စောင့်နေ စေ၊ မင်္ဂလာတပ်မှူး င ရွှေတိုက်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်အကျည်း ယူ စေ၊ ဗန်း မော်မြို့ဝန်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ စေ၊ စစ်ကဲနား ခံမြို့စာ ရေး တို့မှာဗန်း မော် စော်ဘွား ဆင့်ဆိုရာနာခံ၍ စောင့်နေထမ်း ရွက် စေ၊ ကင်း အ ကောက်မှာလည်း မင်္ဂလာသား တို့ကမ ကောက် စေနှင့်၊ စစ်ကဲနား ခံမြို့စာ ရေး အစုံအညီဗန်း မော် စော်ဘွား အဆင့်အဆိုကို ခံ၍ ကောက်ခံဆက်သွင်း စေ။

11 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

13 May 1806

ထွန် တော်ရင်း မှာ ရွှေတိုက်ဝန်လုပ်စုအုတ်ကထင်း မရ၍အုတ်ဖို ရေဖြမဖုတ်ရ၊ ကျွန် ကြောင်း နှင့် ရွှေတိုက်ဝန်ကရွှံ့နိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ ယခုမိုး ကျပြီးဖြစ်သည်၊ ထင်း မရရှိ စေသင့်သည်မဟုတ်ထင်း လောက် အောင် ပေး၍ဖုတ် စေ၊ တလိုင်း အငြိမ့်တလိုင်း ဆိုင်း အတီး အကဟံသာ ဝတီမြို့ကတရန်၊ မုတ္တမမြို့ကတရန်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်ပို့လှာရမည့်အကြောင်း နှင့်မှာထား၍ဆက်လှာစေ၊ ဇေယ ရန္တသူကို ရွှေတိုက်စိုး သီရိ ဇေယ ကျော်ကို ရွှေတိုက်စာရေး နရာဝေ သော်ကိုလက် နက်တိုက်စိုး ရာဇဝေသူ ငသာနိုး တို့ကိုလက်နက်တိုက်စာရေး ခန့်။

13 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

စစ်ပြေး စစ်ရှောင်လူတို့သား မယား တို့ကိုတ ယောက်မကျန်ကုန်စင် အောင် ယခု နေ့မီး ပုံမှတိုက်၊ သေနတ်အုပ်တိုက်ဝန်မြို့စာ ရေး တို့မှာလည်း စစ်ပြေး စစ်ရှောင်လူတို့သား မယား များ ကိုတ ယောက်မကျန်ကုန်စင် အောင်အပ်စေ၊ သေနတ်အုပ်တိုက်ဝန်မြို့စား တို့ကိုရ အောင် တောင်း ၊ အိမ်ရှေ့စာ ရေး ကြီး တို့မှာလည်း တပယင်း မြို့ ကန်နီမြို့များ ကအုပ်စုသင့်စစ်ပြေး စစ်ရှောင်လူတို့သား မယား တို့ကိုရ အောင်ချည်း မှ တောင်း ၊ ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်း မင်း မိုး မိတ်မင်း တို့ကိုယ့်မှတ် တော်မူ၍တိုင်း ရေး ပြည် ရေး များ ကိုလွှဲအပ်စီရင် စေသည်၊ စစ်ပြေး စစ်ရှောင်သူတို့သား မယား ကိုတ ယောက်မကျန်ရ အောင် တောင်း ၍ စီရင်ရမည်ဖြစ်၍တိုင်း ရေး ပြည် ရေး မဟုတ်သကဲ့သို့ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့စီရင်ကြ သော ကြောင့်ယခုတိုင်သင်း တို့စစ်ပြေး စစ်ရှောင်လူတို့သား မယား များ ကိုမစီရင် ကြောင်း နှင့်ရွှေနား တော်ကြား တော်မူရသည်၊ နောင်သည်ကဲ့သို့ကြား တော်မူရလျှင်နှစ်ခွန်း ချေရမည်မမှတ်နှင့်၊ မန်းစက်တော်ရာ နှစ်ဆူတွင်အမိုး တန် ဆောင်း ဆောက်လုပ်လျှာဒါန်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်မြောက်နန်း တက်မိဘုရား ကင့်နိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆောက်လုပ်လျှာဒါန်း စေ။

14 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့နား ခံတော်စ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

15 May 1806

ပဒုံမင်္ဂလာ သေနတ်စာရေး ကျေး ရွာသူကြီး ငယ်တို့က ပဒုံမြို့ (သက္ကရာဇ် ၁၁ 1783
၄၅ ခုအသည်စာရင်း တော်ပါလူတို့သည် ၁၅၀ ထမ်း လူတို့မှာ ဘွဲ့ရာပါစာရင်း ကျ
အပြင်အသည်အိမ်အများ ကိုလက်ခံသိမ်း ယူ၍ ဝင်း လှည့်အိပ်ဘန်ခန့်ထား မရှိ
ကြောင်း နှင့် လျှောက် သော ကြောင့် ၁၅၀ လူအုပ် သွေး သောက်ကြီး အကြပ်တို့နှင့်
မျက်နှာညီတိုက်ဆိုင်စစ်မေး လျှင် ငွေ တော်စါး ၁၅၀ ထမ်း ရင်း၁၈၄ အနက် သေလူ
၉၁ ကျန် ၉၃။ သား မြေး မှန်သူ ၃၇၂။ ဘွဲ့ရာပါ ၉၉၇။ ၃စု ၁၄၆၂ စာရင်း
တင်ဆက်သည်။ မင်္ဂလာ သေနတ်ထမ်း လူတို့မှာလည်း အိပ်လှည့်အိပ်ဘန်နှင့် နေ့ညမြဲ
စွဲထမ်း ရသည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဘွဲ့ရင်း လူအနက်ကျန် ၉၃ သား မြေး ၃၇၂။ ၂စု
၄၆၅ လူတို့ကိုသာ ၁၅၀ မှာထမ်း ရွက်စေ။ တွဲဘက်သိမ်း ယူသည့် ၉၉၇ လူတို့စာရင်း
ကိုနှုတ်၍ ပဒုံမြို့နေအသည်ငယ်သား တို့နည်း မင်္ဂလာ သေနတ်စာရေး ကျေး ရွာ
သူကြီး ငယ်တို့ခန့်ထား ရုနာခံထမ်း ရွက်စေဆင့်ဆိုမည်စစ်ကိုင်း မင်း ပြည်
မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်းမင်း မိုးမိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း
ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

15 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ယွန်း စလင်း မြို့စောင့်တပ်မှူး ဗညား အိန္ဒ ကျော် လျှောက်ချက်ကို ထောက်၍အထက်ယွန်း စလင်း စောင့်ပေး ရင်း လက်နက်ကိုင် ၂၄၀ နှင့် ၅၀၀ ပြည့် အောင် ဟံသာဝတီမြို့ကထပ်ဖြည့် ပေး စေမည် သေနတ်မှာ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၇ ခုနှစ်ချို့ 1805
တပ်စုကမှုဏ္ဍမတိုက်တွင်သွင်း ထား ရှိသည် သေနတ်ကိုရှိရင်း သေနတ် ၁၉၁ နှင့် ၂၅၀ ပြည့် အောင် ပေး စေမည်၊ ဆေး ခဲယမ်း မီး ကျောက်များ ကိုလည်း သေနတ်နှင့် တော်သင့် အောင်ထုတ်ယူ စေသည်၊ လက်နက်ကိုင်လူတို့စား ရန်မှာလည်း မြိုင် တော့ကရိတ်ကို တော်ရှိစပါး တနှစ်စာတာလစာထွက်၍ထုတ်ယူ စေမည်၊ တောတောင်နေကရင်အများ ပျပ်ဝပ်ယဉ်ပါး သည်မှာလည်း ပျပ်ဝပ်ယဉ်ပါး အောင်မျှည်း ဖြောင့် သွေး ဆောင်ရမည်၊ စစ်ရေး စစ်မှုစုံစမ်း တမ်း ရွက်ရန်ရှိသမျှကိုမလစ်မဟင်း မယွင်း မယို စေရကြပ်ကြပ်တည်း တည်ဆင့်ဆိုအုပ်ထိန်း စီရင်၍အရေး အကြောင်း ရှိသမျှကိုမပြတ် လျှောက်ထား ပွှာမည်း ကြောင်း များ နှင့်ဆင့်ဆိုမှာထား ၍လာလူတို့ကိုပြန်သွား စေမည်၊ စကိုင်း မင်း ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်း မင်း မိုး ဗိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

18 May 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၂ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။
(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သား တော်သမီး တော်များ မှာမြို့ရွာသနား တော်ခံရသူလည်း ရှိသည်၊ သနား တော်မခံရသေး ကျန်လပ်သည့်သူလည်း ရှိသည်၊ မြို့ရွာသနား တော်မခံရသေး ကျန်လပ်သည့်သား တော်သမီး တော်တို့ကိုမြို့ရွာသနား တော်ခံစေရမည်၊ မျိုး တော်မတ် တော်တို့စား နှင့်သည့်မြို့ရွာ များ မှာလည်း သား တော်သမီး တော်တို့ကိုသနား တော်မူသင့်သည့်မြို့ရွာဖြစ်လျှင်သား တော်သမီး တော်တို့စား သည့်မြို့ရွာများ နှင့်လဲလှယ်၍သနား တော်ခံရစေမည်၊ အိမ်ရှေ့မင်း စကိုင်းမင်း ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်းမင်း မိုး မိတ်မင်း တို့က တော်သင့်အောင်ရွေး ချယ်ရုံထား ၍သွင်း ၊ သေနတ်ဆက် လျှော်စီး တို့တ သေနတ်အများ ဆက်ရန်ရှိသည်မှာသဘော်လုပ် သေနတ်ကိုပြေကုန်အောင်မရနိုင်ပါ၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်တွင်လုပ်ဆောင်ဆက်သွင်း ရပါလျှင် ပြေကုန်အောင်ဆက်သွင်း နိုင်ပါမည်၊ ပန်းဘဲတို့ကလည်း ကောင်း မွန်နိုင်လုံအောင်လုပ် ဆောင်ပါမည်၊ သေနတ် ၅လက်သွင်း ပြ၍ ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်သည်အတိုင်း ဒဝယ်ဖိုလ်ကိုပစ်၍စမ်း စေလျှင်နိုင်လုံသည်ဖြစ်သည်၊ စမ်း စေသည့် သေနတ်နည်း ချော မော ကောင်း မွန်နိုင်လုံ အောင်လုပ် ဆောင်ပြီး ပစ်၍စမ်း စေ၊ မကျိုး မပေါက်နိုင်လုံသည့် သေနတ်ကိုအတွင်း မှာ ဒေါင်း ပြတ်ဆိပ်ခတ်၍ လျှော်စီး တို့ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုဆက်သွင်း စေ။

21 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၅ရက် နေ့နား ခံရာဇာ နေဘ်ရထာတွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

21 May 1806

အထွဋ်း ဝန်မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်ကတပ်ရှိစာရင်း ရောက်သည့်လူတို့ သား မယား ကိုချမ်းသာစေ။

21 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၅ ရက် နေ့နား ဒံရာဇ နော်ရထာတွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြေခြာက်ဘက်တိုက်ရွာ ဝေး သူကြီး နဝဒေး ကိုမြိုတိုက် ဆောင် တော်မှာမြဲစွဲထမ်း ရွက် စေ၊ နဝဒေး အစား နဝဒေး ကို မေး ၍ တော်ယင်သူကိုရွာ ဝေး သူကြီး ခန့်။

23 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၇ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဖိုလ်မှူး မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်ကတပ်မတော်သို့ပြန်ရောက်ကြောင်း နှင့် တပယင်းမြို့ပါမြင်းစီး ငညိုထွင်ဖိုရှိခိုး သံတော်ဦး တင်စာရင်း ပါသူတို့သား မယား ကိုချမ်းသာစေ၊ တပယင်းမြို့ ကန္နီမြို့များ ကတပ်ပြေး လူတို့မှာတပ်တော်သို့ပြန်ရောက်ကြောင်း ကိုအလျောက်အထား ရောက်သော်လည်း မလွတ်စေနှင့်၊ အမိန့်တော်အတိုင်း စီရင်၊ အောင်ပင်လယ်လမိုင်း ဝန်ခန့်ထား ရန်တော်သင့်သူကိုရွေး ချယ်၍သွင်း ၊ ကလေးမြို့ကျေး လောင်တောင်ရွာသူကြီး ငအဝ်ကျွယ်တပ်တော်မှာအမှုတော်ကိုထမ်း ရွက်ရှိခိုက်သား မယား တို့မှာကန့်ကောရွာသူကြီး ငလွှမ်း ကျော်ညိုငအောင်ထွေး တို့အစုစု ငွေ ၁၁၅ ဝိ စပါး ၆၁၀ ကျော်ချည်နှောင်ရိုက်နှက်တောင်း ယူသောကြောင့် ကျေး ရွာပျက်ပြား ရှိကြောင်း နှင့်မိုး နဲ့တပ်တော်မှာအစီရင်ခံကြောင်း ကိုဖိုလ်မှူး မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်ကရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ တပ်ပါလောင်တောင်ရွာသူကြီး ငအင်ကျွယ်သား မယား တို့မှာကန့်ကောသူကြီး ငလွှမ်း ကျော်ညိုငအောင်ထွေး တို့ကြေး ငွေစပါး တောင်း ယူသည်မှန်မမှန်စစ်ကြော၍ တောင်း ယူသည်မှန်လျှင် တောင်း ယူသမျှကြေး ငွေစပါး ကိုဥစ္စာရှင်သို့ပြန်ပေး စေ၊ အမိန့်တော်အာဏာ တော်ကိုမတည်တပ်ပါလူတို့သား မယား မှာ ကြေး ငွေစပါး တောင်း ယူသူကန့်ကောသူကြီး ငလွှမ်း ကျော်ညိုငအောင်ထွေး တို့ကို နှောင်မဝံ့ အောင်ရာဇဝတ်စီရင်၊ ငမြတ်သာကကျွန်တော်သ မက်ငလန်း အုပ်စုလှော်ကား (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၇ ခု သေနတ်တဆယ်ကိုဆက် 1805 သွင်း ပြေပါသည်၊ သမက်ငလန်း သေလွန်သောကြောင့်နောက်ကိုဆက်လက်၍မသွား မလာမရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ လှော်ကားအမိန့်တော်ထွက်စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆက်သွင်း စေ၊ နောက်သေနတ်ဆက်ကိုလွှတ်စေ။

24 May 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၈ ရက်နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မိုး ကုတ်ကြပ်ပြင် ကျေး ရွာကတစ် ပြေး တို့မှာ ရ၍ဆက်သွင်း သည့် သေနတ်ကိုလွှတ်မှာ ပြု၍သွင်း စေ၊ ကုလား ဖို့သေနတ်ကတစ် ပြေး ရှောင်စာရင်း တွင်မထွက်မပါ ပဋ္ဌာလဝန်သို့ကုလား ဖို့မြို့ရွာအစုများ ကတစ် ရှောင်လူတို့ကိုမိုး ကုတ်ကဘမ်း သည် တွင်လူထွက် ပြေး ၍ သေနတ်ကိုဆက်သည်မှာတစ် ရှောင်စာရင်း ကို စေ့ငု အောင် မဆက်မရောက် သော ကြောင့်ကုလား ဖို့သေနတ်တစ် ရှောင်စာရင်း သိရှိရသည် ဖြစ်သည်၊ ထပ် ပြေး တစ် ရှောင်စာရင်း ကိုမိုး နဲဗိုလ်ချုပ်မင်း ကြီး မဟာသက် တော်ရှည်သို့မှာထား ၍ စေ့ငု အောင်ဆက် စေ၊ ပဋ္ဌာလဝန်သို့ကုလား ကတစ် ရှောင် လူတို့ကိုလည်း ရ အောင် တောင်း ၍ စီရင်၊ ရမ္မဝတီမြို့အ ကောက်ဝန်င အောင်အစါး ခန့်ထား ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့် မြေစွန်း ဝန်ကရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ ရ မ္မာဝတီအ ကောက်ဝန်အရာမှာ တော်သင့်သူကို ရွေး ၍ခန့်၊ မင်း ကွန်း နန်း တော်မှာအ ရှေ့မင်း ထက် လှေကား အမိုး ယွန်း ဆက်ကိုသစ်ပျဉ်နှင့်လုပ် စေ။

26 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တကောင်း မင်း သမီး က တောင်ပြုံး ကြီး နယ်အတွင်း ကွပ်ရွာ မင်း သမီး ကြ ညွှပ်မင်း သမီး တို့ကိုသနား တော်မူသည့် မြေအနောက် မြေတိုင်မဝိချမ်း တိုင်နက် ကဏ္ဍ ~ရွှ ပေါက်ပင်တူး မြောင်း တရား ထွေ့မြစ်တိမ်အ ရှေ့ဘက်အ နောက်ဘက်တွင် ကုန်း ကျင်း ရှိသည့် တောလယ် မြေရင်သည်အစုသား တို့ကို ပေး ရာမပါကျွန်လပ်ပါ သည်သနား တော်မြတ်ခံ၍အ မွေရ ငွေ ဝယ်ကျွန်တို့ကို ချထား လုပ် ဆောင်ပါရ စေ မည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း တောင်ပြုံကြီး နယ်တွင် မြေ တိုင်မဝိချမ်း တိုင်နက်ကဏ္ဍ ရွှေ ပေါက်ပင်တူး မြောင်း တရား ထွေ့မြစ်တိမ်အ ရှေ့ ဘက်အ နောက်ဘက်တွင်အစုသား တို့ကို ပေး ရာမပါကျွန်လပ်သည်အတွင်း ကုန်း ကျင်း ရှိသည့် တောလယ် မြေရပ်ကိုတ ကောင်း မင်း သမီး ကိုသနား တော်မူသည်၊ မြေ တိုင်း အမတ်ကတိုင်း တာချ ပေး စေ၊ ကျိဝန်ဒဝယ်ဗိုလ်တို့က မလုပ် စေနှင့်။

28 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့နား ခံရာဇာ နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

29 May 1806

သီဟိုဠ်တရဟန်း တို့နှင့်ဝင့်ဆောင်ပါသည့်ဓါတ်တော် မွေတော်ဗိဋကတ်တော်များ ကို မှူး မတ်သင့်ရာခန့်ထား၍ကြိုဆိုစေ၊ လမ်း ခရီး တလျှောက်မြို့ကျေး ရွာများ ကလည်း ဆွမ်း ရေချမ်း ပန်း ပေါက်ပေါက်နှင့်ပူဇော်ကန်တော့ကြစေ။

29 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

သံလျှင်မင်း သား ထမ်း ငမြတ်ပုံ ရွှေမြို့တော် နေ ငရွှေငြိမ်း ပန်းတနော် မြို့နေ ငဝင်း တို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငမြတ်ပုံနှင့် ငွေထိုး လှေငယ် ၆၀၊ ငရွှေငြိမ်း နှင့် ငွေထိုး လှေငယ် ၄၀၊ ငဝင်း နှင့် ငွေထိုး လှေငယ် ၂၀ ကို လှေတော်မှူး နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း က မကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန် အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် 1783 ဆောင် ရွက်စေ၊ တနှစ်ကို ငမြတ်ပုံက သေနတ် ၆၀၊ ငရွှေငြိမ်း က သေနတ် ၄၀၊ ငဝင်း က သေနတ် ၂၀ ဆက် စေ။

31 May 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု နယုန်လဆန်း ၁၅ ရက် နေ့ နား ခံရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ဝန်ထောက်နေမျိုး ကျော်ထင်ကစန္ဒမုနိဘုရား မှာရှိရင်းတန်ဆောင်းကို သိမ်း၍ဘုံ ၅ဆင့်တန်ဆောင်း ကောင်းမွန်နိုင်လုံ အောင်ကိုယ်စား တော်အသစ် ဆောက်လုပ်ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆောက်လုပ်စေ။

1 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့နား ခံဘယ် ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

3 June 1806

သီရိဥတ္တမကျော်သူ သေလွန်ရာမှာဒူး နေရာ နေတို့ သေလွန်လျှင်သင်္ဂြိုဟ်သည့်နည်း သင်္ဂြိုဟ်စေ၊ သီဟိုဠ်ရဟန်း နှစ်ပါး တို့တွင်ပါသည့်ပိဋကတ်စာကိုသာသနာပြုဆရာ တော်တို့ထံပို့စေ၊ ဆရာတော်ကမြန်မာဘာသာပြန်၍ဆက်သွင်းစေ။

3 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၃ ရက် နေ့နား ခံရာဇ နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

လက်ျာဒိပ္ပကိုနာဂရိမှူး ခန့်ထား ထမ်း ရွက် စေမည်၊ စစ်ကိုင်း (မင်း) ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်းမင်း မိုးမိတ်မင်း တို့သွင်းချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

3 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၃ ရက် နေ့နံနက် ခံရာဇနော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

4 June 1806

လက်ျာဒိပ္ပကိုနာရီမှူး အရာကနှုတ်၍ နောက်ဝင်း ဒိုင်း ကိုရေးမြဲရေး စေ၊ သံတော်ဆင့်စည်သူရာဇာ ကျော်ထင်ကိုနာရီမှူး ခန့်၊ ဟံသာဝတီ ရေဝန် တောင်း လက်ျာသူရ ကျော်မှာသနား တော်မူသည့်မဟာ နော်ရထာဘွဲ့ တော် နေရာအစီး အနင်း အဆောင်အရွက် ဗောင်း ဝတ်လုံစလွယ်များ ကိုသိမ်း ၊ အထက်သနား တော် မူရင်း ဒူး နေရာ နေတို့နည်း ဝတ်ဆင်စေ၊ သက်ကယ်ကျင်း ရွာနေငဖြူထွား သီး ငဝါ နှမမိကတူး လင်ငရွဲတို့ကို အောင်ပင်လယ်လမိုင်း စာရေး အဝန်း တို့ကလ မိုင်း အစုသား အောင်ပင်လယ်ကထွက် ပြေး သူ (များ ဖြစ်) ကြောင်း ကိုရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်နှင့်သက်ကယ်ကျင်း မြင်း စီး ကျော်သူရန် အောင်ကို မေး လျှင် ငဖြူထွား သား ငဝါ နှမမိကတူး လင်ငရွဲတို့ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုနဂါး 1783 တွင်း သူကြီး ပေး စာရင်း တွင်အင်တိုင်း မြင်း ပါဝင်သည်၊ နေရင်း နဂါး တွင်း ရွာတ (သက္ကရာဇ်)၁၁၅၃ ခုနှစ်သက်ကယ်ကျင်း ရွာသို့ ပြောင်း ရောက်သည်ကသည် 1791 ယခုတိုင် (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၄ ခု ၆၇ ခုပြင်စာရင်း ဆက်သွင်း နေထိုင်သူဖြစ် 1802 ကြောင်း လမိုင်း အစုသား မဟုတ် ကြောင်း ကိုအစစ်ခံသည်၊ လမိုင်း စာရေး တို့ 1805 အစစ်ခံချက်တွင်လည်း လမိုင်း အစုရင်း သား မဟုတ်၊ အင်တိုင်း မြင်း အစုရင်း သား မှန် ကြောင်း ၊ အောင်ပင်လယ်လမိုင်း ကိုမင်း ကြီး နန္ဒ ကျော်ထင်အုပ်သည် ကာလ လမိုင်း မှာထမ်း ရွက်လိုပါသည်၊ လာ ရောက်ထမ်း ရွက်သူဖြစ်၍ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၄ ခုစာရင်း ဆက်ရာပါ ကြောင်း နှင့်အစစ်ခံချက်ရှိသည်၊ လမိုင်း အစု 1802 ရင်း သား မဟုတ်သည်ကိုလမိုင်း မှာထမ်း ရွက်လိုသည်လာ ရောက် သော်လည်း လက် ခံ၍ စာရင်း ဆက်သွင်း ရသာမည်မဟုတ်၊ ငဖြူထွား သား ငဝါ နှမမိတတူး လင် ငရွဲတို့ကိုအင်တိုင်း မြင်း စာရင်း ပါသည်အတိုင်း ဆိုင်ရာမြင်း စုမှာထမ်း ရွက် စေ၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၄ ခုလမိုင်း စာရင်း ဆက်သွင်း ပါဝင်သည်ကိုသိမ်း ၊ ပန်လက် 1802 ရွာစား ဒေဝကာမဏိကို ဝင်ထွက်မြဲဝင်ထွက်ခယမ်း ထမ်း ရွက် စေ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့ညနား ခံဘယ ကျော်ထင် 4 June 1806 တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တိုင်ထား မြို့စား သီရိ ဒေဝ ကျော်သူကို အနောက်ဝန်ခန့်။

5 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

7 June 1806

လောကမှန်ကင်း တိုက် နေရှင်ဥတ္တမဘဝ ပြောင်း ရာတွင်စာ ဝေများ ကိုရလို သည်ဆိုသူ ရဟန်း နှစ်ဦး တို့အမှုကို စစ် ကြော၍ထိုက်ရာစီရင်၊ စစ် ကြောစီရင်ချက် ကိုလည်း သွင်း ။

7 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့် ကျော် ၇ ရက် နေ့ညနား ခဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်း ညီမင်း သား တို့ကို ဥပုသ် ဆောက်တည် စေရမည်။ တယောက်မကျန်ယခုအ
တွင်း တော်သို့ဝင်ကြစေ။

8 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၈ ရက် နေ့နား ခ၈ မြောင်မှူး တွင်
ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ပဒုမ်မင်း ထမ်း ငအောင်၊ ငအေး တို့က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ ခုနှစ် လှေကြီး ၄ 1804
နွေထိုး လှေငယ် ၁၆၊ ၂၀ စု လှေ ၂၀ ကို သေနတ်ဆက်အမိန့်တော်ထွက်စာချွန်နှင့်
တောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၇ ခုနှစ်ဆက်စုသင့် သေ 1805
နတ်တော်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုမသွား မလာ မရောင်း မ
ဝယ်နိုင်ပါ၊ လှေစာချွန် ၂၀ အနက် ရေမြှမ်း ရာစာချွန် ၂ ပါပါသည်၊ ကျန်စာချွန်
၁၈ ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မသွား
နိုင်သည့် လှေစာချွန်ကိုဆက်သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်ကိုလွတ် စေ၊ ရွှေဘဝါး
တော် အောက် ကျော်သူ ကျော်လာ ရောက်သည်မှာ ဗိုလ်မှူး ဗိုလ်ချုပ်တို့က လျှောက်စာ
ထား စာမပါဖြစ်သည်၊ မည်သည့်အကြောင်း နှင့်လာ ရောက်သည် ကျော်သူ ကျော်
အုပ်စုလူတို့ကို မည်သည်မှာအပ်ခဲ့ရသည်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ပါသည်မှူး ကိုသိ
တော်မူသာ အောင်စစ်၍သွင်း ။

9 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထာ
တွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

ထွင်း သင်း တိုက်ပြည် ဘော်သာရွာမှာရွာစား ငကြွင်း အမှုတော်ကို မထမ်း မရွက်နိုင်ဖြစ်သည်၊ ငကြွင်း ကိုရွာစား အရာတနှုတ်၊ အတွင်း ပန်းဘဲပညာ ကျော်ထင်၊ ဗညား စကြာ ကျော်၊ ဗလပညာ ကျော်တို့နှင့်အတွင်း လုပ်ပန်းဘဲတစုကိုအထက်သနား တော်မူရင်း အင်း နှင့်ပြည် ဘော်သာရွာကိုတဝတည်း သနား တော်မူသည်၊ စိမ်း မျိုး ယိုမျိုး များ နှင့် တောင်ငူမြို့တဆက်မြသရက်သီး ကိုအ နေခက်ဂုံး ကသွင်း မြဲအတိုင်း သွင်း စေ၊ အရွေ့ကမသွင်း စေနှင့်၊ ငပိုး လည်ကိုသံကြိုး တပ်၍အကျည်း ယူ စေ၊ ငပိုး မယား ကိုလည်း ခေါ်၍ငပိုး ကပို့ရောက်သမျှကိုစစ်၊ စော်ဘွား မြို့စား တို့အမတ်အမှုဆောင်တို့ကိုလည်း ခေါ်၍စစ်၊ ကျီစိုး ငရဲကိုလည်း ခေါ်စေ၊ မင်း ရဲမင်း လှ ကျော်ထင်ကိုလွှတ်သို့တက်၍ စစ်ကိုင်း မင်း ၊ ပြည်မင်း ၊ တောင်ငူမင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ ပုခန်း မင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့အဆင့်အဆိုကိုခံ၍ ဒိုင်း ဝန်နှင့်တိုင်ပင်စီရင် စေ၊ တုရင်သာရ ကျော်အုပ်ထိန်း သည့်မြို့ရွာများ မှာတုရင်သါရ ကျော်အစ်ကိုတုရင်သာဂသူကိုခန့်၍ ရွှေပြည် သေနတ် ၁၀၀ ပေး အပ်အုပ်ထိန်း စေ။

10 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့် ကျော် ၁၀ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မိုးနဲမြို့မှာ ငအောင်ဘော်သား အဘတစုနှင့် ကြွေးမြီချသူ ကြေးငွေပန္နါစား ယူသူတပ်မှူး စစ်ကဲနားခံအရာရှိတို့ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်အကျည်း ယူစေ၊ ယင်းတို့သား မယားတို့ကိုလည်း ခေါ်၍သင်းတို့တွင်ဥစ္စာပစ္စည်း ရှိသမျှကိုမီး နှင့်ကြပ်တင်၍ကုန်စင်အောင် တောင်း၊ ငပိုသား သမီး တို့ကိုလည်း ခေါ်၍ တောင်း၊ ပုံချိ ကျော်စွာမှာအဖြောင့်အစစ်ခံသူဖြစ်သည်၊ ချမ်း သာ စေ၊ မိုးနဲတပ် တော်မှာဝန် ထောက်မင်း ကြီး နော်ရထာကိုအုပ်ချုပ်စီရင်နှင့်စေ၊ မိုးနဲတပ် တော်မှာနားခံငရအစား ကျော်သူ ကျော်ကိုနား ခံခန့်၊ နား ခံ ကျော်သူ ကျော်ကလည်း ကြား သိသမျှကိုမှတ်သား ၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်လှူစေ လွှတ်လျှောက်ထား စေ၊ စစ်ရေး စစ်မှုတို့ကိုဗိုလ်မှူး စစ်ကဲတို့က လျှောက်စေ။

11 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ငပင်၊ ငမှို့၊ ငစံအင်း တို့ကိုယခုညသစ်တော်သို့ပို့။

11 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် နေ့နာ ၁း ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်းလှကျော်သူ၊ မဟာသီရိဥဇနာ၊ နေမျိုးနော်ရထာ ကျော်ထင်တို့ကိုသစ်တောသို့ပို့မည်မှာချမ်းသာပေးတော်မူသည်၊ ယခုအတွင်းတော်သို့ဝင်စေ။

11 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှယုန်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက်နေ့ညနား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဘုန်း တော်အလွန်ကြီး မြတ် တော်မူလှ သောသန္တန်ဆ၀်မင်း သခင်ဆင်ဖြူများ ရှင်လက်နက်စကြာသခင်အသျှင်ဘ၀ရှင်မင်း တရား ကြီး ဘုရား အမိန့် တော်ရှိသည်၊ ရွှေလက်ထက်တော် စုတွဲ တော်မူသည့် စုကြီးရွှေပြည် သေနတ်အစုအမှုထမ်း တို့သည်ကာလရှည်မြင့်သဖြင့်အ၀င်အထွက် မညီ မညွတ် မရှင်း မလင်း ရှိရာသည်၊ အစုအငန်း မယုံမယွင်း စေသင့်၊ တိုင်း ပြည်အ ချေဘာမြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက် တော်မူ၍သား တော်အစဉ် ၊မြဲ တော်အဆက်မြစ် တော်အညွှန့်အခွန့်ရှည်စွာအမှုထမ်း သီး သန့်တည်ထွန်းစေခြင်း ငှါဝါအသျှင်ကေရာဇ်မင်း မြတ်သည်လည်း ရွှေ ဘော ‌လောင်း တော်အသောကဓမ္မရာဇာ ဒေ၀ါနံပိယတိဿမင်း တို့ကဲ့သို့မင်း သာမန်တို့ခံ၀န့်ဲ သောမုဒ္ဒါဘိသိက်ကိုနှစ်ကြိမ် မြောက်စင်ခံ တော်မူ၍သဗ္ဗညုတဆုမြတ်ကိုပန်ဆင် တော်မူသည်နှင့်အညီသာသနာ တော်မြတ်စီး ပွါး ပြည်သူတို့စီး ပွါး များ မည်ကိုသာရည် တော်မူ၍မင်း ၏ကျင့်ရာ သောတရား အ ပေါင်း တို့ကိုမပြတ်ကျိုး တုပ်အား ထုတ်ဖြည့်ကျင့် တော်မူလျက်ခ၀်သိမ်း သောပြည်သူသတ္တ၀ါအ ပေါင်း တို့အား တရား နှင့်အညီဆုံး မဖုံး အုပ် တော်မူသည်၊ ရွှေ ဘုရား အ လောင်း မင်း ကောင်း မင်း မြတ်တို့မှာလည်း ဗန္ဓာန်ရည်ညွှန်း သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း သမျှမ ယွတ မလွဲပြဲ စီး မြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း ရွှေပြည် သေနတ်ငမြတ်လှ၊ ငရွှေတုတ်၊ ငသာနှောင်း ၊ ငရွှေဝါ၊ ငသာလှ၊ ငမင်း လှ၊ ငထွန်း အောင်၊ ငတိုး တို့လူ ၈ ငလှကိုအကြပ်၊ ငမြတ်ဒွဲ၊ ငရွှေရင်၊ ငမြတ်ရှင်၊ ငမြတ်စို၊ ငရွှေမှုံတို့လူ ၅ ငမြတ် ကျော်ကိုအကြပ်၊ ငဝိုင်း ၊ ငရွှေမှုံ၊ ငလှော်၊ ငထွေး ၊ ငလည်ရောက်၊ ငခြင်း ညို၊ ငနု၊ ငခွေး ၊ ငစိုတို့လူ ၉ ငအေး ကိုအကြပ်၊ ငသာဖြူ၊ ငထွန်း ဖြို၊ ငလည်ဒွဲ၊ ငနွမ်း ၊ ငမှတ်၊ ငကွယ်၊ ငရွှေရင်၊ ငတက်တိုး ၊ ငကျောက်ခဲတို့လူ ၉၊

ကိုသွေး သောက်ကြီး ခန့် တော်မူ၍ ရွှေပြည် သေနတ်အစုဖြစ် စေထ၀်၍သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း တော်မူသည်၊ ကျေး ဇူး သစ္စာ တော်မြတ်နှစ်ပါး ကို စောင့်သိရို သေစွာ ဖြောင့်ဖြောင့်ရိုး ရိုး အမှုတော်ကိုကုန်တွင် အောင်ထမ်း ။

11 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန် ။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

ငရနဲ၊ ခေါသန္တီ၊ စည်ပုဏ္ဏရာ၊ ထန်းတပင်၊ ညောင်စည်၊ သင်းပေါင်းကျွင်း မြို့ကျေး ရွာများ မှာ ရွှေတောင်လက်ဝဲ ကျော်ကိုဝန်ခန့်ထား ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်စေမည်၊ စစ်ကိုင်းမင်း၊ ပြည်မင်း၊ တောင်ငူမင်း၊ ပုဂံမင်း၊ ဝုခန်းမင်း၊ မိုးမိတ်မင်း တို့သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

12 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်နေ့ နားခံ ရာဇနော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

နေမျိုး နော်ရထာ ရွှေတောင်ကို ရွှေဘဝါးတော်အောက်လာစေ၊ နေမျိုး နော်ရထာ ရွှေတောင်အုပ်ချုပ်၍ ပင်း၊ နတ်မောက်၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ပုပ္ပါး၊ တောင်သာ၊ စလေ၊ ပုခန်း ငယ်မြို့များမှာ ပျံချီ ကျော်စွာကို ဝန်ခန့်၍ အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်းစေ၊ တောင်ငူမြို့ကကင်း ခွန်ငွေအခွန်ကွမ်းသီးများကို ဆက်သွင်းသည်မှာကင်း ခွန်ငွေကို တောင်ငူမင်းမှာသွင်းစေ၊ အခွန်ကွမ်းသီးကိုနန်းတော်မှာတဝက် တောင်ငူမင်းမှာတဝက်ဆက်သွင်းစေ။

13 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

([illegible] ဟောင်းသုတေသန)

14 June 1806

ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့စား၊ စုံးမြို့စား၊ လမိုင်းဝန်တို့သည်မှူးမတ်ဖြစ်လျှက်တိုင်းရေးပြည်ရေးကို မမျှော်မထောက်မလျှောက်မထားတန်လျှောက်ထားသူများဖြစ်သည်၊ ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့စားမှာ မင်းလှကျော်သူဘွဲ့၊ စုံးမြို့စားမှာ နေမျိုးနော်ရထာကျော်ထင်ဘွဲ့၊ လမိုင်းဝန်မှာ မဟာသိရိဥဇနာဘွဲ့ကိုနှုတ်၊ ဘွဲ့ဟောင်းရှိသူတို့မှာ ဘွဲ့ဟောင်းနှင့်ထမ်းရွက်စေ၊ ဘွဲ့ဟောင်းမရှိသူတို့မှာ ငယ်မည်ပျောက်ဘွဲ့နှင့်ထမ်းရွက်စေ၊ မင်းရဲမင်းလှကျော်ထင်ကို မုတ္တမမြို့ဝန်ခန့်၊ အခွန်ဝန်၊ စစ်ကဲ၊ နားခံ၊ မြို့စာရေးမှာ အမှုတော်ကိုကြိုးပမ်းထမ်းရွက်နိုင်သူကိုရွေး၍ခန့်၊ နေမျိုးနော်ရထာနှင့်အခွန်ဝန်၊ စစ်ကဲ၊ နားခံ၊ မြို့စာရေးတို့ကို ရွှေဘဝါးတော်အောက်လာစေ။

14 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနယုန်လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက်နေ့ နားခံစမြောင်မှူးထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ပင်း မြို့ဝန်ပုံချို ကျော်စွာတို့ ၁၅၀ တော်သိဂိ နေဘ်ရထာ သွေး သောက်မှာစာ ရင်း သွင်း ရှိဘွဲ့၊ သား မယား အသက် နေ့နံ စါရင်း ကျယ်ကိုလည်း သွင်း ၊ ပုံချို ကျော်စွာကိုကွမ်း ခွက်လဘက်အိုး ၊ တ တောင်း ဗိတ်အဝန်း ၊ ခါး အ သောက်ကတ္တီပါ စိမ်း မှန်း ၊ ရင်း ဖျား ခွေး မ ခွေး ငယ်၅တန့်၊ ရွှေသား ကျော်ကအိမ်ပါကတ္တီ ပါစမ်း မှန်း၊ ရင်း ဖျား ခွေး မယ်ပတ်၅တန့်၊ ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ၊ မြင်း ကကြိုင်း ညောင်ရွက်၅၊ သံပရာခွံ့ရက် ဘောက်က ဒေတာင်ဆွဲဆက်၊ ပါး တာ ရွှေဇာဝါ ဗိန်း နင်း နှင်း သိပ်၊ အိမ် မြှောင်ရင်ပတ်ကွင်း ငွေဇာဝါက တောင် ရွှေ ရေး ၊ စါမဂ္ဂိရူပ်ပန်း ခက်ကိုက်အနား သံငှ၊ ဦး ခက်ထိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ၊ ရင်ပတ် သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်၊ စီး နှီး သဖ္ဖ ဒါန်သက္ကလပ်တင်ရန်း ၊ ကိ ရွှန်း ၃ဆင့်၊ ထီး နီဆင်စွယ်ထွတ် ၁သနား တော်မူသည်၊ စါချွန် ရေး မြဲ ရေး ရှိသွင်း ၊ ပုံချို ကျော်စွာ ကို ဒူး နေရာမှာ ချ၍ ခစား စေ။

17 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၃ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

လောကမှန်ကင်း တိုက် နေရှင်ဥက္ကမဘာဝ ပြောင်း ရာတွင်စာ ပေအသုံး အဆောင်များ ကိုရလိုသည်ဆိုသူသိဂ္ဂိပညာ၊ရှင်နန္ဒ၊ရှင်မဉ္ဇူ၊ဥ္သင်အါသဘာတို့ စစ် မေး ထွက်ဆို ချက် ကောက်ခံစီရင်ချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာ ဓမ္မစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီများ သည် သင်္ဃိကအရာဖြစ်သည်၊ သင်္ဃာမှန်သူတို့သာကိုး ကွယ်သုံး ဆောင်ထိုက်သည်၊ သင်္ဃာမဟုတ်သူတို့ကိုး ကွယ်မသုံး ဆောင်ထိုက်၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီကို ပေး သူလည်း မပေး ပိုင်၊ ယူသူလည်း မယူပိုင်၊ ကျွန်နွား လယ်ယာဥယျာဉ် ရွှေ ငွေအဝတ်ပုဆိုး လူတို့ အသုံး အဆောင်ဖြစ်လျှင်သား မြေး (ရှိလျှင်) သား မြေး တို့ဆက်ခံထိုက်သည်၊ သား မြေး မရှိလျှင်အသာမိကမင်း ဘဏ္ဍာသာဖြစ်ထိုက်သည်၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပရိဘောဂ စေတီများ ကိုယခုဆိုကြသည့်ရဟန်း နှစ်ဦး ပင်မရထိုက်၊ သင်္ဃာမှန်သူတို့သာကိုး ကွယ်သုံး ဆောင် စေ၊ သုံး ဖြတ် တော်မူချက်ကိုသင့်မသင့်ဆရာ တော်တို့မှာ လျှောက် စေ၊ ဆရာ တော်တို့မိန့်ဆိုချက်ကိုသွင်း ၊ မင်း ညီမင်း သား မိဘုရား မှူး တော် မတ် တော်တို့က မြေသယ်ရန်အသီး သီး ဆက်သကြသည် လှေငယ်များ ကိုအတွင်း တော် သို့သွင်း စေ။

18 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါဆိုလဆန်း ၄ ရက် နေ့နား ခံရာဇာနော်ရုံဌာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

19 June 1806

30 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဝင်ကန် တော့မှာ ရွှေမြို့ တော်သို့သွား ၍ကန် တော့ဆက်သမြဲ ဆက်သကြ စေ၊ ဆင့်ဆိုနှိုး ဆော်မည်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ မိတ္တီလာမြို့ ကျေး ရွာ နေငမွေး သာ ငစံထွား ငချမ်း ငရွှေပေ ငမြတ်ထွား ငရွှေလု ငမြတ်နေ ငငြိမ်း ငထွန်း အောင် ငမြတ်ပုံ ငစုံ ငရွှဲ ငထွန်း ကျော် ငကျိုင် ငဝိန် ငသာ ငလှ ငစံလှ ဘော် ငဝန် ငကြာလွမ်း ငတုတ်ကြီး ငမြတ်ကြာ ငမှတ် ငမြတ်သာထွန်း ငဘွယ် ငကြောင် ငအိပ် ငမြတ်ထင် ငဝဲ ငသာငြိမ်း ငမောင် ငခွေး ငညိုပု ငမြတ်ထွေး ငဘော်တို့အိမ် ပေါင်း ၃၅လူတို့က (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုအသည်စာရင်း တော်ပါဝင်သည့်အတိုင်း ဒဿမ ဘာဂအခွန် တော် ငွေဆက်သွင်း ၍လက်ခွဲတံဆိပ်စာချွန်နှင့်ရှိပါသည်၊ မိတ္တီလာမြို့ စား မင်း သမီး မှာထမ်း ဟောင်း ထီး မိုး ယဉ်ခံလူတို့နည်း ထမ်း ရွက်ပါရမည့် အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ထမ်း စေ၊ ပုခန်း ကြီး မြို့ ကျေး မြတ်ကိုင်း ရွာ နေ င အေး က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၅ ခုနှစ် လှေကြီး ၁၀ လှေငယ် ၂၀ နှစ်စု လှေ ၃၀ ကို သေနတ်ဆက်အမိန့် တော်ထွက်စာချွန်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့် သေနတ် တော်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုမ သွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ လှေစာချွန် ၃၀ အနက်မီး သင့်ရာ ၂၆ ပါ ပါသည်၊ ကျန်စာချွန် ၄ ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင် ချက်အတိုင်း မသွား နိုင်သည့် လှေစာချွန်ကိုဆက်သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်ကို လွတ် စေ။

19 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက် နေ့နား ခံဘယ် ကျော်ထင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

1804
အိမ်ရှေ့ထမ်း လှေစီး ငနက်က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ ခုနှစ်အမိန့်တော်ထွက်နှင့်
1805
နွေထိုး လှေငယ် ၃၅ ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၇ ခု
နှစ်ဆက်စုသင့် သေနတ် တော်ကိုဆက်သွင်း ပြေကုန်ပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်သွင်း၍ မ
သွား မလာမ ရောင်း ဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန် ၃၅ ကိုဆက်သွင်း ပါရ
မည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မသွား နိုင်သည့် လှေစာ
ချွန် ၃၅ ကိုဆက်သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်ကိုလွှတ် စေ၊ အိမ်ရှေ့ထမ်း ငရွှေ
1804
နီးက (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၆ ခုနှစ်အမိန့်တော်ထွက်နှင့် လှေကြီး ၅၊ နွေထိုး လှေ
1805
ငယ် ၃၅၊ ၂ စု လှေ ၄၀ ကို ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁)
၆၇ ခုဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေကုန်ပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍
မသွား မလာမ ရောင်း ချမဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန် ၄၀ ကိုဆက်သွင်း
ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မသွား နိုင်သည့် လှေစာ
ချွန် ၄၀ ကိုဆက်သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်ကိုလွှတ် စေ၊ မောက်မယ်တပ်မှူး ဘ
ယသေနရာဇာအုပ်စုတွင်ဝင်း တော်လေး မျက်နှာဒိုင်း ဝင်း ကိုယ်ရံယွန်း စု
ဝင်း ကောင်ဟန်အစုအမှုထမ်း တို့ရှိနေသည်များ ကိုမိုး နဲ့ဗိုလ်ချုပ်ကစစ်ကြော
ရှင်း လင်း၍ဆိုင်ရာစုရှင်ငန်း ရှင်စုယိန်း စုအုပ်သို့ပေး အပ်သိမ်း ခေါ်
စေ၊ လောကမှန်ကင်း တိုက်နေရှင်ဥက္ကမစာပေအသုံး အဆောင်များ ကိုရှင်
သီရိပညာ ရှင်နန္ဒ ရှင်မဉ္ဇူ ရှင်အာထဘတို့ရလိုသည် မေတ္တာစာဆက်သွင်း
လျှောက်ထား ကြသည်ကိုဆုံး ဖြတ် တော်မူချက်အတိုင်း ဆရာ တော်တို့ကလည်း သင့်
ကြောင်း နှင့်စာဆက်သွင်း သည်၊ ရှင်ဥက္ကမစာ ပေများ ကိုစေ့ငု အောင်တပည့်
ရဟန်း သာမဏေတို့ကို မေး ၍ မကြွင်း မကျန် စေရ၊ ဝိဋကတ်တိုက် တော်သို့သွင်း
စေ။

20 June 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၆ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။
(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

၄ ရွှေစက (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ ခုနှစ်အမိန့်တော်နှင့် လှော ၁၅ ရောင်း ဝယ်ပါ 1801
သည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၇ ခုနှစ်ဆက်စုသင့်သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါ 1805
သည်၊ နောက်ကိုမသွား မလာမရောင်း မဝယ်နိုင်သော ကြောင့်အမိန့်တော်
ထွက်စာချွန်ကိုအတွင်း တော်သို့ဆက်သွင်း မည်မင်း ကွန်း သို့ဆောင်ယူခဲ့ပါသည်၊
မဆက်မသွင်း ဖြစ်သည်နှင့်မင်း ကွန်း နေမိဦး အိမ်မှာအပ်ထား ခဲ့ရာမိဦး
အိမ်ကိုမီး လောင်သည်တွင်အမိန့်တော်ထွက်စာချွန် ၁၅ မီး လောင်ရာပါပါသည်၊
နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ်ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ အိမ်
ရှင်မိဦး တလည်း အမိန့်တော်ထွက်စာချွန် ၁၅ ကိုအပ်ထား ကြောင်း မီး လောင်
ရာပါကြောင်း နှင့်အစစ်ခံချက်ရှိသည်၊ အမိန့်တော်စာချွန်မီး သင့်ရာပါ၍ မ
ရောင်း မဝယ်ရဖြစ်သည်၊ နောက်ဆက်စု သေနတ်လွှတ်စေ၊ ရွှေမြို့တော်အနေဘံ
ပြင်တရုပ်တန်း ရုပ်နေငမှဲ့ ငရွှေရေး ငသာမြတ်တို့က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၄ 1802
ခုနှစ်အမိန့်တော်နှင့် နွေထိုး လှောငယ် ၂၀ ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ 1803
(သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၅ ခု ၆၆ ခု ၆၇ ခုဆက်စုသင့်သေနတ်တော်ကိုလည်း ဆက်သွင်း 1804
ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုမသွား မလာမရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက် 1805
လှောစာချွန် ၂၀ အနက်မီး သင့်ရာ ၈ ပါပါသည်၊ ကျန် ၁၂ စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရ
မည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆက်သွင်း စေ၊ နောက်
သေနတ်ဆက်ကိုလွှတ်စေ၊ သား တော်သတိုး မင်း ရဲ ကျော်စွာကိုပန်း တိမ်း မြို့၊
မင်း ရဲသီဟ ကျော်ကိုမဟာ ဒါန်တိုက် ကျောက်ရင် တောင်သာမြို့၊ မင်း ရဲနရ ကျော်
ကိုပဒ္ဒနဂိုမြို့၊ မောင်ကျွတ်ကိုမဘဲမြို့၊ မင်း ရဲမြတ်စောကို ဆောမြို့၊ မောင်ထွက်ကို
မင်း တပ်မြို့၊ မင်း ရဲစည်သူကို ခါးသန့်မြို့၊ မင်း ရဲသိခ်သူကို ကျော်စည်တိုက် ရေနံ့သာ
မြို့၊ မင်း ရဲရာဇာသူကိုနတ်မောက်မြို့၊ မောင်ရွှေခက်ကိုယင်း ခဲမြို့၊ မောင်ကြ
စည်ကိုမဟာ ဒါန်တိုက်ဘုရား ထု ကျောက်တလုံး ရွာ၊ သီရိမြတ်မဟေသီး တော်ကို
တောင်ဘက်တိုက်ထရံကာမြို့၊ နတ်ကန်ရှင်မင်း သား တော်ကို တောင်ဘက်တိုက်သာ
ဂရမြို့၊ မင်း ရဲသီဟကိုအင်ထောက်သာမြို့၊ မင်း ရဲသိခ်ကိုသပြေခုနစ်ရွာအစား
ကျောက်ပန်း တောင်း မြို့၊ မောင်နိုင်ကို တောင်ခွင်မြို့အစား မိုး တား မြို့၊
သမီး တော်သီရိသမုဒ္ဒဝတီကို မြောက်ဘက်တိုက် ပြော့ရွာ ညောင်ပင်ကန်၊ သီရိသု

မာလာကိုတွင်း သင်း တိုက်ကျား အိုနန္ဒကိုင်း နှစ်ရွာ၊ သိင်္ဃုသိုဂါဝတီကို မလဲးရွာ ပုလဲနှစ်ရွာ၊ သီရိသုဝဏ္ဏဝတီကို မော်တိုမြို့၊ တရုပ် မော်မြို့စားသမီး တော်အငယ်ကို ကေါင်းတို မြို့၊ သီရိသုကောသမ္ဘဝတီကို မြောက်ဘက်တိုက် ဗွေမ်းပကါး ရွာ၊ သီရိသံမါဝတီကို မဟါဒါန်တိုက် ဝါးပတ် ချောင်း ရွာ။ သီရိသုဇာဝတီကို တောင်ဘက်တိုက်သက်ပန်း ရွာ၊ ရွှေကညွှတ်ကို တွင်း သင်း တိုက်မန်း ဇရိတ်ရွာ။ သီရိဟရိဝတီကို မြောက်ဘက်တိုက်ကြခတ်မုံညင်း ချောင်း ရွာ၊ ရွှေသဠာကိုဆင် ကျေးတိုက်မန်ကျည်း ကြပ်ရွာ၊ သီရိ ဟေမာဝတီကို ဆင် ကျေးတိုက်စိုင်နံ ရွာ၊ သီရိအာသာဝတီကို မြောက်ဘက်တိုက်ဆင် ကျေးတိုက်အုန်း တော အောင်သာရွာ၊ သီရိစိတ္တဝတီကို မြောက်ဘက်တိုက် မဟာ ဒါန်တိုက် ပြောင်နှစ်ရွာ၊ ရှင် ရွှေစက်ကို ကျော်စည်တိုက် ရွှေခုံတိုင်ရွာ၊ မင်း ဟေမာသမီး တော်ကို မြောက် ဘက်တိုက်ရွာထစ်ကြီး ရွာ၊ သီရိမြတ်စွာဝတီကို မဟာ ဒါန်တိုက်ကျိုး မနား ရွာသနား တော်ခံ စေမည်၊ ရန်ထား ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ မြို့ရွာ နှုတ်သည့်မှူး မတ် တို့မှာ ဇိတ်သင် ရန်ကို မဟာ ဒါန်တိုက်လဝကဲ ရွာ၊ သီဟနန္ဒ ကျော်ထင်ကို မြောက်ဘက် တိုက်နန်ရွာ၊ စည်သူသီရိရာဇာကို မြောက်ဘက်တိုက်ဂုံသာ ရွာ၊ ဝေါကြီး မှူး ရွှေ တောင်ရန္တ ကျော်ထင်ကို မဟာ ဒါန်တိုက်ကန် တော် မင်း ကျောင်း ရွာ၊ ရွှေ တောင် သိခ်ီနော်ရထာကို မြောက်ဘက်တိုက် ပေါက် ဆောက်ရွာသနား တော်ခံ စေမည်ရန် ထား ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

22 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၈ ရက် နေ့နား ခံဘယ် ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သု တေသန)

ဗညား သီရိရတ်ကိုအထရံမြို့စား အရာအသနား တော်ခံစေမည်၊ စကိုင်း မင်း ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်းမင်း မိုး မိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ပုဂံမင်း ထမ်း သီရိစည်သူ လှေစီး င ရွှေဦး တို့က (သ
က္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ ခု နွေထိုး လှေငယ် ၂၀ ကိုအမိန့်တော်ထွက်နှင့် ဘောက်ကား 1804
ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၆၇ ခုနှစ်ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက် 1805
သွင်း ပြေကုန်ပါသည်၊ နောက်ကိုမသွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ လှေခွက်ရင်း လှေစာချွန် ၂၀ အနက်စာချွန် ၃ မှ ရေမြန်း ရာပါပါသည်၊ ကျန်၁၇ စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆက်သွင်းစေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ်စေ။

24 June 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခံရာဇာနော်ရထာတွင် ပြန်။

(ရှေး တောင်းသုတေသန)

သောမြတ်၊ ငမှိုင်း ၊ ငခွေးညို၊ သောလှ၊ သူတို့ကသောမြတ်နှင့်နွေထိုး လှေငယ် ၄၀၊ ငမှိုင်းနှင့်နွေထိုး လှေငယ် ၂၀၊ ငခွေးညိုနှင့်လှေငယ် ၃၁၊ သောလှနှင့်နွေထိုး လှေငယ် ၃၉၊ သူနှင့်လှေကြီး ၅ နွေထိုး လှေငယ် ၃၀၊ ငမှိုင်းနှင့် ၄၀ကိုအမိန့်တော်နှင့် (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ခု 1804 နှစ် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇) 1805 ခုဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနှိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်းစေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ၊ ငဆောင်၊ ငမြတ်ပုံတို့က ငဆောင်နှင့်နွေထိုး လှေငယ် ၃၀၊ ငမြတ်ပုံနှင့်နွေထိုး လှေငယ် ၄၀၊ (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၅ 1803 ခုအမိန့်တော်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၆ခု 1804 ၆၇ခု 1805 ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ဆက်လက်၍ မသွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ။ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနှိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ။

24 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၁ရက် နေ့နံနက် ခံရာဇာနေဉ်ရထာတွင် ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်း ရဲမင်း လှ ကျော်ထင်က ပဒွန ဂိုရ်မြို့မှာ နေစဉ် သေနတ် ၁၀၀ တိုက် တော်က ထုတ်အပ်သည့် သေနတ်အနက်တဝက် ၅၀ ကိုသွင်း၍ ၅၀ သေနတ်မှာ မုတ္တမမြို့သို့ ဆောင်ယူပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆောင်ယူစေ၊ အရပ်ရပ်မြို့ရွာများ ကနှစ်စဉ် ရွှေနန်း ငိုး နောက်ရုံး တော်မှာဆက်သွင်း မြဲအစဉ်ရှိသည်ကိုဆက်သွင်း သည့်မြို့ရွာကသာ ဆက်သွင်း၍ မဆက်မသွင်း ရှိနေသည့်မြို့ရွာအများ မဆက်မသွင်း ကြောင်း နှင့်အနောက်ဝန်အနောက်ဝန်စာ ရေး တို့ကရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ အစဉ်ဆက်မြဲရှိသည်ကို မဆက် နေ စေရမည် မဟုတ်၊ ဆက်မြဲမြို့ရွာကို စေ့ငု အောင်နှိုး ဆော်၍ နောက်ရုံး တော်မှာဆက်သွင်း မြဲဆက်သွင်း ကြစေ။

25 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မုတ္တမမြို့မှာသီဟနန္ဒသူကိုအခွန်ဝန်၊ လက်ဝဲကျော်ထင်ကျော်၊ စည်သူကျော်ထင်တို့ကိုစစ်ကဲ၊ ရန်ခွင်စက်၊ ဒေါပုံချီတို့ကိုနားခံ၊ ရွှေတောင်သာဂသူ၊ ရဲခေါင်တုရင်၊ ဥဒိန်ရန်အောင်၊ ငမြတ်သာတို့ကိုမြို့စာရေး ခန့်ထားထမ်းရွက်စေမည်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

25 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါဆိုလဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နားခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

အိမ်ရှေ့ထမ်း ဘိုး သိန်း တန် လှေ ပဲ့နင်း ငမင်း ကျော်ဂိုး သံတော်ဦး တင်
ချက်အတိုင်း ငမင်း ကျော်နှင့် နွေထိုး လှေငယ်ရ ၅ ကို လှေတော်မှူး နည်း သေ
နတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခေါင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း တမကော်
မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ်
၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငမင်း 1783
ကျော်က သေနတ်ရ ၅ ဆက် စေ၊ မင်း ဂုံမင်း ရွာ ကျော်ထင်က ပဒ္ဒနဂိုရ်မြို့တွင်ပြု
စုထား သည့်အမှုထမ်း လူ ၁၀၀ ကို မုတ္တမမြို့သို့ ခေါ်သွား ပါရ မည့်အကြောင်း နှင့်
ဂိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ခေါ်သွား လိုက်ထမ်း စေ၊ အမှုထမ်း လူစာ
ရင်း ကိုလည်း သွင်း ။

28 June 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန် ။
(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

နေမျိုး ဇေယကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ စေ၊ တိုး လျှား နန်း ဆွန် စော်
ဘွားက ရွှေဘဝါး တော် အောက်အ လျှောက်အထား လာ ရောက်သူ ယည် အောင်
ခင်နှင့် ဝါသူ တို့ကို ကောင်း မွန် အောင် ကျွေး မွေး ၍ တော်သင့် ရာ နေ စေ။

29 June 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။
(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ကျွဲဝန်ဝန်စု ငွေခွန်ဝန်ဝန်စုအခွန်ထမ်း လူတို့နှင့် တောင်ပိုင် ကျေး ရွာများ
ကိုနွား ဝန်တင်ခန့်ထား မည် ၁၀၀၀၀ခန့်ထား ရန်မပြည့်မမီသည်နွား ကို
လည်း ငွေ တော်နှင့် ပေး ဝယ် စေမည်၊ စာသွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

3 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်
ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မုတ္တမမြို့ဝန်မင်း ရဲမင်းလှကျော်ထင်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မုတ္တမမြို့နယ်တွင်မြို့စား ရှိသည့်မြို့များ မှာအပေါ်ဝန်တရား စကား အခွန်အတုတ်များ ကိုသာမြို့စား တို့ကစီရင်စား ယူစေ၊ စစ်လက်နက်ကိုင်မင်း မှုမင်း ခင်းရာဇဝတ် ရေး နိုး သေး မီး ပွါး များ ကိုမုတ္တမမြို့ရုံး ကစီရင် စေ၊ မြို့စား တို့စား သည့်မြို့ရွာနယ်အတွင်း ကင်း များ မှာလည်း ရာဇဝတ် ကြောင်း လုံခြုံ အောင်မုတ္တမရုံး ကအား စောင့်အ နေခန့်ထား နေ စေ။

4 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၅ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှုး တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

5 July 1806

မုတ္တမမြို့အဝင်တိုက်ကုလား မြို့လပ်သည်မှာ ဗညား သူရိန် ကျော် ခေါင်ကိုမြို့စား အရာသနား တော်ခံ၍ စောင့်နေထမ်း ရွက် စေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

5 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့နား ခံရာဇနော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော် နေ ငရွှေဦး ၊ ငပန်း ဖြူတို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငရွှေဦး ၊ ငပန်း ဖြူတို့နှင့် လှေကြီး ၂၊ နှေထိုး လှေငယ် ၁၀ ကို လှေတော်မှူး နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခွင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ ကောက်မခံစေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ 1783
ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက်စေ၊ ငရွှေဦး ၊ ငပန်း ဖြူတို့ကတနှစ်ကို သေနတ် ၁၆ လက်ဆက် စေ၊ ဘိသိက် တော်ဆက်ပုဏ္ဏား ငလှေ သေလွန်ရာမှာ ဘိသိက် တော်ဆက် ပုဏ္ဏား တို့ သေလွန်လျှင်သဂြိုဟ်သည့်စာတမ်း ထွက်အတိုင်း သဂြိုဟ် စေ၊ ဒဝယ်မြို့မှာ ရာဇသင်္ကြန်ကို ဝန်ခန့်ထား အုပ်ချုပ်ထိန်း သိမ်း စေသည်၊ နှစ်လရှည်ကြာပြီဖြစ်သည်၊ ရာဇသင်္ကြန်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ်မည်၊ ရာဇသင်္ကြန်အစား နေမျိုး ကာမဏိသင်္ကြန်ကို ဒဝယ်မြို့ဝန်ခန့်ထား မည် ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

6 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေလက်ထက် တော်မင်္ဂလာ၊ အမင်္ဂလာအခမ်း အနား ခန့်ထား စီရင်သမျှ၏ ထမ်း စာရင်း များ ကို ပေမှာတင်၍အ သေအချာထား စေမှသား တော်အ စဉ် မြေး တော်အဆက်အနွန့်ရှည်စွာဥ ဒါန်း မော်ကွန်း ထွန်း ပမည်ဖြစ်သည်၊ ခန့်ထား စီရင်သမျှစာတမ်း ကို စေ့ငု အောင်စုရုံး၍ ရွှေဘဝါး ထော် အောက် ဆက်သွင်း စေ၊ ဟံသာ ဝတီအခွန်ဝန် ဟောင်း ကျော်သူ ရန်ခွင် ပေါ် မြွေရာမှာ ရှိသည်ကို ခေါ် စေ၊ အ ဝေး မြို့ရွာအရာအထူး နှင့်ခန့် တော်မူသူတို့အရာကကျွလွတ် လျှင် ရွှေဘဝါး ထော် အောက်လာ ရောက်ရမည်ဖြစ်လျှက်မလာမ ရောက် တောတွင်း ကျေး ရွာ နေသူတို့ကိုလည်း ခေါ် စေ။

8 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၉ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သိန္နီမြို့နယ်အတွင်း မှာရှိသည့် ကျောက်ပုတ်ကိုအိမ် ရွှေထမ်း ငရွှေသား ကို မေး၍ စည့်အိုး နှင့် ၄ထမ်း ၅ထမ်း ရွှေဘဝါး တော် အောကာအပျှောင် ရောက်အောင် ဆောင် ယူစေ၊ ငရွှေပိုနှင့်ဆိုင်း တီး မိန်း မမိကြွား တို့ကျူး လွန်စပ်ရှက်သည့်အမှုမှာစစ် ချက် ကြောချက် ဖြောင့်ညီ၍ ရှိပြီး ဖြစ်သည်၊ ငရွှေပိုကိုပိန်း ထိုး၍သစ် တောသို့ပို့၊ မိကြွား ကို စာထိုး၍အ နောက်တံခါး မှာဖြည့်၊ ပေး ဝယ်ရင်း ငွေ တော်ကိုလည်း တောင်း၍သွင်း ၊ အကြီး အကြပ်ခန့်ထား သူ့သံ တော်ဆင့် ကျော်ထင်သင်္ခယာနှင့် အနောက်ဝန်စာ ရေး တို့ကိုထိုး စံရှိရာ စီရင်၊ အနောက်ဝန်မှာခန့်ထား တော် မမှုမိကအမှုဖြစ်သည်၊ ချမ်း သာ စေ။

10 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၁၁ ရက် နေ့နံနက် ခံဘယ် ကျော်ထင်ထွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ပုသိန်မြို့ဝန်မှာသိရှိ ကျော်သူကိုမြို့ဝန်ခန့်၊ ရွှေတောင်သီဟကျော် ခေါင်ကို ရွှေ တဝါး တော်အောက် လာစေ။

11 . July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရှမ်းပြည် မြေလဝ်မြို့ရွာများ တွင်ငဝိုတို့တံစိုး ကြေး ငွေစား ယူကြသည်၊ ခန့်ထား ပေး ကုန်ရသည့်အမှုများ မှာစစ်ချီစစ်တက်အတွင်း ဖြစ်သည်၊ နေ့ရက်ရှည်ကြာ စေရမည်မဟုတ်၊ ယခု နေ့ပြီး ပြေအောင်စစ်ကြော၍သွင်း ၊ မကွရာမင်းသား ကလျှောစီး ငမြတ်ရာနှင့် လှေ ၄ စင်း ကိုနန်း စဉ်အိမ် ရှေ့ လှေ တော်များနည်း အကြေအညာကင်း အကောက်လွတ် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်စေ။

12 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့နား ခံဘယ် ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မိုး နဲတပ် တော်မှာ ကြေး ငွေစား ယူသည် စါရင်း တင်ချက်တွင် ပါသမျှလူတို့သား မယား များ မှာ စာ ရင်း ဝင် ရွှေ ငွေအထည်အလိပ်များ ကို ရ အောင် တောင်း ။

13 . July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့ နား ခံစ မြောင်မှူး တွင် ပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်းကြီး မထာသက်တော်ရှည်ကို ရွှေဘဝါးတော်အောက်ခေါ်စေ၊ မိုးနဲ့တပ်တော်မှာဝန်ထောက်မင်းကြီး နော်ရထာကိုဗိုလ်မှူး၊ တုရင်သာရကျော်၊ နေမျိုး နော်ရထာ ရွှေတောင်တို့ကို စစ်ကဲ၊ ကျော်ထင် ဇေယသူကိုဗိုလ်တပ်စာရေး ခန့်၊ ငွဲတော်ချက်မိဖြူ သေလွန်သည်မှာ ဒုး နေရာတို့ သေလွန်လျှင်သဂြိုဟ်သည့်နည်း သဂြိုဟ်စေ၊ လှေစီး ငဦး ကာတ လှေစင်း ရေ ::၃အမိန့်တော်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်းဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ခုနှစ်ဆက်စုသင့်သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း 1805 ပြေကုန်ပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်၍မသွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ လှေ၁၃စင်းအမိန့်တော်ထွက်စာချွန် ၁၃အနက် ရေပြွန်း ရာ၄ စောင်ပါပါသည်၊ ကျန်စာချွန် ၉ စောင်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆက်သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ။

14 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် နေ့နား ခံရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

တောင်ဘက်မြင်း အစုသား မင်း လှရွာ နေ ငခွေး ၊ ငဝက်၊ ငပိုက်၊ သပြေဝ ရွာ နေ ငပြောင်၊ ရမည်းသင်း မြို့နေ ငသွဲ၊ ဝက်ထိုး ရွာ နေ ငပေါက်၊ ငတပုပ်၊ သခွေး ရွာ နေ ငကြင်ဥ၊ မြို့လှ နေ ငထွန်း ၊ ငတောင်း ၊ ကျောက်မြို့ နေ ငဝံပန်း တို့တ၊ ရမည်းသင်း မြို့ဝန်တုရင်သာရ ကျော်နှင့်အမှုတော် တောင်း ရာထမ်း ရွက် ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ထမ်း ရွက် စေ၊ ရွှေ တိုက်ရှိ သေနတ်စုတွင်အိမ်တန်ဆာ ပျက်စီး ယိုယွင်း သည်ကို ကောင်း မွန် အောင်ပြင် ဆင်လုပ် ဆောင် စေ၊ မိုး နဲ့ ဗိုလ်မှူး မင်း ကြီး နော်ရထာ ကျော်ပုဂံမင်း မှူး မတ်တို့ကို ပေး မှာ ရန် စာကို စီကုံး ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ မိုး ပျည်း မြို့အ မတ်ဆိုင် စော၊ မိုင်း ခန်း သား ငစဲ၊ အမတ် ပေါ်ရှင်၊ စာ ရေး လဲခန်း ၊ အ မတ်တစုတို့က မိုး ပျည်း မြို့သည်မြို့ရွာ ပျက်ပြား ၍အမှုတော်ထမ်း မရရှိသည်ကို ဒိုင်း ဝန်အအုပ်ကိုခံ၍သိမ်း သွင်း ပြုစုပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင် ချက်အတိုင်း မိုး ပျည်း မြို့ပျက်ပြား ရှိသည်ကို ဒိုင်း ဝန်မင်း ကျော်သီဟတအုပ်ချုပ်၍ မြို့ရွာဖြစ်ပွါး အောင်သိမ်း သွင်း ပြုစု နေထိုင်ထမ်း ရွက် စေ။

15 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁ရက် နေ့နား ခဘာယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

လက်ယာ ရွှေတောင်အမိ မိအောင်နှင့်ငသာဖြူမယား မိနှောင်းတို့ကြေး ငွေ အမွေမှုကို ရွှေဘဝါးတော် အောက်တရားရုံး တွင်ဆိုပါရမည့်အကြောင်း နှင့်လက်ယာ ရွှေတောင်ကရှိနိုးသံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ရွှေဘဝါးတော် အောက်တရါးရုံးတွင်တရါးလိုက်ရါဆိုစေ၊ တံဆိပ်ငန်းသီရိရာဇသူကမိဦး သမီး မိဝါတို့နှင့်ညီ ငချမ်း ငြိမ်းတို့ ရွှေမြို့တော်မှစကိုင်း မင်းစာရေးကြီး ကျော်ထင်ရွှေတောင် စည်သူ ရှေ့ဆိုကြသည့်ကျွန်မှုစကား မပြီး မပြတ်ရှိပါသည်အဆို ကောက်ချက်များ နှင့် ရွှေဘဝါးတော် အောက်တရားရုံး တော်မှာဆိုပါရမည့်အကြောင်း ကိုရှိနိုးသံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း အဆို ကောက်ချက်များ နှင့်ရွှေဘဝါးတော် အောက်တ ရား ရုံး တွင်တရား လိုက်ရာဆိုစေ။

16 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၂ ရက် နေ့နား ခစမြောင်မျိုး တွင်ပြန်၊ တရားစာရေး ငမြတ်ဘူး တွင်လည်း ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေဘဝါး တော်အောက်မှ စိုက်ပျိုး ရန်ကျည်ပင်ငယ်ကို ရှင်အောင်အိုး နှင့်ပျိုး ၍ အကောက်တော်ဆက် လှေများ တွင်ဟံသာဝတီမြို့ဝန်ကတင် ဆောင်ဆက်သလိုက် စေ၊ ကျောက်နွား၊ နွား ပိုက်၊ နွား မ ရသမျှ ရှာယူ၍ မိုး ကောင်း မြို့ဝန်က ရွှေဘ ဝါး ထော် အောက်ဆက်လာ စေ။

17 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၃ ရက် နေ့နား ခံ ရာဇ နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မဟာမုနိဘုရား မှာသီဟိုဠ်ရောက် ဗောဓိပင်စိုက်ပျိုး သည် နောက်အ ရှေ့မဟာဂုံအနီး အပါး ပေါက်ရောက်သည့် ဗောဓိပင်သည်ထူး ပြား သည့် ဗောဓိပင် ဖြစ်သည်၊ မဟာဂုံနား နီး ၍ သင့်မည်မဟုတ်၊ သီဟိုဠ်ရောက် ဗောဓိပင်နှင့်အ နေအထား တော် အောင်သင့်ရာ ပြောင်း ၍ စိုက်စေ။

18 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၄ ရက်နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ပြည်မြို့ ကျေး ကန်ဆည် တောကစလင်း ခုနစ်သင်း ပြည် လေး သင်း အောက်မား တော်များ နှင့် အောက်ငင်ခဲ့သည့်အတိုင်း ၁၃ အဖွယ်ပြင် ပေါ် ၂ ခန့်ဆင် တော် ရောက်သည်ကို ရွှေမြို့ တော်ကျုံး မှာသွင်း မြဲသွင်း ၍ ကြော့ဘမ်း စေ၊ ဆင်ဝန် အောက်မား ဝန်တို့လည်း လိုက် စေ၊ လုံအရှင်ရ အောင်ရမှာ ဝတီမြို့ဝန်သို့မှာ ၍ဆက်လှာ စေ၊ မိန်မစိုး ရွှေတောင်မိုး ၊ ရွှေတောင်သူ၊ ရွှေတောင်ပေါ် တို့က မြဲဝတီမြို့မှာသွား ၍ ရေတန် တံတား စရပ် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း ပါရမည့် အကြောင်း နှင့် ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မြဲဝတီမြို့မှာသွား ၍ ရေကန် တံတား စရပ် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း စေ။

20 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၆ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တောင်ငူမြို့နှင့် ကျောက်မော်မြို့နယ် မှုစစ် ကြောထွက်ဆိုချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာ ဗါရာဏသီနန်း တော် တောင် ချောင်း မြောက်ဘက်ကို တောင်ငူမြို့နယ် မြေ၊ ချောင်း တောင်ဘက်ကို ကျောက်မော်မြို့နယ် မြေဖြစ်စေ အမိန့်တော်နှင့်ဖြစ်သည်၊ အစစ်ခံချက်ဝင် ကျေး ရွာများ သည် တောင်ငူမြို့နယ်တွင်ပါသည်ဖြစ်မည်၊ ကျောက်မော်မြို့နယ်တွင်ပါသည်ဖြစ်မည်နှစ်မြို့ပိုံကိုထုတ်၍ ပိုံပါရာနယ် မြေဖြစ်စေ။

21 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၇ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ငမြတ်ရာကိုသံတော်ဆင့်အရာကနှုတ်၊ အထွင်း တော်သို့မဝင်မထွက်စေနှင့်၊ ဘွဲ့အစုအငန်း အစီး အနင်း အဆောင်အရွက်များကိုနှုတ်၊ နာရီဗဟိုတီး သည်မှာ ရွှေဘဝါး တော်အောက်နှင့် ရွှေမြို့တော်မကွဲစေသင့်ဖြစ်သည်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်မှာနည်း ရွှေမြို့တော်မှာတီး စေ၊ သံတော်ဆင့်စည်သူရာဇကျော်ထင်ကိုသွား၍ ပြသစေ၊ မကွရာမြို့နယ်တွင်မင်း ရဲကွမ်း ဆေး၊ တမှတ်၊ မြောင်း ဆုံးဆီး တောမှစ၍ ပျက်စီးသည့်ဆည် တော်မြောင်း တော်များကို ကျောက်ဆည်ကိုး ခရိုင်ဆည်ရေသောက်ကျေး ရွာများ ကျောက်ဆည်ဝန်တို့ကနှိုး ဆော်သည်ကိုဆည်မြောင်း မလုပ်မဆောင်ကပ်နီ နေသူတို့မှာလယ်တော်လုပ်သား မှစ၍ မည်သူမဆိုလယ်ကိုမလုပ်စေနှင့်၊ ဆည်မြောင်းလုပ်သူတို့ကိုသာလယ်ရှင်လယ်လုပ်ဆောင်မြဲလုပ်ဆောင်စေ၊ ဆည်မှုမြောင်းမှုကိုလည်း ဒိုင်းဝန်ကအုပ်ချုပ်စီရင်စေ။

22 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လဆန်း ၈ ရက်နေ့နား ခံစ မြောင်းမှုး ထွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဒေါသန္တီမြို့ဝန် မြေဒူး မြို့ဝန် ပဥ္စလာမြို့ဝန်တို့က ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာ မြို့ဝန်တို့ထံ ဝင် ရောက်သူတို့အသက်စည်း စိမ်ကိုချမ်း သာ ပေး အပ်တော်မူသည်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ပို့လှာ စေ၊ သစ္စာ တော် ပေး ပြီး ရှင်မြို့ဝန်တို့သို့အပ်၍အမှုတော်ကိုထမ်း စေ၊ မဝင်မ ရောက်ဘမ်း ဆီး ရာမိသူတို့ကိုစီရင်စုမြို့ရွာတွင်ကြား မြင်သမျှ ကြောက်ရွံ့ အောင်အဆုံး စီရင် စေ။

24 . July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နာ: ခံဘယ် ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မိုး နဲ့ဗိုလ်မှူး မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှည်မင်းကြီး နော်ရထာတို့က ရှိခိုး သံတော်
ဦး တင်စေလွှတ်သူ ရဲ့ခေါင်းပလကျော်ထွင်ပါသည့်တရုပ်ဘာသာစကားမြင်ရေး စာနှစ်
24 July 1806
စောင်ကို (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု) ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့စကား ပြန်သိဝရာမ
ကျော်ထင်၊ ··ဦး တို့ပြန်ဆိုချက်ဘုရား ၊ (စကြူကြီး စာအတွက်) ရွှင်လိမ်မြို့နယ်ကျည်ချီ
စော်ဘွား တောက်စွာကျကြား ရောက်ပါသည်၊ အိမ်ရှေ့ဝန်မင်း ၊ (သက္ကရာဇ်
12 June 1806
၁၁၆၈ ခု) နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်နေ့ မိုင်စည်ဝန်ထံအုတိန်ပုံချီတုရင်တို့မြန်မာ
စာနှင့်လာ ရောက်၍အကြောင်း အရာကိုသိရပါသည်၊ ကောဝိလက စော်ဘွား တောက်
စွာကုန်ကိုသတ်သည့်အမှုများ လည်း ယခုမှသိရပါသည်၊ တံဆိပ်များ ကိုလည်း ပေး အပ်ပါ
လာ၍ရပါသည်၊ စော်ဘွား ကိုသတ်သည်မှာလည်း ကောဝိလလူတို့သတ် ကြောင်း ကိုလည်း
အတတ်သိရပါသည်၊ မြန်မာပြည်နှင့်တရုပ်ပြည်မှာ ချစ်ကြည်၍ မိတ်သဟာရဖြစ်သည်အတိုင်း
အထူး မရှိပါ၊ ယိုး ဒယား ဇင်း မယ်ကိုလည်း မကူမညီလိုပါ၊ အထက်လက်နက်ကိုင်လူများနှင့်
ဆင့်ရာခံသည်မှာလည်း တောက်စွာကုန်အမှု ကြောင့်သာလာပါသည်၊ တပြည်နှင့်တပြည်
စပ်ကြား မှာအနှောက်အယှက်မရှိပါ၊ တောက်စွာကျနှင့်စဆည်စ ညောင်တို့မြို့ရွာကိုအုပ်
ချုပ်ပြီး လျှင်အသျှင်နှစ်ပါး ပြည်အကြား ကျေး ဇူး သစ္စာရှိသည်နှင့်အညီ ကောဝိလကလည်း
နေပြည်တော် ကျေး ရွာကိုမနှောက်မယှက်ရပါပြီ၊ စုံတူကစာ ရောက်သည့်အတိုင်း ကူးယူ
၍ကြား ရောက်လိုက်ပါသည်၊ ကြာခြည်နန်း နေ ၁၃ နှစ် (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု) နယုန်
14 June 1806
လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက်နေ့ကူး ယူသည့်စာ၊ (စကြူငယ်စာအတွက်) (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု)
24 April 1806
ကဆုန်လဆန်း ၈ ရက်နေ့အနောက်ဝန်စသည် စော်ဘွား တောက်စွာကျ၊ အုတိန်တို့မြန်
မာစာများ ကိုသိကြရသည့်အတိုင်း စုံတူထံ ပေး ပို့ပါ၊ စုံတူကစကား မပြန်မရောက်ပါ
သေး ၊ ဇင်း မယ်သား ကောဝိလလူထွင်မှိုင်း တုံမှိုင်း လှုင်စော်ဘွား မှာ ပျောက်သည့်
တံဆိပ်များ ကိုကြံရှာ၊ ဆင်စွယ်လက် ဆောင်နှင့်စုံတူထံပို့သည်မြန်မာဗိုလ်မင်း တို့ကစါကိုလည်း
ပို့ပါသည်၊ စုံတူကစကား မည်သို့မဆင့်မဆိုပါသေး ၊ ကြာခြည်နန်း နေ ၁၃ နှစ် (သက္ကရာဇ်
14 June 1806
၁၁၆၈ ခု) နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက်နေ့ကူး ထား သည့်စာ၊ ၎င်း တရုပ်စာနှင့်အတူ
ပါသည့်မိုင်း လျှည်ဘာသာစာသုံး ဆောင်ကိုရှမ်း သိ ခံသောမင်း ၊ သိန္ဓိအမတ်သွယ်ထိုင်
တို့ပြန်ဆိုချက်စကား ဘုရား ၊ မိုင်း လျှည်စော်ဘွား ကြီး ရှိခိုး အစီရင်ခံပါသည်ဝန်ရှင်
11 June 1806
တော်မင်း ကြီး ဘုရား ၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု) နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက်နေ့ဥတည်

မင်းအမိန့်တောက်စုံတုထံရောက်ကြောင်း စုံတုကဗိုလ်မှူး ရောဂရှင်တော်တံရောက်သည်၊ ရောဂရှင်တော်ကား လူသုံး ယောက်ရောက်ပါသည်၊ ဝန်မင်း ဗိုလ်မှူး အူတိန် ပျံချိတုရင်တို့က မိုင်းဆည်စုံတုထံ ရောက်သော ကြောင့်လုပ်ရည်ကြံရည်မှား မှာ ကောဝိလကမိုင်းလျည်(စော်ဘွား တောက်ဖွာကုန်ကိုသတ်သည်)၊ လူကိုလည်း မိုင်းလျည်မြို့သို့ လွှတ်လိုက်ပါသည်၊ မိုင်းလျည်း စော်ဘွား ကိုသတ်သူလက်သည်တို့ကိုရမှ ဖြေရှင်း မည် တော(င) သည်၊ ကောဝိလလုတို့တလည်း သတ်သူကိုရှာကြံ ပေး ပါမည်ခံဝန် ပြောဆိုပါယည်၊ ကောဝိ(လ) ဘက်ကလည်း မကူမညီ၊ မတိုက်မဖျက်၊ မထိုး မခုတ်သာ၊ နေထွက်ဘုရင်အသျှင်တိုင်းပြည် မြန်မာကျွန်တော်မျိုးတို့နှင့်မကွဲမပြား မိတ်ဆွေဖြစ်သည်၊ မိုင်းလျည်း စော်ဘွား မှူး မတ်တို့လည်း အစွန်အနား ကြသည့်မြို့ရွာဖြစ်သည်နှင့်အညီငြိမ်ဝပ်သာယာလုံခြုံ အောင်အု(ပ်) ထိန်း စီရင်ရမည် ကောဝိလက နှောက်ရှက်ဖျက်ဆီး လာလျှင်နိုင်နင်း အောင်ခုခံတိုက် လံဘမ်းဆီး သတ်ညှစ်ရမည်၊ ငါတို့ဆီသို့လည်း နေ့ညည့်လူ၊ စာ၊ စေရမည်၊ မြန်မာတပ် တော်ချီတက်လာလျှင်ငြိမ်သက် အောင်သာပြုစုရမည်၊ ခိုက်ရန်မဖြစ်စေနှင့်၊ ဥတည် မင်းဆီကအမိန့်အမှာ၊ မိုင်းဆည်မြို့ဗိုလ်မှူး ထံသို့စာ ရောက်လာသည်ဖြစ်၍ မိုင်းဆည် ဗိုလ်မှူး ကဥတည်မင်း အမိန့်အမှာအရ နှင့်

မိုင်းလျည်းမြို့စော်ဘွား အမတ်တို့ထံ မိုင်းဆည်တစာ ရောက်သည်နှင့် ငင်း စ(ာ) ကိုသတ်သည်တွင်တပ် တော်က စေသူလူရှစ် ယောက်သား တို့ကြား သည်၊ ငင်း စာအရကို ရေး ကူး၍ ပေး ရမည်မိုင်းလျည်း စော်ဘွား အမတ်တို့ဆိုလျှင်ငင်း စာအရကိုလည်း မိုင်းလျည်း ဘာသာ ရေး ကူး ၍မြန်မာသံရှစ် ယောက်တို့တွင် ပေး လိုက်ပါသည်၊

(မန်း တက် သမိုင်း စါစု)

မိုး နဲ ကြောင်း ချီဗိုလ်တပ်နား ခံ ကျော်သူ ကျော်အာစိရင်ခံချက်ကိုဆက်သွင်း သည်
မှာ မြေလပ် စော်ဘွား မြို့စား တို့က ခေါ်၍ ရောက်သည့်အမတ်တို့သည်မြို့မှုမြို့တာ
ကို ဆောင်ရွက်သူများ မဟုတ်ဖြစ်သည်၊ မြို့ရွာပြန် စေ၊ အမှုဆောင်အမတ်တို့ကို ခေါ်
၍စစ်၊ ကြေး ငွေလည်း မကုန်မကျ စေနှင့်၊ မိုး ကောင်း မြို့ဝန် နေမျိုး သီရိစည်
သူ စစ်ကဲတို့က ဝေသာလီတိုး လှျား နန်း ဆွန်အ ကြောင်း အရာ လျှောက်ထား ချက်၊
တိုး လှျား မြို့ကလာသူ သေည တောင်ခင်း စစ် မေး ထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်၍ မိုး ကောင်း
မြို့ဝန်သို့မှာထား ပြီး လျှင်လာသူတို့ကိုပြန်သွား စေမည်ဆက်သွင်း ပျက်အတိုင်း သင့်
ပြီ။

25. July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး တွင်
ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

အုတ် တော်လုပ်ရန်ထင်း အများ လိုသည်မှာလက်ယာ ကျော်ထင်နှင့်ထင်း ခုတ်တက် စေသည့်လူ ၂၃ဝပြင်မင်း မိဿုရား မင်း သား မင်း သမီး ထမ်း ကသည် ၅ဝ၅၊ စား တော်ကဲအုပ်စုကသည် ၃ဝ၊ ၂ စုကသည် ၅၃၅ကို ခန့်ထား၍ ခုတ်ယူ စေမည်၊ ရန်ထား ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ထင်း ကိုအလျင်အမြန် ရောက် အောင်ချယူ စေ၊ နန်း တော် ဆောက်ရန်သစ် တော်မှာအညာသစ် တောနှင့်နီး သည်လက်နက် ကိုင်မင်း မှုမရှိ၊ မြို့ရွာ ရွာများ ကိုလွှသစ်ရဆုပ် ဂဆုပ် ၉ဆုပ်တလုံး လျှင် ဒိ ၂ ကျ သစ် ပေါင်း ၃ဝဝဝအဘိုး ငွေသင့် ၁ဝ၅ါ၊ ကွန်း သစ်၊ သည်မ၊ သည်ထွေး ၊ သည် ရုံရဆုပ်ခွဲ ဂဆုပ်ဘလုံး လျှင်၁ဝစိကျသစ် ပေါင်း ၁ဝဝဝအဘိုး ငွေ၁ဝဝါ၊ ၂ စုသစ် ၄ဝဝဝအဘိုး ငွေ၂ဝ၅ါပေး အပ်၍ ချယူ စေမည်၊ ရန်ထား ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ သစ်ဘိုး ငွေ တော်ကိုအတွင်း တော်မှာထုတ်ယူ စေ၊ ခဲတူး ကသည်း ခေါင်း ယောမရုံ စစ် မေး ထွက်ဆိုချက်ကိုဘက်သွင်း သည်မှာခဲတူး ကသည်း ဘို့ကိုခဲကိုတူး ဘော် ချက်လုပ်၍ဆက်သည်မဟုတ်၊ ဝယ်ချမ်း ဆက်သွင်း ရ ကြောင်း ကိုစစ်ချက်ထွက်သည်၊ ခဲ တူး အစုကိုနှုတ်၊ ခဲတူး ကသည်း တို့ကိုမင်း တုံး မင်း သား ကိုသနား တော်မူသည်၊ ခဲတူး အစုသား မှန်သမျှတို့ကို စေ့ငုကုန်စင် အောင်စစ် ကြော နှုတ်ယူ၍မင်း တုံး မင်း သား သို့အပ်၊ ကွပ်ရွာနယ်အတွင်း သင့်ရာ မြေလပ်တွင်တိုင်း တာချ ပေး ၍ နေထိုင်ထမ်း ရွက် စေ။

25. July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၁ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင် ပြန်။

(ရွှေ့ း ဟောင်း သုတေသန)

သီရိသူဟေမာ အဘပုံရှိ ကျော်ထင် သေလွန်ရာမှာ ပျည်အဘုံး ကမွတ် ရွှေထည့်၍ သင်္ဂြိုဟ်စေ၊ ထီး ဖြူတော်ဒုယင် တော်ချုပ်သူရနန္ဒ ကျော်၊ စန္ဒ ကျော်သူ၊ ဗန္ဓုသီရိ၊ စိဗ္ဗမြဲတို့ကို ရွှေမြို့တော် ပေါက် ပေါက်တန်း ကသည်ရွာသစ်ကြီး ရေခက်အစုန်အဆန် ကူး တို့၂ ငှ့်တွင်း သင့်း တိုက်ပြည် တော်သာရွာနယ်တွင်ဆိပ်ကသည်မြင်း မူ ရေခက် အစုန်အဆန်ကူး တို့၂ ရပ်ကိုသနား တော်မူရပါသည်မှာ ရွှေမြို့ (တော်) ပေါက် ပေါက်တန်း ကသည်ရွာသစ်ကြီး ရေခက်အစုန်အဆန်ကူး တို့ကိုသာထီး ဖြူတော်ဒုယင် တော်ချုပ်လူတို့ကစား စေ၊ ပြည် တော်သာနယ်တွင် (ဆိပ်) ကသည်မြင်း မူ ရေခက် အစုန်အဆန်ကူး တို့ကိုပြည် တော်သာရွာစား ပညာ ကျော်ထင်၊ ပညာစဏ္ဍ ကျော်၊ ဗလပညာ ကျော်တို့နှင့်အတွင်း တော်လုပ်ပန်း ဘဲတို့ကစား စေ။

26 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့နံ ခရာဇ နန်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဟံသာဝတီဥယည် တော်ကဒူး ရင်း သိမ်း တော်ကိုဆက်သည်မှာ ရင့်မှဆွတ်ယူ၍ဆက်သရ
မည်ဖြစ်လျက်အနုကိုဆက်သည်ဖြစ်သည်၊ ဒူး ရင်း သိမ်း တော်ကိုဟံသာဝတီမြို့ဝန်အရာ
ရှိတို့က လျှော် စေ၊ ဝက်မဇွတ် နေငမှိုင်း ၊ နွား မရုံ နေင ရွှေကြာတို့ရှိနိုး သံတော်
ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငမှိုင်း နှင့် ငွေထိုး လှေငယ်၄၀၊ ငရွှေကြာနှင့် ငွေထိုး လှေ
၃၀ကို လှေတော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း
ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ
27 July 1806
ဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခုနှစ်စစ်တမ်း ထွက် (ချက်) အတိုင်း
ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကိုငမှိုင်း က သေနတ်၄၀၊ ငရွှေကြာက သေနတ်
၃၀ဆက် စေ၊ ငပင်သည်ရာဇဝတ် လောက ဝတ်ကိုမကျွမ်း မသိဖြစ်သည်၊ သနား
တော်မူသည့် နေရာအ ဆောင်အရွက်များ ကိုနှုတ်၊ အတွင်း တော်သို့လည်း မဝင်
စေနှင့်၊ မိုး ကုတ်ကြပ်ပြင်ကနှစ်စဉ် ကျောက် တော်ဆက်သည်မှာ မမှန်မတန်မဟုတ်
ဖြစ်သည်၊ တူး တော်၍ရသမျှကိုစိုး သူကြီး တို့တအသုံး တော် လောက် အောင်ဆက် စေ၊
မဆက်နိုင်လျှင်စိုး သူကြီး တို့ကိုအရာတနှုတ်၊ ကျောက်တွင်း ကိုမိုး မိတ်မင်း သား သို့
အပ်၍မိုး မိတ်မင်း သား ကတူး တော်ဆက်သွင်း စေ၊ စိုး သူကြီး တို့တဆက်နိုင်မည်
မဆက်နိုင်မည်ကို မေး ၍သွင်း ။

27, July 1806
သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုဝါခေါင်လဆန်း ၁၃ရက်နေ့နား ခံဘယ်ကျော်ထင်တွင်
ပြန်။

(ရွှေ တောင်း သုတေသန)

30 July 1806

1805

မင်းကွန်းသို့ဆောင်ပို့ကိုးကွယ်တော်မူရင်း စာတော်ပြင်သက္ကရာဇ် ၁၁၆၇ ခုနှစ်ပိဋကတ်တိုက်တော်မှာဆရာတော်တို့ထုတ်ယူကြည်း ဖြတ်ပြင်ဆင်သည့်စာကိုမူ ပြန်၍ရေးသားရမည်ဖြစ်သည်၊ ပိဋကတ်တိုက်စိုးတွင်ထုတ်မည်အကြောင်းနှင့်ဆရာတော်ကသွင်းချက်အတိုင်း ပိဋကတ်တိုက်စိုးသို့အပ်၍ ရွှေမြို့တော်သို့ဆောင်ယူစေ။

30 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ရွှေတိုက်ဝန်ရှိနိုး သံတောင်ဦး တင်ချက်အတိုင်း တက်သေးအင်း ငှီအုတ်ဘိုကို ရွှေ တိုက်ဝန်ကဝန်စုသား တို့ကို လှေပေး အပ်သယ်ယူ စေ၍ကျွန်း တော်ရင်း တွင်အ ကောက် တော်တိုက်တည်လုပ်စေ၊ တိုက် တော်ကိုလည်း ဒေး ဝန်း တိုက်ကမ္ဗည်း တပ် စေ။

31 July 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၂ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

1 August 1806

ထောင်ကဲတစုတို့နှင့်လက် ရွေး ကြီး မှူး သီရိ ဇေယ ကျော်ထင်တို့စစ် ကြောထွက်ဆိုချက် ကို ဆောက်၍သီရိ ဇေယ ကျော်ထင်ကိုလက် ရွေး ကြီး မှူး အရာတနှုတ်မည်၊ သီရိ ဇေယ ကျော်ထင်အစား တော်သင့်သူကိုလက် ရွေး ကြီး မှူး ခန့်ထား ထမ်း ရွက် စေမည်၊ ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

1 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၃ ရက် နေ့နား ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မိုး ကုတ်ကြပ်ပြင်စိုး သူကြီး ကို့အာမစ်ခံချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာ မဖြောင့်မမှန် သော ဖြစ်သည်၊ တပ်၍ မေး ဦး ၊ ပုဂံမင်း ထမ်း သိဂိုစည်သူ လှေစီး ငရွဲတို့ရှိနိုး ငံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သိဂိုစည်သူ ငရွဲတို့နှင့် နေ့ထိုး လှေငယ် ၂၅ကို လှေတော် မျှား နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကို ကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် 1783 စေ၊ တနှစ်ကိုသိဂိုစည်သူ ငရွဲတို့တ သေနတ် ၂၅ဆက် ဒစေ။

2 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့် ကျော် ၄ ရက် နေ့နာ း ခါဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကရဝိတ်မှန်စီ သောင် တော်အ ဆောင်တုံဘုမိုး ခြင်ခံ၊ ခြင်ညှပ်၊ ခြင်ဝိတ်၊ ဘောင်း နှမ်း ဒေသွး မြေသြည်မှာ ခဲ မဖြူအုတ်ကြွပ်ကိုသိမ်း၍ ကောင်း မွန် အောင်အသစ်လုပ် ဆောင် စေ။ ငါး ဂုံ တောင်မှာ ရှိသည့် ဒီဝုတ် ခေါ်သည့် ဆေး ပင်ကိုပန်း ခုံ တော် မှာ စိုက်ရန်တုး ယူ စေ၍ထမ်း ရေ ခုထမ်း သွင်း စေ၊ ဘုန်း ကြီး ပေါက်ဆိန် နေရန် ကျောင်း မှာ ရှိနှင့်သည့် ကျောင်း ကို ပြောင်း ၍ဆင်ဖြူတော်တင်း ကုတ်ရာအ ရှေ့ တောင်သင့်ရာတွင် ဆောက်လုပ် စေ၊ ရှိရင်း ကျောင်း ကျင်း သည်၊ အ ဆောင်တ ဆောင်တိုး ၍ ဆောက်လုပ် စေ။

3 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့ညသည့်နာ ၁း ခ စ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုံ့ တေသန)

အတွင်း တော်ဆိုင်း တီး သိမ်သာရကို ကျော်စည်တိုက်ပိုး ဝရွာနှင့်ဇီး ဖြူကုန်း ဈေး တွင်င ရွှေပိုဒိမ်ကိုသနား တော်မူသည်၊ ထီး လင်း မြို့သူကြီး တို့နှင့်ကန့်ကော ရွာသူကြီး တို့နယ် မြေမှုစကား မှာ ဝန် တောင်ထိပ်ကိုပိုင်း ခြား တော်မူ၍ ဝန် တောင်ထိပ်အနောက်ဘက်ကိုကန့်ကောရွာနယ် မြေဖြစ်စေ၊ ဝန် တောင်အရှေ့ကို ထီး လင်း လောင် တောင်နယ် မြေဖြစ်စေ၊ သမုတ်ပြဋ္ဌာန်း တော်မူချက်နှင့်အညီ ကန်ရွာမိုး စိုရွာများ ကိုကန့်ကောသူကြီး တို့ကသိမ်း ဂုံး စီရင်သည်ကိုထီး လင်း မြို့ ကဝန် တောင်အနောက်ဘက်မဟုတ်၊ အရှေ့ဘက်ဖြစ် ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ပြန် သော ကြောင့်(သက္ကရာဇ်)၁၁၆၄ခု 1802 ထီး လင်း မြို့သူကြီး ကဆက်သွင်း သည့် ထီး လင်း မြို့နယ်ပုံကိုထုတ်ကြည့်လျှင်ဝန် တောင်ထိပ်အနောက်မြစ်သာနား မှာကန် ရွာမိုး စိုရွာပါဝင်ထွက်ရှိသည်ကိုထီး လင်း မြို့သူကြီး ကကန့်ကောရွာနှင့် လောင် တောင်ရွာနယ် မြေရှက်တင်သည်တွင်သာ ဝန် တောင်ထိပ်ကိုပိုင်း ခြား တော်မူ သည်၊ ကန်ရွာမိုး စိုရွာများ သည်ထီး လင်း အဝင်လက်ရှိစီရင်မြဲကန့်ကောရွာ လောင်း တောင်ရွာ၂ရွာနယ်တွင်မပါမဝင် ကြောင်း နှင့် လျှောက်ထား ပြန်၍ (သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅ခု 1783 လောင်း တောင်သူကြီး ဆက်သွင်း သည့်စာဘမ်း စာရင်း ကိုထုတ်ကြည့်သည်တွင် လောင်း တောင်ရွာနယ် မြေ တောင်အလား... ကွာ သေန္ဒ ဒေါ်မိထိကျိုပင်ခင်း တဘက်ဆင်စွယ်ရွာ၊ အနောက် တောင်အလား လောင်စစ် တောင်ရိုး ထိတဘက်ကျွဲသာရွာ မြေ၊ အနောက် မြောက်အလား ၂၀၀၀၀ကွာနန် ကသည်း ချောင်း တဘက်ချင်း ငိုင်း ၊ မြောက်အလား ၂၀၀၀၀ကွာနွား ချောင်း ထိတဘက်ကလေး မြေနှင့် ကျောနိုင်း ထွက်ရှိသည်၊ ဝန် တောင်ထိပ်အရှေ့ဘက်အနော် ဘက်မှန်မမှန်အကြည့်အရှုခန့်ထား သာ တော့သည်မဟုတ်၊ ထီး လင်း မြို့နယ်ပုံ(သက္က ရာဇ်၁၁)၄၅ခု 1783 လောင်း တောင်ရွာသူကြီး စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ဝန် တောင် ထိပ်အနောက်ဘက်ဆင်စွယ်ရွာ မြေကသည် မြောက်ကိုကလေး မြေထိ ကျေး ရွာများ ကိုကန့်ကောနယ် မြေ ကျေး ရွာဖြစ်စေ၊ ထီး လင်း မြို့ကဆက်သွင်း သည့်စာတမ်း ဇါ ရင်း ပါသည်ကိုသိမ်း ၊ ကန့်ကောရွာနယ် မြေစစ်တမ်း စာရင်း သွင်း ။

သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်ရရက် (5 August 1806) နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

လှေစီး ရဲလှကျော်ခေါင်၊ ငထွေး၊ ငမင်း ရာ၊ ငသူတို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်
ချက်အတိုင်း ရဲလှကျော်ခေါင်နှင့် လှေကြီး ၂ ခွေထိုး လှေငယ် ၄၀၊ ငထွေး နှင့်
လှေကြီး ၂ ခွေထိုး လှေငယ် ၄၀၊ ငမင်း ရာနှင့် လှေကြီး ၂ ခွေထိုး လှေငယ် ၄၀၊
ငသူနှင့် လှေကြီး ၂ ခွေထိုး လှေငယ် ၄၀ကို လှေတော်များ နည်း သေနတ်ခါး လှံကင်
ဆောင် ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း ထမ်းကောက်မခံစေနှင့်၊
ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု 1783
စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက်စေ၊ တနှစ်ကို ရဲလှကျော်ခေါင်က (သေ
နတ်) ၅၄၊ ငထွေး က သေနတ် ၅၄၊ ငမင်း ရာက သေနတ် ၅၄၊ ငသူက သေနတ် ၅၄
ဆက်စေ။

5 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့် ကျော် ၇ ရက် နေ့ နံ း ခံစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဓညဝတီ၊ မေဃဝတီ၊ ရမ္မာဝတီမြို့များ မှာကုလား ပြည်သို့အ ရောင်း အဝယ်
သွား သည့်တုန်သည်တို့ ဖြောင့်မှန် အောင်အ ကောက် တော်ကို မခံ၊ တံဆိပ်လက်မှတ်
မပါဘဲ ရွှေဘ ဝါး တော် အောက် ရောင်း ဝယ်ကြ ကြောင်း နှင့် ဒေါကာကအထည်အလိပ်
ဘန်မှန်စိန်မြ များ ကို စာရင်း တင်ဆက်သည်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာအ ကောက် တော်
ခံမင်းကိုစစ် ကြော၍အ ကောက် တော်အခံသမ္ဘုကုန်အထည်အလိပ်များ ကိုကုန်စင်
အောင်သိမ်း ၍သွင်း ၊ ရွှေဘ ဝါး တော် အောက်ရာပြတ်တို့သိရ မည်ဖြစ်လျှက်မ
လျှောက်မထား ဖြစ်သည်၊ ရာပြတ်တို့ကိုလည်း ရာဇဝတ်စီရင်၊ စစ် ကြော၍ထွက်
သည့်မြို့ရွာ များ ကအ ကောက် ဝန် စစ်ကဲတို့ကိုလည်း ရွှေဘ ဝါး တော် အောက် ခေါ်၍
ရာဇဝတ်စီရင်၊ တောင်တွင်း ငယ်ရွာ နေငစံထွန်း မယား မိနဲလုံ၊ ငစံထွန်း
နှမ မိလွှမ်း သူ၊ လင်ငပိုက်ကိုလ မှိုင်း စာရင်း တော်ဝင်ဖြစ်လျှက်လမှိုင်း အစုမှာ
မထမ်း ၊ သူကြီး တို့ထံကပ် နို့ရှိ ကြောင်း နှင့် အောင်ပင်လယ်လမှိုင်း ဝန်လမှိုင်း စါ
ရေး အဝန်း တို့ကရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်ရှိ သော ကြောင့်သိသာ အောင်စစ်
ကြော စေလျှင်ငစံထွန်း မယား မိနဲလုံတို့ တောင်တွင်း ငယ်ရွာသူကြီး ပေး (သက္က
ရာဇ်၁၁)၄၅ခုစာရင်း တော်မှာလမှိုင်း ဝန်ထမ်း မှန်ပြ ပါဝင်သည်၊ ငပိုက် [1783]
သည်ငစံထွန်း နှမ မိလွှမ်း သူနှင့်သင့် နေသည်ဖြစ်၍ (သက္ကရာဇ်၁၁)၆၄ခုလမှိုင်း [1802]
စာရင်း ဆက်သွင်း ရာ ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅ခုစာရင်း မပါ၊ လမှိုင်း [1783]
အစုမှာလည်း မထမ်း မရွက်ဘူး ပေ၊ လမှိုင်း အဆက်အနွယ်မှန် အောင်လည်း မဆို
နိုင်ပါ၊ လမှိုင်း စာ ရေး ငအောအဝန်း ငကံ ပေး တို့အစစ်ခံချက်ရှိသည်၊ (သက္က
ရာဇ်၁၁)၄၅ခုလမှိုင်း စာရင်း မပါ၊ လမှိုင်း အစုသား တို့သား မြေး အဆက် [1783]
အနွယ်မဟုတ်သည်ကို (သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅ခု တောင်တွင်း ငယ်ရွာသူကြီး ပေး စာ [1783]
ရင်း တွင်လမှိုင်း ဝန်ထမ်း ပါဝင်သည်ကိုအစွဲပြု၍ (သက္ကရာဇ်၁၁)၆၄ခုလမှိုင်း [1802]
စာရင်း ဆက်သွင်း သည်မှာ မဆက်မသွင်း ထိုက်ဖြစ်သည်၊ ငစံထွန်း ငပိုက်တို့နှင့်
မယား သား သမီး တို့ကိုလမှိုင်း အစုသား ဖြစ် စေ ကောင်း သည်လမှိုင်း ဝန်လမှိုင်း
စာ ရေး အဝန်း တို့ကမ နှောင့်မယှက် စေနှင့်၊ အစုဆိုင်ရာအသည်းကြီး နှင့်ထမ်း
ရွက်မြဲထမ်း ရွက် စေ၊ (သက္ကရာဇ်၁၁)၆၄ခုလမှိုင်း စာရင်း ဆက်သွင်း ပါဝင် [1802]
သည်ကိုသိမ်း ၊ မင်း ထွန်း ဘောင်ပေါ်တွင် မြေနက်ကိုမီး တား ၂ထပ်နှင့်ကာ

ရုံပြီး လျှင်သူရဲငှိက မြေကမ္ဗည်း ထိုက်စေ၊ ခနဖြူမြို့နေ လှေစီး ၄ ဒေမာင်က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ခု ၆၄ခု လှေကြီး ၂၅၊ လှေငယ် ၅၀၊၂ စု လှေ၇၅ကို သေနတ်ဆက်အမိန့်တော်ထွက်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေကုန်ပါသည်၊ လှေ၇၅အနက် လှေကြီး ၂၅ နွှဆိုး လှေငယ် ၂၅၊ ၂၄ လှေ ၅၀ကို (သက္ကရာဇ်၁၁)၆၈ခုနှစ်မသွား မလာ မရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ လှေ ၅၀အနက်မီး သင့်ရာပါစာ ၇၊ ရေပြွမ်း ရာပါစာ ၃၊၂ စု စာ ၁၀ ပါပါသည်၊ ကျန် ၄၀ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မသွား မလာနိုင်သည့် လှေစာရွှန်ကိုသွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ၊ ကျွန်တော်ရင်း ငအိုင်စုကို ရွှေစက်တော်ရင်း တွင်မြဲ ဖွဲ့ထမ်း ရွက်စေ၊ ငအိုင်စုသား မယား တို့ဒလမြို့မှာ ရှိသည်ကိုလည်း ပြန်သွား၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက် ဆောင်ယူ စေ၊ ငအိုင်စုသား မယား တို့ကိုမြစ်စဉ်ဟျှောက်ကင်း များ ကကင်း ခံ ကြေး ငွေမတော့ မခံစေနှင့်၊ ဆန်တက်လာစေ။

1801 1802 1806

7 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၄ရက် နေ့နံ့ခ ရာဇ နော်ရသာကွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သု တေသန)

8 August 1806

လက်ရွှေးကြီး မှူး အရာလပ်သည်မှာသံ တော်ဆင့်စည်သူနန္ဒ ကျော်ယင်ကိုလက်ရွှေး ကြီး မှူး ခန့်ထား ထမ်း ရွက် စေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ လျှောသင်း အစုသား တို့ကိုလည်း လက်ရွှေး ကြီး မှူး က ခန့်ထား အုပ်ချုပ်စေ၊ မဏ္ဍရာမင်း သား 1806
ကပန်း ချီတိုက် ကျေး ရွာ နေ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၈ ခု ချီလက်နက်ကိုင်ခန့် ခြေဝင် လူတို့စကိုင်း မင်း ဘွဲ့ပါ ၁၃၀၀ ကျော်သူ ကောင်း ဖြစ် သေနတ်စုတွင်ဝင်ထမ်း ကြော နှင့်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်သည်မှာ ၁၁၃၀၀ ကျော်ထမ်း ရင်း လူအနက်စုသား ငန်း သား ပါသည်ကိုနှုတ်၍ အသည်တို့ထမ်း ရွက် စေအမိန့် တော်နှင့်ထမ်း ရွက်ရသည်ဖြစ် သည်၊ ၁၃၀၀ ကျော်သူ ကောင်း ဖြစ် သေနတ်မှာအသည်စုက နောက်ဝင်ထမ်း လို သူတို့ကိုစာရင်း ထိုး ၍ထမ်း စေ၊ ကျေး ရွာသူကြီး တို့ခန့် ခြေလက်နက်ကိုင်မှာနှိမ် စေ။

8 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

9 August 1806

စကုမြို့ကျေး မင်းဘူး ရွာနေမိုး မိတ်မင်းထမ်း စံဟိမ်ညင် လှေပဲ့နင်း ငသာဦး
1783
အစီရင်ခံသာရတို့က မင်းဘူး ရွာ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစာရင်း တော်ကျအ
သည်အိမ် ၁၀၅ အနက်အလျော်ဆက် ၄၇ အိမ်တွင်သင့် ဒသ ဘာဂအခွန် တော် ငွေ ၁၅၆၇
ဂုဲဆက်သွင်း ရှိပါသည်၊ ကျန် ၅၈ အိမ်မှာ မင်းဘူး ရွာသူကြီး ငမြတ်သာသည်အမှု
တော်ကိုမထမ်း မရှုက်ထွက် ပြေး၍ ဆောင်ရွက်မည့်သူမရှိ၊ ဒသဘာဂမဆက်ကျန်
အိမ်ထွက်လက်နက်ကိုင်ကို ဆောင်ရွက်ရမည့်မြို့ဝန်မြို့သူကြီး တို့က တောင်း သော ကြောင့်
ကျန် ၅၈ အိမ်တွက်သင့် ဒသ ဘာဂအခွန် တော် ငွေ ၁၉၃၃ ဝိ ပု ဝွဆက်သွင်း ကြောင်း
နှင့်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဒသ ဘာဂဆက်စုသင့်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ရှိ
သည်**ဒသဘာဂ**ဆက်လူတို့နည်း လက်နက်ကိုင်လွတ် စေ၊ ထွက် ပြေး သည့်မင်းဘူး ရွာသူကြီး
ငမြတ်သာကိုလည်း တွေ့မိအောင်ဘမ်း ဆီး စေ။

9 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် နေ့နံ့း ခစ မြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မှူးမမြို့ဝန်မင်း ရဲမင်းလှကျော်ထင် ရှိခိုး သံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း မှူးမ
မြို့ကရွာဟိုင်း မှာဘာမ်း ယူ စေရာ မိ၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လှာသူငနွဲ
ဥက္ကမသမီး မိတောက် ခေါ်တို့ကို မှူးမမြို့ဝန်လူတို့တွင် ပေး အပ်၍ မှူးမမြို့ဝန်ယံ
ခေါ်ယူသွား စေ၊ အင်းထောက်သာ မြို့ဝန်စစ်ကဲတို့ထံ ဝင် ရောက်သူ င ကျော်ပ
လှေ င တော ပေါက် င ဝေတို့နှင့်ဆိုး ဘော်သွမ်း ဘက်လူတစုတို့အသက်စီး စိမ်ကို
ချမ်းသာ ပေး တော်မူသည်၊ အ ပေါင်း အ ဘော်တစုကိုပြသ ပေး အပ် စေပြီး လွှင်
သား မယားတို့ကိုရပ်ရွာမှာမြဲမ် ဝပ်စွာ နေ စေ၊ င ကျော်ပလှေ င ပေါက်တော
င ဝေတို့နှင့်အပေါင်း အ ဘော်တစုကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ စေ၊ ရောက်
လျှင်သစ္စာ တော် ပေး၍အမှုတော်ကိုထမ်း စေ၊ ပုပ္ပါး တပြင် ကျောက် ဆောက်မြို့
ရွာများ က င ကျော်ဝေ င ချမ်း မြ င သာနက် င ပွား တို့နှင့်အပေါင်း အ
ဘော်တစုတို့ကိုလည်း အမှုတော်ကိုလိုက်ထမ်း စေ၊ င အိ င မြတ် ကောင်း တို့က (သက္က
ရာဇ်) ၁၁၆၄ ခုအမိန့်တော်နှင့် လှေကြီး ၁၅ လှေငယ် ၃၅ ဘောက်ကား ရောင်း 1802
ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍
မသွား မလာ မ ရောင်း မ ဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန်း ၅ဝအနက်မီး သင့်
ရာပါသာ ရေမြှမ်း ရာ ဖြဆုံး ပျောက်ပါသည်၊ ကျန်စာချွန် ၃ ခုကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်
အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်
ဆက်လွှတ် စေ၊ င ထွေး က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၃ ခုအမိန့်တော်နှင့် လှေကြီး ၁ဝ 1801
ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါ
သည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလာ မ ရောင်း ဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်
စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း
စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ၊ အသုံး စာရေး င ရွှေမင်း ကိုမဟာဒါန်တိုက်
နှိပ်ရွာ၊ င မြတ်သာ အေး ကို ရွှေယင်း မာရွာ၊ င စံ အောင်ကိုတွင်း သင်း တိုက်
လင်း ယင်ရွာလပ်သည်ကိုသနား တော်ခံ စေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

10 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၂ ရက် နေ့နား ခရာဇ နေဘ်ရ
ထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သင်္ဘောဆိပ်မြို့ရွာများမှ သင်္ဘောကုန် ဘောက်ကား ရောင်းဝယ်သွားလာသည့်ကုန်သည်တို့သည် ဖြောင့်မတ်အောင် မပြုမကျင့်ဘဲ ကဲ့ငှက်ယိမ်ချိန်၍အ ကောက်တော်သင့်အတိုင်း ကောက်မခံ စစ်ကြော ပေါ်ရှိသည်ဖြစ်သည်၊ ဟံသာဝတီ မုတ္တမ မြိတ် ဒဝယ် ပုသိမ် မညောင်တီ ရမ္မာဝတီ ဒွါရာဝတီ မေဃဝတီမြို့များ သို့သင်္ဘောကုန်အထည် အလိပ်ဆိုက်ရောက်သမျှကိုအ ကောက်ဝန်တို့က ဝနိုင်တနိုင်သာ သင်္ဘောအ ကောက်တော်ကို ကောက်ပြီးလျှင် မည်သည့်ကုန်ပါမည်မျှအ ကောက်တော်သင့် မည်မျှ ကောက်ခံသည်လက်မှတ် ပေးအပ်စေ၊ ပေးသည့်လက်မှတ်စာကိုလည်း ရွှေဘဝါးတော်အောက်ခန့်တော်မူသည့်ပွဲစား ထံကင်ပြုစေ၊ ပွဲစားက ပွဲခ ကောက်ခံမြဲ ကောက်ခံ၍ ပြေစာပေးအပ် ရောင်းဝယ်ကြစေ၊ ငနေ ငမိုင်းတို့မှ သင်္ဘောကုန်ပြတ်ဆိုရောင်းဝယ်စေအမိန့်တော်ကိုနှုတ်၊ ငရာကို ရွှေဘဝါးတော်အောက်သင်္ဘောကုန်ပွဲစားခန့်။

11 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့ နားခံ ဘယကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ရွှေထည် ငွေထည်အလုပ် တော်များ လုပ် ဆောင်ရသည်ဖြစ်သည်၊ ဆေး ဦး ရန်
ဆား လွှတ်မရန်း သွေး အချင်ဥ်ဟံသာဝတီမြို့ဝန်အရာရှိတို့ကငအိုင်စု ရွှေဘဝါး
တော် အောက်လာသည်ကာလ ပေး အပ်လိုက် ၎စ၊ နောက်ကိုလည်း ဆား လွှတ်မ
ရမ်း သွေး အချင်ဝင်အ ကောက် တော်ဆက် လှေတွင်ကင် ဆောင်ဆက်သလိုက် စေ။

12 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့နံနား ခစ မြောင်မှုး
တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရမ္မာဝတီမြို့ကဆက်သွင်းသည်၊ ဒသာ ဘာဂဒင်္ဂါး အခွန်တော်သည် ငွေနီ ငွေကြမ်း ဖြစ်ကြောင်း နှင့် ဒေါနလျှောက်ချက်အတိုင်း ငွေကိုစမ်းသပ်စေလျှင်ဓညဝတီ ရမ္မာဝတီ ဒွါရာဝတီ မေဃဝတီ လေးမြို့ကဆက်သွင်းသည့်ဒင်္ဂါးများသည် ငွေနီ ငွေကြမ်းသာရသည်၊ အခွန်တော်ငွေမှီမဟုတ်၊ စစ်ကဲနားခံတို့ကို ရွှေဘဝါးတော် အောက်ခေါ်စေ၊ ရောက်လျှင်အရာရှိတို့ရှေ့ဆက်သွင်းရင်း ဒသာ ဘာဂဒင်္ဂါး ကိုမှတ်ပြု၍အခွန်တော်ငွေမမှီသည်ကိုမီအောင်ဆက်သွင်းကြစေ၊ ပွဲတော်ချက်မိ ယွန်း စံသေလွန်သည်မှာဒုး နေရာ နေတို့သေလွန်လျှင်သင်္ဂြိုဟ်သည့်နည်း သင်္ဂြိုဟ်စေ။

13 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၁ ရက် နေ့နားခံ ရာဇနော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

14 August 1806

အိပုံမှာသ သဘော်သွား ကုန်သည်တို့ကအာ ကောက်တော်မင်း အိပုံသို့ ရောင်းသည်
ထွက်ဆိုသည်၊ ကျောက်မျှား ကိုသာ ပေး အပ်စေ၊ အိပုံကို မချုပ်မကိုင် စေနှင့်။

14 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၂ ရက် နေ့ ၁း ခဘယ ကျော်ထင်
ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

နန္ဒစည်သူ သေလွန်ရာမှာဒုး နေရာ နေတို့ သေလွန်လျှင်သင်္ဂြိုဟ်သည့်နည်း သင်္ဂြိုဟ်
စေ၊ ဗန်း မော်မြို့မှာ တော်သင့်သူကို ရွေး၍မြို့ဝန်ခန့်၊ ဗန်း မော် စော်
ဘွား ဘဏ္ဍာဝန်တို့မှာအပ် တော်မူရင်း ရွှေပေရာဇသံလက် ဆောင်မှား ကိုကြပ်
မဆောင်ယူ၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ပြန်လာစေ၊ ပုဂံမင်း သံဆင့် ကျော် ခေါင်
သီရိကအုပ်စု ရွှေမြို့တော် နေငတိုး စည်နှင့် လှေကြီး ၈၊ နွေထိုး လှေငယ် ၁၂ ကို
(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၆ ခုနှစ် သေနတ်ဆက်အမိန့် တော်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း 1804
ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုနှစ်ဆက်စုသင့် သေနတ် ၃၆ ကိုလည်း ဆက်သွင်း 1805
ပြေကုန်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုနှစ်ဆက်လက်၍ မသွား မလာ မရောင်း 1806
မဝယ်နိုင်ပါ၊ လှေ ၁၂၀ အနက် ရေမြှုပ်း ရာစာ ၄ ပါပါသည်၊ ကျန်စာချွန် ၁၆ ကို
ဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း မသွား နိုင်
သည့် လှေစာချွန်ကိုသွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ၊ အောင်ပင်လယ်လ
မိုင်း ဝန်လမိုင်း စာရေး တို့ကပုခန်း ကြီး မြို့ကျေး သဘန်း ရွာ နေငသာအို၊
မယား မိအိမ်ငြိမ်း တို့သည်လမိုင်း စာရင်း တော်ဝင်ဖြစ်လျက်လမိုင်း အစုမှာ
မထမ်း ၊ သဘန်း ကန်သူကြီး ယံထမ်း ရွက်ရှိနေ ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်
သော ကြောင့်သိသာ အောင်စစ် ကြော စေလျှင်လမိုင်း အဝန်း ငနွဲ့မ သေမီငသာ
အိုး မယား မိအိမ်ငြိမ်း တို့ကို (သက္ကရာဇ်၁၁) ၆၄ ခုလမိုင်း စာရင်း ပေး ဆက် 1802
သွင်း ပါဝင် ကြောင်း (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ ခုစာရင်း မဝင်၊ လမိုင်း အဆက်အ 1783
နွယ်မှန် အောင်လည်း မဆိုနိုင် ကြောင်း နှင့်လမိုင်း စာရေး င အော၊ အဝန်း
ငလာတို့အစစ်ခံချက်ရှိသည်၊ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ ခုသဘန်း ကန်သူကြီး ပေး ဆက် 1783
သည့်စာရင်း မှာလည်း ငသာအိုး ၊ မယား မိအိမ်ငြိမ်း တို့အသည်ပါဝင်သည်၊ (သ
က္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ ခုလမိုင်း စာရင်း မဝင်၊ လမိုင်း အဆက်အနွယ်သား မြေး မ 1783
ဟုတ်သည်ကို (သက္ကရာဇ်၁၁) ၆၄ ခုလမိုင်း စာရင်း ဆက်သွင်း သည်မှာ မဆက်မ 1802
သွင်း သင့်ဖြစ်သည်၊ ငသာအိုး မယား မိအိမ်ငြိမ်း တို့ကိုလမိုင်း စုဖြစ် ကောင်း
သည်၊ လမိုင်း ဝန်လမိုင်း စာရေး အဝန်း တို့ကမနှောက်မရှက် စေနှင့်၊ သူကြီး
ပေး စာရင်း ထွင်အသည်ပါသည်အတိုင်း အသည်သူကြီး နှင့်ကမ်း မြဲထမ်း စေ၊ (သ
က္ကရာဇ်၁၁) ၆၄ ခုလမိုင်း စာရင်း ဆက်သွင်း ပါဝင်သည်ကိုသိမ်း ၊ အတွင်း တော် 1802

ထား ဆင်တော် ၁၂ စီး ကိုကူး ပို့ရမည်ဖြစ်သည်၊ ဆင်ဘောင်တော်များ ကိုအလျှင်အမြန်ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်စေ။

15 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၃ ရက် နေ့နံား ခံစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

အငြိမ့် ဟောင်း မိန်း မ ၁၁၊ ဝင်သီး ဗိုင်း တ ၁ မိန်း မ ၁၅ တို့ကို ရေပုံး ခဝ်မိန်း မတို့နည်း လစဉ်ရိက္ခာ တော် ပေး၍ အမှုတော်ကို ထမ်း ရွက် စေမည် ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း လစဉ်ရိက္ခာ သနား တော်ခံ စေ။

15 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၃ ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရ ထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ငလွှေး မှာဘနာရက်မြို့သို့အလို တော်ရှိ စေခန့် တော်မူရာအမှု တော်ကိုထမ်း ရွက် ရမည်ဖြစ်သည်၊ ငလွှေး တွင်သိမ်း ရစိန်များ ကိုငလွှေး သို့သနား တော်မူသည် ပြန်၍အပ်။

18 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၆ ရက် နေ့နား ခစ ရေမြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ငချမ်း အောင်ရှိန်း သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငချမ်း အောင်နှင့် ရွှေထိုး လှေငယ် ၃၀ တို့ လှေတော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် 1783
အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက် အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငချမ်း အောင်က သေနတ် ၃၀ ဆက် စေ။

19 August 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၇ ရက် နေ့ နံ၁း ခရာဇ နေ၁ရ ထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မုတ္တမမြို့စာရေး ရွှေတောင်သာကသူကိုဘနရုတ်မြို့သို့ ဗိငွေကတ်ကျွမ်း ဂန်အဆောင် အယူခံစာ တော်ပို့မှုမည်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက် ပေါ်စေ။

20 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်းလဆန်း ၇ ရက်နေ့ ငါးခ ရာဇ နေဝရ ဘာသာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

မညဝတီမြို့စာ ရေး ငွှင်း စစ်ချက်ကို ယောက်ျားအကောက်တော်အရာတော် ဒင်္ဂါး ကြေး ငွေများ ကိုသုံး ဆောင်စား ယူ၍ မနေသင့်၊ မှန်မမှန်စစ်ကြော၍ စား ယူသူတို့ကဆက်သွင်း စေရမည်၊ နောက်နောင်လည်း အကောက်တော်စီး ပွါး ဘဏ္ဍာတော်နှင့်စပ်သမျှကိုအဖြောင့်အမှန်မလစ်မဟင်း ရအောင်စစ်ကြော ကောက်ခံသိမ်း ယူ၍ဆက်သွင်း မည့်အကြောင်း နှင့်မြို့ဝန် အခွန်ဝန် အကောက် ဝန်တို့သို့မှာထား မည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

22 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၁၀ရက် နေ့နံ ၁း ခစ မြောင် မျှုး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ငအိက (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၄ခု ၆၅ခုအမိန့်တော်နှင့် လှေကြီး ၃၀၊ လှေငယ်ရာ ၀ 1802
ဘောက်တား ရောင်း ဝယ်သည်၊ ဆက်စု သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ 1803
နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာ
ချွန် ၁၀၀အနက်မင်း ဘူး ရွာကိုမီး လောင်ရာပါ ၁၀၊ ရေပြွမ်း ရာပါ ၅ဆုံး
ပျောက်ပါသည်၊ ကျန်စာချွန် ၈၅ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံ
တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ် စေ။

23 August 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ခု တော်သလင်း လဆန်း ၁၁ရက် နေ့နား ခရာဇ နံ
ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေဘဝါး တော်အောက်သော်ကုန်ပွဲစား ငရာကိုတိုက်တော်တည်လုပ်ပြတ်ကောက်စေမည်ဆက်သွင်း သည်မှာ ရွှေမြို့တော်စက်ရှင်တံခါး ပြင်တန်း လမ်း တွင် တော်သင့်ရာချထား၍တိုက်တည်လုပ်ပြတ်ကောက်စေ။

25 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

အဝမြို့ထီး လှိုင်ရှင်ဘုရား မှာ ရွှေနန်း ကြော့ရှင်လက်ထက် ဆောက်သည့်နန်း အဆောင်အလုပ်အတိုင်း အမှတ်များ ကို ကျောက်စာထိုး မှတ်လျက်ရှိသည် ကျောက်စာကိုသင့်ရာခန့်ထား၍ ရေး ကူး စေ။

27 August 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လဆန်း ၁၅ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော်ရပ်စုကွက်စုစကိုင်း အဝ တံတား ဦး ပင်း ယမှစ၍အညာကို ကျောက်မြောင်း စဥ့်ကူး ထိ အောက်ကိုဆင်တပ် မြင်း မှုထိမြစ်ငယ်ကိုမြို့သစ် ညောင်နီပင်ထိ ကျေး ရွာသူကြီး ရပ်စုကွက်စုသား တို့ကိုနှိုး ဆော်၍စန္ဒမုနိဘု ရား ရှင်မှာ နှစ်စဉ် လှေပွဲသဘင်စည်ပင် အောင်ခံစေ။

1 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့နံ ၁း ဥဘယ ကျော် ထင်တွင်ပြန်နီ။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ကျော်သူ ကျော်ကမင်း ကန်ရွာကိုရွာစား သနား တော်မူပါသည်၊ ရွာစားတို့ စား မြဲသိပ်တည်ပွဲကူး တို့မျှား ကိုထုံး စံရှိရာ ကောက်စား ပါရမည့်အကြောင်း မင်း ဏန်း ကင်း စား မှာလည်း အခြား တပါး ကလူမရှိ စေရအမိန့် တော်ရင်း နှင့်အညီတဝတည်း စောင့်နေစစ် ကြော၍ဆိုင်ရာဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်သည်မှာလွှတ်ကစစ်၍ထိုက်ရာစီရင်။

2 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့နံး ခစမြောင် မှူး ထွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

တဘက်ဆွဲကျောင်း မှာသာမဏေကိုနဘ်ပုး သည်ဆိုသောစကား ကိုမေး တော်မူ မည်၊ တဘက်ဆွဲန်ဃရည်း ဆရာနှင့်နတ်ပုး သည့်သာမဏေတို့ကို ခေါ်စေ။

3 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့နား ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဗန်း မော်မြို့မှာ နေမျိုး ဇေယကိုမြို့ဝန်ခန့်သား၍အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်း စေမည် ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ဗန်း မော်မြို့ကကင်း ပွဲအခွန်များ ကို ရွှေဘဏ္ဍာ တော် အောက်ဆက်မြဲဆက် စေ၊ ၎င်းကိုလည်း ဗန်း မော်မြို့ဝန်နှင့်လိုက် စေ။

5 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၉ ရက် နေ့နံ၁း ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

စန္ဒမုနိဘုရား ရှင်ပွဲတော်တွင် လှော် လှေ လှော် လောင်း များ ကိုသင့်ရာဘက်၌ လှော်ပြိုင်စေ၊ လှေဘက်စာရင်း ကိုလည်း သွင်း ၊ နှစ်စဉ်လုပ်ဆောင်မြဲအလျှ တော်တန် ဆောင်တိုင် မီး ပန်း မီး ပဒေသာ များ ကိုလည်း လုပ် ဆောင် စေ။

6 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် နေ့နား ခရာဇာ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တဘက်ဆွဲနိဿယရည်း ဆရာကို နေရင်း ကျောင်း သို့ပြန် စေ၊ တပည့်လူထွက်ကိုလည်း ဆရာနှင့်တူလိုက် စေ၊ ကရဝိတ်မှန်စီ ဖေါင် တော်မှာအမိုး ရွှေကိုနှုတ် စေ၊ ဃော

1783
မင်း သမီး က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၄၅ ခုနှစ်ငကွယ်ပါနှင့်လူ ပေါင်း ၃၂ ကိုပုသိမ်မင်း ကိုသနား တော်မူပါသည်နား တွင်း လက်ထပ်မင်္ဂလာ တော်တွင်လည်း ထဝ်၍ ပေး ဘွဲ့သနား တော်မူသည့်အတိုင်း ယခုတိုင်ထမ်း ရွက်ရှိပါသည်ကိုခဲတူး ခဲ ချက်အစုသား တို့ကိုမင်း တုန်း မင်း သား ကိုသနား တော်မူ၍ ငကွယ်ပါနှင့်လူ ၃၂ အဝင်ငကွယ်ပါ နှင့်ဥဒိမ် ထောင်ခဲတူး ခဲ ချက်အစုသား ရင်း ဖြစ်သည် ပေး အပ်ရမည် တောင်း ကြောင်း နှင့်ဂွိ နိုး သံ တော် ဦး တင်သည်၊ ငကွယ်ပါနှင့်ဥဒိမ် ထောင်လူတို့ဝုသိမ် မင်း ကို ပေး ဘွဲ့သနား တော်မူရာ ပါသည်မှန်လျှင် ပုသိမ်မင်း မှာထမ်း မြဲထမ်း စေ၊ ခဲတူး စာရင်း တွင်ပါသည်ကိုသိမ်း ။

10 September 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့် ကျော် ၁၄ ရက် နေ့နား ခံ တော် ဘယ ကျော်ဆင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

မင်း ငယ်ရွှေ ဘောင်ရှိနိုး ဂ်ါ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငကောင်း ငညိုပုတို့ နှင့် နွေထိုး လှေငယ် ၄၀ ကို လှေသော်မျှား နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံစေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အ 1783
တိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက်စေ၊ တနှစ်ကို ငကောင်း ငညိုပုတို့က သေနတ် ၄၀ ဆက်စေ။

10 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့နား ခံတော် ဘယကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကျောက်ရစ် တောင်သာမင်း သား အမိသုဇာလီ သေလွန်ရာမှ သီဂိုယာမ သေလွန်သည်တွင်သဂြိုဟ်သည့်နည်း သာသာ ရွှေ မှော်ကြီးနှင့်သဂြိုဟ် စေ၊ အခန်း အနား လုပ်ဆောင်ရန် ငွေ တော်ဥါကိုလည်း အတွင်း တော်မှ ထုတ်ယူ၍လုပ်ဆောင် စေ။

11 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် နေ့နား ခ တော်စ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

နားခံ ပြောကြီး မှူး ကျော်စွာနော်ရထာ သေလွန်ရာမှာ ဒုး နေရာနေတို့ သေလွန်လျှင်သင်္ဂြိုဟ်သည့်နည်း သင်္ဂြိုဟ်စေ၊ ကျီဝန် ဝန်စုသံခွန် တော်ဆက်အစုသား တို့ကိုယ်ချက်ဝန် ငွေ တောဝ်လှ စည်သူကတဝတည်း အုပ်ချုပ်စီရင်စေ။

12 September 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၁ ရက်နေ့ နားခံ တော်ရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကြက် မောက်ရှာစေး လက်ဝဲရွှေ ဘောင်မယား သေလွန်ရာမှာ ပျည်အဘိုး ကမွက် ရွှေထည့်သဂြိုဟ်စေ၊ မန်း စက်တော်ရာမှာ မြောက်နန်း တော်ကတန် ဆောင်း ဆောက်လုပ်ရာ မြောက်နန်း တော်ဝန်ရာဇသီဟကိုသွား ရှုကြည့်ရှုစေ၊ ဒိုင်း ဝင်း ကိုယ်ရံ တော်အစုအငန်း သား တို့က ခဏ္ဍိယ ဝင်ထမ်း သည့်ကသည်း ဘို့ကိုအစုအ ရင်း ဆိုင်ရာ မထမ်း ရအသီး သီး လက်ခံသိမ်း ယူ၍ ရှိကြသည်မှာ ပေး ဘွဲ့သနား တော်မူသည်လူ မဟုတ်၊ ခဏ္ဍိယအစုကိုလည်း သိမ်း နှုတ် တော်မူ၍ ရှိသည့်ဆိုင်ရာအစု မှာထမ်း မြဲထမ်း စေ၊ ခဏ္ဍိယထမ်း သားမှုကလည်း စာရင်း အစုရှင်တို့တတင် စေ၊ စာရင်း တင်ရာပါသမှုလူ စုကိုရ အောင် တောင်း၍ ဆိုင်ရာ ပေး အပ်ထမ်း ရွက် စေ၊ နန်း ကံ ကျွေး ရာစုဘွဲ့ကသည်း ကုလား ဖိုး ဒယား တို့ကို မင်း ညီမင်း သား မင်း မိဘုရား မှူး တော်မတ် တော်တို့မှာ မကပ်မနို စေနှင့်၊ ကပ်နိုသမှုလူတို့ကို နန်း ကံ ကျွေး ဝန်က စာရင်း တင် စေ၊ စာရင်း တင်ရာပါသမှုလူတို့ကိုရ အောင် တောင်း၍ နန်း ကံ ကျွေး ဝန်သို့အပ်၊ ဒိုင်း ဝင်း ကိုယ်ရံ တော်အစုသား လှေသင်း ရံ လှေသား ဘောင်သား မှစ၍အရပ်ရပ်အစုအငန်း သား တို့ကိုလည်း မင်း ညီ မင်း သား မင်း မိဘုရား မှူး တော်မတ် တော်တို့မှာ မကပ်မနို စေနှင့်၊ ကပ် နိုသမှုလူတို့ကိုအစုရှင်တို့က စာရင်း တင် စေ၊ စာရင်း တင်ရာပါသမှုလူတို့ကိုရ အောင် တောင်း၍ ဆိုင်ရာအစုရှင်သို့အပ်။

13 September 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုသတင်း တွတ်လဆန်း ၂ ရက် နေ့နား ခ တော်ဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တနင်္သာရီကင်း တပ်မှူး တို့က မြိတ်မြို့ရှိ ချောင်းကြီး ချောင်းငယ်ကင်း အစုသား တို့သည်လမ်း ပေါက်လမ်း ဝန်ရှိရာ ရှေ့သို့တိုး၍ စောင့်နေတိုး သွားထမ်း ရွက်ရ မြဲအစုဖြစ်ပါသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခုနှစ်တနင်္သာရီမြို့ကို စည်ပင်ဖြစ်ပွါး အောင် 1801
ပြုစုတော်မူရာ ချောင်းကြီး ချောင်းငယ်ကင်း သားတို့က လူ ၅၀ ခွဲ၍ တနင်္သာရီ မြို့မှာ စောင့်နေရပါသည်။ ချောင်းကြီး ချောင်းငယ်ကင်း သား တို့ကို မကွဲမ ပြား တနင်္သာရီမြို့တွင် စောင့်နေထမ်း ရွက်ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံဘော် ဦး တင်သည်မှာ ရှေ့သို့တိုး၍ စောင့်နေထမ်း ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ တင်း တပ်မှူး တို့ရှိခိုး သံဘော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ချောင်းကြီး ချောင်းငယ်ကင်း သား တို့ကို မကွဲမပြား တနင်္သာရီမြို့ကင်း မှာတဝတည်း စောင့်နေထမ်း ရွက်စေ၊ ကုလား လူထွက်ငပိုကို ရွှေတိုက်စိုး အိမ်အနီး အပါး သင့်ရာတွင် နေရန်အိမ် ဆောက်၍ ပေး၊ နင်း တော်နှိပ်မြင်း ခေါင်း ကမန်ပုည၊ လမိုင်း စာရေး အဝန်း ရွှေး ကြီး လှေ အုပ်တို့စကား မှာငပန်း ဘော်ငပန်း ပင်မိဘတို့လမိုင်း အစုရင်း သား မဟုတ် (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုနှစ်နင်း တော်နှိပ်မြင်း အစုစာရင်း တော်ပါဖြစ်သည်။ 1783
ရွှေး ကြီး အစုဌာရင်း ပါသည်ကိုနုတ်၍အစုရင်း မှန်ရာမြင်း မှာထမ်း ရွက်စေ မည်။ ငပန်း ဘော်ငပန်း ပင်တို့အစား လမိုင်း အစုရင်း သား မှန်သူကိုလမိုင်း စာရေး အဝန်း တို့က ပေး၍ ရွှေး ကြီး အစုမှာထမ်း ရွက်စေမည်စကိုင်း မင်း ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း မိုး မိတ်မင်း တို့ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

14 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၃ ရက် နေ့နား ခံတော်စ မြောင် မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သံတော်ဆင့်စည်သူနန္ဒာ ကျော်ထင်စာရေးကြီး လက်ဝဲဇေယသူတို့က ကောင်းမှုတော် အောင်မြေ လောကဘုရား အရှေ့မျက်နှာပြင် မဟာဂုံအတွင်း လက်ဝဲလက်ယာစရုပ်ကြီး နှစ်ဆောင် ဟောင်းနွမ်း ရှိသည်ကိုသိမ်း၍ ကိုယ်စား တော်အသစ်တ ဆောက်တ ဆောင်စီ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်တင်ချက်အတိုင်း ဆောက်လုပ်စေ။

15 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၄ ရက်နေ့ နား ခံ တော်ရာဇနော်ရထာသွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

16 September 1806

အိမ်ရှေ့ထမ်း ငဖြူရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငဖြူနှင့် လှေကြီး ၅ နှေထိုး လှေငယ် ၄၅ ကို လှေတော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း က မ ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုနှစ်စစ်တမ်း 1783 ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငဖြူက သေနတ် ၆ စ ဆက် စေ၊ သ

27 September 1806

က္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု ဝါကျွတ်ကန် တော့ဆက်သမြဲကို မြေလပ် စေဘွား: မြို့စား မြို့ရွာ သူကြီး တို့မှာ စစ်လက်နက်ကိုင်မင်း မှုတော်နှင့်ဖြစ်၍ မနှိုး မဆော်ရှိနှင့် စေရ မည်၊ အဝေး မြို့ဝန် စစ်ကဲအရာရှိတို့မှာ ကန်တော့လက်ဆောင် တော်များ နှင့် အဥာရှိ ၁ လာ ရောက်ဆက်သကြ စေ၊ မြို့ဝန်အခွန်ဝန်တို့မှာ မြို့ရွာထွင်ရာဇဝတ် တော်ရေး ပြေကုန် အောင်ထိန်း သိမ်း စောင့်နေ စေ၊ အိမ်ရှေ့မင်း မင်းညီ မင်း သား မှူး တော်မတ် တော်တို့ကို ရွှေမြို့တော်လွှတ် တော်နှစ်ဧည်တက်သက်ကန် တော့မြဲကန် တော့ စေ၊ ဆင်ယည်မြင်း ယည် လှေယာဉ်တိုက်ကျိုက်များ ကိုလည်း ရွှေ မြို့တော်မှပြုသမြဲပြုသလျှဒါန်း စေဆင့်ဆိုမည်သွင်း ချက်အတိုင်း လင့်ပြီ၊ ဆီမီး မြင့် မိုရ်ကို ငွေမြို့ တော်မှာ မလုပ် စေနှင့်၊ အာကာသပုဇာ နှင့်တချက်တည်း ဖဝ်း ကွန်း နန်း တော်ရှေ့ သောင်ထွင်ငုဝ် ဆောင်၍ညှိထွန်း ပူဇော် စေ။

16 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၅ ရက် နေ့နံ ၁ံ တော်ဘယ ကျော် ထင်ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ယွသမား လက်သမား ပွတ်သမား တို့ကိုဘွဲ့ရင်း အတိုင်း စေ့ငှ အောင်စာရင်း တောင်း၍သိမ်း ရုံး ပြီး လျှင်အလုပ်တော်မှာလုပ်ဆောင်စေ။

17 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၆ ရက် နေ့နား ခ တော်စ မြောင် မျှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

11 October 1806
တရာသီစန္ဒရမာသာ ၁ဝ အင်္ဂါ ၃ ဝပြည့်သည် နေ့ညတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း
9 November 1806
၁ရက် နေ့သို့အဝင်တွင် စ၍တန် ဆောင်မုန်း လဂက် ၃ ဝပြည့် အောင်အာကာသဆီ
24 October 1806
မီး ပူဇော်ပြီးပူဇော်ထွန်း ညှိစေ၊ ဆီမီး မြင့်မိုရ်ကိုလည်း တန် ဆောင်မုန်း လ
25 October 1806
ဆန်း ၁၄ရက် နေ့က စ၍ ၃ရက်ထွန်း ညှိပူဇော်စေ၊ ဆီမီး မြင့်မိုရ်ကိုစန္ဒာမုနိ
26 October 1806
ဘုရား အရှေ့တည့်တည့် သောင်တွင်လုပ်စေ၊ လေး ပွဲသဘင်နန်း တော်ကိုဆီမီး မြင့်မိုရ် တောင်မှာလုပ်စေ၊ ရန်လွင့် ရှေ့ တော်ကိုပြင်လုပ် တော်မူမည်၊ လေး ပွဲသဘင်နန်း တော် ဆောက်ရန်အရှေ့ တော်သင့်ရာ သောင်တွင်တင်ထား စေ၊ တလုပ်ပြီးစား သီရိသုမင်္ဂလ ဒေဝီကတလုပ်မြို့ကျေး ပေါက်ချောင်း ရွာ၊ ရွာသစ် ရွာများ သည်ဝန်ကြီး မဟာ ဇေယသုရ ရှိ စဉ်ယဉ်ခံထမ်း ရွက် စေစာ ချွန် ပေး အပ်၍သမ်း ရွက်ရပါသည် ပေါက်ချောင်း ရွာ၊ ရွာသစ်ရွာကဒသ ဘာဂဆက်ရန် ငွေ ကော်ကို ပြေကုန် အောင်သက်၍ယဉ်ခံထမ်း ရွက်ပြီးထမ်း ရွက်ပါစေရမည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ယဉ်ခံထမ်း မြဲလူမှန်လျှင် ဒသာ ဘာဂ ငွေ တော်ကိုအ ပြေဆက်၍တလုပ်ပြီးစား မှာသမ်း ရွက်မြဲထမ်း ရွက် စေ။

18 September 1806
(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၇ရက် နေ့နား ခရာဇ နေ၁ရ ထားတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကျောက်ဆည်ဝန်သိင်္ဂီ ဇေယျ ကျော်ထင်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ကျောက်ဆည်ကိုး ခရိုင်ဆည် တော်များ မှာ မြောင်း တော်ပြွန်ယိုယွင်း တိမ် ကောသည်ကို လုပ် ဆောင်ပြင်ဆင်ရန်လယ်ပယ်မှူးဆင့်ဆိုစီရင်ရန်ရှိသည်များ ကိုဒိုင်း ဝန်ဆင့် ဆိုရာ ကျောက်ဆည်ဝန်နှင့် မြေတိုင် စာရေး တို့တိုင်ပင်၍ စီရင်စေ၊ ရွှေ လေါင်း မြောင်း တော်အနောက်ဘက်တွင်အ ရှေ့အနောက် တောင် မြောက်တာ ၅၀၀ စီဒလမြို့စား ကိုသနား တော်မူ၍လမိုင်း ဝန်မင်း ကျော် ရွှေ တောင်တိုင်း တာချ ပေး သည့် မြေအတွင်း မိဘုရား ငွေ တော်ဝယ်လယ်ပယ် ၁၀၀ နှင့် ဝန်ဥယည် တော်သား တို့လယ်ပယ် ၂၀၀ ကျော်ပါ၍ နှုတ်ယူ သော ကြောင့်သနား တော်မူရင်း တိုင်း မလုပ်မ ဆောင်ရ ရှိ သော ကြောင့် နှုတ်ယူသည့်လယ် မြေအစား သနား တော်မူသည့် မြေနှင့်အစပ်ပုဂံမင်း ပြွန်ကသည်လင်း မြွေ ချောင်း ကို လျှောက်၍အ နောက်ကိုသလွင်ဖြူချောင်း ဘင် သား တို့ကိုချ ပေး သည့် မြေထိ၊ တောင်ကိုသလွင်ဖြူချောင်း ဘင် သား တို့ကို ပေး ချသည့် မြေအစပ်ကသည်နဲကုပ်သို့ မြောင်း ကို လျှောက်၍ ဥယျဉ် တော်သား တို့ မြေထိသတ်မှတ်သည့်အတိုင်း အစုအငန်း သား တို့ကိုချ ပေး ရာမပါ လွတ်လပ်ရှိသည့် မြေကိုသနား တော်ခံ၍လုပ် ဆောင်ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည့်အစုအငန်း သား တို့ကိုချ ပေး ရာမပါ၊ လမိုင်း တော်သား တို့လည်း မလုပ်မ ဆောင်လွတ်လပ်သည့် မြေမှန်လျှင်နှုတ်ယူသည့် မြေအစား ဒလမြို့စား ကိုတိုင်း တာချ ပေး ၍လုပ် ဆောင် စေ၊ နေ ဝင် တော်ဆင်ဖြူရှင်သမီး ခင်း ရွှေ နန်း ကံကုန်ရာမှာ နေ ဝင် တော်ဆင်ဖြူရှင်သမီး အကြီး ကန်နီမင်း သမီး ကံကုန် ရာတွင်သဂြိုဟ်သည့်နည်း သဂြိုဟ် စေ။

19 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသီတင်းကျွတ်လဆန်း ၈ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြောက်ဘက်မြင်းမြေဘုရား ပုံရွာ နေကတူး က တော်မိယွန်း စံ သေလွန်သည်မှာ မိဘုရား က ကောင်း မွန်လှပ အောင်သင်္ဂြိုဟ် စေ၊ မိယွန်း စံတွင်သား မြေး အမွေခံ မရှိဖြစ်သည်၊ မိယွန်း စံပိုင်ထိုက်သမျှသက်ရှိသက်မဲ့ဥစ္စာရပ်ကို မိဘုရား ကို သနား တော်မူသည်၊ သိမ်း ရုံး စေ၊ သိမ်း ရစာရင်း ကိုလည်း မိဘုရား ဝန် စာရေး တို့ကဆက် စေ၊ ငတုတ်ကြီး က (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုအမိန့် တော်နှင့် လှေ 1805
ကြီး ၃ စီးထိုး လှေငယ် ၃၂ ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁ 1806
၆၈ ခုဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလာမ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့် တော်ထွက်စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက် လွှတ် စေ။

21 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခံရာဇနော်ရထာ ဟွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ကန့်ကောရွာသူကြီး ငလွှမ်း ကျော်ကထီး လင်း မြို့လောင်တောင်ရွာနှင့်ပယ် နယ်မှုကိုပိုင်းခြား တော်မူ၍ ရှိပါသည်၊ လောင်တောင်ရွာသူကြီး စစ်တမ်း ထွက် (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုထီး လင်း မြို့အဝင်စာရင်း ကျ လောင်တောင်ရွာ၊ မော် 1783 ရွာ၊ ခင်ရန်ရွာ၊ တင်သားရွာများ ကိုကန့်ကောကရသည်မှာတွင်မှမင်း ရွာသူ ကြီး ငကြီး က နှောက်ယှက်လုဆိုပြန် သော ကြောင့်စာရင်း မပြောဝံ့ မလဲရရှိ ကြောင်း နှင့်ရှိမိုး သံ တော်ဦး တင်သည်၊ ကန့်ကောသူကြီး နှင့်မင်း ရွာသူကြီး တို့ နယ်မြေမှုစကား မှာထီး လင်း လောင်တောင်နှင့်ကန့်ကောရွာနယ် မြေကိုစစ် တမ်း ပုံစံများ နှင့်ပြဌာန်း တော်မူ၍ ရှိသည်၊ ပြဌာန်း တော်မူရာပါဝင်လျှင် ပါဝင်သူကရစေ၊ မိုး မိတ်မြို့ဝန်စစ်ကဲအမတ်တို့နှင့်ကြည်ပ်မင်း သမီး ဝန်အကြီး စာရေး တို့နယ်မြေမှုစစ် ကြောထွက်ဆိုချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာသစ် တောဝရွှေ လောင်း ချောင်း သည်မိုး မိတ်မြို့ကဆက်သွင်း သည့်ပုံအတိုင်း မှန်မည်၊ ကြည်ပ်မြို့ ကဆက်သွင်း သည့်ပုံအတိုင်း မှန်မည်၊ ချောင်း အနေကိုသင့်ရာခန့်ထား ၍ကြည့် ရှုစေ၊ မိုး မိဂ်မြို့နယ်ပုံကိုလည်း ဒိုင်း ဝန်သို့အပ်၊ မှန်ကန် အောင် ရေး သား ၍ သွင်း စေ။

22 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နှား ခဘယ ကျော်ထင် တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော်နေ လှေစီး ငတုတ်ကြီး ဖွို့ခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်တိုင်း ငတုတ်ကြီး
နှင့် လှေကြီး ၅ လှေငယ် ၄ ၅ ကို လှေတော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင်
ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေ
ဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄ ၅ ခု စစ် 1783
တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကိုငတုတ်ကြီး က သေနတ် ၆ ဝ
ဆက် စေ။

23 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁ ၆ ၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့နံနက် ခ စ ရမြောင်မှူး
ထွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော်နေ လှေစီး ငသာ ရွေး ရှိန်း သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငသာ ရွေး နှင့် နွေယိုး လှေငယ် ၅၀ ကို လှေ တော်မှူး နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ တောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခု နှစ် 1783 စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက်စေ။ တနှစ်ကို ငသာ ရွေး က သေနတ် ၅၀ ဆက်စေ။ ရွှေမြို့တော်နေ ငပြေ ရှိန်း သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငပြေ နှင့် လှေကြီး ၅ နွေယိုး လှေငယ် ၄၅ ကို လှေ တော်မှူး နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ တောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခု နှစ် 1783 စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက်စေ၊ တနှစ်ကို ငပြေတ သေနတ် ၆၀ ဆက်စေ။

24 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နံ ခရာဇ နေ၁ရ ထာထွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

စကိုင်း မင်း ထမ်း ငသာ ရှိခိုး သံ တော် ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငသာ နှင့် နွေထိုး လှေငယ် ၁၀ လှေ တော် မျှား နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း က မ ကောက် မခံ စေ နှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက် ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း 1783
ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ။ တနှစ်ကိုငသာက သေနတ် ၁၀ ဆက် စေ။

25 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လဆန်း ၁၄ ရက် နေ့ နား ခဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

27 September 1806

တောင်ဘက်တိုက်အဝင် မြောင်လှမြို့သူကြီး မြို့မှူး ဆောင်တို့က ဝါဝင် ဝါကျွတ်နှစ်သစ် ကန် တော့ပွဲရှိလျှင် မင်း ခမ်း တော်ပြင်ရန်ကွမ်း ဘိုး စီရင်စုမြို့ ကျေး ရွာနယ် တွင် နေလူတို့ကို နှိုး ဆော်၍အနောက်ဝန်အနောက်ဝန်စာရေး တို့ကဆိုင်ရာတိုက် ဝန်တိုက်စာရေး တို့ကိုဆင့်ဆို တောင်း လျှင်နှစ်စဉ်ဆက်သွင်း ပါရသည် (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၅ ခုနှစ်ကသည် ၆၈ ခုနှစ်တိုင်အဘိုး သင့် ငွေရ ၆ ၅ ကိုအစုအမှုထမ်း လူတို့မှာ တောင်း ခံပါရမည့်အကြောင်း နှင့် လျှောက်ချက်ကို မြောင်လှမြို့မှာအသည်တိုင်တမ်း မရှိ၊ အစုအမှုထမ်း ဝင်း ကိုယ်ရံသား တို့ နေထိုင်သည့်မြို့ ကျေး ရွာဖြစ်သည်၊ မြို့သူကြီး မြို့မှူးဆောင်တို့တွင်မင်း ခမ်း တော်ပြင်ရန်ကွမ်း ဘိုး ကျွေး မြီတင်ရှိသည်ကိုမြို့ ကျေး ရွာနေအမှုထမ်း တို့မှာခွဲခန့်၍ ပြေလည် အောင် ပေး စေ၊ နောက်ကိုလည်း မင်း ခမ်း တော်ပြင်ရန်ကွမ်း ကို ငွေ တော်နှင့် ရွေး နှုန်း ဝိုရာဝယ်ချမ်း ပြင်ဆင် စေ မည် စာဆက်သွင်း သည်မှာ မင်း ခမ်း တော်ပြင်ရန်ကွမ်း ကိုမည်သည့်အကြောင်း နှင့် မြောင်လှမြို့ကဆက်မြဲဖြစ်သည်၊ မည်သည် မင်း လက်ထက် မည်သည်ကာလကစ၍ဆက် ရသည်ကိုသိသာ အောင် မြောင်လှမြို့သူကြီး ကိုစစ်ဦး ။

(1803 — 1806)

27 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၁ ရက် နေ့နာ ၁း ခ စ မြောင် မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး တောင်း သုတေသန)

မိန်း မစိုး မင်း ငယ် ကျော်ထင်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဗန့်ကျိုတိုက်အ
1783
ဝင်ငလည် ပေါက်ရွာ နေ (သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅ခုအသည်စာရင်း တော်ပါငမြွတ်
ငစံ မိလုံမ ငစံငြိမ်း ငသာထုတ် ငပေါက် ငကျော်ထွေး ငအောင် ငဖြိုး
အို ငစဲ ပျော် ငပန်း ပုံ ငမြတ်ထွန်း ငနေ မိမိ ငဖြိုး စုံတို့နှင့်ဒသာ ဘာ
ဂ ငွေဆက်စာရင်း ကျလူတို့ကို မိန်း မစိုး မင်း ငယ် ကျော်ထင်ကို ကျွေး အိမ် မွေး အိမ်
သနား တော်မူသည်၊ မြို့ရွာသူကြီး တို့က မင်း မှုမင်း ခင်း စရိတ် ကြေး ငွေအခန့်
အထား မရှိစေနှင့်။

28 September 1806
သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့်ကျော်၂ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်
မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆင်ဝန် ထောက်သိမ် ဒေဝသု သေလွန်၍အရာလပ်သည်မှာသား ငမြတ်ပွင့်ကိုဆင်ဝန် ထောက်အရာခန့်ထား ထမ်း ရွက် စေမည် (စာ) ဆက်သွင်း (သည်) အတိုင်း သင့်ပြီ။

29 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၃ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင် မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဗန်း မော် စော်ဘွား ဘဏ္ဍာဝန်တို့ကိုအမိန့်တော်ရင်း အတိုင်း လက်ဆောင် တော်များ နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက်ပြန်လာ စေ၊ အနုရဋ္ဌမကာ တောပါ ဋ္ဌီ တော်သည်နက္ခတ်မဟုတ် နေကိုမှတ်သည့်အဂုဏ်ဖြစ်သည်အယူရှိကြသည့်အတိုင်း သာ သနာပြုဆရာ တော်မှစ၍ဆရာ တော်တစုတို့မင်း ထွန်း သို့ပင့်၍အစဉ်တီး မြဲ နာရီကို စောင့် နေကြည့်ရှုကြ စေ၊ ခေါ်တော သာရပြဟ္မာတို့နှင့်ပုဏ္ဏား ဗေဒင် သမား ဝတ် မြေနှင့်လူ ဗေဒင်သမား တို့ကိုလည်း ဆရာ တော်တို့နှင့်အတူနာရီကို စောင့် စေ၊ လွှသမား လက်သမား တို့ကိုဘွဲ့ တော်မှုရင်း အတိုင်း လှော်ကား တော် များ တည်လုပ်ရာတိုက်လုပ် စေ၊ ဘွဲ့ရာ ပါသည့် ငွေ ဝယ်ဖြစ်သည် မဆို စေနှင့်။

30 September 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခစ မြောင် မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ဟံသာဝတီမြို့အဝင်န်ဗ္ဗာန်တော်တွင် ရွှေဘုန်း တော်မြတ် ကြောင့်စစ်တောင်း မြို့သူကြီး သား ငပိုး ကြော့တမ်း၍ ရသည့်ဆင်ဖြူတော်ကို ဘောင်နှင့်တင်ပြီး လျှင် ဟံသာဝတီမြို့ကအရာရှိတို့နှင့်စစ်တောင်း မြို့သူကြီး သား ငပိုး ကြပ်မဆောင်ယူ၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လှာစေ၊ စကိုင်း မင်း ကလည်း သင့်ရာလူကိုရှေ့ လျှင်နှင့်ခန့်ထား၍ကြည့်စေ၊ ပုသိမ်မြို့ဝန်သီရိ ကျော်သူကို ခြေကျည်း ၅ဆင့်နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက်အကျည်း ယူစေ၊ ကနောင်မင်း သား အကြီး စာရေး တို့သည် မိုး ကိုလုံခြုံအောင်မနိုး ခဆော် မထိန်း မသိမ်း ဖြစ်သည်အကျည်း ထား ၊ ရတနာ ဆင်ဖြူတော်ကို စောင့်နေ ကြော့ဘမ်း ၎င်း သူ ရေဝန် နော်ရထာ ကျော် ခေါင် ကြပ်မ၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လှာ စေ၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်မြို့ဝန်အခွန်ဝန်အကောက်ဝန်အရာရှိတို့ စောင့်နေ စေ၊ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကိုပုဂံ ရောက်ကြို တော်မူမည်၊ လမ်း တလျှောက်တွန်း ထောက်နန်း တော်မှာအထက် ဆောက်လုပ်မည့်ဆက် သွင်း သည့်မြို့ရွာများ တွင် ဆောက်လုပ် စေ၊ သစ်ဘိုး ဝါး ဘိုး ကုန်ဝင်ရန်ကိုငွေ တော်ထုတ်၍လုပ် ဆောင် စေ၊ ရွှေမြို့တော် နောက်ပြင် နေငသာ ဘော် ငကွယ် ငခါ ငနိုး တို့ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငသာ ဘော်နှင့် လှေကြီး ၂ စွေ့ထိုး လှေငယ် ၄ဝ၊ ငကွယ်နှင့် စွေ့ထိုး လှေငယ် ၂၅၊ ငခါနှင့် လှေကြီး ၁ စွေ့ထိုး လှေငယ် ၂၄၊ ငနိုး နှင့် စွေ့ထိုး လှေငယ် ၅ဝကို လှေ တော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေ ကင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ခု 1783 စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကိုငသာ ဘော်က သေနတ် ၅၄၊ ငကွယ်က သေနတ် ၂၅၊ ငခါက သေနတ် ၂၇၊ ငနိုး က သေနတ် ၅ဝဆက် စေ၊ ပုသိမ်ဝန်ငလှအစ်ကိုညီသား တို့ကို ခေါ်၍အကျည်း ထား ။

1 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသီတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၅ ရက် နေ့နား ခရာဇာ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

2 October 1806

ပုသိမ်မြို့ဝန်သီရိ ကျော်သူကိုအကျည်းယူစေ အမိန့်တော်ပါသည်မှာ ပုသိန်မြို့စစ်ကဲ တို့က ရွှေပန်းတန်လျှော်တော်ပဲ့နင်း ငနတ်ပေး လျှောက်ချက်အတိုင်း မဟုတ်မမှန် ပါ၊ ပဲ့နင်း ငနတ်ပေး သားပန်း ပုဆိုး ရွှေနား ရစ်ခေါင်း ဝတ်ဆင်၍ ရုံးသို့ တက်သွားသည်၊ ရုံး စေငမြတ်ဈေး ကမသင့် ပြောဆိုသည်ကို ငနတ်ပေး လူတို့ငမြတ် ဈေး ကိုဝန်း ရုံ ထောင်း သတ်လျှင်ခံရ ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ပြန် သည်၊ ပုသိန်မြို့ဝန်မှာလည်း လက်နက်ကိုင်မှုနှင့်ဖြစ်သည်၊ ပုသိန်မြို့ဝန်ကိုမခေါ် စေနှင့်၊ ငနတ်ပေး က စေ၍လာသူပုသိန်မြို့ကလာသူတို့ကိုနှစ်ဦး လျှောက်ချက်အ တိုင်း မှန်မမှန်တိုက်ဆိုင်၍ စစ်၊ ပုသိန်မြို့ဝန်ကိုလည်း အကျည်းကလွတ်၊ ထော်လှင် ကျွန်း တွင်ဆင်ဖြူတော်ကို ကြော့ဘမ်း မည်မှာ ပုသိန်မြို့ကလူတို့ကိုမခန့်နှင့်၊ ရွှေပန်း တန်လျှော်တော်သား မင်း စံလျှော်တော်သား တို့ကိုသာခန့်ထား၍ဝန်း ရုံ ကြော့ ဘမ်း စေ၊ ရွှေမြို့တော် နေစကိုင်း မင်း စီး ပွဲ ပြုလှော်စီး ငသာ အေး ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငသာ အေး နှင့်နွေထိုး လှော်ငယ် ၄ ဝကို လှော်တော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေ ာင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ် 1783 ကိုငသာ အေး က သေနတ် ၄ ဝဆက် စေ၊ မိကျောင်း ရဲ နေငမြိမ်း ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငမြိမ်း နှင့် လှော်ကြီး ၁ဝ နွေထိုး လှော်ငယ် ၄ ဝကို လှော်တော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေ ာင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ် 1783 ကိုငမြိမ်း က သေနတ်ရဝဆက် စေ။

2 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁ ၆ ၈ ခုသီတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၆ ရက် နေ့ဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

လိုင်မင်းသား အကြီး သီဟဗလ ကျော်ထင်ကလှိုင်မြို့နယ်တွင်အထက်ရှိခိုး သံတော်ဦး
တင်သည့်ဆင်ဖြူတော်ကိုလိုက်လံရှာ ဖွေသည်တွင်ဟံသာဝတီနယ်တွင်း သို့ ခြေ ကြောင်း
ခြေရာကျ၍ နဲ့ရွှံ ငပိုနှင့်အုပ်စုသား ငယ်တို့ကိုတဝက်ခွဲ ဝေရှာ စေရာ ရတနာဆင်
ဖြူတော်ကိုရပါသည်၊ လိုင်မြို့ကလည်း လှေတက်လူသူအ စောင့်အနေခန့်ထား စောင့်
ကြပ်ရှိပါသည်၊ ရထနာဆင်ဖြူတော်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်သပါရမည့်အ
ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်၊ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကိုဟံသာဝတီ ရေ
ဝန် နော်ရထာ ကျော် ခေါင်လိုင်မင်းသား အကြီး သီဟဗလ ကျော်ထင်နဲ့ရွှံငပိုအ
စုံအညီ တွေ့မြင် ကြ၍ဘမ်း ရင်း လူတို့နှင့် ရွှေဘဝါး တော် အောက် ဆောင်ယူဆက်
သစေ၊ ဘောင် လှေမှာဟံသာဝတီကလုပ် ဆောင်သည့် လှေနှင့်တင် ဆောင်ခဲ့စေ၊
တန်ရာသီ တော်သလင်း လတူရာသီသတင်း ကျွတ်လအစဉ်ယူမြဲဖြစ်သည်၊ ကန်ရာသီမှာ
ကျသည်၊ အပနာရီ ၁၆ ဒွေး ချိုးဂနာရီ ၁၅ အပနာရီ ဒွေး ချိုး ရနာရီ ၂ ပတ်ကျသည်၊
ယခုပြုက္ခဒိန်ကလည်း ကန်ရာသီရှိသည်၊ သီတင်း ကျွတ်လတူရာသီအ ခေါ်အဝေါ်လည်း
ရှိသည်၊ ကန်ရာသီယူ၍ ဂနာရီချသည်မှာ မည်သည့်အကြောင်း နှင့်ချသည်၊ ကန်ရာ
သီ တော်သလင်း လတွင် ဝါမကျွတ် သေး ၊ တူရာသီမှာ ဝါကျွတ်ဖြစ်သည်၊ သိတော်မူသာ
အောင်ဆိုကြစေ၊ ဆရာတော်တို့နာရီ စောင့်ရာ စကိုင်း ရှင်ဝိတိမာကိုလည်း ပင့်
၍ စောင့်စေ၊ တနင်္သာရီကင်း တပ်မှူး တို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်ကို ထောက်၍
မြိတ်မြို့ရှိ ချောင်း ကြီး ချောင်း ငယ်ကင်း သား တို့ကိုမကွဲမပြား တနင်္သာရီမြို့ကင်း
မှာတဝတည်း စောင့်နေထမ်း ရွက် စေအမိန့်တော်ထုန်ပြန်သည်ကိုမြိတ်မြို့ဝန်အခွန်
ဝန်စစ်ကဲမြို့ရွာသူကြီး တို့က ချောင်း ကြီး ချောင်း ငယ်ကင်း သား တို့သည်မြိတ်မြို့တွင်
အိမ်ယာသား မယား နှင့်နေထိုင်၍မြိတ်မြို့ အရှေ့မြောက်ရှမ်း ယိုး ဒယား တို့
ရောက်သာပေါက်သာသည်လမ်း ဆုံလမ်း ငါး ရပ်ကိုတိုး သွား စောင့်နေထမ်း ရွက်
မြဲလူဖြစ်ကြောင်း မြိတ်မြို့ကတနင်္သာရီသို့အလျင် ပေး အမ်ရသည့်ဇရအိမ်အနက် ၄၅အိမ်
ကိုတနင်္သာရီမြို့ကရန္တာပစ္စည်း မုဩမမြို့သို့အစစ်ခံသွား သည့်အနိုက်မြိတ်မြို့သို့ ခေါ်သွား
သည်၊ တနင်္သာရီမြို့ဝန်တို့က လျှောက်ချက်အတိုင်း မခေါ်မသွား မြိတ်မြို့သို့မပြန်မ
ရောက်ကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ပြန်သည်၊ အဝေး စကား ဖြစ်သည်၊
နှစ်ဦး က ရောက်သည် လျှောက်ချက်ကို ထောက်၍ တော်သင့်အောင်မှာ၊ ဆရာတော်

တို့နှင့်ပုဏ္ဏားဗေဒင်သမား လူဗေဒင်သမား တို့ထွက်ဆိုချက်တွင်အစဉ်သို့လိုက်၍ ခေါ်ဝေါ်ကျင့်ဆောင်ကြောင်း တို့ပါသည်၊ အစဉ်ဆိုသည်မှာဘုရားအလိုတော် နှင့်အညီအမှန်အကန်ဆင်း သက်သည်သာသမာဒိဋ္ဌိအစဉ်လည်း ရှိသည်ဘုရားအလို တော်နှင့်မညီမမှန်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအစဉ်လည်း ရှိသည်၊ ရဟန်း တို့မှာလည်း ကိုယ့်ကိုယ် ကိုရှင်ရဟန်း ဟူ၍ထင်မှတ်ကြသည်၊ လူတို့မှာလည်း သရဏဂုံတည်သည်ထင်မှတ်ကြသည် ဖြစ်သည်၊ မည်သည့်အစဉ်ကိုအစဉ်ဆိုလိုမည်သိသာ အောင်ဆိုကြ စေဦး ။

3 October 1806

သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုသီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၇ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှုး ထွင်ပြန် ။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆရာတော်တို့နှင့် ဗေဒင်သမား တစုတို့ထွက်ချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာအမေး တော်
မကုန် သေး ဖြစ်သည်၊ အမေး တော်ကုန် အောင်ထပ်၍ မေး ၊ အရပ်သား တို့ကို
လည်း မေး ၍ မေး ချက်ထွက်ချက်ကိုသွင်း ၊ မိုး ညှင်း မင်း တရား ဗသျှုရှိကြမုန်
ကိန်း ပြုသည် နောက်သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခုတွင်ပုဂံတက်နွဲ ကျောင်း ကိုအပ်လှူသည့် နေ့ 1801
ရက်အခါဇာတာပုံနှင့်တကွ ကျောက်စာထွက်သည်၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃ ခုကိုတည်၍ထွက် 1801
လျှင် ကျောက်စာအတိုင်း မထွက်သက္ကရာဇ်ကိုတခုနှုတ်၍ထွက်မှ ကျောက်စာအတိုင်း ထွက်
သည်၊ ယခု ဗေဒင်သမား တို့အဓိမာသ်ပြိုနှစ်လနှစ်ရက်တွက်ချက်သည့်တွက် ချေထွင်
ရောက် သောသက္ကရာဇ်ကို ၁၉ ခုစား ၍ ၂ ခုကြွင်း လျှင်စမ္မဒိမာသ်အစရှိသည်ဖြင့်
ခေါ် ဝေါ်မှတ်သား ကြသည်၊ တက်နွဲ ကျောင်း ကျောင်း စာထွက်သက္ကရာဇ်တွက်
ခြေနှင့်ယခုတွက်ကြသည့်တွက် ခြေမညီဖြစ်သည်၊ တက်နွဲ ကျောင်း ကျောက် စာထွက်
တွက် ခြေအတိုင်း မှန်မည်ယခုတွက်ကြသည့်တွက် ခြေအတိုင်း မှန်မည်ကိုသိသာထင်ရှား
အောင်တက်နွဲ ကျောင်း ကျောက်စာထွင်ထုတ်နှုတ်၍တွက်ချက်ကြ စေ၊ ဟံသာဝတီ
ရောက်မင်း ခမည်း တော်လက်ထက်ရှင်အာသဘ လောကနှင့်ဆရာသုံး ဦး ကသွင်း
ထည့် မေတ္တာစာကိုလည်း ဘတ်နာ စေ၍ မေတ္တာစာအရကိုနှီး နှောဆိုကြ စေ၊ တောင်
ဘက်တိုက်ဝန်လကျာပုံချိုကိုတွမ်း ခွက်လဘက်အိုး တ ကောင်း ပိတ်အဝန်း ဒါ း အဆောံ
ကတ္တီပါစိမ်း မွှမ်း ၊ ရင်း ဖျား ခွေး မ ခွေး ငယ်၅တန့် ရွှေသား ကျောက်အိမ်ပါ
အိမ်ကတ္တီပါစိမ်း မွှမ်း ၊ ရင်း ဖျား ခွေး မသံပတ်၅တန့်၊ ရွှေသား ကျောက်အိမ်
ပါယီး နီဆင်စွယ်ထွတ်၁၊ မြင်း ကကိုင်း ညောင်ရွက်၅၊ သံပရာခွံရက် ဘောက်တ
တောင်ဆွဲဆက်ပါး ကာ ရွှေဇာဝါပိန်း နင်း နှင်း သိပ်အိမ် မြောင်ရင်ပတ်ကွင်း
ငွေဇာဝါက တောင် ရွှေ ရေး စာမရိုရှပ်ပန်း ခက်ကိုက်အနား သံငှ ရွှေပိန်း ဦး
ခက်ထိပ် ဆောင်း မြီး ဖြန်း ရင်ပတ်သက္ကလပ်ကြိုး ရွှေကြယ်တပ်စီး နှီး သက္ကဒါန်သက္က
လပ်ကင်ရန်း စက်ရွှန်း ၃ဆင့် ဖေါင်း ဝတ်လုံစလွယ်ဒူး နေရာ နေတို့နည်း ဘွဲ့ဖြူ
ရွှေမိတ်ငှ မောက်တို့အုံ ရွှေပိန်း အရပ်အနား သံ၅ ရွှေကုံး ရွှေထိပ် ရွှေထွတ်စိန်
ပွင့်ရပါး ကာနား တာ မောက်ယူပါလီ ကွေး ရွှေကာ နောက်ကာကတ္တီပါစိမ်း ဘဲ
ကွပ်မျည်း တိုကတ္တီပါပြာဘဲကွပ်မျည်း ရှည်မှိုင်း လုံး နီဘဲကွပ်သနား တော်မူသည်၊ ဓါ
ချွန်ရေး မြဲရေး ၍သွင်း ၊ နောင်တော်ဆင်ဖြူရှင် မြောက်နန်း မိဘုရား ထွက်

ချာဒေဝီသက်ရှိသက်မဲ့ဥယျာဉ်လယ်ယာကြေးကျွန်များကိုသနားတော်မူသည်၊
မိဘုရား ဝန်စာရေး တို့ကသိမ်းစေ၊ ဘုရားသခင်ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည် 544 BC
နောက်သက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခုကိုသာသနာတော်နှင့်ညီမျှအောင်အရှင်မဟာကဿပ
ဖြို့တော်မူသည်၊ အမှန်ဆိုနိုင်လျှင်အယူတော်သည်အမှားဖြစ်သည်၊ ရဟန်းရှင်လူ
ပြည်သူပြည်သားတို့အယူဝါဒအမှန်ဖြစ်သည်။

4 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့နား ခရာဇနော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

သာထွန်း မြေး ကင်း တပ်မှူး ရဲခေါင် ကျော်စွာကိုမင်း ခင်း မြို့ဝန်ခန့်၍ မင်း ခင်း
မင်း သမီး ဝန်ဆင့်ဆိုရာနား ခံအုပ်ထိန်း စီရင် စေမည်၊ စကိုင်း မင်း ၊ ပြည်မင်း၊
တောင်ငူမင်း၊ ပုဂံမင်း၊ ပုခန်းမင်း၊ မိုးမိတ်မင်းတို့သွင်းချက်အတိုင်းသင့်ပြီ၊ယေားဝယ်
နား ခံမနော် ရွှေ တောင်ကိုထား ဝယ်မြို့သို့ပြန်သွား စေ၊ ရတနာသိင်္ဃမြို့ရှိလယ် တော်
မြေ တော်များ ကိုအမိန့်တော်ရင်း နှင့်အညီစစ် ကြောလျှင်ရတနာသိင်္ဃမြို့နယ်တွင်လယ်
ခေါင်း င အောင်ပန်း ကအ မွေခံမရှိအရာ တော်လယ်ဖြစ်သည်ပြ၍တိုင်း တာမှတ်သား
သည့်လယ် မြေတွင်င ကျော်ထွန်း သိမ်း စု၂ ဉ်ကြ၊ မိ ကောက်မိတို့သိမ်း စုကန်တွင် ၁ ဉ်ကြ၊
မိလှတသိမ်း (စု) ၁ ဝ်ကြ၊ မိချက်သိမ်း စုဂူ မြောက် တောလယ် ဉ်ကြ၊ မအူပင် တောလယ်
ဉ်ကြ ပေါင်း ၅ ဂ်ကြလယ် မြေများ သည်အ မွေဆက်အ မွေခံ မထွက်မ ပေါ်ဖြစ်သည်၊ အရာ
တော် မြေဖြစ် စေဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ အ မွေဆက်အ မွေခံ မရှိအရာ တော်
ဖြစ်ထိုက်သည့်၅ဂ်ကြလယ် မြေကိုခွ တောလယ် မြေများ နှင့်မ ရောမ နှောမ ထွေး မရှုပ်
စေနှင့်၊ စကိုင်း မင်း ကိုသနား တော်မူသည်၊ စကိုင်း မင်း ကသိမ်း စေ၊ ယနေ့
ညဆီမီး မြင့်မိုရ်ညီထွန်း ၍ ပွဲသဘင်စည်ပင် အောင်ခံ စေ၊ ပွဲခံကန္နပြင်း ကိုလည်း တော်
သင့်ရာက ဆောက်လုပ် စေ၊ ဒိုင်း ဝန်မင်း ကျော်သီဟအုပ်စု ရွှေမြို့ တော် နေ င ပေ၊
င ရွှေဦး တို့ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ခန္ဓထိုး လှေငယ်၃ ဝကို လှေ တော်များ
နည်း သေနတ်ထား လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း တ
မ ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ
(သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး သွင်း ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို 1783
င ပေ၊ င ရွှေဦး တို့က သေနတ်၃ဝဆက် စေ၊ တူရာသီစန္ဒရမာသ၁၄အဿာ နေ့နံနက်
စန္ဒမုနိဘုရား သခင်နှင့်ရဟန္တာအသျှင်မြတ်တို့ကိုကထိန်သင်္ကန်း ကပ်လှူ တော်မူမည်၊
သင်္ကန်း အလှူ တော်တင်ရန်မှာ ရဟန္တာရုပ်ထု တော်များ ကိုပင့် ဆောင်မြထမ်း စင်
နှင့်တင် စေ၊ ထမ်း လူ ဆောင်လူစည် တော်အတီး အကမှစ၍ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသ
မျှကိုပြီး ပြေ အောင်စီရင်၊ တလာကဿအရကိုအဋ္ဌကထာတွင်သာသနာ တော်၅၀၀၀
သွင့်ကြောင်း နှင့်ဆရာ တော်တို့အထက်ထွက်ဆိုချက်ရှိသည်၊ အဋ္ဌကထာလည်း ဘုရား သ
ခင်လက်တက် တော်ကပင်ဖြစ်သည်၊ ၁၄၈သက္ကရာဇ်ကိုဖြိုသည်မှာလည်း တလာကဿအရ 544 BC
သာသနာ တော်၅၀၀၀ကိုလို၍ဖြိုသည်၁၄၈ခုသက္ကရာဇ်ဖြို့နှင့်တလာကဿ အဋ္ဌကထာ 544 BC

အတွင်သည်မခြား မနား တချက်တည်း ဖြစ်သည်ကိုယခု ၁၄၇ ခုသက္ကရာဇ်ကိုဖြိုသည့်ကျမ်း ဂန်မရှိထွက်ဆိုပြန်သည်မှာ ရှေ့နှောင်း စကား မညီမညွတ်မမှန်မကန် သောဖြစ်သည်၊ မှန်ကန် အောင်ဆိုကြ စေဦး ။ 544 BC

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၉ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင် ထွင်ပြန်။ 5 October 1806

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆင်ပေါင်ဝဲရွာ နေကြွယ်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း နွှေထိုး လှေငယ် ၂၀ ကိုလှေတော်များ နည်း သေနတ်ထား လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အ
ကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင် 1783
ရွက်စေ၊ တနှစ်ကိုကြွယ်က သေနတ် ၂၀ ဆက်စေ။

6 October 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် နေ့ နှ၁း ခဝ မြောင် မှုး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆရာတော်တို့ကို ရွှေမြို့တော် ကျောင်း သို့ပြန် စေ၊ ရပ်စုကွက်စုသား တို့ကိုလည်း ပြန်ကြ စေ၊ တည်ထား စောင့်နေ စေသည့်နာရိကိုလည်း သိမ်း စေ။

7 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့နံ ၁း ခံရာဇ နော် ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆင်ဖြူတော်အကြောင်း အရာကိုအလျှောက်အထား လာသူ မြေထဲမြို့စား လူငမန်း ဦး ငညိုတို့ကိုဆင်ဖြူတော်ရှိရာပြန်သွားစေ၊ ဆင်ဖြူတော်ကိုဆက်လှာသည့်ကာလလည်း ငပန်း ဦး ငညိုတို့နှင့်ဆင်ဖြူတော်ကိုဘမ်းရာပါသူငကတိ ငထော် ငမောင် ငတီ ငဘတ် ငစည်လာ ငချမ်းသာ ငတီတို့တစုကိုဆင်ဖြူတော်နှင့် အတူ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ကြွပ်မလိုက်လှာစေ။

9 October 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၁၃ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ငတော ငလောတို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည့်အမှုကိုစကိုင်း မင်း ပြည်မင်း
တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်း မင်း မိုး မိတ်မင်း တို့က စစ်ကြောစီ
ရင်၊ စစ်ကြောစီရင်ချက်ကိုသွင်း၊ ရွှေမြို့တော် နေအိမ် ရှေ့ထမ်း စည်သူသီရိ
ငနက်တို့ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း စည်သူသီရိနှင့် လှေကြီး ၃ နွေထိုး လှေ
ငယ် ၂၆၊ ငနက်နှင့် လှေကြီး ၃ နွေထိုး လှေငယ် ၂၆ ကို လှေတော်များ နည်း သေ
နတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ်စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်
မခံစေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ်
၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို စည်သူသီရိ 1783
တ သေနတ် ၃၅၊ ငနက်က သေနတ် ၃၅ ဆက် စေ။

10 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုသတင်း ကျွတ်လပြည့် ကျော် ၁၄ ရက် နေ့နံ ခရာဇ
နော်ရထာတွင်ပြန်။
(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ငထာ၊ ငတော၊ ငမောက်တို့ လျှောက်ထား ကြသည့်အမှုကိုအိမ်ရှေ့မင်း ရွှေဘဝါး တော် အောက်လာ၍ စကိုင်းမင်း၊ပြည်မင်း၊တောင်ငူမင်း၊ပုဂံမင်း၊ပခန်းမင်း၊ မိုး မိတ်မင်း တို့နှင့်တိုင်ပင်စီရင်စေ၊ စီရင်ချက်ကိုလည်း သွင်း၊ မင်း ရဲ့ဝှကို တောင်ခွင်မြို၊ မင်း မောင်ကိုတွင်း သင်း တိုက်ကူး တို့ဆိပ်ဆင်တဲရွာလပ်သည်ကို သနား တော်ခံ စေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

12 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၂ ရက် နေ့နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တန်ဆောင်တော်များနှင့် မင်းမိဘုရား၊ မင်းသမီးတို့တန်ဆောင်များကို
14 October 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၄ ရက်နေ့နံနက်အတွင်း တော်သို့
သွင်း၍ပြစေ၊ တန်ဆောင်တော်အထမ်း အဆောင်အလှူတော်ပူဇော်ပွဲထီး တန်
ခွန်တိုင်မှစ၍ ခန့်ထားစီရင်ရန်ရှိသမျှကိုပြီး ပြေအောင်စီရင်၊ ရွှေမြို့တော်
နေစကိုင်း မင်းစီးပွဲ ပြုလှေစီး ငသာအား၊ ငလှောက်တို့ရှိနိုး သံတော်ဦး
တင်ချက်အတိုင်း ငသာအား၊ ငလှောက်တို့နှင့် လှေကြီး ၃ နွေထိုး လှေငယ် ၆ ရက်ကို
လှေတော်များနည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင်ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကင်းခွန်
ကြေးငွေကိုကင်းကမကောက်မခံစေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆိုင်ရာဝန်
1783
အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်းထွက်အတိုင်း ပေးချိန်ဆောင်
ရွက်စေ၊ တနှစ်ကိုငသာအား၊ ငလှောက်တို့က သေနတ် ၇၆ ဆက်စေ။

13 October 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၃ ရက်နေ့နား ခရာဇ နော်
ရထာထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

တန်ဆောင်တော်ခုကိုဆင်ကြီး ရွှေကူဘုရား၊ ရွှေကွန်အုပ်ဘုရား၊ ရွှေစကါးဘုရား၊ ရွှေလင်းပင်ဘုရား၊ နွယ်တော်ဘုရား၊ မဟာမုနိဘုရား၊ ဂူကြီးဘုရား၊ အောင်မြေလောကဘုရား၊ မင်းထွန်းပုထိုးတော်ကြီးဘုရား၊ စက်တော်ရာဘုရား၊ စကိုင်းမင်းကောင်းမှုဘုရား၊ စန္ဒါမုနိဘုရား၊ ရှင်ဖြူရှင်လှဘုရားများ မှာတတိုင်စီညီထွန်းပူဇော်စေ၊ မင်းမိဘုရားသားတော်သမီးတော်တို့တန်ဆောင်များမှာသဒ္ဓါစေတနာရှိရာညီထွန်းပူဇော်ကြစေ၊ အလှူတော်ထီးနှန်ကိုမင်းထွန်းပုထိုးတော်ကြီးမှာဆွဲလှူစေ၊ မိစိမ်းကလင်ငဘုန်းတိုးမသေဒ္ဓိ (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၇ ခုနှင့်အမိန့်တော်နှင့်လှေ ၂၅ ဘောက် 1805 ကားရောင်းဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့်သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်းပြေပါသည်၊ နောင်ကိုဆက်လက်၍မသွားမလာမရောင်းမဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန်တော် ၂၅ အနက်ရေမြုပ်မီး ရာ ၂ မီး လောင်ရာ ၃ ပါပါသည်၊ ကျန်စာချွန် ၂၀ ကိုဆက်သွင်းပါရမည်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း သွင်းစေ၊ နောက်သေနတ်ဆက်လွှတ်စေ၊ ရွှေမြို့တော်နေငထွား ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း ငထွားနှင့်လှေကြီး ၂ စီးထိုး လှေငယ် ၄ ဂ ကိုလှေတော်များနည်း သေနတ်မါးလှံတင်ဆောင်ရောင်းဝယ်စေ၊ ကင်းခွန်ကြေးငွေကိုကင်းကမကောက်မခံစေနှင့်၊ ရွှေတဝါးတော်အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေးတို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁ 1783 ၄၅ ခုစစ်တမ်းထွက်အတိုင်း ပေးချိန်ဆောင်ရွက်စေ၊ တနှစ်ကိုငထွားက သေနတ် ၅၂ ဆက်စေ၊ ငရွှေပြည်ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ချက်အတိုင်း ငရွှေပြည်နှင့်နှစ်စီး လှေငယ် ၁၀ ကိုလှေတော်များနည်း သေနတ်မါးလှံတင်ဆောင်ရောင်းဝယ်စေ၊ ကင်းခွန်ကြေးငွေကိုကင်းကမကောက်မခံစေနှင့်၊ ရွှေတဝါးတော်အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေးတို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်းထွက်အတိုင်း 1783 ပေးချိန်ဆောင်ရွက်စေ၊ တနှစ်ကိုငရွှေပြည်က သေနတ် ၁၀ ဆက်စေ။

14 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၄ ရက်နေ့ နာခံဘယကျော် ထင်သွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ငလာ၊ ငတော၊ ငမောက်တို့စစ်ကြောထွက်ဆိုချက်တွင် ငမောက်စကားအရင် ရပ်ကွယ်ပျက်သူဖြစ်သည်အမှန်မယူသာ၊ ငလာ၊ ငတော လျှောက်ချက်အတိုင်း အမှန် ဖြစ်သည်၊ ငမောက်က ပေးကမ်းသည့်ပန့်ဘလက် ဆောင်ကိုစားယူ၍ စစ်ချက်ပြု လုပ် လျှောက်ထားသူအသည်ဝန်စာရေးကြီး ငပုတို့အရာက နှုတ်မည်၊ စားယူသ မှုကြေး ငွေမြင်း နွားမျှားကိုလည်းပြန်ပေးစေမည်၊ စာရေး ငပေး၊ င ပေါ်တက်တို့မှာ မစစ်မကြောရ၊ ဆင့်ဆိုလျှင်သာဆင့်ဆိုချက်အတိုင်း ရေးမှတ်ပါရ သည် ပြောင်ဆို၍ရှိသည်၊ စားယူသမှုကြေး ငွေကိုပြန်ပေးစေမည်၊ ငဝင်းမ ယား မိဘရက်တို့မှာလည်း စစ်ကြောစေနိုင်း ခန့်ထားသူမဟုတ်အမှုသည်တို့ပေး ကမ်းလာသည့်အမှုဖြစ်သည်၊ စားယူသမှုပြန်ပေးစေမည်၊ ငဝင်းသား ငရွှေ မြတ်ကိုပေးသည့်မြင်း မှာမြင်းရှင်ကိုအမိန့်တော်ရင်းအတိုင်း စစ်ကြော၍ပြန် ပေး စေမည်၊ အသိမ်းအရုံး ခန့်ထားသူ ခင်လူး ဗိုလ်ငအောင်ဗိုတို့နှင့်ပါသူတို့ မှာ စေနိုင်း ရာမှတ်စာပါလူတို့ကိုသာ မဘမ်းမဆီး ကျေးရွာနေအလွတ်လူတို့ကို ဘမ်းဆီးပြီး လျှင်သူ့သမီး သူ့မယားမျှားကို မှုဒိမ်း ဒန္ဒမပြုမကျင့်တန်ပြုကျင့်သူ မျှားဖြစ်သည်၊ မှုဒိမ်းပြုကျင့်သမှုလူကိုအဆုံး စီရင်မည်၊ ငမောက်နှင့်အပေါင်း အဘော် ငဝေကြီး၊ ငသာညိုကြီး၊ ငဖွဲကြီး၊ ငရွှေးတို့နှင့်သူ့ခိုးဓါးပြလူကစုတို့ကို လည်း တွေ့မိအောင်ဘမ်းဆီး၍အဆုံး စီရင်မည်၊ အိမ်ရှေ့မင်း၊ စကိုင်းမင်း၊ ပြည်မင်း၊ တောင်ငူမင်း၊ ပုဂံမင်း၊ ပုခန်းမင်း ကိုးသွင်းချက်အတိုင်း သင့် ပြီ၊ ဆင်ပေါင်ဝဲသူကြီး ကျော်ထင်သူရကဆက်သည့်ကြိုး ကိုကြေး တိုက်အနီး အပါး သင့်ရာ တွင်မှိုး လုံ့အောင်တိုက်ဆိုက်၍ထား စေ၊ ဇပြစ်ရည်ကာလရှည်၍သကာကျသည်ကိုဒေါ တရုဆား ခေါ်သည်၊ တာတရုဆားကိုဟံသာဝတီမြို့ဝန်အရာ ၄ိတို့ကရှာယူပြီး လျှင် ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လှာရမည့်အကြောင်း နှင့်မှာထား၍ဆက်လှာစေ။

15 October 1806

ဘကြ္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၃ ရက် နေ့နား ခစ မြောင် မျှး ထွင်ပြန်။

(ရေး ပေါင်း သုံ တောသန)

19 October 1806

ကြော၊ ငွေပြည့်၊ ငွေဖြူကိုကကြောနှင့် နှေထိုး လှော်ငယ် ၃၁၊ ငွေပြည့်နှင့် လှော်ကြီး ၂၊ နှေထိုး လှော်ငယ် ၄၀၊ ငွေဖြူနှင့် နှေထိုး လှော်ငယ် ၅၀ အမိန့်တော်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့်သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နော်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလာနိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန် တော်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ်စေ၊ ငချမ်း အောင်၊ ငရွှေစတို့က (သက္ကရာဇ်)၁၁ ၆၇ ခု ငချမ်း 1805
အောင်နှင့် နှေထိုး လှော်ငယ် ၂၅၊ ငရွှေစနှင့် နှေထိုး လှော်ငယ် ၁၇ အမိန့်တော်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၆၈ ခုဆက်စုသင့်သေ 1806
နတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကို မသွား မလာ မရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့်တော်ထွက်စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်လွှတ်စေ၊ ရွှေမြို့တော်မှ သူခိုး လုဆိုး ပေါ်ထွက်ခိုး ယူကြောင်း ကို ရွှေနား တော်မြတ်ကြား တော်မူသည်၊ သူခိုး လုဆိုး တို့ကိုအိမ် ရှေ့မင်း ကမိ အောင်ဘမ်း ၍ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆက်လာ စေ၊

20 October 1806

သာသနာပြုဆရာ တော်နှင့်ဆရာ တော်တို့ကို (သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့ ရွှေဘဝါး တော် အောက်မင်း ထွန်း သို့ ရောက် အောင်ပင့်စေ၊ ယခု နေ့ညပွဲစ၍ သွင်း စေ၊ အတီး အကတို့ကို ကျိုဝန်တထမင်း ကျွေး စေ။

19 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၉ ရက် နေ့နား ခံရာဇ နော်ရထာထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

20 October 1806

7 November 1806

လစဉ်အသုံး တော်စာရင်း ဆက်သွင်း သည်မှာ နောက်လတစ်၍ ပို့ တော်လရက် အတိုင်း သာ မှတ်သား ဆက်သွင်း စေ၊ အစဉ် ခေါ် ဟောင်း သက္ကရာဇ်လရက်ကို မဆက်မသွင်း စေနှင့်။

20 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေးကြီး ၊ လက်ရွှေးကြီး ၊ လက်သစ် ၊ ပြည်လုံးအံ့လှော်ကား တော်လေးစင်း
တွင် ကျောက်စေတီ တော်ပခွယ် ကျောက်ကိုတင်၍ စကိုင်းသို့ပို့စေ ၊ ရွှေးကြီး လှော်
ကား တော်မှာ ရွှေးကြီးသားတို့တလှည့်ရနိုင် လှေသင်း သားတို့ကတလှည့်သည့်ပို့
25 October 1806
စေ ၊ နှစ်စဉ်လှူမြဲမသိုး သင်္ကန်း ကိုယက်လုပ်လှူဒါန်း မြဲယက်လုပ်လှူဒါန်း စေ ၊ ကထိန်
သင်္ကန်း ကိုလည်း ရွှေမြို့တော်သို့ပို့၍ အိမ်ရှေ့မင်း ကလှူမြဲလှူစေ ၊ ရွှေမြို့တော်နေ
ငဝင်း ဖိုးနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငဝင်း နှင့်လှေကြီး ၂ နွေထိုး လှေငယ်
၂ ခုကို လှေတော်မျှား နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင်ဆောင်ရောင်း ဝယ်စေ ၊ ကင်း
ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံစေနှင့် ၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်ဆိုင်ရာ
1783
ဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်းထွက်အတိုင်း ပေးနှိုန်
ဆောင်ရွက်စေ ၊ တနှစ်ကိုငဝင်း က သေနတ် ၂၉ ဆက်စေ ၊ ခွန်ရုံ မိုင်းပန် မင်္ဂလါ
လမိုင်း စုကမိန်း မငယ် ၃၀ ရွှေး ဧကောက်ခန့်ထား ၍ မိဘုရား စည်တော်စုံအတီး
အမှုတ်တွင်သွင်း စေ ၊ မငြိုး မရမ်း ကြစေနှင့်။
21 October 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နာ: ခံစမြောင်
မှူး တွင်ပြန်။
(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ကျောက်စေတီတော်ပစ္စယာ ကျောက်ကိုသယ်ယူ၍ စကိုင်းသို့ရောက်လျှင် အောင်
မြေ လောကဘုရား ကျွန်သီး တော်တို့နှင့် စကိုင်းမြို့ကလူတို့ကို စကိုင်းမြို့အုပ်မြို့စာ
ရေးတို့ကြပ်မ၍ချစေ၊ တခုနှင့်တခု မထိမခိုက် မကျိုး မပျက်စေနှင့်၊ ကုန်းသို့
ရောက်လျှင်လည်း တော်သင့်သည့်နေရာတွင် ကြော်ဝရွာစား စည်သူကျော်
စွာပြသရာကြာကိုကြာအလိုက် ဘောင်းကို ဘောင်း အလိုက်ဝါးမျိုး တခုစီစည်၍ထား
စေ၊ ပန်းတောင်းမြို့ နေငစံမင်း ရှိခိုးသံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငစံမင်း
နှင့် လှေကြီး ၁၀၊ နွေထိုး လှေငယ်၁၀ကို လှေတော်များနည်း သေနတ်ဓါး လှံတင်
ဆောင်ရောင်းဝယ်စေ၊ ကင်းခွန်ကြေး ငွေကိုတင်း တမကောက်မခံစေနှင့်၊
1783
ရွှေတဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာရေးတို့ထံ (သက္ကရာဇ်၁၁)၄၅ခု
စစ်တမ်းထွက်အတိုင်း ပေးချိန်ဆောင်ရွက်စေ၊ တနှစ်ကို ငစံမင်းက သေနတ်
၄၀ဆက်စေ၊ ကျောက်စေတီတော်ပထမပစ္စယံ ကျောက်ကိုသယ်၍ပြီးလျှင် စကိုင်းမြို့
သို့ ရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူ၍ စီစဉ်တော်မူမည်၊ ဘောင်တော်သမ္မန်တော်ဆွဲလှေ
ငင်လှေဝင်းခင်း နောက်တော်လိုက်အစောင့်အနေခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသည်
ကိုပြီးပြေအောင်စီရင်၊ လှော်ကားတော်ဇေရာခင်း မည်မှာ ဒသာဒမိမာသပွါး
10 November 1806
ဆဲသုဒ္ဓဒိန် ၅ရ၄ ပြိဿာရာသီ စန္ဒရမာသ ၅အသံ၊ နတ်တော်လဆန်း ၅ရက်နေ့က
စ၍ခင်းတော်မူမည်။

22 October 1806
သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုတန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၂ရက်နေ့နံနက် ခရာဇ
နေ်ရထာဘွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

23 October 1806

၄ ပေါက်တက်ကို ထောင်မှာအကျည်း ထား ၊ ၄ ပေါက်တက်၊ ၄ [illegible] ၊ ၄ ရွှေတူး တို့ ကိုအဆုံး စီရင်၊ ပန်းဘဲဝန်၊ နန်း ကံ ကျွေး ဝန်၊ ရဲ လှေ ဝန်တို့ကို ချမ်း သာ ပေး တော်မူသည်အကျည်း ကလွှတ်။

23 October 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၃ ရက် နေ့ [illegible] ခံဘယ ကျော်ထင်ထွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

မိုင်း တိတ်အမတ်ထမုံ တောင်ဝန်ယည်ကိုအရပ်ရပ်ဆိပ်တည်ပွဲကင်း ကူး တို့မှား က အကောက်အစား မရှိစေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော်အောက်အကောက်တော်ကိုခံ၍ ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်စေ၊ သတိုး မင်း ခေါင်ကိုစလေမြို့ကိုသနား တော်ခံ စေမည်တွင်း သင်း တိုက်ဝန်မှာစလေမြို့အစား တော်သင့်ရာမြို့ရွာကိုသနား တော်ခံ စေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

24 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၄ ရက် နေ့နား ခံ စ မြောင် မှူး ထွင်ပြန်။

(ရှေး တောင်း သုတေသန)

မြဲဝတီမြို့တွင်စီး ပွါး တော်ဘဏ္ဍာ တော်မှု ကြောင့်မြဲဝတီမြို့ဝန်နှင့်စစ်ကဲနား ခံမြို့စာ ရေး ဒဂါး ခတ်နတ်ခွန်ခံကျွန်ရွာသူကြီး စာ ရေး လုလင်အမှုထမ်း ၆၀ သား တို့ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်အစစ်ား ကြောခံရမည်အ ခေါ်အချ ရောက်သည် အတွင်း အနေ ရောက်ကုလား တို့ ကျေး ရွာ မှာ ရှိ နေသူ ရနိုင် ငလက်ရုံး ဘွေ ငဝင်တုံ ငမြင် တော်လှုတို့နှင့်မြဲဝတီမြို့ ကျေး ရွာအတွင်း ရှိ နေသူ ကျွန် ရွာသူကြီး ဟောင်း ငဘသက်နှံ့တို့မငြိမ်မသက်ကူး သန်း စေပါရောက် ပေါက်သည့်အ မှုစစ် ကြောထွက်ဆိုချက်ရ ကြောင်း နှင့်မြဲဝတီမြို့ဝန်ကရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည် မှာအ ဝေး က ရောက်သည့်စကား ဖြစ်သည်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်မြို့ဝန်ကိုအ ခေါ်ဆိုင်း ဂုဝ်စေသင့် သေး သည်မခေါ် စေနှင့်ဦး ။

25 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၅ ရက် နေ့နား ငရာဇ နေဝ်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေ့ ဟောင်း သုတေသန)

ဒိုင်း ဝန်မင်း ကျော်သီဟအုပ်စု ရွှေမြို့တော် နေငသာရဂ္ဂိုး သံတော်ဦး တင်
ချက်အတိုင်း ငသာရနှင့် လှေကြီး ၂၊ နေ့ထိုး လှေငယ် ၃ဝကို လှေထော်မျှား နည်း
သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ဈေး ငွေကိုကင်း တမ
ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာရေး တို့ထံ
(သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး မြိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ် 1783
ကို ငသာရက သေနတ် ၃ ဖြဆက် စေ။

26 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့နံ ၁း ခံဘာ
ကျော်ထင်ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရတနာဆင်ဖြူတော်မကိုတင် ဆောင်ခဲ့ရင်း ဒေါင်ပိုး စား၍ ဆွေး မြည့်သည်
ကိုဖျက်သိမ်း ပြီး လျှင်ပျည်ကိုသင့်ရာသုံး စေ၊ သံကိုတိုက် တော်သို့သွင်း စေ၊ မိုးနဲ
ဗိုလ်မှူး မင်းကြီး နော်ရထာ သေလွန်သည်မှာလမိုင်း ဝန်မင်းကြီး နန္ဒကျော်
ထင် သေလွန်သည်တွင်သင်္ဂြိုဟ်သည့်နည်း သင်္ဂြိုဟ် စေ၊ မြင်း ဝန်မဟာမင်း ခေါင်ကို
မိုးနဲ ကြောင်း ချီဗိုလ်မှူး ခန့်၊ ရွှေမြို့တော် နေ ငကြာဥ၊ ငမြတ်သာတို့ရှိခိုး သံ
တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငကြာဥ၊ ငမြတ်သာတို့နှင့် နွေထိုး လှေငယ်၃၀ကို လှေ
တော်များ နည်း သေနတ်ဒါး လှံထင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး
ငွေကိုကင်း ကမကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး
ဓာရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခု စစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင် 1783
ရွက် စေ၊ တနှစ်ကိုငကြာဥ၊ ငမြတ်သာတို့က သေနတ် ၃၀ဆက် စေ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့် ကျော် ၂ရက် နေ့နံနက် ခံစ 27 October 1806
မြောင်များ တွင်ပြန်။
(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

အလှူတော်ကြီး တွင်မင်း ညီမင်း သား မှူး တော်မတ် တော်ရပ်စုကွက်စုတလုပ်
ဆောင်သည့်အလှူများ ကိုပြီး ပြေ အောင်လုပ် ဆောင်၍လှူဒါန်း ကြ စေ၊ မင်း ညီ
မင်း သား တို့အလှူပြီး မှအလှူတော်ကိုလှူတော်မူမည်၊ ကျောက် စေတီ တော်ပဌမ
ပစ္စယသယ်ယူ၍ပြီး လျှင်ဆင်ဖြူတော်တန် ဆောင်း အရှေ့လက်ျာဘက်ကတန် ဆောင်း
ဆောက်လုပ်၍ မင်္ဂလာစည် တော်ကိုထား စေ။

28 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့် ကျော် ၃ ရက် နေ့နား ခံရာဇ
နေဘ်ရထားတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော်စည် တော်ရုံရှိစည် တော်ကြီး ကိုမင်း ထွန်း သို့ဆောင်ယူစေ။

29 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရဲ လှေတော်ကြီး မှာ ဝမ်း ကြမ်း ကောင်း မှန် အောင်ခင်း စေ၊ မြို့နန်း တော် မှာအနေ ဝက်ဝန်း ကျင်အတွင်း တံခါး တောင်ဘက်ကဖြစ် စေ မြောက်ဘက်ကဖြစ် စေ တော်သင့်ရာတွင် မြောက်နန်း တော် နေရန်အိမ်ကို မြောက်နန်း တော်ဝန် ကအလျှင်ပြီး အောင် ဆောက်လုပ် စေ၊ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကို ပုဂံ ရောက်ကြို တော် မူမည်၊ ပုဂံမြို့မှ စ၍လမ်း တ လျှောက်တွန်း ထောက်နန်း တော်များ ကိုအမိန့်တော် ရင်း အတိုင်း ဆောင်ရွက် စေ၊ ပြာသာဒ်ဝန်း ကျင် သွေး သောက်ကြီး အမှုထမ်း တစုတို့ လျှောက်ချက်ကို ထောက်၍ ၁၅၀ထမ်း ရင်း လူတို့နှင့်သား မြေး တို့ကို ၁၅၀ သွေး သောက်ကြီး တို့ကစာရင်း တင် စေ၊ ကျေး ရွာသူကြီး တို့နှင့်တိုက်ဆိုင်စစ်မေး ၍ ၁၅၀ထမ်း ရင်း လူသား မြေး မှန်သူတို့ကို ၁၅၀မှာထမ်း စေ၊ စာရင်း ကို လည်း သွင်း ၊ ဆင်ဖြူတော်ကြို ရွှေစက် တော်မြတ်ဖြန့် တော်မူရာအိမ် ရွှေမင်း ၊ စ ကိုင်း မင်း ဆင်စုနှင့်သား တော် မြေး တော်တို့မှာ ရှိသမျှဆင်စုကိုတစီး မကျန် ကုန်း ကြောင်း ကအကြီး အအုပ်နှင့် နေဘက် တော်သို့လိုက် စေ၊ အောက်မား ထနက် ပလာဆင် တော်များ ကိုလည်း နေဘက် တော်လိုက် စေ၊ မြောက်နန်း တော်ကိုအိမ် ဆောက်၍ပြီး လျှင်အိမ် ရွှေမင်း လာ၍ယူလှာ စေ၊ ရမ္မာဝတီမြို့မှာ ရာဇသူရ ကျော် ကိုစစ်ကဲအရာတနှုတ်၊ လည်မှာသံကြိုး တပ်၍ယူ စေ။

30 October . 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၅ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

လွှတ်တော်တွင်နား ခံ၁ နေရာလပ်သည်မှာ ငပါကိုနား ခံခန့်မည်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ပုဂံမင်း ကိုပုဂံမြို့သို့အလျင်စုန်နှင့်စေ၊ နန်း တော် သွေး သောက်ကြီး အကြပ်များ ကိုလည်း ပုဂံမင်း နှင့်အတူလိုက်၍ ပုဂံမင်း သင့်ဆိုရာ ဆောက်လုပ်စေ၊ ဆင်ဖြူတော်ကြီး ရွှေစက် တော်ပြန့် တော်မူလျှင်ပုခန်း မင်း ဗိုး မိတ်မင်း တို့ကိုမင်း ကွန်း တွင် စောင့်နေ စေ၊ ထော်လျှင်ကျွန်း မှာဆင်ဖြူကို အောက်ငင် ကြော့ဘမ်း ရမည်ခန့်ထား သွား စေသည့် အောက်မား ထနက်ပလာဆင် တော်များ ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက် ခေါ် စေ၊ ရောက်လျှင်ပုပ္ပါး ဆင်ဖြူတော်ကို အောက်ငင် ကြော့ဘမ်း စေ၊ ရွှေပန်း တန် လှေ တော်ပဲ့နင်း ငနတ် ပေး နှင့် လှေ ထော်ကို ရွှေဘဝါး တော် အောက်အလျင် ရောက် အောင် ခေါ် စေ၊ ပုသိမ်မြို့ဝန်သီရိ ကျော်သူကိုလည်း ခေါ် စေ၊ ရောက်လျှင်နှစ်ဦး ကိုစစ် ကြော၍သွင်း၊ ငမြာကြီး ရွာစား တဇင် ယော်ဝန်ကျွန်း ကိုသနား တော်ခံပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ဖိုခိုး ဆံ တော်ဦး တင်သည်မှာ ငမြာ ရွာသား ၊ မြောင်ရွာသား တို့နှစ်ဦး ငြိုဆိုကြ၍လုပ်ရိုး စွဲဖြစ်သည်၊ မလုမဆိုကြ စေနှင့်၊ အရာ တော် မြေစွန်း ဖြစ်သည်၊ လွှတ် တော်ကစီရင်ချက်နှင့်ဖြစ်သည်၊ စီရင်ချက်ဝင်ကျွန်း မြေများ ကိုအရာ တော် မြေစွန်း ဖြစ်စေ ။

31 October 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့နား ခရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန် ။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ရဲ လှေကြီး မှာ ဝမ်း ကြမ်း ပြီး လျှင်သေမှုစည့်အိုး ကိုအုပ်သည့်စည့်အင်နှင့်တကွဦး က ဘင် စေ၊ သိန္နီ စော်ဘွား ကရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်ကိုဆက်သွင်း သည့်အတိုင်း သိန္နီစီရင်စုကူး ဆိပ်ထား ကင်း မှား မှာသံလွင်အရှေ့ဘက်သို့ရှမ်း တရုပ်မြန်မာ ကုန်သည်တို့ သေနတ်လက်နက်ကိုမ ဆောင်မယူမကူး မသွား စေနှင့်၊ သိန္နီ စော်ဘွား ကစစ် ကြောမြစစ် ကြော စေ၊ သိန္နီစစ်ကဲလက်ဝဲစနွှဲသူကိုသနား တော်မူရင်း ယင်း ခဲဆင်ကိုသိန္နီ စော်ဘွား ကိုသနား တော်မူသည်၊ ကျော်ထင်သူရညီငထွန်း ဝ၊ ငပသိတို့ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ကျော်ထင်သူရညီငထွန်း ဝ၊ ငပထိတို့ နှင့် လှေကြီး ၁၀၊ နွှေထိုး လှေငယ်၄၀ကို လှေ တော်မှား နည်း သေနတ်ခါး လှံတင် ဆောင် ရေခင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း နွှန် ကြေး ငွေကိုကင်း က မ ကောက်မခံ စေနှင့်၊
1783
ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခု စစ်ဘမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ကျော်ထင်သူရညီငထွန်း ဝ၊ ငပသိတို့က သေနတ်ရဝဆက် စေ၊ ဂုဝ စုကံ ကျွေး ဘွဲ့ တော်မူရာတင်း တိမ်ရုံအစု ကပါသည်မှာလူရှိနှင့်ထွက် တော်မူလျှင် နောက် တော်လိုက်အ စေအသုံး အ တော်အသင့်
1783
ဖြစ်သည်၊ တင်း တိမ်ရုံ စုဖြည့်ဘွဲ့ရင်း ကသည်း ၁ရကို (သက္ကရာဇ်၁၁) ၄၅ခုစာ ရင်း အတိုင်း ထမ်း ရွက်မြဲထမ်း ရွက် စေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

1 November 1806
သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့် ကျော်၇ရက် နေ့နာ ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေဘဝါး တော် အောက်တွင်လုပ် ဆောင်သည့် သေနတ်ကိုအတွင်း တော်လုပ်ပန်း ဘဲပညာ ကျော်ထင်၊ ပညာဇလ ကျော်တို့က ဒေါင်း ရုပ်တံဆိပ်ခပ်သည့် မှာတံဆိပ် ခပ်ခ သေနတ်တလက်လျှင် ငွေဘဲ စီ ပေး ၄၀။

2 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့် ကျော် ၈ ရက် နေ့ နား ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆင်ဖြူတော်ကြီးရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူရာပခန်းမင်းသားကိုနောက်တော်
လိုက်စေ၊ မိုးမိတ်မင်းသားကိုမင်းကွန်းတွင်စောင့်နေစေ၊ ငန်တော်တင်
ဆောင်ရန်ဝန်လှေကျည်းလု ဆောင်လှနှင့်ခန့်ထား၍အသင့်ရှိစေ၊ မှူး ဒေါ်
မတ်တော်တို့နေရာဝါရင်း မညီမညွတ်မမှန်မကန်ဖြစ်သည့်နေရာငါးသွယ်စါ
ရင်းကိုသိမ်း၊ ယခုပုံတော်နေ့ရက်သို့လိုက်၍ဆရာတော်တို့ဥပုသ်ပြုကြသည်မှာဘိကျွ
နီဝိဘင်း ပါဠိတော်တွင်နေကိုအစွဲပြု၍ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကိုပိုင်းခြားသည်ဟု
လာသည်များကိုထောက်၍ဆင်ခြင်ရန်ရှိသေးသည်၊ ဥပုသ်မပြုသင့်ကြသေးဟုထင်
တော်မှီသည်ဆရာတော်တို့ကိုလျှောက်စေ၊ ရမ္မာဝတီမြို့မှာငအောင်ကိုအကောက်
ဝန်အရာကနှုတ်၊ ဒေါနကိုအကောက်ဝန်ခန့်။

3 November. 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၉ ရက်နေ့ ၁း ခဘယ
နေ်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေဟောင်းသုတေသန)

ရဲ လှေ တော်ကြီး မှာသံအိုး ကင်း အချပ် ၃ဝ တင်၍ စကိုင်း သို့ယခု နေ့စုန်သွား ပို့
စေ၊ စကိုင်း သို့ရောက်လျှင်အင်္ဂတေသံအိုး ကင်း များ ကိုစည်သူ ကျော် စွာသို့အပ်၍
အင်္ဂတေကိုနန်း တော်မှာထား စေ၊ ရဲ လှေ တော်ကြီး ကိုမင်း ကွန်း သို့ပြန်လာ
စေ။ ဆရာ တော်တို့ကိုယခု နေ့မင်း ကွန်း သို့ရောက် အောင်ပင့် စေ၊ ဆင်ဖြူ
တော်ကြီးထွက် တော်မူသည့်အခိုက် ပုသိမ်မင်း ကို ရွှေမြို့ တော်သို့ ဝင် နေ စေ၊ ဘုန်း ကြီး
ဝရဇိန်ကိုလည်း လိုက် စေ၊ င ပြေ၊ င မှတ်၊ ရဲလှ ကျော် ခေါင်တို့ရှိနိုး သံ တော်ဦး တင်
ချက်အတိုင်း င ပြေနှင့် နေ့ထိုး လှေငယ် ၂၅၊ င မှတ်နှင့် နေ့ထိုး လှေငယ် ၂၅၊ ရဲလှ
ကျော် ခေါင်နှင့် လှေကြီး ၂၊ နေ့ထိုး လှေငယ် ၃ဝ ကို လှေ တော် များ နည်း သေနတ်
ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ တောက်မ
ခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် 1783
၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း တွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင် ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို င ပြေက
သေနတ် ၂၅၊ င မှတ်က သေနတ် ၂၅၊ ရဲလှ ကျော် ခေါင်က သေနတ် ၃ဝ ဆက် စေ၊ တောင်
ငူ ဝန် ဟောင်း အိမ်၊ တွင်း သင်း ဝန် ဟောင်း အိမ်လပ်သည်မှာ တောင်ငူ ဝန်
ဟောင်း နေမျိုး ရာဇာသင်္ကြန်အိမ်ကိုသံချက်ဝန် ရွှေ တောင်လှစည်သူ၊ တွင်း သင်း
ဟောင်း မဟာဥဇ္ဇနသင်္ကြန်အိမ်ကိုအမြောက်ဝန် ရွှေ တောင်သီရိ ကျော်တို့ကိုသနား
တော်ခံ စေ မည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

4 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁ဝ ရက် နေ့နား ခံဘယ
ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြို့လပ်ဝန်နေရိုး နန္ဒမိတ်ကိုမင်းကွန်း တွင်အစောင့်အနေခန့်ထားသည့် သေ
နတ်များကိုယ်နှိုင်းအုပ်၍ နန်းတော်ကစောင့်နေရစ်စေ၊ ရွှေပန်းထိမ်လှေ
တော်ဦး ပေါင်းအဆောင်တော်ထီးဖြူတော်များကိုမြင်းရထားတော်နှင့်
အတူတင်ဆောင်ခဲ့စေ၊ ဆင်တပ်ကိုအဝမြို့ကသည် အောက်မြစ်နားသို့ လျှောက်၍မြက်
ရေပေါ်များရှိချုံရစ် နေနှင့်စေ၊ ဆင်ဖြူတော်ကိုတွေ့သည့်ကာလ တောကပန်းပွင့်
ပန်းခက်များကိုဆွတ်ယူခဲ့၍ဆင်ဖြူတော်ကိုပူဇော်ကြစေ၊ ဗဒ္ဒုံမြို့မှာ မဟာဇေယ
ဗိုလ်သား သမန်ရွှေတောင်ကိုဗဒ္ဒုံမြို့သူကြီးအရာနှင့်မင်္ဂလာသေနတ်ဗိုလ်ခန့်ထား
၍အဘမဟာဇေယျဗိုလ်နည်း ရွှေဘဝါး တော်အောက်အမှုတော်ကိုနေ့ညစောင့်နေ
ထမ်းရွက်စေမည်သွင်း ချက်အတိုင်းသင့်ပြီ၊ စား တော်ကဲတို့က မတဲပွဲသို့သီပေါမြို့က
ကျရောက်သည့်ရှမ်းကုန်သည်တို့ကို ရွှေတိုက်ဝန်ကကျွန်းတော်ရင်း ပွဲမှာ ရောင်းဝယ်
ရမည့်သိမ်း ခေါ်သွား ကြောင်းနှင့်ရှိခိုး သံတော်ဦး တင်သည်မှာအရောင်း
အဝယ်ကုန်သည်တို့ကို ပျော်ပိုက်ရာ ရောင်း ဝယ်စေမှငြိမ်ဝပ်ကြမည်ဖြစ်သည်၊ မတဲ
မှာ ရောင်း လိုသူတို့ကိုလည်း မတဲပွဲမှာ ရောင်း ဝယ်စေ၊ ကျွန်း တော်ရင်း မှာ
ရောင်း ဝယ်လိုသူတို့ကိုလည်း ကျွန်း တော်ရင်း ပွဲမှာ ရောင်း ဝယ်စေ၊ ယခုသီ
ပေါမြို့က ရောက်သည့်ကုန်သည်တို့ကိုလည်း ပျော်ပိုက်ရာပွဲမှာ ရောင်း ဝယ်စေ၊ ရဲ
လှကျော်ခေါင်၊ ငထွေး၊ ငမင်း ရာတို့ကအမိန့်တော်နှင့်ရဲလှကျော်ခေါင်နှင့်လှေ
ကြီး ၁၀၊ နှေထိုး လှေငယ် ၆၀၊ ငထွေး နှင့်လှေကြီး ၅၊ နှေထိုး လှေငယ် ၁၅၀၊
ငမင်း ရာနှင့်လှေကြီး ၁၈၊ နှေထိုး လှေငယ် ၁၃၇၊ ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်
ပါသည်၊ ဆက်စုသင့်သေနတ်ကိုလည်းဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား
မလာမရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ ရဲလှကျော်ခေါင်ကစာချွန် ၇၀ အနက် ရေပြွမ်း ရာ
၁၂၊ မီး လောင်ရာ ၆၊ ငထွေး ကစာချွန် ၁၅၅ အနက် ရေပြွမ်း ရာ ၂၃၊ မီး
လောင်ရာ ၁၆၊ ငမင်း ရာကစာချွန် ၁၅၅ အနက် ရေပြွမ်း ရာ ၂၇၊ မီး လောင်
ရာ ၂၄ ပါပါသည်၊ ကျန်စာချွန်ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့်ရှိခိုး သံတော်
ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း စေ၊ နောက်သေနတ်ဆက်ကိုလွှတ်စေ။

6 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့နား ခံစ
မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြန်မာသံခံငပသိကို တောင်ဘက်ဟိုက် ရေခါး ငါး ဗင်ဂိုင်း ဌာလပ်သည်ကိုသနား တော်ခံစေမည်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း သင့်ပြီ၊ ဘောင်ငုမြို့ဝန်နေမျိုး ဇေယ နော်ရထာက ရွှေစက်တော် စုံကိုအဘူး အမှော် ရွှေဘဝါး တော်အောက်လာ ရောက် ပါရမည့်အကြောင်း နှင့် လျှောက်ချက်ဆက်သွင်း ချက်အတိုင်း လာစေ။

7 November 1806

သဏ္ဍာရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့မင်းကျွန်း နန်း တော်အနောက် တောင် တော်ဆိပ်မှာနား ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်း သုတေသန)

မှန်စီ ဘောင်တော်မှာ လှေသင်း ကဆွဲ လှေ လေး စင်း နှင့် ကျောက်မျက်သား စီ ယောက်သွား စီ လှေ ဝန်ဘိုသား စီးကျေး သဏ္ဍာ လှေ ခြောက်စင်း ဆွဲစေ၊ ပြည်ကြီး မှန်ဘောင်တော်မှာ လှေသင်း ကဆွဲ လှေ လေး စင်း နှင့် ပျော်ဘွယ်သား စီး လှေ ၁၅၀ သား စီး လှေ ခြောက်စင်း ဆွဲစေ၊ မြစ်စည်မြို့ ကျေး ရွာများ မှာ တက်ကြီး ထိုး ဝါး မှစ၍ အသေး သုံး များ ကိုအခန့်အယား မရှိစေနှင့်၊ အသုံး တော် လိုလျှင် ငွေ တော်နှင့် ဝယ်ချမ်း သုံး ဆောင်စေ၊ အဆောင်တော်မြို့ ငမင်း ရာ ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ငမင်း ရာ နှင့် လှေကြီး ၂၊ နွေထိုး လှေငယ် ၂၃ ကို လှေ တော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံတင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန်ကြေး ငွေကိုကင်း က မ ကောက်မခံ စေနှင့်၊ ရွှေဘဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာ ဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစစ်တမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင် 1783 ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို ငမင်း ရာက သေနတ် ၂၉ ဆက် စေ၊ ငရန်ကင်း ၊ ငမြတ်ပုံတို့က ငရန်ကင်း မှာ လှေကြီး ၁၀၊ လှေငယ် ၁၀၊ ငမြတ်ပုံ မှာ လှေငယ် ၁၀၀၊ အမိန့် ဘော် နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလာ မ ရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ ငရန်ကင်း က စာချွန် ၂၀ အနက် ရေမြှမ်း ရာ ၄၊ ငမြတ်ပုံက စာချွန် ၁၀၀ အနက် ရေမြှမ်း ရာ ၂၀၊ မီး လောင်ရာ ၂၀ ပါပါသည်၊ ကုန် စာချွန်များ ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အကြောင်း နှင့် ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း သွင်း ၃၀၊ နောက် သေနတ်ဆက် လွှတ် စေ။

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုတန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၄ ရက် 8 November 1806 နေ့ မင်းထွန်း နန်း တော်အ နောက် ဘောင် တော်ဆိပ်မှာနား ခံဘယ ကျော်ထင်ထွင်ပြန်။
(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဆောင် တော်ဆိုက်လျှင်ပြည်မင်း ၊ တောင်ငူမင်း ၊ ပုခန်း မင်း တို့ကိုလွှတ်သို့
တက်၍ဆင့်ဆိုစီရင်မြဲစီရင်စေ၊ အောင်မြေ လောကဘုရား မှာ ကျောက်ဖြူအ
စုသား လူ ၄၀ ကိုလုပ်စေ၊ ကျောက်ညိုအစုသား လူ ၂၀ မှာ မဝ်း ကွန်း တွင်လုပ်စေ၊
အောင်မြေ လောကဘုရား လုပ်ကံ ကျွေး မှာလည်း ကောင်း မှုတော်ကြီး ကျွန်သီး
တော် အောင်မြေ လောကကျွန်သီး တော်တို့ကို လောက် အောင်ဝန်း ထား ပေး အပ်
လုပ်စေ၊ ရေတပ်ကြည်း တပ် နောက် တော်တွင်ပါသမျှစာရင်း ကျလူ ၈၁၃၁ လူတို့ကို
တကိုယ်လျှင် ငွေ တော် ၂ကျ ငွေသင့် ၄၀၆၃၂ ကျပ် လွှတ် တော်သို့ ပေး အပ်၍ စေ့ငု အောင်
ပေး ဝေ စေ၊ ရွှေမြို့တော်စက်ရှင်ရပ် နေ င တော်ရင့် ခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက်
အတိုင်း င တော်ရနှင့် နွေ့ထိုး လှေငယ် ၅၀ ကို လှေ တော်များ နည်း သေနတ်ဓါး လှံ
တင် ဆောင် ရောင်း ဝယ် စေ၊ ကင်း ခွန် ကြေး ငွေကိုကင်း ကမ ကောက်မခံ စေ
နှင့်၊ ရွှေသဝါး တော် အောက်ဆိုင်ရာဝန်အကြီး စာ ရေး တို့ထံ (သက္ကရာဇ် ၁၁ 1783
၄၅ ခုစစ်ပဟမ်း ထွက်အတိုင်း ပေး ချိန် ဆောင်ရွက် စေ၊ တနှစ်ကို င တော်ရက
သေနတ် ၅၀ ဆက် စေ။

9 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုတန် ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁၅ ရက် နေ့စကိုင်း နန်း
တော်မှာနား ခံဘယ ကျော်တင်တွင်ပြန်။
(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

10 November 1806

ပုဂံရောက် ရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူမည်၊ မြစ်စဉ်ရေကြောင်းလမ်းမှာ စည်းတိမ်သောင်တိမ်ကျောက်ဆောင်ကျောက်တန်းရှိသည်များကို မြို့ရွာသူကြီး ပယ်ရှင်နယ်ရှင်တို့က ပန်းထိုးပြမှတ်စေ၊ ရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူသည့်ကာလ လည်း နယ်ရှင်သူကြီးတို့က မှန်စီဘောင်တော်ရှေ့တွင် လှေငယ်နှင့်ပြသွားစေ။

10 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှစ် တော်လဆန်း ၁ ရက်နေ့ စကိုင်းနန်းတော်မှာ နားခံဘယကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

11 November 1806

12 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၃ ရက် နေ့စကိုင်း မြို့ကင်း ဗွန်နန်း တော်ရောက် ရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူမည်၊ ရှေ့တွန်း ထောက်စခန်း မှစ၍ ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသည်ကိုပြီး ပြေအောင်စီရင်၊ ငွေ တော် ၅၉၃၄၂ ကို နော် တော်တွင်ပါသည့်မှူး တော်မတ် တော်တို့ကိုစကိုင်း မင်း တ ဝေ စေ၊ အောင်မြေ လောကဘုရား ရှင်ကျွန်သီး တော်တို့မှာဘုရား လေး မျက်နှာတွင်အိပ်ဘန်ညည့် သုံး ယံ စောင့်စေ၊ တယ်တယ်လျှင်လည်း ကျောက်ကိုထုတ်နှင့် ဆောင့်၍အသံပေး စေ၊ လက်ထုပ်သို့ရောက်လျှင် အောက်မား တော်များ ကိုပုပ္ပါး ဆင် တော်ရှိရာသွား စေ၊

12 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၃ ရက် နေ့ထွက် တော်မူမည်အခန့် တော်ပါသည် မှာ ရှေ့တွန်း ထောက်နန်း တော်မပြီး မပြေ သေး ဖြစ်သည်၊ ပြီး ပြေမှ ရွှေစက် တော်ဖြန့်တော်မူမည်၊ ကိုဝန်မင်း ကျော် ရွှေ တောင်မှာ မဏ္ဍရာ အောင်ပင် လယ်ဆည် မြောင်း လယ်ယာ မှုနှင့်ဖြစ်သည် နေရစ် စေ။

11 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၂ ရက် နေ့စကိုင်း နန်း တော်မှာ နား ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေ တောင်း သုတေသန)

ဥရုမင်း နတ်ကိုကန္တား နှင့်ပသစေ၊ ပုပ္ပါး မဟာဂိရိမှစ၍ ဥရုမင်း နတ်တို့ကို ပုပ္ပါး ဆင်ဖြူတော်ကိုမည်သည့်အကြောင်း နှင့်မဆက်မသနေသည်ကို မေး ၊ မဆက် မသနေလျှင်ရာဇဝတ် တော်ခံကြရမည်အမိန့်တော်ပြန်၊ မင်းညီနောင်နတ်ထိန်း ငထွန်း စံထွက်ဆိုချက်အတိုင်း တပယ်မြို့ မြောရွာ ညည်ရွာ ပလင်ရွာနေလူကြီး သိမ့်သူတို့ကို မေး၍သွင်း ။

12 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၃ ရက်နေ့စကိုင်း နန်း တော်မှာ နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဟံသာဝတီမြို့ဝန် ရေဝန်အရာရှိတို့နှင့်အာမေရိကမြို့နေအာမေရိကလူမျိုး ကပ္ပိတံဒေဝည်တို့ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်ကိုဆက်သွင်းသည်မှာ ကပ္ပိတံဒေဝည်သည်ဆိပ်တော်သို့ယခုတကြိမ်သာရောက်ဘူးသည်ဖြစ်သည်၊ ရန်ကုန်ဆိပ်တော်တွင်မရောင်း ဘင်္ဂလားမှာရောင်း ရန်ပါသည့်အရက်စည်လုံး ရေ ၆၃ အရက်သေတ္တာ ၂၀၅ သံချောင်း ၃၀ ဝကုန်ထုပ် ၂ ငွေဒင်္ဂါး ၃၁၅၅၀၀ များကိုချမ်းသာပေး တော်မူသည်အတော်တော်လွှတ်စေ၊ ကပ္ပိတံဒေဝည်ကို ရွှေမြို့တော်သို့သွား၍ မဟာမုနိဘုရား ရတနာဘုံကျော်ကျောင်း ဒေါ်မှစ၍ ကျောင်းဘုရားများကိုပြသကြည့်ရှုစေ၊ အိမ်ရှေ့အိမ်တော်လည်းဝင်စေ။

14 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၅ ရက်နေ့ငမြာကြီး နန်းတော်မှာ နားခံဘယကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ငဘဲကြီး ကိုအကျည်း ယား ၊ ရွှေဂူမင်း သမီး နှင့်ပါသည့် ဘောင်ပန်း လှေတက် မျှား ကိုအကြီး စာ ရေး တို့နှင့်လုံချီ ကောင်း မွန် အောင် ဆောင်ကြည်ရှု နောက် တော်လိုက်လှာ စေ။

15 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှစ် တော်လဆန်း ၆ရက် နေ့တဲ တော်ရာနန်း တော်မှာနား ခံဘယ ကျော်ယင်ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရတနာဆင်ဖြူတော်ပုဂံမြို့နန်း တော်ဆိပ်သို့ ရောက်လျှင်ပြည်သူပြည်သားတို့ကို မကြည့်မမြင်စေရ၊ ဆင်တော် ဘောင်ရှည်ကသည်တန်ဆောင်း တော်ရောက် လက်ဝဲလက်ျာလမ်းကို လျှောက်၍ ဝိတ်ဖြူကာရံစေ၊ တန်ဆောင်း တော်မှာလည်း ပတ်လည်ကိုတင်းတိမ်ကာရံစေ။

18 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှစ် ဘော်လဆန်း ၉ ရက်နေ့ ပုဂံနန်း တော်မှာနား ခံရာဇနေ်ရထားတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

လက်ထုပ် ကြောစည်သို့သွား ၍ဆင် တော်များ ကို ကျောင်း စား စေ၊ လမ်း တ၊ လျှောက် ညောင်ပင်၊ ထနောင်း ပင်များ ကိုလည်း ဆင်စာချိုင် စေ။

19 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှစ် တော်လဆန်း ၁၀ ရက် နေ့ ပုဂံနန်း တော်မှာ နားခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

သဒ္ဒန်ဆင်ဖြူတော်ကို တွေ့မြင် ကြော့ဘမ်း ရင်း သူတို့ကိုအထိုက်အလိုက်အသနား တော်ခံစေရမည်၊ မည်သူ တွေ့မြင်ရင်း ဖြစ်သည်၊ မည်သူ ကြော့ဘမ်း ရင်း ဖြစ်သည်များ ကိုသိသာ အောင်စကိုင်း မင်း ပြည်မင်း တောင်ငူမင်း ပုဂံမင်း ပုခန်း မင်း တို့က စစ်ကြော၍ မည်သူ မည်သို့အသနား တော်ခံစေသင့်သည် စစ်ကြောထွက်ဆိုချက်များ နှင့်စာသွင်း ၊ ရွှေစည်း ခုံသုရား မှာ မှမ်း မံတော်မူရန် ရွှေဆိုင်း ကိုထမ်း လူ ဆောင်လူအကြီး အကြပ်စည် တော်စ ပြောင်ခန့်ထား ၍ ရွှေစည်း ခုံဘုရား ကို ကောင်း မွန် အောင်ပို့စေ၊ အကြပ်အမအ စောင့်အ နေတို့မှာအင်း စာရင်း နှင့် ပေး အပ်၍ မှမ်း မံစေ၊ ဟံသာဝတီမြို့အဝင်အခရိုန်မြို့တွင် တွေ့မြင် ကြောင်း နှင့်လက်ျာကျီစိုး ငပို ကရွှိုဦး သံတော်ဦး တင်သည့်ဆင်ဖြူတော်ကို ထော်လျှင်ကျွန်း သို့ခန့်ထား သွား စေသည့် အောက်မား ထနက်ပလာကတော်သင့် အောင်နွဲ ဝေ၍ကျီစိုး ငပိုနှင့်အတူ အောက်ငင် ကြော့ဘမ်း စေ၊ ဆင်ဖြူ
တော်ရှိသည့် တောမှာလည်း သေနတ် [ဆက်နှက်] ၂မပစ်မ ဘောက်စေနှင့်၊ ငအိတ်က (သက္က 1802
ရာဇ်၁၁) ၆၄ခုနှစ် လျှော်ကြီး ၂၊ ငွေထိုး လျှော်ငယ်၁၀၊ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၆၅ခု 1803
နှစ် လျှော်ကြီး ၂၊ ငွေထိုး လျှော်ငယ်၁၀၊ (သက္ကရာဇ်၁၁) ၆၆ခုနှစ် ငွေထိုး လျှော် 1804
ငယ်၂၅စုစု လျှော်၄၉အမိန့် တော်ထွက်နှင့် ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်ပါသည်၊ ဆက်စုသင့် သေနတ်ကိုလည်း ဆက်သွင်း ပြေကုန်ပါသည်၊ နောက်ကိုဆက်လက်၍ မသွား မလါ မရောင်း မဝယ်နိုင်ပါ၊ အမိန့် တော်ထွက်စာချွန်၄၉အနက် ရေပြွမ်း ရာ၄ စေါင်ပါပါသည်၊ ကျန်စာချွန်၄၅ကိုဆက်သွင်း ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိုဦး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဆက်သွင်း စေ၊ နောက် သေနတ်ဆက်ကိုလွှတ် စေ။

20 November 1806

သက္ကရာဇ်၁၁၆၈ခုနှစ် တော်လဆန်း ၁၁ရက် နေ့နံ ခရာဇ နေ၁ဝ်ရ ထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မင်းအိုချမ်း သာဘုရားကို ရွှေမှန်း မံတော်မူမည်၊ ပုဂံမင်း ကငြမ်း လုပ်စေ၊ မင်းကွန်းနန်း တော်ဆင်ဖြူတော်တန်ဆောင်း မှာ မှိုတုံး လက်ရပ်မြင့်သည်၊ ရန်ကုန်မြို့ကဆင်ဖြူတော်တင် ဆောင်ခဲ့သည့်တန်ဆောင်း မှာ မှိုတုံး လက်ရပ်အတိုင်း ပြင်၍လုပ်စေ၊ ဆင်ဖြူတော်နှင့်အတူပါသည့်ဟံသာဝတီဆင်မှူး နာဂလှ ငအိတ် ငနွတ်တို့ကို ဟံသာဝတီသို့ပြန်၍အခရိန်ဆင်ဖြူတော်ကို ကြွော့ဘမ်း စေ။

21 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၁၂ ရက်နေ့နံ ခရာဇ နေဒိရ ထာတွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

25 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့ ပုဂံမြို့က ရွှေပြည်တော်သို့ ရွှေစက်တော်ဖြန့်တော်မူမည်၊ ဆွဲလှေငင်လှေကြီး တပ်ရေတပ်ဆင့်ဆိုစီရင်ရန်ရှိသည်များ ကိုဆင့်ဆိုစီရင်၍ သင့်ရှိစေ။

24 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လဆန်း ၁၅ ရက်နေ့ ပုဂံနန်းတော်မှာ နားခံဘယ ကျော်ထင်ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဘောင်တော်အတင်အညီရှိလျှင်မျိုး တော်မတ်တော်တို့ရောက်ကြရမြဲဖြစ်သည်၊ ဘောင်တော်တင်သည့်ကာလမရောက်သည့်မျိုး မတ်တို့ကိုတား ကျက်၍တား ၊ ဘောင်တော်တင်သည့်ကာလမရောက်သည့်မျိုး မတ်တို့မှာတကြိမ်တခါဖြစ်၍ ချမ်းသာ မေးတော်မူသည်၊ နောင်လစ်ဟင်း ရလျှင်ရာဇဝတ်စီရင်မည်။

26 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့လက်ပွန်းနန်း ဆောင်မှာနား ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

နောက်တော်တွင်ပါသည့်ထနက်ပလာဆင် တော်စုမင်း ညိမင်း သား တို့ဆင်စု များကိုဆင်ဝန် ထောက်ကိုအကြီး အကြပ်ခန့်၍အ ရှေ့တပြင် တော မှာရှိသည့်ဆင် များကိုလိုက်လံ ကြော့ဘမ်း စေ။

26 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂ ရက် နေ့ထွန်း ညိုနန်း တော် မှာနား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

မှန်စီ ဘောင် တော်ဆွဲ တောင်ယံ ရန်လင်း ဆွဲမနိုင် ပုံ့လွှား လှေ၄စင်း ထောင်ကဲတို့ကိုအဆုံး စီရင်၊ ကွန်း ရွှာကျွန်း တွင် ကြော့ဘမ်း သည့်နတ်သ ပြောင် မွန်ဆင် တော်ကိုမြှက် ရေဖြည့်တင်း ရပ်နား စေရမည်ဖြစ်သည်၊ တဲ တော်ရာနန်း တော်တွင်တရက်ဆိုင်း ရပ် တော်မူမည်၊ မှန်စီ ဘောင် တော်ဆွဲ လှေ၄စင်း ထောင် ကဲတို့ကိုချမ်း သာ ပေး တော်မူသည်အကျည်း ကလွှတ်။

30 November 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ် တော်လပြည့် ကျော် ၆ ရက် နေ့ညနား ခဘယ ကျော် ထင်တွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

မြစ်ဆုံသို့ဝင်မိသည့်ခရို့စာရင်း ကျ လှေပြင်ကျန်သည့်မြစ်အ ရှေ့ဘက်အနောက်ဘက် လှေစုကို စေ့ငု အောင်ခရို့ချိုး မှတ်စေ၊ ဇေယ ကျော်သူကိုမညဝတီမြို့စစ်ကဲခန့်၊ အဘက်စစ်ကဲကိုလည်း သင့်ရာ ရွေး၍ခန့်၊ စစ်ကဲတို့ရောက်လျှင်မြို့ဝန်သီရိနန္ဒ ကျော်သူကို ရွှေဘဝါး တော်အောက်လာစေ။

1 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လပြည့်ကျော်၇ရက် နေ့တဲ့ တော်ရာနန်း တော်မှာနား ခံရာဇနေဘ်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

ပုဂံမင်း ကပုဂံမြို့နေငပို့နှင့် လှေကြီး ၁၀၊ နွေထိုး လှေငယ်၁၅ငို့မြစ်စဉ်ကင်း တော်များ ကကင်း ခွန်ကြေး ငွေစစ်ဝတ်ရေး စား ပန္နာလက် ဆောင်မတောင်း မခံစေရ၊ လှေတော်များ နည်း သေနတ်မါး လှံငင် ဆောင် ရောင်း ဝယ်၍တနှစ် ကို လှေကြီး တစင်း လျှင်ထန်း လျက်၁၅၀၀၊ နွေထိုး လှေငယ်တစင်း လျှင်ထန်း လျက် ၁၀၀၀၊ မင်း ကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး ထန်း လျက်တိုက်မှာဆက်သွင်း ပါရမည့်အ ကြောင်း နှင့်ရှိနိုး သံတော်ဦး တင်ချက်အတိုင်း ဘောက်ကား ရောင်း ဝယ်စေ၊ မြစ်စဉ်ကင်း တော်များ ကကင်း ခွန်ကြေး ငွေစစ်ဝတ်ရေး စား ပန္နာလက် ဆောင်မတောင်း မခံစေနှင့်၊ ငပို့ကလည်း တနှစ်ကိုထန်း လျက်၃၀၀၀၀မင်း ကွန်း ပုထိုး တော်ကြီး ထန်း လျက်တိုက်မှာဆက်သွင်း စေ၊ ဝင်း တော် လေး မျက် နှာမှစ၍ စုသား ငန်း သား တို့ကိုအထက်ချ ပေး ရင်း မြေမှာယခုလက်ငှါစာရင်း တော် ပေး ဆက်သည့်လုရှိနှင့်တိုင်း တာချ ပေး လုပ် ဆောင် စေ၊ လုရှိနှင့်တိုင်း တာ ချ ပေး သည့်ပြင်ကျန်သည့် မြေကို မြေ တော်ဖြစ် စေ၊ ရန်တပို့နန်း တော်တွင် ခေါင်း ကွဲသူကြီး ကဆက်သည့်သရက်သီးသည်နှစ်တိုင်း ကမသီး ၊ ယခုရတနာဆင်ဖြူတော် ရောက် မှသီး သည်ဖြစ်သည်၊ သရက်ပင်ကို ရွှေနန်း မြှော်ကမ္ဘည်း တပ် စေ၊ ရာဇမှတ်ကာ ၍လည်း ကောင်း မွန် အောင်ထိန်း သိမ်း စေ၊ ကျောက်တလုံး သို့ရောက်လျှင် နောက် တော်တွင်ပါသမျှ လှေငယ်များ ကျောက်တလုံး က ကျောက်ကို အောင် မြေ လော ကဘုရား စီခင်း ရန် တော်သင့် အောင်တင်ခဲ့ကြ စေ။

2 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လပြည့် ကျော် ၈ ရက် နေ့ရတ်ပို့နန်း တော်မှာ နား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

မိုး မိတ်မင်း တို့အကြိုလာလိုလျှင်လာစေ၊ ကုလား ဖျို့စာ ရေး ငကျော်သူ ရှိနိုး သံ
တော်ဦး ဇင်သည့်ကုလား ဝန်ဝန်စုထုလား တို့မှာ (သက္ကရာဇ် ၁၁) ၄၅ ခုစာ 1783
ရင်း ကျလူအနက် ရွှေတိုက် ဝန်ဝန်စုသို့ပါ၍ အစုအလိုက်ထမ်း ရွက်ရှိ နေသည့်လူတို့ပြင်
ကျန်အရပ်ရပ်လူတို့ကိုအကွဲအပြား မရှိစေရ၊ စကိုင်း မင်း ကသိမ်း ဂုံး ၍ သေနတ်
ပေး အပ်ထမ်း ရွက်စေ၊ လက်ထွဲ တော် သေနတ်ကိုင်ကုလား တို့ကိုခွဲရင်း သေနတ်
နှင့်တကွစကိုင်း မင်း ကိုသနား တော်မူသည်၊ သိမ်း ရကုလား တို့မှာအအုပ်အချုပ်
ခန့်ထား ပြီး လျှင်သစ္စာ တော် ပေး ၍ထမ်း ရွက်စေ။

5 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ် တော်လပြည့် ကျော် ၁၁ ရက် နေ့သကျင်နန်း တော်
မှာနား ခံရာဇ နော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

အဝစကိုင်း ရွှေမြို့တော်မင်းကွန်း မှစ၍ ရဝ်စုကွက်စု ကျေး ရွာ နေပြည်သူပြည်သား တို့က ရတနာဆင်ဖြူတော်ကို ဘုရား မြှော်လိုလျှင် ညောင်ရေအိုး ပူဇော်ပွဲပန်း ပေါက်ပေါက်များ နှင့် ပူဇော်ရန် ပါယူတို့ကိုသာ ဘုရားမြှော် ပူဇော်ကြစေ၊ အလွတ်လူတို့ကို မဝင်မကြည့်စေနှင့်။

7 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနှစ် တော်သလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့ လက်ပန် စဥ်နန်းတော်တွင်နား ခံရာဇ နော်ရထာ တွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ရတနာဆင်ဖြူတော် ဘောင်စကိုင်း မြို့သို့ ရောက်လျှင်မြို့သူမြို့သား ယောကျ်ား မိန်း မတို့ကိုတန် ဆောင်း တင်း ကုတ် တော်ကို မဝင်မထွက် စေနှင့်၊ အရှေ့ကိုကြိုင်း မင်း တဲကပါရစ်၊ အနောက်ကိုမလွယ် ပေါက်ပြင်ကတရစ်၊ မြောက်ကို ဘောင် မြေ လောက ဘုရား ဖွက် ပေါက်ဝင် ပေါက်တပါရစ်၊ သေနတ်ဝင်း ထား ရှုဆီး တား စောင့် နေစေ။

8 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုနတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် နေ့လက်ပန်းစဉ်နန်း တော်မှာနား ခံဘယ ကျော်ထင်ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

10 December 1806

ရတနာဆင်ဖြူတော်တန်ဆောင်း နှစ်တွင်ကုန်ရန်ဝင်ရန် ရွှေဖျင်လိပ် ၂ ဝိတ်အုပ် ၃၀ များ ကိုမင်း ကွန်း နန်း တော် စောင့်ယံ တော်ဆင့် ကျော်ထင်သခ်ယာကအာ ထွင်း တော်မှာလိုင်း တက်မြို့စား တပက်ဆွဲ ရွာစား တို့မှာ တောင်း၍ထုတ်ယူ ပေး အပ်လုပ် ဆောင်စေ၊ ကျောက်ဆည်ကိုး ခရိုင် မြောင်း ဆုံ မြောင်း ထွင် ကော် တိမ်သည့် မြောင်း တာရှိ သော ကြောင့် ရေ သောက်တပက်ဆွဲတက် မြောမ တောင့်တရွာ များ ကိုတူး လုပ်ရမည့် မြောင်း အစီရင်တို့က ခေါ်ရာ ရွှေမြို့ တော်နယ်ဖြစ်သည် ဆို၍ညင်း ဆန် နေ ကြောင်း နှင့် ကျောက်ဆည်ဝန် မြေတိုင်စာ ရေး တို့အစီရင်ခံ ချက်ကိုဆက်သွင်း သည်မှာ ရွှေမြို့ တော်နယ်ဆို၍ မ နေ စေနှင့်၊ မြောင်း တာကျသည် ကို ရေ သောက် ကျေး ရွာတကာနည်း ပြီး ပြေ အောင်လုပ် စေ။

10 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၂ ရက် နေ့ စကိုင်း နန်း တော်မှာနား ခံရာဇ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရွှေ ဟောင်း သုတေသန)

မင်း ကွန်း သို့ဆန် တော်မှုသည်ကာလ ဘောင် တော်သမ္ဗန် တော် လှေ တော်မှစ၍ နောက် တော်တွင်ပါသမျှခရို့ရ လှေများ မှာနို တောင် ပေါက် တောက ကျောက်ကို လှေနှင့်အင်တန်အား မျှတင် ဆောင်ခဲ့ကြစေ၊ ရာဇမဏိစူဠာဘုရား အရံ စေါင့် အကြီး သဒ္ဓါသူရ ဒေဝပါနီတို့ရှိခိုး သံ တော်ဦး တင်ချက် ဝင်ကပ်လုတို့ကိုအကပ်အနိုခံသူ ခေါင်း နှင့်တကွ ငယ်သား တို့ကိုယခု ရောက် အောင် ခေါ်၍အတွင်း တော်သို့ သွင်း ၊ မင်း ကွန်း သို့ ရောက်လျှင်ပြည်သူပြည်သားတို့မှာဆင်ဖြူ တော်သိမ်း ၍ မပြီး မချင်း တတ်အား သမျှ ဝတ်စား ဆင်ယင်၍ ရတနာဆင်ဖြူ တော်ကိုဘုး မြှော်ပူ ဇော်ကြ စေ။

11 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၃ ရက် နေ့ စကိုင်း နန်း တော်မှာနား ခံဘယ ကျော်ထင်တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော်ရှိ လေးမျက်နှာ ထောင်မှူး ထောင်စချီတို့ကိုအရာကနုတ်၊ သင့်ရာ ရွေး၍ ထောင်မှူး ထောင်စချီခန့်။

13 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၅ရက် နေ့ ဘောင် တော်ဆိပ်နန်း တော်မှာနား ခံရာဇနေ်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်းသုတေသန)

ရွှေပန်းတံလှေတော်၊ မင်းစံလှေတော်ကိုယ်ချက်ဝန် ရွှေတောင်လှစည်သူတ
အုပ်စေ၊ ကျောက်မျက်လှေတော်ဝန်ပို လှေတော်ကိုအမြောက်ဝန် ရွှေတောင်
သိဂိ ကျော်ကအုပ်စေ၊ စကိုင်းထုပါရုံဘုရား အရှေ့စောင်းတန်း ယိုယွင်းသည်
မှာ စောင်းတန်းကိုပတ်၍မြို့တည်သောကြောင့်ယိုယွင်းသည်ဖြစ်သည်၊ မြို့ကိုသိမ်း
၍ စောင်းတန်းဟောင်းအတိုင်း ရှိစေ၊ အောင်မြေလောကဘုရား တောင်မြို့
ရိုးမှာလည်း ကျောင်းဘုရားကအုတ်များ ပါသည်ဖြစ်သည်၊ မြို့ရိုးကိုသိမ်းစေ၊ ပန်း
တောင်းမြို့သူကြီး ငရေး တဆက်သည်သံအမြောက် ၂ လုံးကို ဒသာဓိမာသံပွါးဆဲသုဒ္ဓ
28 December 1806
ဒိန် ၆၂၂ မနရာသီ စန္ဒရမာသ ၂၂ အသံ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၇ ရက် နေ့ဆက်ကမ္ဗည်း
ထိုးမှတ်၍ မြို့နန်းဟော်သွင်းထားစေ။

14 December 1806
သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၆ ရက်နေ့ ဘောင်တော်ဆိပ်နန်းတော်
မှာနေ၍ ခံငပါကွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ပြာဿဒ်တော်လက်ဝဲလက်ယာ ဝန်းကျင် သေနတ်ကတ ဝက်လုကို ရတနာဆင်ဖြူတော် အစောင့်အရှောက်ဖြစ်စေရမည်၊ သွေး သောက်ကြီး အကြပ်နှင့်တကွ ခွဲဝေ၍ ဆင်ဖြူတော်တန်ဆောင်း မှာလက်ဝဲလက်ယာ စောင့်နေစေ၊ တဝက်လုကို သွေး သောက်ကြီး အကြပ်နှင့်တကွ ခွဲဝေ၍ ပြာဿာဒ်တော် လက်ဝဲလက်ယာ ဝန်းကျင်မှာ စောင့်နေထမ်းရွက်မြဲ စောင့်နေထမ်းရွက်စေ၊ ပျော်ဘွယ် သား တို့ကိုဆင်ဖြူတော်အလုပ်အကျွေး ဆင်ဖြူတော်ကျွန်ဖြစ်စေ။

18 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၁၀ ရက် နေ့နား ခံငပါတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဆင်ဖြူတော်တန်ဆောင်း မှာမြက်အမှိုက်မသန့်မရှင်း ရှိသည်များ ကိုဒ နောက်
ဝန်၊ ဝန်စုဥသ ပေါက်က တော်သင့်အောင်ခန့်ထား၍လည်း ခါရှင်းလင်း စေ၊
ငှက်တော်သားတို့ကိုလည်း တန်ဆောင်းအတွင်း ငှက်မဝင်ရအောင် စောင့်နေ
ချောက်လှန့်စေ၊ ဆင်ဖြူတော်ပွဲတော်ကိုစား တော်ကဲတို့တပြင်၍ညန်နက်သွင်း စေ၊
နံနက်ပွဲတော်ကိုစန္ဒမှုန်ဘုရား ရှင်မှာဆင်ဖြူတော်အလှူလှူစေ၊ ညပွဲတော်ကိုု မွှ
စိုး ရုဏ္ဍစိုး အာကာသစိုး နတ်တို့ကိုတင် စေ၊ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကိုပုံ တော်တ
19 February 1807
ပေါင်း လပြည့်နေ့သိမ်း တော်မူမည်၊ ဆင်ဖြူတော်မှာ ဆောင်ရွက်ရန်စည် တော်
စုံမှစ၍အခန်း အနား လုပ်ရန်ဆင့်ဆိုစီရင်ရန်ရှိသမျှကို ပြေကုန် အောင်ဆင့်ဆိုစီ
ရင်လုပ်ဆောင် စေ၊ တား ဝယ်ဖိုလ်လုပ်သည့်မြေများ ကိုတိုင်း တာ၍ စာရင်းသွင်း၊
ရတနာဆင်ဖြူတော်ချည်တိုင်ပလ္လင်တက် လှေကား မှာတန်ဆောင်း တော်ကြီး လှေ
ကား နည်း တက် လှေကား ပြင်လုပ် စေ၊ ငှက်ပျောပင်စိုက်သည့်ကွန်း တော်မှာကျွဲ
နွား လွှတ်ကြောင်း နှင့် ရွှေနား တော် (ကြား တော်မူသည်)၊ ကျွဲနွား မလွှတ်မ
ဝင်စေနှင့်။

19 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၁၁ ရက် နေ့နား ခင်ပါတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

20 December 1806

ဆင်ဖြူတော်အလုပ်အကျွေး ပျော်ဘွယ်သားတို့ကို လှေ ၄ စင်း အပ်၍ထမ်းရွက်စေ။

20 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့နား ခံရာဇနော်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ဓညဝတီမြို့မှာ ဇေယကျော်သူကို စစ်ကဲအရာက နှုတ်၊ စစ်ကဲခန့်ထား ရန်ကို ရွေး၍ သွင်း ။

21 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၁၃ ရက် နေ့နား ခဘယ ကျော်ထင်ထွင် ပြန် ။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

မလည်ဆရာ တော်ကိုရတနာဆင်ဖြူ တော်ကိုဘူး မြှော် စေရမည်၊ မပင်မပန်း
စေရ၊ အသာအယာ မင်း ကွန်း သို့ ရောက် အောင်အိမ် ရှေ့မင်း ကပင့် ဆောင်
ပို့လှာ စေ၊ နန်း တော် မြောက်သိမ်တုရင်လုပ်သည့် ရေစက်ကိုလုပ်မြဲလုပ်၍ ဥယည်
တော်သို့ ရေသွင်း စေ၊ ၃၅၀ပြဿဒ်ဝန်း ကျင်မြိစာရင်း ကျ၄၀၀ ကျော်လူတို့ကို
လက်ဝဲရန္တုပ္ပလက်ယာရန္တုပ္ပ သွေး သောက်နည်း သွေး သောက်ဘွဲ့၍ထမ်း ရွက် စေ၊
ရတနာဆင်ဖြူ တော်ကိုသိမ်း တော်မူမည်မှာ စော်ဘွား မြို့စား အဝေး မြို့ရွာ
ဝန်စစ်ကဲမြို့ရွာသူကြီး မြေတိုင် ခေါင်း အကြီး မြင်း ခေါင်း မြင်း စီး တို့ကိုနှိုး
ဆော်၍ကန် တော့ဆက်သကြ စေ၊ အမှု တော်ကိုထမ်း ရွက်ရှိ နေသူတို့မှာမြို့စောင့်
ရွာ စောင့်အစား ထား သူတို့ကိုလာ၍ ပူ ဇော်ကန် တော့ဆက်သကြ စေ၊ ဝရ သေ
တဂီဂိဆင် တော်၊ ပုလဲတ မူး ဆင် တော်များ ကိုအစွယ်လှ စေ။

22 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလဆန်း ၁၄ရက် နေ့နာ ခံပါတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

24 December 1806

ရှေးမင်းများ လက်ထက်ဘွဲ့လင်္ကာ ရတုစပ်ဆိုသည့်ဆင်များ မှာအမှန်အကန်မဟုတ်၊ အကျူးအလွန်ဆင်ဖြူပြုလုပ်စပ်ဆိုသည့်စာအများ ရှိသည်၊ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကိုဘွဲ့ရတုလင်္ကာကဗျာ မစပ်မဆိုစေနှင့်၊ ဆဒ္ဒန်မျိုး စစ်မှန်သည့်ဆင်တော်ဖြစ်သည်၊ အကြောင်း အထူးပွဲကြီးကိုဆရာတော်တပါးနှင့်ကျမ်း ဂန်ဖြစ်အောင်စီကုံး၍သွင်းစေ၊ ဆင်တော်ကိုအခေါ်အဝေါ်အမှတ်အသားများ မှာလည်း ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ခေါ် ဝေါ်မှတ်သားစေ။

24 . December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက် နေ့နား ခရာဇာနောင်ရထာ ထွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

မုံတိုင်း ရန်လွင့်လှေ တော် ၂ စင်း ကိုလကျာ ရွှေ တောင်ကအုပ် စေ။

25 . December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၂ ရက် နေ့နံ ၁း ဓဘယ ကျော်ထင်တွင် ပြန်။

(ရွှေး ဟောင်း သုတေသန)

25 December 1806

မိုး ကောင်း မြို့ဝန် နေမျိုး သီရိစည်သူကို ခေါ် စေ၊ မိုး ကောင်း မြို့ နေ စစ်ကဲ တို့ကို စောင့်ထိန်း နှင့် စေ။

25 December 1806

(သက္ကရာဇ်) ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၂ ရက် နေ့နံ ၁း ခ င ပါတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)

ရမ္မာဝတီမြို့ကဆက်သော မျောက်၄ခုကို ဆောင်ယူခဲ့ရင်း အိမ်နှင့်ထမ်း ဆောင်၍အရွှေ့တောင်ဝိုး တောကြီး ရာအရပ်သို့ပို့စေ၊ ရွှေမြို့တော်သို့ကြိုညွှန်းကြောင်း သင့်လျှင်ကြည်း ကြောင်း၊ ရေကြောင်း သင့်လျှင် ရေကြောင်း ထွက်တော်မူမည်၊ အစောင့်အနေမှာတဝက်ကိုလိုက်စေ၊ တဝက်ကို စောင့်နေစေ၊ ရထား တော်မှာမှန်ကိုမထိမ်း မစောင်း ရအောင်ဖိတ်မွမ်း မံစေ၊ ခန့်ထား စီရင်ရန်ရှိသည်ကိုပြီး ပြေအောင်စီရင်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၄ ရက်နေ့နား 27 December 1806 ခံစ မြောင်မှူး တွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ရွှေမြို့တော်သို့ထွက်တော်မူမည်မှာ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ၊ တောင်ငူမင်း ၊ ပုဂံမင်း ၊ မိုး မိတ်မင်း တို့ကို စောင့်စေ။

28 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့နား ခံရာဇာ နော်ရထာတွင်ပြန်။

(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ရမ္မာဝတီကဆက်သည့် မျောက်ဖြူ၄ခုကို အောက်မား ဝန်သို့အပ်၍ မွေး စေ၊ မြို့ နန်း တော်က သေဃ္ဃာကြီး လုံး ရောဝတီမင်း ကျွန်း နန်း တော်သို့အလျှင် ရောက် အောင်ပို့စေ။

29. December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၆ ရက် နေ့နား ခင်ပါတွင်ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သုတေသန)

ပုဂံမြို့မင်း အိုချမ်း သာဘုရား မှာ ရွှေသ ဈေး စရိတ်လက်ခကုန် ဝင်ရန်ကိုတွက် ချက်ဆက်သွင်း သည့်အတိုင်း ထုတ်ယူ ပေး အပ်၍လုပ် ဆောင် စေ၊ အာ လောင် မြေ တော်အတွင်း အိမ် ရှေ့မင်း ကလုပ်သည့် မြေ၊ မြေခက်ဘက်တိုက် ဝန်ကလုပ်သည့် မြေ များ ကိုအ လျှောက် မလုပ်ကြ စေနှင့်၊ ဒိုင်း ဝန်က ချ၍လုပ် စေ၊ မြေစု တော်ကိုလည်း ဆက်သွင်း စေ၊ အာ လောင် မြေ တော်အတွင်း မှူး မတ်ဆင်း ရဲသား တို့ နေသည့် အိမ်ခြံ များ မှာလည်း စိုက် ပျိုး လုပ် ဆောင်ကြသည့်အသီး အပင်နှင့်ဖြစ်သည်၊ မြေစု တော်ကို ဒိုင်း ဝန်က တောင်း ၍ဆက် စေ၊ အာ လောင် မြေ တော်အတွင်း ဒဝယ် ဗိုလ်လုပ်သည့် မြေကို ဒဝယ်ဗိုလ်က မချ မလုပ် စေနှင့်၊ ဒဝယ်သား တို့လုပ်လိုသည့် မြေ တွင် ဒိုင်း ဝန်က တော်သင့် အောင်ချ ပေး ၍လုပ် စေ၊ ဒဝယ်သား တို့မလုပ်နိုင် ကျန်သမျှ မြေကို ဒိုင်း ဝန်ကသင့်ရာ ချထား လုပ် ဆောင် စေ၊ ဒဝယ်ဗိုလ်က ယောကျ မကို ချ ပေး ၍လုပ် ဆောင်သည့်လယ်ကျိူ တော် သို့မသွင်း သမျှ စပါး ကို၁၀တက်ဆက် သွင်း စေ၊ အာ လောင် မြေ တော်အတွင်း ရွှေပြည်သား တို့ကို ချ ပေး သည့် မြေ ရှိ လျှင်နှုတ်၊ ရွှေပြည်သား တို့ကလုပ်လိုလျှင်အ များ လုပ်သူတို့နည်း မြေစု တော်ကို ပေး ၍လုပ် စေ၊ အာ လောင် မြေ တော်အတွင်း ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း မြေကို ဒိုင်း ဝန်ကပုံ ရေး ၍သွင်း စေ၊ မင်း ကွန်း နန်း တော် မြေခက် ပျော်ဘွယ်သား တို့လုပ်သည့် မြေကို ဒိုင်း ဝန်ကတိုင်း ၍ တော်သင့် အောင် ချ ပေး လုပ် ဆောင် စေ။

31 December 1806

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈ ခုပြာသိုလပြည့်ကျော် ၈ ရက် နေ့နား ခစ မြောင်မှူး တွင် ပြန်။

(ရှေး ဟောင်း သု တေသန)